Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

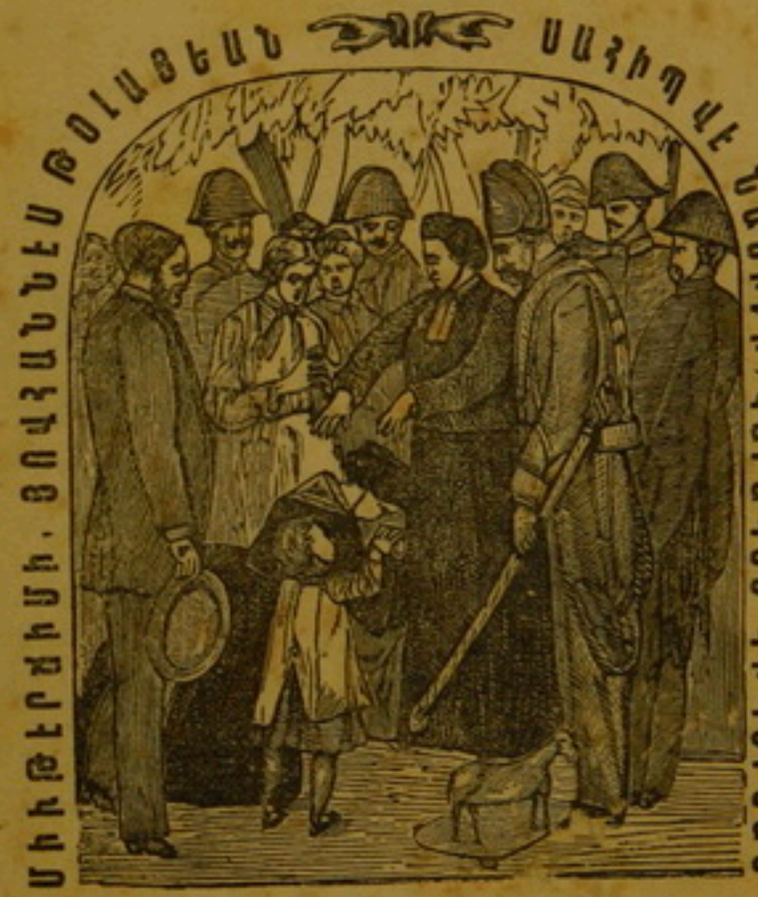
ՓՈԱՎԻՒ ՏՐՄՈՆԹԻԻՆ

ԷԹՄԻԿՃԻԽԱԹՈՒՆ

ՍԱՓՐՆՃՐ ԳՐՄՄ

Լիզօն Գաատրն

معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك فی ۲۵ شعبان سنه ۳۰۳ وفی ۱۷ مایس‌سنه ۳۰۲
تاریخلی و ۲٦٤ نومرولی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

(ՏՊԱԳՐ. Կ. ՊՈՊԻՐԵԱՆ)
ՄԱԹՊԱԱՒ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ
Գալաթիա Թօքճուլար Ճատտէսի Գասըմ պէյ խան

1887

Ձ-158

ԷՄՄԷԴՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

ԱՒԹԸՆՃԸ ԳԸՍՄ

ԼԻՋՕՆ ԳԱՏԸՆ

(ՏԷՎԱՄ)

35

Գալաըըմ լուզերինէ տիւչէն քէրէվէթ , ժանըն լէբիհնատէն եիւրիւմէքտէ օլան տէլիգանլըըը էգիպ , ֆադաթ մէզպուրէ պէտպախթ գատըն պիր ազ արգատա վէ պայկըն հալատ եէրէ սերիլտի , վէ կէրչի եիւղիւ գանլարա միւլէմմա օլտու իսէ տէ , հաեաթընա խալէլ կէլմէտի , վէ մահդա էթմէգլէ տօլու օլան արապասը , պու պիչարէեի էօլիւմտէն գուրթարմահա սէպէպ օլտու :

Նէօյլէ քի , քէրէվէթ , տիւչէրգէն , մէզքիւր արապահա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունտան , քէրէսթէլէը իլէ գալաըըմ արասընտա պօշ պիր մահէլլ գալմըշ , վէ քէրէսթէլէրին պիր ուճու , եարը էղիլմիշ պուլունան արապա իւզէրինէ տահանմըշ իտի :

Ժան , իբլէրին գօրմասը սէտասընը իչթիտիկինտէն , պաշընը եօգարը գալաըըմըշ , վէ թէհլիքէնի անլահարագ , սըրթ իւսթիւ տէվրիլմիշ իտի :

Եիւղիւնտէքի եարէ , քէրէսթէլէըտէն պիրինին անլընա

թէսատիւճ լեմմիշ օլմասընտան լէբրի կէլմիշ օլուպ , պաճըլմասը խոչ , մէզբիւր ճէրիհատան վէ խուսուսա տէհղիճ վէ գօրգուսընտան լէբրի կէլմիշ խոտ :

Ֆէննա խասլէրլէր , էլէքթրիկ ղիւհասը կիսլի սիւրթմէյէ ճահբլըբլար :

Իմտի , սապահըն դահէթ էրքէն վազթը օլմասընա բաղմէն , տէրհալ մահէլլի վազըտատա պիր չօգ ճէմիյհէթ թօքլանըպ , քեաֆիֆէյլի խանէլէրտէն վէ տիւքքեանոլատան , պիր խայլի էհլի մէրտպ տիշարը չըգոբլար :

Գադանըն նա՛սըլ վուգուտա կէլմիշ օլտուղունու քիմսէ տիւշիւնմէհէսի , պաղըսը , քէրէմէթլէրի պիր թարաֆտա լոտէրէք , պունլարըն ալթընտան պիչասէ տէլիղանլրնէն ճէսէմինի գուրթարմահտա չալըշմադտա , վէ տիկէրլէրի տախի , բէք չօգ ֆամիլճաղարճա թանըլմըշ օլան Լիզօն գատընա եարտըմ լեմմէքտէ խոխլէր :

Թամիր խոճէմէքտէ պուլունան խանէնէն դաբուտունտա խընճախընճ էհալի թօքլանմըշ օլուպ , Օվիտ , պու զալէպէլիկին արատընտան , երլան կիսլի սիմիշտի , վէ քիմէնէ թարաքընտան տիզդամը ճէլլ լեմմէհէրէք , սիւրթմէյէ օրատան մուճարադամ խլէտի :

Օվիտ , պիրը լեմտիկիմիզ տէլիղանլրնէն քէրէմէթլէր ալթընտա էղլէտիկինի , վէ ժանըն սիմատը դանլարտա միւլէյմա օլտուղունու կէօթմիշ օլուպ , դուտուրունու անլատմատա լէմթիհանը պուլունմատըղընտան , քէնտի քէնտինէ ,

— Պու ոէֆտա , Պուտա-Գօլօմպտա օլտուղու կիսլի թէշէպպիւսիւմտէ պոշա չըգմատըմ . . . շու էհմէքճի դարըեը էօլտիւրտիւմ , տէտի , վէ ատէլէթէն քէնտի խանէօնէ ավտէթի էննատէ , պունտան պէօյլէ Բօլ Հարման իչին մուխտարթարա գալմամըշ օլտուղունու զանն իլլէմէքտէ խոտի :

Նիհատէթ , գալտըրըմ իւզէրինտէ պուլունան քէրէմէթլէր վէ սայիլէ գալտըրըլըպ , օլ էննատէ պադը պէլէտինէ չավուշլարը վիրուտ լեմտիլէր , վէ պունլարտան պիրի , քօլիս գօմիսէրինի արատատա կիսէտի :

Եարասը զահիրէն աղըր , հալ պու քի , հադըգեմէտէ

խաֆիֆի պուլունտան ժանըն ազ վազըթտա ադը պաշընա կէլտիկինտէ , գօմիսէր թարաֆընտան իսթիճվապ օլունտըդ , հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմասըդը , վէ քէնտիսի , անճագ հադըդի պիր միւճիզէ սահէսինտէ գուրթուլմուշ օլտուղու ճէվապընը վիրտի , վէ պատէհու մահէլլէնին պադը համիյհէթ սահիպլէրինին մուտավէնէթիյլէ , վէ էհլիմիշ օլան էհմէքլէրիյլէ իչէ հարատատան արատադընը թէրք լոտէրէք , Տօֆին սօղադընտադի էհմէքճի տիւքքեանընա ավտէթի խլէմ :

Տէրհալ վէֆտի լեմմիշ օլան տէլիղանլրնա կէլինճէ , քիմ օլտուղու թանըլատատըղընտան , սահիպսիզ քիմսէլէրին վազ օլունտուդլարը Մօրկնամ մահէլլէ նադլ խոխլտի :

Օվ էննատէ , պօեռճըլար , իչլէրինէ պաշլատադ իւզրէ էվէ կէլտիքլէրինտէ , թահդըգաթա պաշլամըշ օլան գօմիսէրին սիւպլէրինէ ճէվապ վիրմէհէ մէճպուր օլտուլար :

Պու զէվալլըլար , քէրէվէթին եըգըլմասընա պիր տիւրլու մանէա վիրէմէհէպ , պու խուսուս , մէրդումլարըն տիզդաթընըզընա համլ խոխլէրէք , ուսթալարը , նագտէն մէսուլ ատտ օլունտու :

Բօլիս գօմիսէրինտէն պաշլատարադ , հէր քէս , իչպու վազըտաը , ճինատէթ զանն լեմմէհէպ , իլլա դաղա զանն լեմմէքտէ խտի :

Ձիլվազը , պու վազըտանըն , պիր ճինատէթ նէթիճէսի օլմասընա , քի՞մ չիսպհէ խոհպիլիր խտի

Ժանըն էօլմէսինէ զըլ դալմըշ խտի խոչ տէ , մէրդումէ , քէնտի հաճամընա գատտ խոխլմէք խթէհնիլտիկինի խաթր ու խէհալինտէն պիլէ կէչիրմէտի :

Պու պիչասէ դատընճըղադ , քէնտիսինի պիր տէրէճէ պուլուր պուլմադ , անլընա պիր սարըը պադլատը , վէ էհմէքճի Լըզրէնին վէրտիկի պիր գատհ բադըեը տախի իչմէքլէ , պիր տէրէճէ քէսոլի գուվվէթի լեմտիքտէն սօնրա , տիկէը պիր էհմէք սրատատը ալոը , վէ պունուն տէրուտինէ եէնիտէն պիր մըգտար էհմէք վազ իլէ , մուվագգաթէն գաթթ օլունմուշ օլան էհմէք թէվզինէ տէվամ էյլէտի :

Մէզպուրէ, թապիաթիլլէ, սապահըն տէվրինին էն սօն բօսթաը օլան Պուրգօն ըրխթըմընա զահէթ կէճ վաըլ օլտու, վէ պիր սաաթտան պէրու էթմէքլէրինէ պէքլէմէքտէ պուլունան միւսթէճիրլէր միթլու տիկինէ վիրմէկէ պաշլամըշ օլան դաբուճու մատամ Տօմինիք, ժանըն լէհճէսի սօլմուշ վէ անըընա դանըը պիր պաղ պաղլամըշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, վէ օ պիչարէնին կէչիրտիկի պիւհիւք դաղանըն հիքեաեէսինի տինլէտիկինտէ, տիւչարը տէհշէթ օլուպ, պէհանէ հաճէթի օլմատըղը իւղրէ, հիտատէթ ու ղաղապը, րիգգաթ ու մէրհամէթէ թահվիլ օլաու։

Պաահնու ժան, Լիւսինին նանընա չըգաըղընաա, պու կէնճ գըզ, խաաթէլիք եաթաղընտան հէնուզ գալգմըշ օլուպ, վէ գուվվէթինին պիր գըամընը քէսպ իթմիշ իտուկինտէն, ահէաթէ սուրէթտէ օտաարընըն իչլէրինի կէօրմէքտէ իտի։

Լիւսի, ժանը, թարիճի իթտիկիմիզ սուրէթտէ կէօրտիւկիւնտէ, չարչաճի կիսպի եիւղիւ աղարտը, վէ սինաարնաա տէհշէթ ալէամէթի միւշահէտէ օլունաու։

Օլ վագըթ ժան Ճօրճիէ, էվլաարընը պիր տախի կէօրէմէնէճէք պիր սուրէթտէ պիր գաղաեա տիւչար օլմուշ օլտուղունու տիւչինէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլաար, վէ մուահխաարէն գօլլարընը կէնճ գըզա տօղրու ուզաթմաարընաա, Լիւսի, տիթրէեէրէք, մէրդումէ գաարընըն գուճաղընա աթըլտը, վէ վալիտէ իչէ քէրիմէ արաարընաա չու միւքաէմէ ճէրճեան իթտի։

— Սիւպհան Ալլա՛հ, սիզէ նէ՞ օլմուշ Լիզօն գաարըն, տէտի, վէ պիր իսկէմլէ իւղերինէ օթուրտու։

Ժան. — Ա՛հ, էվլաարըմ, սէվկիւլիւմ, էօլմէք բաահտէսինէ կէլմիշ իտիմ... վէ սիզի թէքրար կէօրմէքսիզլիկտէն էօլմէք իւղրէ պուլունտուղում իտթրըմա կէլտիքճէ, քէնտի միւրաաըմա բաշմէն, կէօզ եաշլարըմը թուխթամաեօրում։

Ադամ. — էօլմէ՞ք մի։

Ժան. — Էվլէթ։

Ադամ. — Ժագաթ նաաբ՛։

Ժան. — Տէհշէթլի պիր գաղաան դուրթուլտում։

Լիւսի. — Նէ՞ կիսպի գաղա։

Լթմէքճի Խաթուն, հիքեաեէսինի թէքրար իթտի, վէ Լիւսի, մէրդումէկէ եէնիտէն սարբլարագ,

— Պիչարէ Լիզօն գաարըն... սիզ օլմասանըզ, պէնիմ հալիմ նիճէ՞ օլաճագ իտի։ — Տիւնեաաա, պէնի սէվէրէն, վէ պէնի թէսէլլի իտէն քիմսէ պուլունմատըղը հալտէ, նա՞սըլ եաշաեապիլէճէք իտիմ, տէտի։

Ժան տախի քէնտի դըզընը էօբտիւ, վէ ճէվապա ա-ղաղլէ,

— Դը՛զըմ, մատէմ քի արթըզ թէհլիքէ գալմատը, պունտան պէօյլէ պու խուսուստա պահս իթմէկեէլիմ, վէ ֆիքրիմիզի պու գաղաեա հաար իյլէմէկեէլիմ, տէտի։

Ադամ. — Լի՛զօն գաարըն, պարի ճէբհանըզ աղըը տէյիլ միր ա՛։

Ժան. — Ճէբհանտան տօլաըը վէսվէսէ իտճէք մահէլլ եօգ տուր։ Եալընըզ տիւչէն թախթալարտան պիրիսի անըմա բասթ կէլմէքլէ, ճիւղիճէ եարմըշ իսե տէ, իւչ տէօրթ կիւնէ գատար օնտան տախի պիր էսէր գալմազ։ — Իմտի, իւղերիմէ նէզարէթի իտիպ, պէնի գուրթարմըշ օլտուղում իչին ճէննատը Ալլահա թէշէքքիւր իտերիմ, չինքի, էկէրլի Հազգ Թէալէանըն նէզարէթի վէ միւրատը իլահիսի օլմատա իտի, մէտրուր պիր հալտէ շարդը օգուեարտագ էօնտէն կիտէն չօճուգ կիսպի պէն տախի քէրէվէթին քէրէմէկլէքի ալթընտա էպիլէճէք իտիմ... զէվալլը չօճուգ, չու սաաթտա, թանըմատաճագ մէրթէպէտէ եիւղիւ դանըտրա միւլէմմա օլարագ, թէսլիմի րուհ իյլէմիշ տիր-Հէր նէ իսե, սէվկիւլիւմ, թէքրար իտերիմ, արթըգ պու խուսուսու տիւչինմէկեէլիմ։

* * *

Լթիէն Գասթէլ, խըզմէթճիսինին ֆէվգէլատէ թէաճճիւալիւնիւ մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ զայղուպէթ իթտիքտէն սօնրա, խանէսինէ ավտէթինատէ, ժօրժ Տարիէնին,

հէր կիւն քէնտի խանէսինէ կելէրէք, մալիւմաթ իսթէմիշ օլսուղունու խապէր ալսը։

Մէրդում կէնճ ալօգաթ, հադըդէթի հալին քէնտիսինտէն կիզլէնմէքտէ օլսուղունու, վէ բէսսամին սէյհահաթա պուլունսուղունու բէք ալէա անլամադա, վէ թապիաթը, հէր նէ դաւար շունուն պունուն էսրարընա վագըֆ օլմադըղա մէյհալ տէյիլ իսի իսէտէ, պու ճիհէթլէ իլէ շու խուսուսա ֆէվգէլատէ մէրադա դալարադ, վասիսի օլան զաթըն՝ պէօյլէ կիզլի սուրէթաէ նէրէյէ կիտէպիլիր օլսուղունու տիւշունմէքտէ իսի։

Ինսան, բէսսամ, քէյֆիյէթէն խապէրսար օլունճա, քէնտի քէնտինէ,

— Պու սէվկիւլու չօճուդ, շիմտի էնտիշէ իչինտէ օլմադ կէրէք տիր... պիր ան էվվէլ քէնտիսինին միւսթէրիհ դըլմաճա կիտէյիմ, տէտի, վէ տէրհալ դահվալթըսընը իտիպ, ժօրժուն խանէսինէ կիթտի։

Ժօրժ տախի, օլ էանատէ, Էթիէն Դասթէլին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ, քէնտի խանէսինտէն տիշարը չըդմադ իւզրէ պուլունսուղունտան,

— Ա՜հ, սէվկիւլու վասիմ... հէյլէ չիւքիւր... սիղի կէօրմէքլէ, հաճաթըմը պուլտում, տէտի։

Ջիհէն. — Պաշըմա պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ տիր տէյի վէսվէսէ մի խիճէօրտուն։

Ժօրժ.—Տօղրուտու քէնտիմճէ պիր շէյ դաւար վիրմէճէօրտում ամմա, վէսվէսէտէն տէ խալի օլամիճէօրտում։—Խըզմէթքեարընըզ պէնիմլէ կէօրիւշմիւկիւնտէ, էօյլէ պիր թավըրը մախսուս իթթիխատ իթմէքտէ խի քի, վէսվէսէ իթմէկէ հադգըմ պուլունմադտա խի։ Հալպու քի, մէրդում խըզմէթքեարա օ եօլտա հարէքէթի իչին թէնպիհ օլունմուշ խուսկինի անլատըղընտան, խըսար իթմէեօրտում։ Ցաղաթ, սէրպէսթճէ սէօյլէրիմ քի, սէյհահաթտա օլսուղունուղու պանա պիլտիրմէսի իչին, խըզմէթքեարընըզդա միւսաատէ իթմէլի խոնիդ։

Ջիհէն. — Սահիհ տիր քի, սէյհահաթտա խիմ։

Ժօրժ. — Չէֆիք իչի՞ն մի սէյհահաթա չըդմըշ խոնիդ։

Ջիհէն. — Խա՛յր, իշ իչին, լաքին, արզու իթթիհիմ մէրթէպէտէ մուվաֆֆադ օլամաորում։

Ժօրժ. — Կիւճիւնիւղէ կիտէճէք հալէ՞ր մի վուղու պուլսու։

Ջիհէն. — Խա՛յր, մէմուլ իթթիհիմ նէթիճէլէրէ տէօթքէ օլամաորում։ — Ճու գաւար քի, պու սէյհահաթը, քէնտի խուսուսի իշլէրիմ իչին իթթէեիպ, տիկէրլէրի իչին իթտիմ։ — Աչըղընը սէօյլէյիմ, իշտու սէյհահաթա թէչէպպիւսսիմ, Լիւսիէն Լաուրու, ժան Ժօրժիէ, Լիւսի Ժօրժիէ, վէ Բօլ Հարմանա տայիր իտի։

Ժօրժ. — (Հայրէթլէ.) ժան Ժօրժիէճէ տայը՞ր մի իտի։ — Պէնիմ տէ, ադիմէթինիղտէն պէյրու, հէր կիւն խանէնիզէ կէլմէքլիյիմ, օ գաուրնա տայիր սիղին իլէ կէօրիւշմէք իչին իտի։

Ջիհէն. — Անըն հադգընտա մալիւմաթի մը ալսըն։

Ժօրժ. — Պիզդաթ ժան Ժօրժիէճէի կէօրտիւմ։

Ջիհէն. — (Ֆէվգէլատէ թէհայիւրլէ.) ժան Ժօրժիէճէի կէօրտիւն միւ։

Ժօրժ. — Իյմէթ։

Ջիհէն. — Նէ՞րէտէ կէօրտիւն։

Ժօրժ. — Պէշ կիւն էվվէլ, պուրատա, պու օտա տէրսինէտէ, վէ սիղին պուլունսուղունուղ մահէլլատէ իտի։

Ջիհէն. — Պուրատա՞ մը։ — Ցաղաթ նա՞սըլ օլսուղ տա պուրատա պուլունսու, վէ ժան Ժօրժիէ օլսուղունու տանտա քի՞մ խապէր վիրտի։

Ժօրժ. — Թէսատիֆ։

Ջիհէն. — Օղո՛ւմ, պէն, մուսամմա հալլ իտէմէմ։ — Իմտի, ֆիքրինի էյղահ էթ քի, անլատըմ։

Ժօրժ՝ Էթմէքճի խաթունուն պուլմուշ օլսուղու քէնտի քեաղըտարընը թէսլիմ իթմէք, վէ Բօլ Հարման իլէ Մարինին, պիչարէ Լիւսի ալէյհինտէքի էնթրիգալարը հադգընտա ըէյ իսթիֆսար իլլէմէք իւզրէ, նէզտինէ կէլտիկինի Էթիէն Դասթէլէ հիքեաեէ իթտի։

Ջիհեն . – *Օ դատըն՝ Լիւսինին քէնտի գըզը օլտուղունու պիլիւօ՞րմու :*

Ջօրժ . – *Պիլիւօր :*

Ջիհեն . – *Ինչտիսինին ժան Ջօրթիէ օլտուղունու սանա սէօյլէմի՞ մի :*

Ջօրժ . – *Խա՛յր , լաքին , պէն անլատըմ, նասըլ քի Բօլ Հարման տախի անլատը :*

Լիթիէն Գասթել պիրտէն պիրէ սըչրանարադ .

— Վա՛յ , Բօլ Հարման օ դատընըն գարշըսընամ՞ մը պուլունտու , տէմի :

Ջօրժ . – *Լիվրէթ :*

Ջիհեն . – *Հալպու քի , Բօլ, մէղպուրէեի նա՞սըլ թանըեամիլիրտի :*

Ջօրժ . – *Լիւսինին տավասընը սուրէթի միւտաֆաա վէ լիթիզամընտան թանըտը : – Մէրդումէնին օ էնտատ չըգարտըղը սէտաեը , վէ կէօմթէրտիկի հարէքէթի , եալընըզ գըզընը միւտաֆաա իտէն ալֆիլ պիր դատըն չըգարտապիլիր վէ կէօմթէրճիլիր իտի :*

Ջիհեն . – *Ժան Ջօրթիէ տէ Բօլ Հարմանը թանըտը՞ մը :*

Ջօրժ . – *Իլք տէֆա օլարագ , մէրդումու կէօրտիւկիւ հալտէ , էլպէթթէ թանըեամազ իտի :*

Բէստամ, անլընը էլլէրի տէրտունինէ ալարագ , եավաշ սէտա իլէ ,

— Մութլագա չիւպհէլէրիմ պէնի եանըլթըեօրլար : – Շիմտի պանա խապէր վիրտիկին խուտուս , էօյլէ օլտուղունու եէնիտէն խոպաթ իթմէքտէ տիր , տէմի :

Ջօրժ . – *Շիւպհէ՞մի խոխեօրտունուղ . . . լաքին , քիմ տէն :*

Ջիրհեն . – *Բօլ Հարմանտան :*

Ջօրժ . – *Էօյլէ օլտուղունու տէրք խոխեօրտում, վէ էտրարի սէօզլէրինիզտէն , պու ճիհէթի անլաեօրտում : – Հաբըր , մէրդումու քիմի զանն խոխեօրտունուղ :*

Ջիհեն . – *Բօլ Հարմանը՝ ժիւլ Լապրունուն գաթիլի պուլունան ժադ Կարօնու զանն խոխեօրտում :*

36

Ջօրժ . – (*Բէմալ հայրէթլէ .*) *Բէնտիսինի , ժադ Կարօ՞, ժիւլ Լապրունուն գաթիլի՞մի զանն խոխեօրտունուղ : – Լաքին պու զաննտա սիղի քի՞մ պուլունտուրտեօրտու :*

Ջիհեն . – *Հէը չէյ , վէ հիչ պիր չէյ : – Բօլ Հարմանըն չախտը , պանա , էտրար իլէ մէսթուր կէօրիւնիւեօրտու : – Բէնտիսինին Նիւ-Եօրք ատէյհահաթը , օրատա իզտիհաճը , վէ պու իզտիհաճ սաեէսինտէ վէ խուսուսիյլէ ժիւլ Լապրունուն միւսթագպէլ վէ սէրվէթի իւմիտլէրինի պինա իթտիկի բլանլարա քէսամիլէն միւշտարի բլանլար սաեէսինտէ , աղ վագըթտա սէրվէթի սահիպի օլմատը , վէ էօմրիւնիւն պաղը թէֆէրրուաթը , վէ պիչարէ Լիւսի գարշըսընտա իթթիհատ իթտիկի հէմ զալիմանէ վէ հէմ ալչագճա հարէքէթի , վէ Լիւսինէն Լապրուեու քէնտի գըզըյլա էվլէնտիրմէք խամէմէսինտէքի իտարատը , վէ Լիւսինին իամի իւզէրինտէ պուլունան լէքէնի մէյտանա գօեան քեաղըտը օրթատա չըգարմատը , վէ պու սուրէթլէ մէղպուրէ իլէ Լիւսինէն ատաբընտա պիր կիրտագ հասըլ իթմէսի , հասըլը պու չէյլէրին ճիւմլէսի , Բօլ Հարմանըն պիր ալչագ քիմսէ օլտուղունա , պէնճէ պիր թագըմ իսպաթլար զանն օլունմագտա իլքէն , պու կիւնըի կիւն թէքմիլ զաննտատըմ մահվ , վէ իսպաթլարըմ պէրհավա օլմագտա տըրըտար . . . Շէօյլէ քի , պու ատէմէ գարշը հիչ պիր էմտատ պու լատմամըշ օլտուղումու պիղգաթ իգրար ու իթիրաֆէ մէճպուր օլուեօրում : – Վադը օլան թէհարրիսաթ վէ թահզըգաթ ըմտատ տախի , Բօլ Հարման՝ քէնտի իամի օլտուղու , վէ Շալօն մէքթէպինտէն միւքէմմէլ չահատէթնամէ իլէ չըգմըշ օլմադըէ , մալիւմիւմուզ օլան իխթիրալարըն սահիպի օլաթլըմըշ իտուկի նէթիճէսի չըգաեօր : – Վէլհասըլ, իթտիկիմ թահզըգաթ, քէնտի ալէյհինտէ օլմաեըգ , լէհինտէ պուլունուեօր : – Շիմտի , պու ատէմին ,

լիքրաթի պէր մուհապէթի բէաէրանէնէ էսէր օլսուդունու, վէ հէր նէ եաբմըշ իսէ, քէնաի էվլատը իչին եաբմըշ լսու. կինի թաասիդ լիմէք լազըմ կէլիսօր։

Ջօրջ. – Լաբին, Լիւսիէ դարչը խոթխոթալ իմիշ օ. տուդու քևադըրը նէ՞րէյէն էլսէ խաէպլիմիշ...

Քրիէց. – Սէվկիլիւ էվլատըմ, իւք սիւալինաէ, ասըլ գարանլըդ օլան նօգթաեա բաղմաղընը տօգունսուրուեօրսուն։ – Պէնճէ տախի, հալ ու թէալիսէնի միւմքինսիդ օլան մաատ, իչթէ պու տուր։

Ջօրջ. – Հադըդէթի հալի անլաեամաաընը՞դ մը։

Քրիէց. – Հէման անլատըմ կիսպի։

Ջօրջ. – Սէօյլէնէին պադալըմ։

Քրիէց. – Պէնի տինլէ։

Պու սուրէթլէ, Լիթիէն Գասթէլ, ժուանիտաէ վէ Պուա. լը-Բուատա վուդու պուլան թէշէպպիւսաթընը ժօրժ Տա. րիէնէ հիքեաեէ իմոտ, վէ մերգում տէլիգանլը, իչպու հիքեաեէի թէքմիլէն տինլէմիքտէն սօնրա,

— Շու պարօն որ Բէյս աճապա քի՞մ օլապիլիր, տէյ սիւալ իմոտ։

Քրիէց. – Իչթէ, նիհաեէթսիդ սուրէթոէ պու սիւալ պէն սէ քէնաի քէնտիմէ իտիեօրում, վէ լաբին հիչ պիր ճէ. վապ պուլամաեօրում։ – Իչթէ, պէնի եանըլթան նօգթա պուրատը որը։ – Իչթէ Բօլ Հարմանընն չահատը հագդընտա իմթիհան իմիշ օլսուդում հագըդի մալիումաթա բաղմէն, հալէտա ֆիքրիմին քէօչէմինաէ պիր չիւպհէ գալըսօր քի, պու չիւպհէնի ասլա պէրթարաֆ իտէմէեօրում։ – Պիր նէթիճէնէ վասըլ օլմազ իւզրէ պուլունսուդումտա, պիրտէն պիրէ կէօրսիւկիւմ ըչըդ սէօնիւեօր, վէ եինէ գարանլըգտա վէ րատթ կէլա եիւրիւմէնէ մէճպուր օլուեօրում։ – Պարօն որ Բէյս իլէ միլիօնլար սահիպի օլան Բօլ Հարման, վէ տայիրէ. յի պէլէտիեէնին գուեուտաթ սէֆթէրինաէն խըրսըզըդ իմիշ պուլունան Տիւչէն, վէ օլ կէնճ վէ ախլէագը պո. զուդ Ամանտա արաալարընտա, նէ՞ կիւնա անլաչըլմազ վէ կայահ օլունմազ պաղլար մէվճուտ օլապիլիր։ – Իչթէ, պու.

րատընը անլամազ լազըմ օլսուդու հալտէ, էսէֆ իտէրիմ քի, պու պապատէ հիչ պիր մալիումաթըմ եօք սուր։

Ջօրջ. – Բէճա իտէրիմ, վասի էֆէնտիմ, պիրէ հիչ պիր թէալիւդիս օլմաեան պիր հիքեաեէնին պու գարանլըդ նօգ. թալարընը անլամազ խուսուսընտա, պու գատար զահմէթ չէքմէքտէ նէ՞ մէնֆաաթընըդ վար որը։

Լիթիէն Գասթէլ, պիր սուրէթի մախսուսէտէ Ջօրժա պադտը իտէտէ, սիւալինէ ճէվապ վիրմէտի, վէ պիր ազ սօնրա,

— Տիմէք տէր քի, սէն, էթմէքճիլիք իտէն Լիղ Բէր. լէն նամ գատընըն, Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթ. միշ օլան ժան Ջօրթիէ օլսուդունու զանն իտիեօրսուն, տէտի։

Ջօրջ. – Էվէթ։

Քրիէց. – Լաքին, օ գատընըն նէրէտէ իգամէթ իթտի. կինի պիրի՞միսին։

Ջօրջ. – Խա՛յր, անճաղ Լիւսիէ միւրաճաաթ իթտիկի. միզ հալտէ, անըն մահէլլի իգամէթինի անլատապիլիրիզ։

Քրիէց. – Թէմամ որը։

Ջօրջ. – Ֆէնտխինի կէօրմէ՞ք մի արզու իտիեօրսունուզ։

Քրիէց. – Խա՛յր... նէ՞ ֆայիտէսի վար որը։

Ջօրջ. – Օ գատըն պուլունուր իսէ, էլպէթթէ հագ. դընտա պադը մալիումաթ վիրէպիլիր։

Քրիէց. – Նէ՞ մալիումաթ վիրէպիլէճէք սիր... Մու. հալտէ, պու կիւնքի կիւն տախի իտէմէէճէք սիր։ – Սր. թըզ պու խուսուստա տիւշինմէէնիմ... Պիր իտապաթ պուլմուշ օլսուդումու զանն իտիեօրսուն, օնու տա էլտէն դաչըրտըմ։ – Տիմէք հէր շէյ խիթամ պուլսուս։

Ջօրջ. – Թէշէպպիւսունիւզտէն ֆայի՞զ մի կէլիեօրսունուզ։

Քրիէց. – Նէ՞ չարէ, էօյլէ լազըմ որը։

Ջօրջ. – Մուամիաեը հալ իտճէք օլան շու պարօն որ Բէյսի պուլմաեա չալըշմաեաճա՞գընընը։

Քրիէց. – Ճիմտիկիք, խա՛յր։

Բէեսամ, պու եօլտա ճէվապ վիրմէյէք, հագըդէթի հալի կիզլէմէքտէ օլուպ, թաասավուրլարընը մէրդում տէլիֆանլըեա պէեան իմմէմէսինէ սէպէպլէրի պուլունմադտա խոի։

Էմիէն Գասթէլ, ժօրժտան էանալ մուֆթարադաթընտա, եալընըզ, պարօն տը Բէյոի պուլմադըզ թաասավուրու, ֆիքրինի իշղալ իմմէքտէ խոի խսէ տէ, պու հէրիֆի նէրէտէ արտեաճադ խոի։

. . . . . .

Կէլէլիմ եինէ Բաուլ Տիւշմէնէ։

Էմիէն Գասթէլին՝ Պուա-լը-Բուտեա վուդու պուլան ադիմէթի միւնասիպէթիյլէ, սադըգ ժուանների տայիրէյի պէլէտիեէսի մէմուրը սադըգընըն Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հաբէքէթի իմմիշ օլտուդունու խապէրի մալիւմ տիւը։

Տիւշմէն, քեամիլէն քէսպի իֆադաթ խոիպ, դումբանեա թարաֆընտան թադմինաթ սըֆաթըյլա վէրիլէն պէշ պին ֆրանդը տախի ալարադ, սէյեահաթընըն մագսէտինէ վաբլ օլմադ իւդրէ, Բարիսէ ադիմէթ, վէ պիր կիւն էվվէլ, Ամանտա Բէկամիեէ պիր մէքթուպ եազարադ, քէնտիսինէ վուդու պուլան տավէթինտէն պիլ իսթիֆատէ, միւտաֆիրէթէն խանէսինէ կիտէճէկինի պէեան իյլէտի։

Ֆիլվադը, Տիւշմէն, Պաթինեօլտա, Տամ սօգադընտա մուդիմ Ամանտանընն խանէսինէ ադիմէթինտէ, մէզպուրէ, մէրդումու պէքլէեօրտու։

Պու իքի կէնճէլէր, տախթէ պարօն տը Բէյոս իամինի թաշընտան Օվիտ Սօլիվօեա դարշը ինթիգամ թաասավուրլարընը ունութմադըդ, պու տաէմին հագըդէթէն քիմ օլտուդունու պիլմէքլիկի, վէ պիր թադրիպ եէտինէ կէչիրմիշ օլան վէ ալէյհինէրինտէ պուլունան էվրադը գուրթարմադըդը շէհիտէն արդու իմմէքտէ իոիլէր։

Տիւշմէն, տայիրէյի պէլէտիեէնինն գուեուտաթխանէսինտէ իճրա իմմիշ օլտուդու սիրդաթընն քէնտիսինի նէ՛ տէրէճէեէ գատար թէհլիքէեէ իւդա իմտիկինի, պիր ազ կէճճէ, ֆադաթ նիհաեէթ անլաեըդ, պինատէրին, եէ-

կեանէ արդուսու, սահիպսիդ չօճուդլար խայրաթխանէսինէ մախսուս օլան զապթնամէ իլէ սախթէ սէնէտյէրինի, մէրդում սախթէ պարօնուն եէտինտէն ալընադտան խապարէթ խոի։ Ամանտա իսէ, ժուանեիտէ մօտաեա միւթէալլիդ էշեա սաթան մատամ Տէլիօնա վիրմէք իւդրէ իմզալամընը իտուկի զարիպ սէնէտի էլտէ իմմէքլիկի, շէհիտէն թէէվէնի խոիպ, Օվիա Սօլիվօ իլէ ֆասլիդաթօր Բօլ Հարման արտասընտա մէվճուտ օլան միւնասէպաթ սաեէսինտէ, պիլա միւշքիլաթ սախթէ պարօն տը Բէյոի պուլապիլէճէկինի մէմուլ իմմէքտէ խոի։

Պու կէնճ գարը, իֆրաթ մէրթէպէ ինթիգամընը օլուպ, Օվիա, մէրդումէնի պէհիրլէմէք թէչէպալուսունտէ պուլունմուշ, վէ պինատէրին քէնտիսինին էօլտուրուլմէսի տայիրէյի իհթիմալտէն օլմուշ խոի քի, պու կիսի հալլէր, աֆվ օլունուր շէհյէրտէն օլմատըդը ճիհէթլէ, տիւնեատա հիչ պիր շէհյ, Ամանտատը, էֆքարընը ինթիգամճուեանէսինտէն ֆարիկ կէթիրէմէզ խոի։

Ամանտա, Տիւշմէնին Բարիսէ մուվասալէթի ադշամը, մէրդում իլէ, ալէագատար օլտուդլարը մէսէլէ իւզէրինէ շու վէճճ իլէ լագըրտըեա իտթիատար իմտի։

Ամանտա. – Տիւշմէնի ումումիյիդ ալէյհինտէ հարէքէթէ հագըդընըն։

Բաուլ, թապիեաթճա ֆէվդէլատէ դայիֆ օլտուդունան, տայիմա պիր քիմսէնին հիւքմ ու նուֆուդու ալթընտան պուլունմասը լազըմ կէլմէքտէ խոի։ Պինատէրին, տուտա պուլունմասը լազըմ կէլմէքտէ խոի։ Պինատէրին, տուրէթի մուվաֆֆադաթ քեարանէտէ ճէվապ վիրտի։

Ամանտա. – Բէք իյի, էօյլէ խսէ, իշէ թէշէքքիւս է-տէրիդ։

Տիւշմէն. – Նէ՞ եաբմադ լազըմ տը։

Ամանտա. – Պու ատէմին իշինի պուլտուդումուդտա, պէլլի իմմէեէրէք, արդասընտան կիմմէլիեիդ, վէ նիհայէթ իդամէթ իմտիկի մահէլլի անլամալընըդ։

Տիւշմէն. – Անլատըդընըդտա նէ՞ եաբաճադընդ։

Ամանտա. – Պիր թադրիպ խանէսինէ կիրիպ, էշեասընը

աբար, ալիզէ առնու օլան քեռպըռլարըմըզը ալըրըզ։ – Սանա ասնէճէկիմ չէյլերի եարա՞մըսըն։

Ցիւղմեճ. – Էվվէթ։

Ամանտա. – Բէնամ իմտատլա պանա միւթի օլո՛ւրմուսուն։

Ցիւղմեճ. – Էվվէթ, Բրուսիայը պիրնէճիլերին քէնտի չավուշունա միւթի օլատուղու կիտի, պէն ոէ սանա միւթի օլուրում։

Ամանտա. – Պու հալաէ, հէր չէյ սըրասընտա ճէրէհան խոէճէք տիր։ – Օվիտ Սօլիօ նամ ալչաղըն, Մարի Հարման-ընըն բէտէրիյլէ միւնասէպէթի օլատուղունա հէմեն էմինիմ։ – Իսպաթը տա շու տուր քի, ասնին, քէնտիսինէ վիրմիշ օլատուղուն քեռպըռը, Թուրպվուա ֆապրիգաթի օրտունա թէսլիմ իթմիշ տիր։ – Իմտի, Թուրպվուատա, ֆապրիգանըն ճիվարլարընտա, եախօտ Բարիստէ, Միւրիլլօ սօզաղընտա քեռյին օթէլ գուրպինէ բուսուտա տուրմադ լազըմ տըր։ – Պիր կիւն ասէյիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, հէր հալաէ Օվիտ Սօլիօ՝ քէնտի չէրիքինին նէզտինէ կիտէճէկինտէն, օրատա հաղըր պուլունարադ, ֆըրսաթ էլտէ խոխմէլի տիր։ – Պինապէրին, թէքմիլ կիւնլէրինի, անը թատադիպ իթմէքլիք իչինէ հասը իյլէմէլիսին։ Մալիւմուն օլան Սօլիօ, Բօլ Հարմանընըն նէզտինտէն չըգտըղընտա, սէն անըն արդասընտան կիտէպիլրսին, հալպուքի, պէն կիտէմէմ։ – Ֆարդ խոէլմէք քի, էկէրչի Բօլ Հարման, մէրդումա քէնտի նէզտինէ գապուլ իթմէդ իսէ, մութլագա քէնտիսի անը պուլմահա կիտէճէք տիր։ Պինաէն ալէյհ, մէրդում էհլի սէրվէթին ատըլմարընտան այրըլմամալըսըն, անըն ուսուլ վէ ատէթլէրինի էյրէնմէլիսին վէ նէրէհէ կիթտիկինի անլամալըսըն։

Ցիւղմեճ. – Լաքին, պու բէք գօլայ պիր շէյ տէյիլտիր։

Ամանտա. – Հէմ գօլայ տէյիլ տիր, վէ հէմտէ պէյթի ուղուն պիր իշ տիր։ – Ֆագաթ, նէ՞ պէյիս վար տըր։ – Հէր հալաէ սէլամէթիմիզի վէ ինթիզամըմըզը թէէմին իթմէք էլզէմ տիր։

Ցիւղմեճ. – Բօլ Հարմանը պէն ասլա կէօրմէմիշիմ տիր,

վէ արդասընտան կիթտիկէ իչին իսէ, քէնտիսինի թանըմադ լազըմ տըր։

Ամանտա. – Սապահլանըն էրքէն, Միւրիլլօ սօզաղընտա կիտէրսին, վէ Թուրպվուատա կիթտիկէ իւզրէ խանէսինատէն տիշտը չըգմասընտա պէքլէրսին։

Ցիւղմեճ. – Բէք իյի, պու սէօյլէտիկինի եարըն իճրա իտէրիմ։

Ամանտա. – Շըմէնտըֆէր իտարէսինատէն ալաճաղըն թաղմինաթի ադչէսինի ախաղ իյլէտի՞ն մի։

Ցիւղմեճ. – Էվվէթ, պու ադչէնի իսթէճօ՛ըմուսուն։

Ամանտա. – Իսթէմէք չէօյլէ տուրսուն, քեաֆֆիէ յի մէսաֆիրընտա տա հիսսէտար օլմադ ֆիքրինատէիմ։

Մէղպուրէ, պիր սանտըղ աչարադ,

— Պէն պիր մըղտար ադչէ թօքլամըշըմ տըր ... պու ադչէ, պարօն տը Բէյտէն գալմըշ տըր։ – Իմտի, իսթէտիկին գատար պու ադչէտէն ալմադըղընտա միւսատատէ իտէրիմ, էէտի։

Ցիւղմեճ. – Իմտի, ադչէմիզի պիրլէշտիրէիմ, վէ պիրլիքտէ գուլլանալըմ։

Պու սուրէթլէ Ցիւղմէն, մէնֆաաթը մախսուսէսինի թէրվիճ իթմէքտէ օլմատըղընը, վէ Ամանտաէա ֆէվգէլատէ էմնիյէթի պուլունատուղունու կէօսթէրմէք իչին, քէնտինին պէշ պին ֆրանգընը, մէրդումէնին տանտըղընտա վաղ իյլէտի։

Իրթէսի կիւն, ալէսասապահ, Բաուլ Ցիւղմէն, շաեէթ Սօլիօ իլէ գարշը պէ գարշը պուլունատուղունտա, անըն թաբաֆընտան պիրտէն պիրէ թանըլմադ իւզրէ, ֆալօրի սագալըյա պըեըղընը քէստիքտէն սոնրա, Միւրիլլօ սօզաղընա կիտիպ, ֆապրիգաթօրուն խանէսի գարշըսընտա տուրատու։

Մէրդում տէվլիգանլընըն օրատա մնավասըէթի, ան տագըդա օլմուշ իչէն, խանէի մէղքիւրուն պիւեիւք գարուսունուն իչի գանատը աչըլըը, վէ հավլիտէ, նէրտիվէնին էօնիւնատէ, պիր վիղթօրիա արապասընը, հարէքէթէ հաղըր պուլունատուղունու Ցիւղմէն կէօրտիւ։

Բօլ Հարման, սօլ գօլմուղունուն ալմընաա քեաղըտ-լարլա տօղու պիր չիզտան օլարագ, գաոէմէլէրտէն աշաղըեա էնիպ, արապաեա օթուրտու, վէ արապաճըեա խոխաալէն,

— Գուրպվուաեա, տէյի էմր խոխաի։

Արապաճը, էլինի աթա տօգունտուրմաըյլա, արապա, հավլուտէն տիշարը չըգըպ, զահէթ պուրաթլէ Տիւշմէնին էօ-նիւնտէն կէչտի իսէտէ, մէրգում տէլիգանլը, Բօլ Հարման-նըն եիւզիւնիւ կէօրմէկէ վագըթ պուլուպ, թաավլըի մէզ-քիւր ֆիքրինտէ հէքք օլունտու։

Գաոէհու Տիւշմէն, եաղընտա վագը պիր արապալըզա կիտէրէք, քէնտիսի տէ պիր արապաեա օթուրուպ, Գուրպ-վուաեա կիթմէք իսթէմիյիկլինի արապաճըեա խոխաար խոխաի։

Տիւշմէն, պիր քէրթէ Գուրպվուաեա մուվաֆըլէթլինտէ, օրատան կէչէն հօջաուլարտան պիրինէ միւրաճաաթը իւղէ-րինէ, ֆաղրիգանըն պուլունտուղու մահէլլի խապէր ալտը, վէ օրաեա ադիմէթլէ, ֆաղրիգանըն եիւզիւնիւ վէ իչի դաբուտունու թէտպիգ իյլէտի։

Տիւշմէն, պու սըրատա, քէնտի քէնտինէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Պէն կէօրմէեէրէք, պուրաեա քիմսէ նէ՛ կիրէպիլիր, վէ նէ՛ տէ պուրատան տիշարը չըդապիլիր։ — Մաատէ, լա-եըգըյա տիպգաթ վէ նէզարէթտէ տիր։ Շու գաատր քի, անլաշըլան՝ պէն պուրատա խայլի վագըթ տուրմաեա մէճպուր օլաճաղընտան, խգթխգա խտէն չէյլէրի պուրատա պուրմագ, պէհէմէհալ լազըմ սըր։

Ժուաննի տայրէյի պէլէտիեէսինին մէմուրը ասպըգը,

ճիվարը տօլաշմաեա չըգըպ, ֆաղրիգանըն եագընարընտա պիր շարապճը տիւքքանը պուլունտուղունու կէօրտիւ, վէ քէնտի քէնտինէ։

— Նաֆագամը պուրատան ալըրըմ, վէ տահիլէ տօղ-լու կիտիպ, օրատա եասլանըրըմ։ – Էլվէրիր քի, տատմա-լու կիտիպ, եախսա տիկէրինի գօլաեատպլէեիմ, ծն-տան գայրի կէօրէճէք խըզմէթիմ եօգ տուր։

Բաուլ Տիւշմէն, օթուրտուղու արապանը տաաթ իլէ քիրաեա թուրթմուշ օլուպ, պու արապա, ֆաղրիգատան եիւզ տաըմ գաատր ուզագտա քէնտիսինէ պէքլէեօրտու։

Բաուլ, պիր արա, մէգքիւր արապանըն եանընտա ավ-տէթլէ,

— Պու մահէլլէտէ գալմաեա մէճպուրում... պիրիսինի պէքլէեօրում... լաքին սիզի տէ եօլա գօյմագ խոխէմէմ... խամի, պու պօշ միւտտէթ զարֆընտա, գահվալթընըզը խոխէթլէ վագթընըզը կէչիրին, ֆագաթ խոխէտիկիմ պէմանն հաբէքէթէ հապըր պուլունուն, տէտի։

Ապապաճը, գուրնագ հէրիֆին պիրի օլուպ, Բարիս գալ-տրըմլարընը տէյրի տէֆթէր խոխէքլէ, բէք չօգ շէյլէրտէ թէճրիպպէքտար օլմուշ խոխ։ Շէօյլէ քի, մէրգում, աղ լա-գըրտատան չօգ շէյ անլար թագրմտան խտուկինտէն, կէօղ գըրբատագ,

— Շէ՛հիրլի, պիրիսինի՞ մի գօլաեատաճաղըզ, տէտի։

Տիւշմէն. – Պէլքի...

Ապապաճը. – Պէն հէր շէյի անլարըմ, շէհիրլի, անըն իչին, «էվվէթ» տիմէկէ գօրգմատըն...

Տիւշմէն. – Էվվէթ, պիրիսինի գօլաեատճաղըզ։

Ապապաճը. – Բէք իյի... Պէն, էրքէք օլմուշ, գաատն տէ, աճապա պուրատա պիր մէվհանէ վա՞ր մը սըր։

Տիւշմեն. – Էվվելթ, չու կէօրտիւկիւնիւզ ֆաղրիդանըն եանընտա պիր մէյհանէ վար տը՛ր։

Ճրապաճը. – Բէք ալէտա, արտադամը օրաէտա եադըն կէօթիւրիւզ, պէն սէ պիր պիւֆթէք եախօտ սուճուզ եէ-մէք իչին իչերի կիրէճէկիմտէն, էկէրչի պէնի արտրանըզ, օրատա պուլաղիլմըյընիզ։

Օգուեանլարըմըզը, Բաուլ Տիւշմէն իչէ ուզուն ուզա-թիեէ օմահէլլուէ ալըդօյմադ իսթէմէտիկիմիզտէն, չու դա-տարը պէեան իտէրիզ քի, մէրդում, օ ադչամը, ալաֆրան-կա սաաթ օն ռուլարընտա, Տամ ոզդաղընա ավտէթ իթ-տի, վէ պու թէչէպպիւստէ, Օվիտ Սօլիվօեու կէօրէմէեիպ, եալընըզ Բօլ Հարմանըն, ֆաղրիդատան չըդըպ, քէնտի խա-նէօինէ ավտէթինէ տէկին արդասընտան կիմմէկէ մուվաֆ-ֆագ օլտու։

Սօլիվօ. օ կիւնիւն իրթէսի կիւնիւ, էթմէքճի Խաթուն օլան ժան Ֆօրթիչէեի թէչէֆ իթմէքլիկի թէճրիպէ իտէճէք իտի։

Մէրդում իչէ սապըդ ժագ կարօ արտասընտա, ժագը թէհտիտ իտէն եէնի մուխաթարալարըն նէ՛ կիպի չէյլերտէն իպարէթ իտուկինի իյդահ իչին սօն տէֆա վուդու պուլան միլագաթտան պէրու հիչ պիր միլագաթ վուդու պուլմա-մըշ իտի։

Սախթէ Բօլ Հարման, քէմալ էմնիյէթի իչինտէ պու-լունտուղունու հիսս իտիեօրտու։ Շէօյլէ քի Սօլիվօնուն հա-ղըրլատըղը եէնի ճինաեէթ, պիր գապա սուրէթինտէ իճրա իտիլէճէկինտէն, պունուն թէտարիքի, վագթա միւհիմ պուլունմադտա, վէ պէքլէնիլէն վուդուաթ հադըր օլունճա-եա գատար, պիր խայլի կիւնիւն կէչմէսի իհթիմալտէն կէօ-րիւնմէքտէ իտի։

Անճագ, էհլի սէրվէթի մէրդում, քէնտիսինին քիաֆ-ֆէյի դօրդու վէ վէսվեսէլէրինի տէֆ ու իղալէ իտէճէք օլան ֆէլաքէթի խատըրլըրինէ սապըրտըզլըղա պէքլէմէքտէ օլուպ, պու ալչագ հէրիֆ, գըզընըն, վէ խանէօինէ սըգ սըգ կիտիպ կէլմէեէ պաչլանմըշ օլան Լիւսիէն Լաղրունուն եանընտա վագթի կէչիրմէքլէ, ֆիքիրճէ քհամիլէն հուդուր

ու իսթիրահաթ իչինտէ օլտուգտան պաչգա, մէսէրրէթտէն տախի խալի օլմամադտա իտի, վէ քէնտիսինի սաքին վէ թէպէսսիմլիս հալտէ կէօրէն օլտա, արտա տըրտա պիհնինի բահաթտըղ իտէն պօրտաեը տէրք իտէմէդ իտի։

Մատմուազէլ Հարմանըն վէ Լիւսիէն Լաղրունուն իզ-տիվաճ մուգավէլէնամէլէրինին իմզալանմասը իչին հէնուզ պիր վագթի թայինն դըլընմըշ օլմաերդ, Մարի, քէնտիսի-նին է՛ն մուսաղիդ արզուլարընըն հայրը ֆիլիպ կէլէճէկի միւհահազատըյտա մէսրուր պուլունմադտա, վէ սաաթէթի խուսուսընտա պիր չօդ չահիտլերի օլմադ իւզրէ, մուգավէ-լէնամէյի մէզբիւրուն իմզա խոխտիկի ադչամը, մուխան-թան պիր էյլէնճէ թէրթիպ օլունմասընը թաամիմ իյլէ-մէքտէ իտի։

Մէրդումէ կէնճ դըզընըն սիրարըչալը, մուհիմ վէ աճէլէ օլտուղունտան, մատամ Օկիւսթին, քէնտի իշճի գատընը վէ գըզլարընըն միգատարընը արթըրմաեա մէճպուր օլմուշ իտի։

Լիւսիէն, ֆաղրիդանըն ամէլտաթըյտա ֆէվգէյլաեէ մէշղուլ օլտուղու ճիհէթլէ, էթիէն Դասթէլ իչէ ժօրժ Տարիէնի կէօրմէեէ վագթը օլմամըշ, վէ ֆագաթ, բէտտա-մընն քէնտիսինէ թախսիս իթմիշ օլտուղու վազիֆէեի խսթէր իսթէմէդ իճրաեէ մէճպուր պուլունմուշ իտի։

Էթիէն, գարչըսընա չըդան մէվանի վէ միւշքիւլաթա բաղմէն, հէր հալտէ, Բաուլ Տիւշմէն իչէ մատմուազէլ Ա-նաստանըն իղղէրինի պուլմաեա չալըշմադտա օլուպ, պուն-մանտանըն իղղէրինի պուլմաեա չալըշմադտա օլուպ, պուն-լարտան պիրի եախօտ տիկէրի վատըթատըյտա, պարօն տը՛ր Բէյտին մէչտանա չըդարատիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի։

Բէտտամ, Աչըլըրըն դօլըդուրուլը ֆագաթ նամ օթէլին պէս-լէմէսի թարաֆընտան ամըշ օլտուղու մալիումաթը խաթըրլա-եարագ, Ժուանեի տախրէյի պէլէտիեէսի մէմուրը տապը-դընը վէ անըն մաչուպէսինի պուլմագ իւմիտլէ, Պուա-լը-Բաուեա կիթմէքլիկի հէր տապահ թաամիմ իթմէքտէ, վէ Բաուլ Տիւշմէնէ կէլինճէ, մէրդում տախի, Բօլ Հարմանըն կիտիպ կէլմէլէրինի գօլատաընա տէվամ իթմէքլէ պէրա-պէր, հէնուզ հիչ պիր նէթիճէ չըդարատադտա իտի։

Մէրգում, հէր սապահ, սաաթ լէչ պիր արապա քիրալաեւարադ, Միւրիլլօ օզդաղընտաքի խանէ ճիվարընտա, ֆապրիգաթօրուն տիշարը չըգմասընը դօլար, վէ ադշամա դառար բէշինի պըրադմաեըզ, անճադ, սաաթ եքիտէ Բօզ Հարման քէնտի խանէսինէ ավտէթ իթտիկինտէ, Տիւշմէն տաճի մէրգումուն բէշինի պըրադըը խոի։

Ժանըն, քէրէվէթ ալթընտա էգիլէճէկի կիւնիւն ադշամըը, Բօզ Հարման, միւթաաը օլան սաաթտա ֆապրիգաոան չըգմասըզընտան, Տիւշմէն, Սէն նէհրի սահիլինտէ օթուրուպ, քէնտի նէօպէթճիլիք խըտմէթինի կէօրմէքտէ, վէ սահիպ սէրվէթին հէր վադըթքի սաէթի խարճինտէ օլարադ, ֆապրիգաոան տիշարը չըգմամասընտան տօլաեը թէաճճիւպտէ դալմադտա խոի։

Սաաթ ադշամըն ալաֆրանկա նէտի պուչուդունու վուրուպ, պիւթիւն ամէլէ ֆապրիգաոան կիմիլի օլտուդլարը հալտէ, Բօզ Հարմանըն հալէա մէյտանտա չըգմասաը, Տիւշմէնին թէաճճիւպ վէ խոթխըրապընը տահա դինատէ արթըրարադ, աճապա տիգդամըզճա պուլունտուղու պիր սըրտոա, դօլամադտա օլտուղու չախ սավուշտուպ կիթտի տէ, քէնտինի կէօրէմէտի՞ մի, տէյի տիւշինմէնէ պաշլաաը։

Նակէհան, Պինօ քէօքրիւսիւ թարաֆընտան վէ ըրնաթըմ պօեունտան պիր արապա կէլիպ, ֆապրիգանըն գաբուսու գարշըսընտա տուրտու։

Պու արապաոան աշաղըեա պիր քիմսէ էնտի խէ տէ, դիքը իթտիկիմիդ արապա, մէրգումուն վիճուտինին իւչ գըսընը կիզլէմէքտաէ խոի։

Բաու, պէօյլէ կէճ վադըթտա, ֆապրիգաեա կէլէն միւսաֆիրին քիմ օլտուղունու կէօրմէք իւղրէ, պիր գաչ ադըմ գաոար էլէրլէտի, վէ միսաֆիրի մէզպուրու կէօրտիւկինտէ, քիմ օլտուղունու թանըեարադ, թէաճճիւպլէ ըճֆի սէտա իթմէքտէն քէնտինի թուխթամաոը։

Ֆիլվադը, արապաոան աշաղըեա էնէն քիմսէ, ժուանի տայիրէյի պէլէտիեէնին գուճուտամի խանէսինտէն մա-

հուտ քեաղըտը քէնտիսինէ ալտըրմըշ օլան Օվիտ Սօլիվօ, եախօտ պարճն տը Բէյօղ խոի։

Օլ էանատէ ֆապրիգանըն գաբուսու այըլըպ, Օվիտ իչէրի կիրտիքտէն սօնրա, թէքրար գաբանտը, վէ այնի վադըթտա մէրգումուն արապասը կէրի տէօնտիւ։

Տիւշմէն խսէ, քէնտի քէնտինէ, վէ մէսէրքէթլէ,

— Ամանտանըն հադը վար իմիշ... վադաա շունէթճէեէ կիւճլիւբլէ մուվաֆֆադ օլտուղ խսէ տէ, լաքին, ադըպէթքեար քէնտիսինի էլտէ իթտիմ, վէ նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի պու ադշամ անլաեաճաղըմ, տէյի պէեան էյլէտի։

Տիւշմէն, մէղհանէտէ օթուրմուշ օլան քէնտի արապաճըրընը պուլուպ, պիր իշարէթ իթտիկինտէ, արապաճը տիշարը չըգտը։

Տիւշմէն, մէրգում արապաճեա խոթթապէն,

— Եէրինիղէ չըգըպ օթուրուն վէ տիգդամթան տուր օլմաեըն, արգանըզտաքի բէնզիրէեի խաֆիֆճէ վուրտուղումտա, շու ֆապրիգատան տիշարը չըգաճադ օլան վէ եաեան եախօտ արապա իլէ կիտէճէք պուլունան չախսըն արգասընտան կիտին... Էկէրչի տիշարը չըգան, պիր քիչի եէրինէ, իքի քիչի օլուր խսէ, եինէ պու թէնպիհիմ մուճիպինճէ հարէքէթ խոին, տէտի։

Արապաճը խսէ, մէղքիւր էմի ու թէնպիհի իչիթտիկինտէ,

— Ֆագաթ, զաթէն կիճէնին գարանլըղը դիեատէճէ օլտուգտան պաչգա, կէօրճէճէք իչիմիզտէ, գօյայ չէյ տէյիլ տիը, տէյի պէեան իթտի։

Տիւշմեն. – Էկէրչի մուվաֆֆադ օլուր խսէնիզ, պիզէ եիկիրմի ֆրանգ վիրիրիմ։

Արապաճը. – Բէք իյի։ – Հա՛յտե, չէհիրլի, պիզ օթուրուն, աթըմը էօյլէ պիր սուրէթտէ չէվիրէճէեիմ քի, ֆապրիգատան, հէր քիմ չըգար խսէ, պիզտէն տահա իյի կէօրէպիլէեիմ։

Տիւշմէն, արապաեա օթուրունճա, արապաճը, աթըռը

չէվլրիպ, օն ատըմ գատար ֆապրիգանըն տիկէը թարա-
ֆընաա արապասընը տուրտուրաու, ֆադամ տուրուլան
պու մահէլլաէն, ֆապրիգանըն գարուսու բէք ալէա կէօրու-
նէպլմէքտէ, վէ ևագընաա ևանմագաա օլան պիր կաղ պօ-
րուսու, մէզքիւը գարաեու աուրէթի մախասուսէտէ այտըն-
լամմագաա խոի։

Տիւշմէնին, պու սըրաաա պիր միգատար պէքլէմէքտէն
գայրի ևարաճագ իչի պուլունմամագաա խոի։

Օգուստանլարըմըզճա մալիւմ օլան վուդուամ վէ ան-
վարի Բօլ Հարմանա հիքմաեէ իթմէք իւզրէ, մէրգումուն նէզ-
մինէ կիթմիչ օլան Օվիտ Սօլիօ, օ կիւնիւ, չէրիքինէ պիր
թէլէկրաֆ քէչիտէպիլէ, ադշամըն սաամ եէտի պուչու-
դունաա քէնտիսինէ պէքլէմէմինի պէհան ու լևմաար լլէ-
միչ խոի։

Պինապէրին, Օվիտ, իչար իթտիկի սաամտաա, սամթէ
Բօլ Հարմանըն ֆապրիգասընա կէլէրէք, իճրա իթմիչ օլտու-
դու ճինաեէթի հիքմաեէ իթտիկինտէ, Բօլ Հարման տէհչէ-
թինտէն նաչի տիթրէտի, վէ համթա ժան իլէ պիրլիքտէ
պու ճինաեէթէ գուրպան օլմուչ օլան տէլիգանլրընըն վա-
գըաը միւէլլիմէսինտէն, խաալհի մէրգում միւթէէսիր
օլուպ, իչպու թէէսիրինի կիզլէեէմէտի։

Օվիտ. – Պիլիօրում, տէլիգանլրընըն պու ճինաեէթէ
ֆէտաա օլմաը, էսէֆ խաէճէք չէյ տիր, լաքին, նէ՞ չարէ,
պիր քէրէ եօլա չըդըգ խէ, պու եօլուն սօնունա գա-
տար եէթիշմէք ֆարզ տըր։

Բօլ. – Ժանըն էօլմուչ օլտուդունա սահիհէն էմի՞նմիսին։

Օվիտ. – Պաչընաա պէչ ալթը եիւզ քիլօ աղըրլըգընաա
պիր քէրէվէթ տիւշէր տէ, էօլմէմէք միմքի՞ն մի տիր։ – Սէ-
նի պուրատաա կէօրտիւկիւմ կիտի, անըն տախի, անը եարը
աչըմըչ օլարագ, եէրէ սէրիմմիչ օլտուդունու կէօրտիւմ։ –
Իմոի, արգատաչ, արթըգ բահաթճա իչինէ պագ... ժան
ֆօրթիէ, Լիւսի կիտի կէրի կէլմէնէճէք տիր։

Պու արա Բօլ Հարմանըն լէհճէսի սօլմուչ օլուպ, պիւ-
թիւն վիճուտի տիթրէեօրտու։

Պիր արա, մէրգում, պօղուգ պիր սէտա լլէ,

— Եալընըզ քէնտի սէլամէթիմ իչին, պունճա ճինա-
եէթլէրէ ճիւրէթի իթմէկլիկ հա՛... տէտի։

Օվիտ. – Նէ՞ չարէ տօսթում, պիր քէրէ բարմագլար
մաչինանըն ալէթլէրինէ գարաբըրըլըր իսէ, պիր տիւրլիւ
գուրթարըլամագ – Բարմագլար, էլ, վէ էլտէն սօնրա գօլ, վէ
գօլտան սօնրա պաչ, հէր հալտէ, մաչինանըն ալէթլէրին-
տէն թուրթուլմագ իզթիդա խոէր։

Սաալըգ ժագ կարօ, Օվիտ Սլիվէնուն մէգքիւը սէօզլէ-
րինտէն սարսըլարագ, նակէհան գամըլկահը խաթըրլատը,
վէ մաչինատարի պիր հարէքէթլէ, իչի էլինի պօղագընաա
կէօթիւրտիւ։ Զանն խոէրտին քի, պաչ քէամէքլիկէ մախա-
սուս օլան կիչէօթին ալէթինին իւչ քէօչէլի պըչաղընըն,
վիճուտի տէրիսինէ տօգունատուդունու հիսա խոիէօրտու։

Օվիտ, սամթէ հալագատէսինին ալթիսլիկինու կէօր-
մէքլէ,

— Հէր նէ եաբըլտը իսէ եաբըլտը։ – Պունուն իչին բու-
սուլաեը շաշըրմագտաա մանէա եօգ տուր։ Իմոի, պու խու-
սուսաա արթըգ տիւշինմէկիպ, տիկէը պիր մատատէն
պահա խաէլիմ, տէյի պէհան լլէմի։

Բօլ. – Նէ՞տէն պահա խոէճէկիպ։

Օվիտ. – Տօսթում, իչտէն պաշգա նէ՞տէն պահա խոէ-
պինիրիպ։

Բօլ. – Իչտէ՞ն մի։

Օվիտ. – Թապինմէլլէ։

Բօլ. – Լաքին, հա՞նկը իչտէն։

Օվիտ. – Աճայի՛պ, քէնտի իչլէրինիզտէն, եախօա պէ-

նիմ իչխանուհն : – Շիմնիսկ դատար , սէնինլէ , տօսմ , հէմ ան հագըզի պիր տօսմ մադամընաս հարէքէթ խոկ , քէնտիմի ասլա սադընմասըմ , վէ է՛ն կիւճ խըզմէթլէրի , վէ է՛ն մուխաթարալը եիւքլէրի տէրիւհտէ իթտիկիմ հալտէ , սանա ասլա չարթ պէնան իթմէսիմ . . . Զամէն նէ՞ չարթ տախի վազ իթտէմ , կէօրտիւկիւմ իչլէրին զահմէթինի պիլէ տէյմէզ խոկ . . . Լաքին պու սապահ կէօրտիւկիւմ իչտէն տօնրա , արթըզ թամամլի մուամէլամ իթմէք խոսթէրիմ . . . Հիչ . . . հիչ . . . հիչ պիր շէյ եադմադ խոսթէմիմ . . . Պու դատարը քէաֆի տիր . . . պէն , արթըզ Բարիսաէն կիտէճէնիմ :

Քօլ . – կիտէճէ՞քմիսին :

Փվիտ . – Էվվէլթ :

Քօլ . – Գօրդուճօ՞ղլուսուն :

Փվիտ . – Քէաֆիֆէյի թէհատալիրի պասիրէթքէտրանէնի իթթիհատ իթմիչ օլտուղումտան , գօրդմաճա պիր սէպէպիմ եօգ տուր . . . Ցադամ , նիհանէթթ , ինսան՝ պաչընա նէ՛ կէլճէկինի պիլէմէզ : Էմրի պասիրէթ՝ էճնէնէթինն վալիտէսի տիր , տէյի պիր տարալը մէսէլ վար տըր . . . խոսի , պէն տէ , քէաֆիֆէյի թէհարիւլաթտան խալի օլմադ իւզրէ , հուտուտուն օլ պիր թարաֆընա կէչմէքլիկի էմրի պասիրէթտէն աստ խոսթէօրտում :

Պու արա , Բօլ Հարման գիւեատէնիլէ տիթրէյէօրտու : Մէրդում , ճէվապա ադադլէ ,

— Լաքին նէ՞տէն գօրդուճօրտուն , տէյի սիւալ իթտի :

Փվիտ . – Արդատաչ պու սիւալինին ճէվապը միւշքիւլթիւր :

Քօլ . – Լաքին , զանն իսէրիմ քի , էկէրչի ժի-լը-Բէօր սօղուղընատաքի ահվալ , հիքմաթէ իթտիկին վէճհ իւզրէ ճէրչեան իթմիչ իսէ , սէնին իչին հիչ պիր թէհլիքէ եօգ տուր :

Փվիտ . – Օրատա էօյլէ ամմա , պունատան պէօյլէ րահաթճա հեաշամադ խոսթէրիմ . չիմնիսկ դատար էլիմտէն կէլէնի հարտըմ , պիր ադտա , էճնէնէլի մէմլէքէթինտէ խոսթէրահաթ իւզրէ իմտադը էվդամա իսթիհճամըմ վար տըր :

Քօլ . – (Մահզունէն .) Տիմէք պիր քի պէնի թէրք իսիեօրտուն :

Փվիտ . – Պու պադատէ պէհանը էսէֆ իթմէքլիկինէ մահէլ եօգ տուր : – Սէնին րահաթտըդ իսէպլիէն քհաֆիֆէյի տիքքէնլէրի վէ չալըշտըը , սէնտէն ուղադտամտըմ : – Շէօյլէ քի օրթադըդը թէմիզլէտիկիմտէն , պիրա վէսվէսէ եօղունա տէվամ իսէպլիսընըն : – Սէն նադընըդ էմր իթմէքլէ իրթիֆա խոսիեօրտուն , պէն տէ էմրինի իճրա խոսիեօրտում : – Սէվկիւլու տահրըդատէ , զանն իսէրիմ քի պէն , իթտադ վէ թէքտիրլէրէ տէյիլ , իլլա թէչէքքիւրաթա չահէտթէնիմ : – Պահա իչթիհատճն օլմադընըդը պիր զէմանտա , պէն պու րատահան կիսոսիեօրում :

Քօլ . – Նէ՞րէյէ կիտէճէքսին :

Փվիտ . – Լ՛ն զիհատտէ Ամէրիդատան խօշլանտըդըմ իչին , եվնէ օլ թարաֆա ադիմէթի խոսճէնիմ ,

Քօլ . – Նիւ-Յօրդա՞ մը կիտէճէքսին :

Փվիտ . – Խա՛յր : Օրատա պէնի խայլի թանըհան վարըը : Պուէնօս-Այրէս կիթմէք նիհէթլինտէնիմ : – Պու չէնտի չօգ մէտհ իսէրլէր :

Քօլ . – Բէք ալէա , պու րատահաքի իրահաթնը օրատա կէօնտէրիրսի :

Փվիտ . – (Սուրաթընը էքչիտէրէք .) Իչթէ օ օլմադը . . . Էվվէլ էմիրտէ օ գատարճըդ իրահ՝ բէք ադ տըր . . . Պէնիմ իչթիհատըմ տահա գիհատէնէ տիր : – Պունատան դաթի նադար , քիմ էօլիւր քիմ սադ գալըր , օտա պիլինմէդ : – Ճարդ իսէլիմ քի , սէն ուղուն օթուրտուն . . . վագտա չիմտիկի հալտէ , պէօյլէ պիր շէյ իչթիհատ օլմադընըդընը պէնտէ պիլէրիմ ամմա , հէր հալտէ պու խուտուտ՝ օլտադիր պիր շէյ տիր . . . Ճու իրահաթն , օլ վագթի պէնիմ նէյի՞մէ նադրահաճադ տըր :

Քօլ . – Հալտուքի , պու իրահաթն սէրմաճէտի սէնին եէտինտէ պուլունուր իսէ , պիր գաչ այտան , վէ պէյթի տէ պիր գաչ կիւնտէն պիւտպիթթին թէչէքքի իսէրսին :

Փվիտ . – (Բօլտ իսթիհզաքճարի պիր սէլամ վիրէրէք .) Հագըմտա իպրահ իթտիկին իչթիհամընա թէչէքքիւր իսէրսինիմ . . . Նամուտում իւղէրինէ սէօյլէնօրում քի , պունատան տօլաճը միւթէճասիր օլտում : – Պէյթի տէ , սէվկիւլու հալատօլաճը միւթէճասիր օլտում :

զատէ , ֆամիլեատան օլան պէր չօճուգ հադդընատ վագը օլտուղու իւզրէ , իւղէրիմէ պիր նէզարէթի մէճլիսի թայեին իթմէք ոէրէճէսինէ դատար , հադդըմուսըլի իհթիմամընը իւէրի կէօթիւրէճէքսին , ոէ՞յիլ մի ։ – Ֆագաթ , պէնիմ , ոէրմանէէվի, անըն իլատընա թէրճիհ իթոսիկիմէ մանէի օլմամագլըղը ըէճա իտէրիմ։

Քօլ . – Նէ՞ վագըթ կիտէճէքսին ։

Ծվիտ . – Սէքիզ կիւնէ դատար եօլա չըգաճաղըմ։

Քօլ . – Պէնատէն նէ՞ դատար ադչէ իսթէնօրտուն ։

Ծվիտ . – Իլք վէ սօն ըէլամըմը պիր ոէֆատան սանա սէօյլէրիմ։ Ուղուն ուզատիճէ բաղօրլըղա իհթիճաճ եօգ տուր ։ –Սէնատէն պէշ եիւզ պին ֆրանգ իսթէրիմ . . .

Քօլ . – Բէք իյի , իսթէտիկին մէպլաղը վիրէճէէվիմ։

Ծվիտ . – Հա՞նկը կիւն պանա թէալիմ իտէճէքսին ։

Քօլ . – Կիւնիւնիւ սէն թայեին էթ ։

Ծվիտ . – Էօնիւմիւզտէքի ճումատա իրթէսի կիւնիւ Հավըրտան սէֆինէէճ բաքիպ օլաճաղըմ։ – Սօն ոէֆա թօգալաշմագ վէ մուֆագարաթըմըղտան տօլաէը կէօղէրիմիզի եաշարթմագ իւզրէ , էօնիւմիւզտէքի բէնդէնալիհ կիւնիւ թատամըմըզը պիրլիքտէ իտէրիղ , վէ օ կիւնիւ սէն պանա իսթէտիկիմ մէպլաղը իթա իտէրսին ։

Քօլ . – Պանգնօթ մու իսթէեօրտուն ։

Ծվիտ . – Էվվէթ ։ – Պէզմաթ քէնտիմ, Ամէրիգա իչին պագը չէքէր ալաճաղըմ։

Քօլ . – Տիմէք տիր քի բէնդէնալիհ կիւնիւ պուլուշաճաղըզ։ Ֆագաթ , պիրպիրիմիզի նէ՞րէտէ պուլաճաղըզ։

Ծվիտ . – Սէնի ալմագ իչին պէն պուրատա կէլիրիմ։

Քօլ Հարմանըն սիմատը թէատրիճէն դիեատէ մահղունիեէթ քէսագ իթմէքտէ իտի ։

Ծվիտ . – Լաքին , նէ՞ օլուեօրտուն ։

Քօլ . – Սէնին ապիմէթին պէնի գօրգուտուեօր , վէ պուխուսուն՝ իքիմիզե ոէ ֆէնալըղա սէպէպ օլաճաղընը տալսըկ պէր հիսս պանա խապեր վէրիեօր ։

Ծվիտ . – Նէ պօշ իթիղատ . . . Հէր նէ իսէ , Բարիսէ

ապտէթի իթմէքլիկին վագթը կէլտի . . . Եօլտա կէօրիշիւրիւղ . . . Պէնիմլէ թատամ իթմէք իսթէ՞ր միսին ։

Քօլ . – Նի՞չին իսթէմէէիմ։

Ծվիտ . – Էօյլէ իսէ , հա՛յտէ , եօլա չըգալըմ։

Քօլ Հարման , օտատընը գարաեըպ , Օվիտ իլէ տիշարը չըգարը ։

Ծվիտ . – Ագատան հադը՞ր մը տըր ։

Քօլ . – Խա՛յր , պու ադշամ, պէնիմ իչին արապա կէօնոէրիլմէմէսինի էմր իթմիշիմ տիր ։

Ծվիտ . – Էհկէրչի պէօյլէ օլտուղունու քէշֆ իթմիշ օլտա իսիմ, քէնտի արապատը եօլա գօյմադ իսիմ։ – Ֆագաթ , պէյիս եօգ տուր , Գուրտվուա քէօրիւսիւնտէ պիր արապա պուլուրուղ ։

Գու վէճճ իլէ , պու իչի չէրիք , ֆատրիդատան հարէքէթ իթմէիլէր ։

Օվիտ , գարուտան ծն տարիմ ուզագտա պիր արապա տուրտուղունու կէօրմէքլէ ,

— Իչթէ , շուրատա պիր արապա տուրուեօր , ծնա օԹուրուղ , ոէտի , վէ մէղքիւր արապատա եագլաշարագ , – Արապաճը , միւշթէրինիղ վա՞ր մը , տէյի սիւալ իթտի ։

Արապաճը . – Էվվէթ , միւսիւ , պիրինէ պէքլէեօրում ։

Սօվվօ , Բօլ Հարման իլէ պիրլէշիպ , պէրապէրճէ Գուրտվուա քէօրիւսիւ օլունու էլէ ալտըլար ։

Տիւշմէն , Օվիտին քէնտի արապատընա տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրմէքլէ , նագարը տիգդաթընը արթըրար , վէ գուլագ վէրիպ , ատտթէ պարօն տը Բէյտին ոէտինի թանըգուլագ վէրիպ , արապաճընըն էընճա , ֆիքրինտէ չիւպհէտի գալմատը , վէ արապաճընըն արգատընատա պուլունան ճամա իչի իւչ տէֆա խաֆիֆճէ վուրմատըյլա , արապաճը հայվանընը սիւրտիւ ։

Օթուղ ատրմ գատար իլէրտէ պուլունան Օվիտ , արապանըն ոէտինի իչթիտիկինտէ , արգատընա տէօնտիւ , ֆադաթ , ֆիքրինտէ հիչ պիր չիւպհէ հատըլ օլմատըղընատան , եօլունա տէվամ իլլէտի ։ Արապա իսէ , ահէտթէ եիւրիւմէքտէ իտի ։

Բօլ վէ Օվիտ, քէօրբևնիւն պաչընա մևվասըլէթլե, օրատաքի ըմնասիօնտա տուրան եարըմ տուղինա գատար արապալարտան պիրինէ րաքիպ օլտուլար։

Բօլ Հարման արապաճընա,

— Պիղի Բարիսէ կէօմիւրմէլիսին, տէտի։

Ճրապաճը. – Բարիսին հա՞նկը մահէլլինէ։

Օվիտ. – Բալէ–Բօայեալա։

Ճրապաճը. – Բալէ–Բուայեալըն հա՞նկը գարուտունա։

Օվիտ. – Հանկըսը օլուր իսէ, իչիմիզէ կէլիր։

Պու վէճհէ արապա եօլա չըգտը, ֆագամի Օվիտ, պու արապաեա օմնուրտուղու սըրատտա, ֆագրիդատան չըգտըղ-լարընտան պէրու արգալարընտան կէլմէքտէ օլան մէղքիւր արապաեա մաքինալարի սուրէթտէ ամֆը նազար լյլէտի, վէ քէնտիսի արապաճը իլէ կէօրիւշտիւկիւ դէմտան, արգատան կէլմէքտէ օլան արապանըն տուրտուղունու միւշահէտէ իմատիկինտէն, գաչլարը չամըրլտը, վէ ատրհալ ֆիդրինտէ չիւպհէ հասըլ օլտու իսէտէ, արգատաչընա հիչ պիր չէյ պէնան իմմէտի։ Հալ պու քի, քէնտի արապալարը, էլլի մէթրօ գատար եօլ գամըի իմմիչ օլտուղու հալտէ, Օվիտ, արգասընա տէօնտիւ, վէ արգատտաքի քիւչիւք պիր բէնչիրէտէն պագմասընտա, պիրը օլունան արապանըն, հէնուզ քէնտիլէրինի Թէագիպ իմմէքտէ օլտուղունու, ֆէնէրլէրին ըշըրընտան անլատը։

Բօլ. – Ֆագամի, աչնատէ պիր հալ կէօրիւեօրում, ատպէպի նէ՞ տիր։

Օվիտ. – Հիչ պիր չէյ եօզ տուր։

Բօլ. – Էնտիչէ իչինտէ զանն օլունուեօրտուն։

Օվիտ. – Նէ՞ զարիպ ատօզ... էնտիչէ իչինտէ զանն օլունմագլըղա նէ՞ ատպէպիմ վար տըր։

Օլ էտնատէ, մէրգումլար Նէօյիի ճատտէօլինտէ պուլունուեօրլար իսէ։

Սօլիօ, ֆիդրինտէն,

— Եանըլըպ եանըլմատըգըմը չիմտի անլարըմ, տէյի տիւշիւնտիւ, վէ քէնտիսիլլէ արապաճընըն իսկէմլիէտի արա-

պընտա պուլունան ճամըլ էնտիրիպ, արապաճըեա – Պու ճատտէյի թէըրլէ, սօլա տարըն, վէ Թէրն նամ մահէլլէ կիտին, տէտի։

Բօլ. – Լաբին, եօլուտուղու նիչին թէպտիլ իտիեօրուղ։

Օվիտ. – Պիր ադատան անլամըրըմ։

Ճրապաճը մէղրիւր էմրէ իմատտաթլա, եան պիր սօզատատան, Թէրն նամ մահէլլէ տօղրու արապատրնը սիւրտիւ։

Օվիտ, պիրը իմատիկիմիղ ուֆագ բէնչիրէեէ կէօղինիւ վաղ իտիպ, գըրմըզը ֆէնէրլի արապանըն, հալէտ, եիկիրմի ատրմ ուղատտան, քէնտիլէրինի թատդիպ իմատիկինի կէօրտիւկիւնտէ, տիչլէրինի սրգարտդ,

— Ա՜հ, հայլազ, տէտի։

Բօլ. – (Լէհճէսի սօլարտդ.) Պիղի թատդիպ լտէ՞ն մի վար տըր... տիմէք օլուր քի, զամմաղլանմըշըղ... արթըդ սէլամէթիմիղ գալմամըշ տըր։

Օվիտ. – Մ իւմմէյին օլ, աչնճէ պիր չէյ եօզ տուր։ – Թատդիպ իտիլէն եալընըղ պէնիմ։ – Ֆագրիդանըն եագըլնընա կէօրտիւկիւմիղ արապա, պէնի պէքլէեօրտու... Մատլէն մէյտանընտան եօլա չըգտըրմտան պէրու, օրապա պէնի թատդիպ իմմիչ օլմալը տըր... Սրգամտան կէլէն քիմ օլտուղունու տա պիլիրիմ։

Բօլ. – Պիլի՞րմիսին։

Օվիտ. – Չվէթ։

Բօլ. – Ի՞մ տիր։

Օվիտ. – Պիր գարը տըր... չվէթ, եալընըղ գըրդ սուեա գարշը եիւղ պիճ ֆրանգա պահս իտէրիմ չի, պու արապատա օմնուրմու չ օլան՝ պիր գարը տըր. Համթա կիւզէլ պիր գըղ, վէ հասըլ, ախչէգը պօղուդ գատրնլարտան տըր։

Բօլ. – Պունուն ռանէեասը նէ՞ տիր։

Օվիտ. – Մանէեասը չու տուր քի, Սմանտա Րէհամի իսմինտէ օլան վէ Պուա–լը–Բուատա պէնիմչէ վագըթ կէչիրմիչ պուլունան պու գարը, պէնիմ նէրէտէ իգամէթ իմատիկիմի, վէ պարօն տը Րէյսին սահիհէն քիմ օլտուղունու անլամագ-ըղը ֆիդրինէ գօյմուչ տուր։

Ռօլ. – Լ՛յ սէն, պու գարըտան գօ՛րդմաեօրմուսուն։

Օվիտ. – Նի՞չին գօրդաճաղըմ։ – Մէրդումէ պանա գարշը նէ՞ եարապլիը։ – Պունատան գամիճնադար, Օվիտ Սօլիմոնուն մահէլլի իգամէմինի պու կիւն տախի անլատմատաճագ տըր, գիրա Օվիտին Թօրպասընտա Թէրճիխ չո՛գ... Ճիման պէն ծնա պիր օեուն օյնաեըմ՛ լը, օ տա պէնիմ քիմ օլտուղումու լյինճ անլասըն։

Ռօլ. – Նէ՞ օեուն օյնաեաճագսըն։

Օվիտ. – Պիր աղտան անլատըն։

Սօլիմո, պու սէօղլէրի իրտա Իմամիկի սրրտտա, արգատաչընըն էվլատընը Թէճէսսիս Իմամէքտէ խոի։

39

Ռօլ Հարման, գալընճա վէ աչըդ ըչնկլի պիր բարտըսիս, վէ եիւքսէք պիր շարդա կիեճնմիշ օլուպ, Օվիտ տախի գօեու պիր բալճօ վէ եուվարլադ քեչէ պիր շարդա կիեճնմիշ իտի։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու վէճճ իւզրէ, պու իչի շախաըն պոյլարը, հէման միւսավի իտի։

Օվիտ. – Ա՛րդատաշ, կէլ էվլատըմըզը Թէպտիլ իտէլիմ։ Սէն, շարդան իլէ բարտըսիւնիւ պանա վէը, վէ պէնիմքիլէրի տէ սէն ալ։

Օվիտին պու սրրտտա խպրադ Իմամիկի սօղուդ գանլըլըգ, սախԹէ Ռօլ Հարմանա պիր տէրչճէեէ գատար սիւքիւնէթ քէպտ Իմամիրտի, վէ տէրհալ, մէղրիւր էվլատ վէ շարդա Թէպտիլաթը իճրա գըլընտը։

Օվիտ, պու իչի կէօրտիւքտէն սօնրա, էօնտէքի ճամը եէնիտէն աչտըրնա էնտիրիպ, արտապաճրեա տախի,

— Տօղրուտան տօղրու Օբէրա մէյտանընա կիտին, վէ

կրանա Օմէլ գահվէխանէի բիչկեատընտա տուրուն, տէյի էմր էյլէտի։

Ա՛րապաճը. – Բէք էյի, միւսիւ։

Օվիտ. – (Ռօլ Հարմանա խիճտապ իտէրէք.) Սէն արապատան աչաղրնա էն։ – Ա՛մանտանըն, սէնի կէօրտիւկիւնտէ, պէնի զանն իտէճէկինէ էմինիմ։ Խուսուսիյլէ բէք եագընընտա պուլունմատըղընը միւշահէտէ Իմամէքլէ, վէ էսլատընտան ալտանմադլա, սէնին արզանտան կիտէճէք տիր։ – Պու միւտտէթի զարֆընտա, պէն տէ Թատմըմըզը ըսմարլամաեա կիտէրիմ։

Ռօլ. – Նէ՞ ըէտէ։

Օվիտ. – Պրէպանըն լօգանԹասընտա։

Ռօլ. – Ցաղամ, արապատան աչաղրնա էնտիկիմտէ, նէ՞ եարաճաղըմ։

Օվիտ. – Ըչըդը պիր գահվէխանէեէ կիտիպ օթուրուրսուն քի, օ դըզ, սէնին եիւզիւնիւ կէօրսիւն, վէ եանըմըշ օլտուղունու անլասըն։ Գահվէխանէտէ պիր չէյ իչէրսին, վէ Ա՛մանտանըն արապասը եօլունա տէվամ Իմտիքատէն սօնրա, կէլիպ պէնի պուլուրսուն։

Ռօլ. – Թէմամ։

Օվիտ, իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ, արգասընա տէօնիւպ, դըրմըզը ֆէնէրլի արապաեը, պու տէֆա հէր վագըԹտան գիեատէ կէօրէպիլտի, վէ կիւլէրէք,

— ԷվվէԹ... էվվէԹ... արգամըզտան կէլ, պէնիմ մինիմինի բիլիճիմ... լաբին, օն տագըդատան, նէ՞ սուրաթ մինիմինի կէօրմէքլիկի հագըդաԹէն մէրագ Իմամէքտէպտ իտէճէկինի կէօրմէքլիկի հագըդաԹէն մէրագ Իմամէքտէեիմ, տէտի եավաշ սէտա իլէ։

Մէղրիւր էլի արապա, Թէրն նամ ճատատէեէ չըգտըգտան սօնրա, էրէյիճէ սիւրաթը հարաքէթլէ ՍէնԹ-Օտըգտան սօնրա, էրէյիճէ սիւրաթը հարաքէթլէ ՍէնԹ-Օտըգտան սօնրա, էրէյիճէ սիւրաթը հարաքէթլէ ՍէնԹ-Օնօրէ վարըչընա էնմէքտէ իտիլէը։

Օվիտին արապասը պուլմարլարա մուվասըլէթլէ, աղ վագըԹտա Օբէրա մէյտանընա եէԹիչտի, վէ գըրմըզը ֆէնէրլի արապա իտէ, էօնտէն կիտէն արապաեը ասլա ղայպ Իմամէքտէ իտի։

Պիրինճի արապա տուրաուզու կիսպի, իրինճի տախի տուրաու, վէ Սօլիմօ սօն տէֆա արգասընա ամֆիը նաղար իմմէլէյ, տէրունինտէ Ամանատընըն օֆուրմուշ օլտուղունու ղանն իլլէտիկի արապանըն տուրմուշ խտուկինի միւշահէտէ, վէ Բօլ Հարմանա, չէօյլէ պէհան իլլէտի.

— Զաբուդ արապատան աշաղընա էն, վէ սըրթընը մատմուազէյէ տօղրու չէվիրէրէյք, դահվէխանէյէ կիր, վէ արդա թարաֆտա օֆուր:

Բօլ Հարման, մէղքիւր թահմինաթա նօղթասը նօղթասընա իմմիտալ, վէ վուդուաթ, Օվիտին քէնդի իմտիկի իւզրէ ճէրման իլլէտի:

Շէօյլէ քի, Տիւշմէն, թատպիղ իմտիկի շախսըն նէ՛ էվվալ կիսինմիշ օլտուղունա տիդգաթ իմմիշ խտուկինտէն, սինան բալթօ վէ նուվարըտադ քիւչիւք շարդա կիսինմիշ օլան Բօլ Հարմանընն արապատան աշաղընա էնտիկինի կէօրտուկինտէ, պունու, պարօն տը Րէյս ղանն լէյ, արապաճընա խիթապէն,

— Նէրինիղէն գըմըլտանմաէրըն... տիկերի՝ խթէտիկի մահէլէ կիտէպիլիր, պէնիմ գօլատըղըմ պու տուր, տէյի պէհան իլլէտի:

Զաթէն Օվիտին բաքիպ օլմուշ օլտուղու արապա, սիւրաթէ օրատան հարէքէթի խտիպ, աղ վագըթտա նապէտիտ օլտու:

Սապըդ ժադ կարօ, պիր միւտաէթ, տիկեր արապաերընն արաբընտա դայպ օլտուգտան սօնրա, պաղը կաղ պօրուլարընըն պիլյօր կլօպու ալթընտա վաղ խտիմիշ օլան պիր մատանըն եանընտա օֆուրտու:

Բօլ Հարմանըն օֆուրտուղու մահէլ, Օրէրա մէյտանընըն վէ պինապէրէն Բաուլ Տիւշմէնին գաբշըսը օլուպ, Բաուլ, մէրգումա կէօրտիկինտէ, իպհալը հիտաէթ իլլէմէքտէն քէնտիի թուֆամատը, վէ քէնտի քէնտինէ, չու սէօղլէրի սէօյլէտի.

— Շաշգըն կիսի ալտանարմ... Պու ատէմիէր քէնտիլէրինի դօլատադտա օլտուղումու անլաեարադ, էվվապլա-

րընը թէպտիլ իմտիլէր... Ա՛հ, հայտո՛ւտ, ալյա՛գ Օվիտ Սօլիմօ... ատէտի:

Մէրգումտ, պիր գաչ սանիյէ գատար մէյտանէթէթ վէ գաթը իւմիտ սէրնատընա միւսթաղրադ օլուպ, պատէհու քէլատընա տէվամ պիրլէ,

— Պու ադշամ, հէր իւմիտ մահվլ օլտուգտան պաշգա, իչինտէ ֆարղընա վարըմըշ օլտուղունտան, պունտան պէօյլէ քէնտիլէրինի կէօղէթլէնէճէքլէրի կիւն կիսի աչիքտար տըր... Իմտի, չիմտի նէ՞ նատմադ լաղըմ տըր, տէտի,

Տիւշմէն, թատիեամիյէ պու սիւտիյէ պիր ճէվապ պուլամատըդ, քէնտիսինի Տամ սօղաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա էմր իլլէտի:

Մատմուազէլ Ամանտա, սապըրսըղըդա մէրգումա պէքլէէօրտու:

Մէղպուրէ, մէրգում տէլիդանլընըն մահղունէն ավտէթինի կէօրտիկինտէ, չայնանը թէէսսիֆ պիր վագըտա պուլմուշ օլտուղունու անլատը, վէ տէպէպի մահղունէթինի սիւտ իմտիկինտէ, Տիւշմէն, մուվաֆֆագըյէթսիղլիկինի հիքմատէ իմտի: Լաքին, կէնճ գատընն, չէրքինին թէչէպպիւսիւ ատա պաշա չըգամամըշ օլտուղունուն խապէրինի ալտըղընա բաղմէն, կիւլմէքտէն քէնտինի թուվամատընճա, Բաուլ, հիտաէթլէնիպ,

— Պու հիքմատէմ, տէնին իչին, կիւլտիւրիւճիւ պիր չէյ մի զանն օլունուօր, տէտի:

Ամանտա. — Վագտա թէչէպպիւսինին մուվաֆֆագըյէթսիղլիկի մուճիպլի թէէսսիֆ խտ տէ, լաքին զարիպ վէ կիւլտիւրիւճիւ օլմագտան տախի խալի տէյիլ տիր:

Տիւշմէն. — Հալպու քի շուբաէը տիւշիւն քի, պունտան պէօյլէ անլէր, քէնտիլէրինի կէօղէթլէնէճէքլէրինտէն, պու եօլտա պիր ֆըրսաթ, պիր տահա զուհուրա կէլմէնէճէք պիր:

Ամանտա. — Ֆի՞մ պիլիր... չիմտիլիք սապըրը օլմադլաղըմ տըր: — Մէրգումտան, ըզգ ըզգ կէօրիւշիւեօրլար, պունուն իսպապընը կէօրտիւք... պիղճէ, պաշըճա էլղէմ մատտէ պու տուր... Իմտի, մութլագա պիրիպիրինի թէքմատտէ պու տուր...

բար կէօրէճէքլէր միր ... սէն, նէզարէթմէ տայիմա դուսուր իթմէմէլիսին։

Տիւշմէճ. – Ճադաթ, անլէր ոէ թէատալիրի իհթիւաթքեալանէ իթթիխաղ իտէճէքլէր միր։

Ամանտա. – Էօյլէ իսէ, սէնաէ մահիրանէ պիր թէատալիր տիւշիւն։

Տիւշմէճ. – Նէ՞ տիշիւնէյիմ։

Ամանտա. – Պէն նէ՞ պիլէյիմ... պու պապաէ պիր չարէ արամալըսըն... Օ հայլաղ ղաեէթ դուրնաղ վէ հիյլէքեար տըր. իսմի, ծնտան տահա պիեատէ դուրնաղ վէ հիյլէքեար օլմադ կէրէք միր։

Տիւշմէն, հիտտէթ ու ղազապ ալէմէթի իղհար էյլէ, — Եարընտան պէտ էյլէ, քէնտիլէրինի եէնիտէն դօղամաեա պաշլաեաճաղըմ, ոէտի։

Ամանտա. – Եարըն հիչ պիր չէյ եաբամադըն, չիւնքի բազար օլտուղունտան, պիրիպիրինի կէօրմէզլէր։ Պինապէրին օղ խուսուստա եօրուլմադ պիհուտէ միր։ Պանա գալըրսա, եարըն Գուա-լը-Րուաեա կիթոէք նա՞րընտ օլուր։

Տիւշմէճ. – Պէնիմոէ արդում օտուր։ – Կիւնիւմիւզիւ կէչիրմէք իչին, պիր չէյ եաբմադ լազըմ օլտուղու հալտէ, եարընքի կիւնիւմիւզիւ, Գուա-լը-Րուատա կէչիրիրիզ։ – Անլաեօրսուն ա՛, տիւշմէնի միւչթէրէքիմիզին մահէլլի իդամէթինի էօյրէնմէտիքճէ, ատա խոթիրահաթ իթմէեէճէեիմ։ – Աճապա, մէրդում, չու Բօղ Հարման իլէ նէ՞ կիսլի չէյթան պիր թաատավուրտա պուլունուեօր։

Ամանտա. – Սանա զաթմէն սէօյլէտիմ, պէլքի տիկէր պիր ճինաեէթ թէրթիսլ օլունուեօր, լաբին հիչ օլմադըա օ ճինաեէթին էօնիւնիւ ալմալըեըզ։

Պաթինեօղ պուլվարընտա քիւչիւք պիր լօդանթատա թաատ իթմէկէ կիթմէք իւզրէ, Տիւշմէն իլէ մաումուաղէղ Ամանտա միւքեալէմէէրինի գաթթ իթտիլէր։

Բօղ Հարման տախի իսըղմէթինի կէօրտիւքտէն սօնրա, Պրէտան լօդանթատընտա ադիմէթլէ, օրատա չէրիքիյլէ պուլուշտուղունտա, Օվիտ, Բօղա խոթատպէն,

— Էյ նա՞րէ, հադգըմ օլտուղունա իսքեաթ օլտու՞ն մու, տէյի սիւալ իթտի։

Բօղ. – Էվվէթ, թէմամիյլէ հադգը օլտուղունու, թաատիդ իտէրիմ։

Օվիտ. – Օնտան սօնրա, գըրմըզը ֆէնէրի ատտապա նէ՞ օլտու։

Բօղ. – Պէն, ըշըղըն գարշըսընտա օթուրուր օթուրմադ, կիթտի, նապէտիտ օլտու։

Օվիտ. – Տէյմէք օլուր քի, մաումուաղէղ Ամանտա թէշպիհսինտէ մուվաֆֆադ օլամատը, ճադաթ պու խուսուս իսքիմիղ իչին տախի պիր տէրս օլսա, սէղա տըր։

Բօղ. – Սահիհէն, սէնին պու գարըտան գօրդմաեա սէպէպին եօ՞ղմու տուր։

Օվիտ. Ամա գօրդում օլմատըղընը սուրէթի գաթիեէտ նա՞ նա անլաթտըմ։ – Ամանտա, ահմադ պիր գըղ տըր... Քէնտիսինի մահվ իտէճէք սուրէթտէ, նէտիմտէ, քէնտիսինէ գարշը տէհշէթլի պիր սիլահ պուլունտուրուղունու էլվէթթէ խաթըրլաեաճադ տըր... Իսմի, արթըդ պու խուսուստա տիւշիւնմէեիպ, թաամըմըզը իտէյիմ։

Պէօյլէճէ իշպու իսքի ալշագլար, սուճրաեա օթուրուպ, Սօխօ թարաճընտան սիրարըշ օլունան ալէա թաամլարը միւքեմմէլ սուրէթտէ թէնավիւլ իթտիլէր, վէ եարը կիճէ սուլարընտա նէկահիկէրինտէն այրըլարադ, հէր պիրի քէնտի թարաճընա կիթտիլէր։

Օվիտ, Գիւշի ճատտէսինէ կիթմէքլէ պէրաբէր, արգամընտան քիմէնէ կէլիպ կէլմէտիկճինէ թէէմին օլմադ իւզրէ, պիտտէֆաթ արգասընա տէօնտու, վէ մահէլլի իդամէթինէ նէ մուվաֆըղէթ իթմէք իչին, քէք չօղ եօլլարտան միրուր էյլէտի։

Մէրդում, Ամանտատան ատա գօրդուսու պուլունմատըղընը թէէմին իթմիչ օլմասընա բաղմէն, մէզպուրէնին քէնտիսի ալէյհինտէ էֆքէարը ինթիդամճուեանէ իլէ մութաբէք օլտուղունու բանա պիլտիկինտէն, բէչինի պըրագմամադտա օլտուղունու կէօրմէքլէ, միւսահէմ պիր էնտիչէ

վէ իղձէրապ հիսա լյլէմէքտէ, վէ քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի.

— Պուրատան հարէքէթիմ ղէմանըննա տէկին, մէրդումէնին բլանլարընը ճրլդ չըզարմադուա բէք չօդ միւշքիւլաթ չէքմէսէ ճէսիմ, լաքին, շու ադիմէթ թաասվվուրումուն համդիդէթէն ադիլանէ, միւթէպասիրանէ, վէ հէր հալտէ էզգէմ պիր չէյ օլտուղունու շիմտի իյիճէ անլասիօրում: Պիր քէրըճ Պուէնօս-Այրէսէ պասթը գաոէմ իտէր խէմ, մանլիք օլաճաղըմ պէշ ևիւզ պին ֆրանգ իլէ բէք միւնասիպ սուրէթտէ հաշաոապիլէճէնիմ, վէ քիմսէսէն գօրգմասաճաղըմ: – Ֆիլվագը, արթըգ թէգաիւսէ չըգմադըղըմ, պէնճէ բէք խայըրլը տը: Պու սաէէտէ իհթիեաըլըդ վագթըմը սաատէթ վէ րիճահիյեէթ իւզրէ կէչիրէպիլիրիմ:

Իրթէսի կիւն, Օվիտ, կիւճ հալ իլէ եաթաղընտան գալգըպ, հէր վագըթքի լօգանթասընտա թաամ իղմէք իւզրէ, անճագ էօյլէտէն աղ էվվէլ տիշարը չըգտը:

Մէրգում, սիրաըլշ իհտիկի թաամլարըն կէթիրիլմէսի վագթինէ տէկին կէչէն պօշ վագըթտա, սապահըի դաղէթալարը կէօլտէն կէչիրտի, վէ պիր կիւն էվվէլ, Ժի-լը-Քէօր սօգաղընտա վուգուա կէլէն Ֆ-ըեա տայիր մուճասալ պիր հիքեաեէ օգուտու:

Ճագամթ, պու հիքեաեէ, հագըդէթի հալէ թէմամիյլէ մուվաֆըգ օլմաեըպ, չէօյլէ քի, մէզքիւր հիքեաեէնի եաղմըշ օլան զաղէթանըն մուհալիրի, եա տօղրու մալիւմաթ ալմըշ օլմատըղընտան, եախօտ, գաստէն հիքեաեէսինի զիեատէ միւէսսիր սուրէթտէ կէօսթէղմէք իսթէտիկինտէն, մէճհուլ պիր չօճուգտան մաատտա, էթմէքճիլիք իտէն պիր գարընըն տախի քէրէվէթի ալթընտա պիւթիւն պիւթիւն էզիլմիշ օլտուղունու թէէմին իյլէմիշ իտի:

Օվիտ, թէպէսիւմ իտիպ, քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

—Էկէրչի հալաղաատէմ Հարման, պու. ֆըգրաեը օգուրսա, պու տէֆթա խըզմէթիմի լաեըգըյլա կէօրմիւշ իտուկիմի անլասարապ, պունտան պէօյլէ բահաթճա ուեուեապիլիճէք

տիր: Ֆիլվագը, քէրէվէթի տուշիւրմէք խուսուսընտաքի իճաարըմ, պիրինճի մէրթէպէտէ պիր թաասվվուր օլուպ, թաասավվուրը մէգրիւրու մէհարէթլէ իճրա իթմիյիմ տիր:

Պատէհու Սօլիվօ, թաամընը իթտիքատէն սոնրա, պիր վագըթտան պէրու ֆէվգէլատէ արզուլէմէքտէ պուլունուտուղու գումար օեունունունա տէվամ իղմէք իւզրէ, պիր գումարլանէէեէ աղիմէթի իյլէտի:

* * *

Բաուլ Տիւշմէն վէ մատմուաղէլ Ամանտա, սապահլաեըն, էրքէնճէ, Պուա-լը-Բուաեա կիթմիշ իտիլէր:

Էթիէն Գաաթէլտէ, մալիւմիւմիւզ օլան խաթթը հարէքէթէ սալիք օլարապ, մէրգումլարըն օթուրմուշ օլտուղլարը այնի գաթտարա քէնտիսի տախի օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, ըսթասիօնտա աշաղըեա էնտի, վէ Ամանտա իլէ Տիւշմէնին, անճագ պիր գաշ ատըմ գատար քէնտի իլէրիսինտէն եիւրիւմէքտէ օլտուղլարընա չիւպհէ պիլէ իղմէեէրէք, ահէսթէ սուրէթլէ, Ա.Ճ.Ը.Տ.Ը. Գ-Ը-Տ-Գ-Է-Տ.Ը ֆհեւ նամիյլէ մաատուճ օթէլէ տօղրու կիթմէկէ պաշլատը:

Բէսսամը մէրգումդէն աճէլէ իղմէկէ հիչ պիր սէպէպլի պուլունմատըղընտան, Սէն նէհրի սահիլինտէ վէ Պուա-լը-Բուա ճիվարլարընտա կէօրտիւկիւ չայեանը թէմաշա մահէլէրի սէյր իտէրէք, հայրան օլմագտա իտի:

Մէրգում, քէնտինին սանսաաթճա թէմաշասընա տէվամ իղմէքտէ օլսուն, պիղ, Ամանտա իլէ Բաուլուն արգասընտան կիտէլիմ:

Օլ էանատէ, նէ՛ մէրգում վէ նէ՛ մէրգումէ, սախթէ պարճն տը Բէյսի, եախօտ Օվիտ Սօլիվօեու տիշհունմէքտէ օլմաեըպ, իքինի տախի մէսէրրէթլի հալտէ պուլունմագտա իտիլէր:

Օթէլին խըզմէթճիսի Մատլէն, պունլարը իսթիգպալ իտէրէք, վէ քէօյլիլէրէ մահսուս գապա ռուրէթտէ կիւլէրէք,

— Օ՛, լաշ կէլմինիզ... իշթէ կէօրաւնէ՞ւզ միւ սիզ, մէրա Բարիսլէրատէն իմիշմինիզ քի, լաեըզըյա պէսլէնուի. կինիզի վէ գայըլըըզընըզը ունութմանեօրսունուզ... Մատամ սիզի կէօրաւկիւնատէ, ֆէվգէլատէ մէճմուն օլաճագ ըը: — Է՛յ միւսիւ Բաուլ, սիզի թէզը իթթիֆինիզատէն պէրու, նաՀըյընըզ, իյի միսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ֆիւշմեն. — Բէք իյի, գըզըմ, Ֆէմիրլէրիմի էզէճէք տէրճէատէ տիւշար օլսուզում տէՀլէթլի գաղանըն նալընըզ խաթըրըէսի գալմըշ ըը:

Փեյէմ. — Միւ՛սիւ Բաուլ, իւչ կիւնատէն պէրի տիր, պուրատա, սիզին հադդընըզտա էրէյլիճէ պաՀա օլունուս:

Ֆիւշմեն. — (Թէաճճիւպէ.) Պէնիմ հադդըմտա պաՀա մը օլունսուս:

Փեյէմ. — Էվէթ:

Ֆիւշմեն. — Ֆիմ պահա իթտի:

Փեյէմ. — Խասէթէն սիզի կէօրմէք իչին կէլմիշ օլան պիր միւսիւ, հաթթա սիզի պուլամատըզընատն տօղաը տա գիեատէսիյլէ սըդըլտը:

Ֆիւշմեն. — (Իղթիրապ լէյ.) Պէյի Տիժճնատաքի ամուճամ ըը:

Փեյէմ. — Ֆիմ օլսուզունու պիլմէմ: Կէլէն գաթ, Հայըճա պիր քիմսէ իտի, վէ բալթաօսունուն տիւյմէսի եէրինատէն տէ, գըըմըզը պիր շէրիա պուլունմադատա իտի:

Ֆիւշմեն. — Օ Հալատէ, ամճամ տէյիլ միր:

Փեյէմ. — Ֆագաթ հէր Հալտէ սիզի կէօրմէք իթթիֆաօր-

սու, վէ Բարիսատէ, սիզին, նախօա մատմուազէլին մահէլլի իդամէթինիզի սօրսու:

Ֆամճտա. — (Լէհճէսի գինատէճ սօլատագ.) Վա՛յ, պէնիմ մահէլլի իդամէթիմի տէ՞ մի սօրսու:

Փեյէմ. — Իվվէթ... պուննան պաշդա, պիր տիկէրինին ատրէսինի տահա սիւալ իթտի:

Ֆամճտա. — Քի՞մին ատրէսինի:

Փեյէմ. — Մ. պարօն տը Բէյսին ատրէսինի:

Բաուլ վէ մաշուդէմ, իղթիրապ ու էնտիշէ իլէ եէկտիկէրինէ պագըշտըլար: Պատէհու, Ֆամճտա, հէճէճանընան նաշի տիթթրէմէքատ պուլունան պիր սէտա իլէ,

— Պու միսիս նէ՞ վագըթ կէլտի, տէյի սիւալ իթտի:

Փեյէմ. — Մ. Բաուլուն ադիմէթինին իրթէմի կիւնիս:

Բաուլ. — Իշթէ պու զարիպ...

Ֆամճտա. — Իվվէթ, Հաղըգէթէն զարիպ օլսուզունու պէն տէ թատիզ խոէրիմ:

Բաուլ. — Պու զաթ նաՀըյ ատէմ իտի:

Փեյէմ. — Քիպարատան պիր զաթ իտի, ֆագաթ, Մ. տը Բէյսէ պէնզէմէօրսու... պուննան գաթինադար, պարօն տը Բէյսատէն տահա դիեատէ պօշպօղազ օլսուդունատն, սօնուզ մալիսմաթ իթթէօրսու:

Ֆամճտա. — Սիւալ իթտիկի ատրէսլէրատէն հիչ պիրի քէնտիսինէ պիլտիրիլէպիլմի՞ մի:

Փեյէմ. — Նալընըզ պարօնուն մահէլլի իդամէթի պիլտիրիլտի:

Ֆամճտա. — Պարօնուն մահէլլի իդամէթի սիզճէ մալում միւ իտի:

Փեյէմ. — Իվվէթ, չիւնքի մատամըն տէֆթէրինատէ եազըլմըշ իտի:

Ֆամճտա. — (Նավաշ սէտա իլէ Բաուլա խիթապ իտէրքէ.) Պահա իտէրիմ քի, մուխլադ սուրէթատէ եազըլըշ պիր ատրէս դայա իթտիրմիշ տիր:

Ֆիւշմեն. — Պէնիմատէ էֆքնարըմ էօյլէ տիր:

Պու արա, պիր չան չալընմատըյա, Մատլէն, քէնտիսի

Իչին վուգու պուլան մէզքիւր տալէթէ իճապէթլէ, մէրգուման կէնճլէրին ևանընտան մուֆթարադաթա մէճպուր օլտու։

Ալմանտա. – Պու ատէմ քիմ օլապիլիր, վէ պիզատէն նէ իսթէյէպիլիր։

Տիւշմէճ. – Պիլմէմ, վէ պու խուսուս՝ պէնճէ էսրարի վէ իչդահը նադապիլ կէօրիւնմիւկիւնտէն, պէնի վէսվէսէտէ պըրագմադտա տըր։ – Պունտա կէօղէ չարբան պիր շէյ վար իսէ, օ տաիսի ապանմադտա օլտուղումուղ տուր։

Ալմանտա. – Գօրդուճօ՞ղլուտուն։

Տիւշմէճ. – Պիր ազ։

Ալմանտա. – Պէն տէ պիր ազ գօրդուճօղում։ Հալ պու քի պու մաատէ, պու կիւնքի էյլէնճէմիզտէն պիզի մէնն իսթէմէյէլի տիր։ – Իսմի, հայտէ, օթէլին սահիպսի նէզտինէ կիտիպ, գահվալթըմըզ իչին իգթիդա իտէն շէյլէրի ըսմարլատալըմ։

Նարըմ սաաթ սոնրա, քէնտիլէրի իչին, պիրինճի գաթըն պիր օտասընտա ադաղը թաատ հաղըրլանտըղընտան, իչի մաշուգ վէ մաշուգէ օրատա օթուրտուլար։ Մատլէն տէ, պունլարըն իսթէմէյինէ թայնին գէլընտը։

Օլ էանատէ էթիէն Գասթէլ, օթէլին պիւեիւք սալասընտան իչէրի կիրտի, վէ օթէլճի գարը, մէրգումու թանըմադլա, թէպէսսիւմ իւզրէ քէնտիսինի գարշըլատը, վէ քէլտամ պիլ իսպիտատը։

—Վա՛յ, միւսիւ, թէքրար պուրատը թէշրիֆ մի իթտիննիլ, տէտի։

Քրիէճ. – Էվվէթ, մաատամ, գահվալթը իթմէք իւզրէ պուրատա կէլտիմ։

Քրէյճի. – Եիմտի սիզի խօշնուտա իթմէկէ չալըշըրըմ։ Գահվալթընըզը պուրատա՞մը, եօղսա պաղչէտէ՞ մի իթմէք իսթէյսինիզ։

Օրիէճ. – (Պիր մատա կէօսթէրէրէք.) Գահվալթըմը շուրատա իթմէք իսթէյիմ։

Օրէյճի. – Բէք իյի... սուֆրանըզը պիզգաթ պէն թէտարիք իտէրիմ։

Օթէլճի, սուֆրա պէզինի, թապագլարը, չինէլէրի վէ սայիրէնի վաղ իթտիկի պըրատա,

— Մի՛սիւ, արզունուզ վէճճ իւզրէ, Մ. պարօն որ Բէյօղլու պուլտունու՞զ մու,

Քրիէճ. – Եիւպհէսիզ պուլտում, անըն մահէլլի իգամէթինի պանա խապէր վիրմէնիզտէն մօլտը պիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ. լաքին պիզ ատ, մաատամ, Մ. Բաուլ Տիւշմէնին Պուա-լը-Բուատան ադիմէթինտէն ոճնրա, մէրգում հադգընտա պիր խապէր ալտընը՞զ մը։

Պու տէֆա օթէլճի գարը, էթիէնէ աթՖը նազար իտէրէք,

— Տիմէք տիր քի, սիզ, Մ. Տիւշմէնի թանըմօրտուճուզ, տէտի։

Քրիէճ. – Խա՛յր մաատամ, գադաթ քէնտիսինի կէօրմէքլիկի արզու էթմէք իչին, բէք չօգ սէպէպլէրիմ վար որը, վէ պէսլէմէնիզ, եադըն բազարլատան պիրինտէ Մ. Տիւշմէնին պուրատա կէլէճէկինի պանա խապէր վիրմիշ օլտուղընտան, մէրգումա բասթ կէլմէք իւմիտիյլէ, իչտու բազար կիւնիւ պուրատա կէլտիմ, վէ իւմիտիմ պաշա չըգանա տէկին, հէր բազար կիւնիւ կէլէճէկիմ։

Օրէյճի. – Իյի իսէ, պախթիտար օլտուղունուզու պէճան իտէր իսէմ, խէթա էթմիշ օլմամ։

Քրիէճ. – Ա՜ճապա Մ. Տիւշմէն, հա՞նկը բազար կիւնիւ պուրատա կէլէճէկինի թահրիրէն պիզէ խապէ՞ր մի վիրտի։

Օրէյճի. – Խա՛յր, պախթընըզըն եավէրիւկի, պունտան չօգ գիւեատէ տիր։

Քրիէճ. – Եօղսա պուրատա՞մը որը,

Օրէյճի. – Էվվէթ, միւսիւ... չու էանատէ գահվալթը խիեօր. վէ օրմանտա թէնէղգիւհէ կիթտիքտէն սոնրա, էօյլէ թաամը խէճէք տիր։

Քրիէճ. – Հաղգընըզ վար որը. բէք գիւեատէ գըսմէթլի օլտուղումու պէն տէ անլատըրում, գադաթ Մ. Տիւշմէն եավընը՞զ մը որը։

Օրէյճի. – Խա՛յր, միւսիւ, թանըտըզը պիր գաատըն իւլէ պէրապէր տիր։

Ջբիեն. – Պէսպէլլի մատմուզել Ամանտա օմալը։

Օրլոֆի. – Թա՛ քէնտիսի, միւսիւ... մատմուազել Ամանտա գաեէթ տիպզեր պիր գըզ տըր։

Պու արա էթիէն Գասթէլին տօտագլարընտա, մէսէրբէթինտէն նաչի պիր թէպէսիւմ էսերի հուսուլէ կէլտի, վէ պատէհու օթէլճի գարը, շու վէճհ իլէ քէլտընա տէվամ էյլէտի։

— Էկէրչի խոթէրսէնիզ, միւսիւ, Մ. Տիւշմէն իլէ կէօրիւշմէք արզուսունտէ պուլունտուղունուզու քէնտիլէրինէ խապեր վիրէնիմ։

Ջբիեն. – Շիմտի խապեր վիրմէյին... Գօյվէրին գահվալթըլարընը իթմինլեր։ Անտէն սօնրա, քէնտիլէրինէ կէօրիւշմէքլիկի արզու էյլէտիկիմի պիլտիրմէնիզի ըճմա խոէրիմ։

Օթէլճի գարը թէվաղու իթտի, վէ ըէսսամ տախի քէնտի գահվալթըսը իչին պաղը չէյլեր սիպարըշ իթտիքտէն սօնրա, քէմալը իչթիհա իլէ թէնհավիւլէ պաչլատը։

Եարըմսաաթ սօնրա, Մատլէն, խըզմէթ իթտիկի կէնճլէրին իչթինտաճաթը իչին տէսթկեահա կէլմէյէ մէճպուր օլտուղունտան, սալատա տուֆըրալարըն էօնինտէ օթուրմուշ օլան պիր չօղ էչհասա սիթը նադար իյլէտիկինտէ ըէսսամը կէօրտիւ, վէ իշհարը հայրէթլէ տէրհալ Ամանտա իլէ Բաուլուն պուլունտուղլարը օտաձա ավտէթինտէ, մէրգումանըն օտասը գաբուսունտան սիւրաթլէ կիրիպ,

— Մի՛սիւ, մա՛սամ, օրտոս տըր... տէտի։

— Ֆի՛մ, տէյի իչի կէնճլէր պիրպիրտէ սիւալ իթտիլեր։

Ջբզմէթճի գըզ. – Իւչ կիւն էվվէլ, Մ. Տիւշմէնի կէօրմէք իւզրէ կէլմիշ օլան գըբմըզը գօլտէյալը միւսիւ։

Բաուլուն վէվէյսէլէրի, եէնիտէն ֆինջրինի իսթիյա իտէրէք,

— Պէնիմ հագգըմտա մալիւմաթ իսթէմի՛ մի, տէյի սիւալ իթտի։

Ջբզմէթճի. – Պիլմէմ, միւսիւ, եալընըզ քէնտիսինի կէօրտիւմ։

Տիւշմեն. – Հա՛ննկը Թարաֆտա պուլունուեօր։

Ջբզմէթճի. – Պիւեիւք սալատա օլուպ, օրտոս գահվալթը իսիեօր։

Ամանտա. – (Բաուլա) Հա՛յտէ աչաղը էն, վէ քէնտին կէօրիւնմէքսիզին տիգդաթ էթ, պագալըմ քէնտինի թանըեօրմուսուն։

Տիւշմեն. – Բէք իյի։

Բաուլ, հէմ մէրագըննտան վէ հէմ գօրգուտան թահրիք օլունարագ, աեռադա գալգտը։

Ջբզմէթճի գըզ. – (ախշարը չըգարագ.) Տէթկեահըն թա եանընտաքի մատատա օթուրմուշ տուր։

Տիւշմէն, սէսսիզճէ աչաղըկա էնէրէք, պիւեիւք սալանըն ճամէքեանը գարուսու եագընընտա նէրսիվէնին ալթ գաթընա վատըլ օլտու։

Եալընըզ ըէսսամը մէրգումուն տիւյմէ մահէլլինտէ գըրմըզը չէրիա պուլունտուղունտան, պու պաապտէ ասլա եանլըշլըգ գապիլ օլամագ իտի։

Բաուլ, պիր գաչ սանիյէ գատար էթիէն Գասթէլի թէտբիր վէ թէճէսսիսատէն սօնրա, Ամանտանըն նէզտինէ տէվամ իթտիհինտէ, մէրգումէ, տիթրէեէրէք, ավտէթի իթտիկինտէ, մէրգումէ, տիթրէեէրէք,

— Էյ նէ՞ խապեր, քէնտիսինի թանըեօրմուսուն, տէյի սիւալ իթտի։

Տիւշմեն. – Խա՛յր, թանըմահօրում, լաքին զանն իթտիկիմ գատար գօրգմահա սէպէպ օլմատըղընտա էմինիմ։

Ամանտա. – Նէտե՞ն գօրգուեօրսուն

Տիւշմեն. – (Մէսինի եավաշլաթարագ.) բօլիս ատէմի օլմատընտան գօրգուեօրում։

Ամանտա. – Պէն տէ օնտան գօրգուեօրում, ֆագաթ չիմտի բահաթլանըրմ։

Պու արա խըզմէթճի գըզ իչէրի կիրմէքլէ,

— Մի՛սիւ, օ զաթը թանը՞եօրմուսունուզ, տէյի սիւալ իթտի, վէ մէրգում տէլիգանլընըն, ըէսսամը թանըմատըղը ճէվապընը ալտըղընտա,

— Էկէրչի սիզին պուրատա պուլունտուղունուզու անլար, վէ սիզի կէօրմէք նիհէթինտէ պուլունուր խէ, քէնտիսինի

տիսինէ նէ՞ ճէվապ վիրմէք լազըմ ըլը, տէյի իլավէթէն սիւալ իթտի։

Բաուլ, պու ալըտաա թէրէտտիւտ կէօսթէրմէքտէ օլտուղունտան, Ամանտա, տէրքհալ օլան ճէհաբէթիյլէ,

— Աճայի՛պ, պիզի եէհէճէք տէյիլ միր ա՛... էօյլէ պիր նիհէթի իսրաղ իթտիկինտէ, տօղրուտան տօղրուհա քէնտիսինի հօգարը չըգարընըզ, Մա՛ալէն տէտի։

Ապզմէքճի գըզ. — Ըէք իյի, մա՛տամ, մա՛տմուազէլ։

Մէրդուման կէնճլէրին գահվալթըսը էլան տէվամ իթտէքտէ իքէն, պիր չան չալընըպ, խըզմէթճի գըզ աչաղըհա չաղրըլըը, վէ օթէլճի գարը, մէրդումէ գըզա խիթապէն,

— Մ. Տիւշմէն գալմալթըսընը պիթիւտի՞ մի տէյի սիւալ իթտի։

Ապզմէքճի. — Էվվէթ, մատամ, պիր ադամն օտալարընա գահվէլէրինի կէօթիւրէճէյիմ։

Փէյնի. — Իմտի, պիւյիւք սալատա, պիր զաթ, պիր միւսիւ պուլունուպ, քէնտիսինէ կէօրիւշմէքլիկի արզու իթտիկինի խապէր վիրին։

Մաալէն, էթիէն Գասթէլէ պիր աթֆը նազար իթտի քի, պու արա, գահվէսինի պիթիւրմէքտէ օլտուղու հալտէ, ճէրէհան իտէն մուհավէրէնի տինլէհօրտու։

Ապզմէքճի. — Բէք իյի, մատամ, կիտիհօրում։

Մաալէն, տէրհալ իքի կէնճլէրին օտասընա չըգըպ, վաղիֆէսինի իճրա իթտի։ Ամանտա տախի մէրդումէհէ խիթապէն,

— Գը՛զըմ, նի՞չին տիւշիւնիհօրտունուզ։ Զաթէն օ միւսիւհիւ հօգարը չըգարմանըզը պիր ադ էվվէլ պէն պիզէ սէօյլէտիմ, տէտի։

Մաալէն, թէքրար աչաղըհա էնտիկինտէ, մատմուազէլ Ամանտա, Բաուլա խիթապէն,

— Ցագամ էֆէնտիմ, սէն տէ քէնտինին էրքէք օլտուղունու պիր ադ կէօսթէրսէնէ։ — Գագտանա պիր քէրրէ չու հալինէ, պիր բօյա գօմիսէրիյլէ աթը նէֆէր ժանտարմա սէնի տէրտէմ իթտիկէկե կէմիշլէը կիպի, լէհճէն ֆէվգէլատէ սօլմուշ, տէտի։

Տիւշմէն. — Պիլմէմ նի՞չին, ֆագաթ ֆիքրիմէ էօյլէ կէլիօր քի, պէնիմլէ կէօրիւշմէք իսթէհէն չախա, ուղուրսուզլուգ ալէմամէթինի միւտէյիլի տիր։

Ամանտա. — Նէ՞ օլտուղունու պիր ադտան անլարընզ։

Օ արա, էթիէն Գասթէլ, Մաալինին քէհպէրլիկիյլէ, վէ չաբգասընը էլինտէ թուվարագ, օտանըն գաբուսունտա զահիր օլտու։

Խըզմէթճի գըզ, օրատան չէքիլիպ, գաբուհու տախի գաբաորըզընտա, բէտտամ սէլամ վիրտի։

Ամանտա վէ Բաուլ տախի իսկէմլէլէրինտէն գալգըպ, մէրդումա գարշընըզ սէլամ վիրտիլէր։

Ջիհան. — Մա՛տամ վէ մի՛սիւ, իշպու տուրթէի գարնպէտէ վուգու պուլան հարէքէթ վէ մուամէլէմտէն տօլայը ումարըմ քի պանա աֆվ իտէրսինիզ։ Արզում, Մ. Տիւշմէն իլէ պիր գաչ տագըգա գատար կէօրիւշմէքտէն իպարէթ տիր։

Բաուլ. — Մի՛սիւ, օլ խուսուսատա պանա խապէր վէրտիլէր. հաճթա պուրատա թէչրիֆ իթմէնիզ իչին թարաֆըմտան սիզէ ըչճա իտիլմէսինի տէ թէնպիհ իթմիշ իտիմ։

Ջիհան. — Իմտի, մի՛սիւ, զաթընըզ իլէ պիր աղաճըգ կէօրիւշէպիլի՞րմիյիմ։

Բաուլ. — Շիւպհէսիզ կէօրիւշէպիլիրսինիզ, մի՛սիւ,

Էթիէն, մանէատար պիր թարղտա մատմուազէլ Ամանտաէա աթֆը նազար իյլէտի, վէ Բաուլ, պու պագըշըն մանէատընը անլաէարագ,

— Մաամուաղէլտէն կիզլէնէճէք հիչ պիր էսրարըմ պուլունմատըղընտան , անըն հուզուրունտա իֆտաէնիզլի պէեան իտէպիլիրսինիզ , տէտի ։

Բէտամ թէվազու իմտիկինտէն , Ամանտա , մէրդումա պիր իսկէմլէ ուզաթտը , վէ Էթիէն պու իսկէմլէնէճ օթուրտուգտան սոնրա , Բաուլ Տիւշմէնին , հէնէճանը շէտիտ իչինտէ միւսթաղրագ պուլունտուղունու կէօրմէքլէ ,

— Միւսիւ , պէնիմ պուրատա վիճուտում , զալիպա սիզի ալթիւսթ իտիէօր ։ Հալպու քի , թէլաշ իտէճէք հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր ։ Իմոն , ըէճա իտէրիմ , քէտալ սիւքիւնէթի իտին ։ Սիզե սէօյլէնէճէկիմ վէ իտապէր վիրմէճէկիմ հէր նէ տախի օլսա , պանա պիր տիւշմէն նատարըլտա պագմաեըպ , իլլա պիր մուավէնէթի իհթիեաճընըզ օլտուղունտա , մուավէննէթի հազըր պուլունան պիր քիմսէ նատարըլտա պագմանըզը ըէճա իտէրիմ , տէտի ։

Գու սէօզլէր , Տիւշմէնի միւսթէրիհ գըլաճագ եէրտէ , վէսվէսէլէրինի տահա գիեատէ արթըրտըզընտան , ճէվապ օլարագ , եալընըզ անլաշըլմազ պիր գաչ քէլիմէ իրտատ իթտի , վէ Ամանտա , ֆէվգէլատէ հէնէճան իչինտէ օլտուղու հալտէ , մէզքիւր սէօզլէրի տինլէմէքտէ իտի ։

Էթիէն , քէլամընա շու եօլտա տէվամ կյլէտի ,

— Հէր չէյտէն էվվէլ , պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլմէքլիկինիզ լազըմ տըր ։

« Իամիմ , Էթիէն Գասթէլ տիր . պէն ըէստամըմ , վէ Ասա սօգաղընտա իգամէթի իտէրիմ ։

« Սիզի պուլմագ իւզրէ պուրատա գատար արգանըզտան կէլմիշ օլմագլըզըմ , սիզին իչին , մանէտաը անլաշըլմազ պիր հալ տիմէք օլտուղունտան , պու խուսուսու անլատապիլմէքլիկինիզ իչին , շուրատը պիլմէլիսինիզ քի , սիզին , պիր տէմիր եօլու գաղատընտա եարատանմըշ օլտուղունուղու վէ Պուա-լը-Բուատա թէտավի իտիլմէքտէ պուլունտուղունուղու պանա ժուանէիտէ իտապէր վիրմիշլէր տիր ։

Քաուլ . — Վա՛յ , ժուանէիտէ՛ մի իտապէր ալտընըզ քի...

Քրիէց . — Էվվէթ , աղիզիմ , միւսիւ ։

Քաուլ . — Ֆիմտէն իտապէր ալտընըզ ։

Քրիէց . — Տայիրէյլ պէլէտիեէնին սըր քեաթիպինտէն ։ Տիւշմէնին լէհճէսի օլտու , վէ Էթիէն Գասթէլ տախի ,

— Սիզե թէտատիւֆ իմտէք իւմիտիյլէ , իչ կիւն էվվէլ պուրատա կէլտիմ , ֆագաթ կիմսիչ օլտուղունուզտու , վէ եադըն բաղարըլտըտան պիրինտէ ավուէթ իտէճէկինիզի պատա իտապէր վիրմիշ օլտուգլարընտան , վէ Բարիստէքի մատհէլլի իգամէթինիզի պուլաճագ հիչ պիր վասըթամ օլմատըզընտան , հէր բաղար կիւնիւ պուրատա կէլմէքսիզին գատար վիրմիշ իտիմ ։ — Շուրատընը անլատապիլըրսընըզ քի , պու եօլտա հարէքէթի իմտէք իչին , հէր հալտէ սիզի կէօրմէքսիզին ֆէվգէլատէ իհթիեաճըմ պուլունմուշ տուր ։ Գու խուսուսու տէրք իտիէօրսունուզ , էօյլե տէյիլմի , տէտի ։

Քաուլ . — Էվվէթ , միւսիւ ։

Քրիէց . — Հալպու քի , մէմուլ իմտիկիտինտէն չօգ գիեատէ չարուգ սուրէթտէ սիզի պուլատիլտիկիտինտէն տօլաըը ճէննատը Ալլահա թէշէքքիւր իտէրիմ ։ — Շիմտի սիզե , ժուանէլ տայիրէյլ պէլէտիեէսինէ կիմտիկիմին սէպէպինի անլատապիլմատընըզ , մէճպուրի սուրէթտէ սիզե իսթիֆա վիրտուրմէքսինտէն նէշէթի իմմիշ տիր , էօյլե տէյիլմի ։

Քաուլ . — Էվվէթ , միւսիւ , էսէֆ իտէրիմ քի պու իֆտատէնիզ տօղրու տըր ։

Քրիէց . — Մադամէտիմ , սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինէ թէսլիմ օլունմուշ օլան վէ եէտիմէ կէչմիշ պուլունան պիր գըզճըղազը մաղպաթասընըն քիմսէ վիրիլմիշ օլտուղունու անլամագտան իպարէթ իտի ։

Տիւշմէն , մէզքիւր սէօզլէրի իչիմտիկինտէ , սաչլարընըն քէօքիւ , պուզ կիպի պիր տօուգ թէր իլէ ըոլանտը ։

Մէրդում , պիւթիւն աղասը տիմթրէմէքտէ օլտուղու կիպի , գարշըսընտա , էօնիւ ալընմագ պիր մուխաթապա մէվճուտա իտուկինի հիսս իտիէօրտու ։

Էթիէն Գասթէլ , պու պիչարէ տէլիգանլըըը նէվիմա ատըևարագ , շու վէճճ իլէ քէլամընա տէվամ կյլէտի .

ղէ պէեան իթամ։ Իմոն , պու մէրթէպէ թէլաշ իթմէեէրէք վէ ալթուսթ օրմանարադ , պէնի տինլէեին ։ –Մէօղուսմէ էմնիյէթինիզ եօ՞ղ մու տուր ։

Թաուլ · – Խա՛յր . . . խա՛յր . . . միւսիւ ։

Ջիխէց · – Մազալաթաեը տայիրէ՛ն պէլէտիեէ միւսիւրինէ կէօսթէրտիկիմտէ , հայրէթտէ գալմըշ ատը , գիրա , օ մազալաթա , էվրադը ապլիեէտէն օլտուղունատան , հիչ պիր տէպէպլէ , տայիրէ՛ն պէլէտիեէնինին գու եուտաթխանէսինէ տէն տիշարը չըգմասը միւմքին տէյիլ իմիշ ։– Տէրհալ , պէնիմ հալըուրումտա թահդըգաթա խալիխատը խոխլէրէք , թահդըգաթը վադըատան , մէգքիւր մազալաթանըն աչըըլմըշ օլտուղու անկաչըլմըշ ատը ։

Թաուլ · –Գու հալտէ, տիմէք օլուր քի , պէնիմ իչիմտըթըգ պիթմիշ տիր ։

Ջիխէց . – Էկէրչի միւսթագիմանէ պանա ճէվապ վէրմէնիզ , պիզի գուրթարմաղա չալըշըրըմ ։

Թաուլ . –Էֆէնտիմ , եէմին խաէրիմ քի , էմրինիզէ հազըրըմ ։

Ջիխէց . – Օ մազալաթաեը գուեուտաթխանէտէն ալան սո՞զմիխինիզ ։

Թաուլ · –Էվվէթ , միւսիւ , պէն իմ ։

Ջիխէց . – Անը սաթտընը՞զ մը ։

Թաուլ · – Խա՛յր , միւսիւ սաթմասըմ , իլլա կէօրտիւ կիւմ խըզմէթէ դարչըըզ վիրտիմ ։

Ջիխէց . –Այնի չէյ տիմէք տիր , չինքի պահսընը իթթիֆաք կինիզ խըզմէթէ տէ , բարա մատտէսի իմիշ ։– Ճագաթ , պու խուսուստա մուպահասա իթմէեէյիմ ։ – Խաֆիէն աչըըլմըշ օլան մազալաթանըն մագպուղու պուլունմատըղընատան , ատըն քիմէ թէօյիմ խոխլմիշ օլտուղունու անկաեամամըշըզ տատը ։ – Իմոն , իչթէ պու խուսուսու պիլմէեէ իհթիեաճըմ վար տատը , վէ պիզ տէ անը պանա պիլտիրմէյիմ ։

Ամանտա , Բաուլուն իֆաատէեէ աղազ իթմէսինէ վազթ պրադմաեարադ ,

— Մատէմ քի օ մազալաթա պիզին եէտինիզտէ պուլունուօր , էլպէթտէ անը , թանըտընըզընըզ պիր քիմսէյէն ալմըշընըզ տատը , վէ պու հալտէ , չիւպհէսիզ , պիզտէն խաթէտինինիզ մալումաթը զամէն պիլմէյիմիզ , տէտի ։

Էթիէն , մատամատպէյ Ամանտաեա տօղրու տէօնէրէք ,

— Իֆատէնիզ հագդը տատը , մատամատպէյ , լաքին քէյֆինէթ՝ պու մէրքէզտէ տէյիլ տիր ։ Գու քեաղըա , օ գատար էլէրտէն կէչմիշ տիր քի , իլք տէֆա քիմին ախղ իթմիշ օլտուղունու անկաեամամըշըմ տատը ։ Իշթէ, պէնիմ պուրադա կէլիշիմ , պու մադտէոյէ տիր ։ Միւսիւ Տիւմէն , պիզէ եարտըմ իթմէքլիկիմի խոթէ՞րմիսինիզ ։ Էկէր խոթէրսէնիզ , տօղրուդու տէօյլէյին , պիզի իզֆալ խտէն , պարօն տը Րէյս խամինտէ պիր քիմսէ տէյի՞լ մի խոխ , տէտի ։

Թաուլ · – Էվվէթ , միւսիւ ։

Ջիխէց . – Գու ատէմի չօգատան պէրի՞ մի թանըըսընըզ ։

Թաուլ . – Ֆէնտիսինին ասլա կէօրմէմիշ խոխմ ։

Ջիխէց · – Իհթիմալտէն տէյիլ տիր ։

Թաուլ . – Հալ պու քի, եէմին խաէրիմ քի , հագըզ եթի հալ պու տուր ։

Ջիխէց . – Տիմէք օլուր քի , քէնտիսինի թանըմատարադ , պու ատէմէ թէօյիմ իթմէյինիզ , վէ ասլա կէօրիչմէմիշ օլտուղունուզ պիր ատէմ հիսսապընա օլարադ , պիր դաղատ հաթ վէ պիր ճինատէթ իչլէտինիզ ։ Ճագաթ , պու ատէմ, սիզի պիր ալէթ իթթիխատ իթմէք իչին , նէ՞ վէյայիթ խաթիմալ իթտի ։

Թաուլ . – Էֆէնտիմ , պէնի ճինատէթ մահքէմէսինէն դուրթարտը . . .

Ջիխէց . –Սիզի ճինատէթ մահքէմէսինէ տէվզ խոչն քէնտիսի օլտուղունու պէհան խտէրսէնիզ , տահա տօղրու տէօյլէմիշ օլուրսունուզ ։

Թաուլ . – Միւսիւ , իշլէտիմիմ ճինատէթին վէխատէթինի պէն անկաեամատընօրտամ ։ – Գունտան դամթնադար , պարօն տը Րէյս պանա նատուղու պիր քիմսէ զանն օլտուղունատան , քէնտի խոթիդամէթ վէ խալխէթինէ ինանըր-

եօթաուս՝ վ.ուդուաթ , շու աուրէթլէ վադը օլաու ։

Տիւշմէն , ժուանեխաէ , Ա.ընօլա աը Բէյսի նէ՛ աուրէթլէ թանըմըզ օլաուդունաս , վէ մաղազաթանըն քէնախսինէ թէսլիմինի խաթխոաղ լէյին , սախաթ է պարօնաուն նէ մասաղլարաա պուլունմուշ խաուկինի հիքեաեէ իթաի , վէ լէթիէն սախի իշպու հիքեաեէյի քէմալ ուիդդաթլէ սինէէաի ։

Ջիխեն ։ – (Մէղբուր հիքեաեէնէն խաթաճինաան սօնրա.) Էյ օ սաէմ , պու դըղըն բէաէրի քէնախսի օլաուդունաս պէեան իթաի՞ մի ։

Թաուլ ։ – Էվէթ , միւսիւ ։

Ջիխեն ։ – Վէլաաէթինէն մահէլլ վէ թաբիխինի աէ սէօյլէա՞ մի ։

Թաուլ ։ – Էվէթ , մի՛սիւ ։

Էրիեն ։ – Վալիտէսինէն իսմինի աէ պիլսիրա՞ մի ։

Թաուլ ։ – Էվէթ , վալիտէսինէն վէ սիւտանսաջընըն իսմլէրինի տախի պիլսիրա ։

Ջիխեն ։ – Պու սաէմին պու խաուսուսաա տօպրու մահիմաթը պուլունսուդու բէվիչի հալաէն անլաշըլըսօր ։ – Անճաղ պու մալիսմաթը նէրէաէն իսթիհսաղ իթմիշ ։ – Պուրասընը իլէրուաէ անլաուաճաղըզ ։ – Շիմտիլիք մաաաէ , պարօն աը Բէյսի էլաէ իթմէքաէ սիր ։ – (Մաամուաղէլ Ամանսաաա խիթաղ խաէրէք ։) Մա՛սամ , մէրդումուն աարէսինի զաթընըզ պի՞լմէեօրմուսունուզ ։

Ամանսա ։ – (Մէթանէթլի տավրանարադ ։) Պիլմէեէ նէ՞ սէպէպիմ վար սըր , միւսիւ ։

Ջիխեն ։ – Շու սէպէպինիզ վար սըր քի , սահիհ հաւհօտ սախաթէ օլաուդունու պիլմէմիկիմ պու պարօնու զաեէթ հագընէն թանըր իսմիշսինիզ , վէ պուրաաա սէքիզ կիւն պիրլիքաէ վագըթ կէչիրմիշսինիզ ։

Ամանսա , տօտագլարընը ըսըրսը , վէ կէօղլէրինէն պէհաղընա գաաար զըզարսը , վէ պաաէհու ճէվապա աղաղ պիրսէ ,

— Օթէլ սահիպէսի օլան գաաըն , մէրդումուն աարէսինի սիզէ պիլսիրմիշ սիր տէյի զանն իսիեօրաաա՛ , տէսի։

Ջիխեն ։ – Շիւպհէսիզ , մահմուաղէլ , պու էսրարը կիզլէմէք իսթէեօրսունուզ , ֆագաթ բէճա իաէրիսի , սէրպէսթճէ իֆաաէյի հալ իսին ։ – Սիզէ պիր տօսթ օլաուդուսու պէհան իմմիշ իսիսի ... հալ պու քի , տիւշմէն տէ օլապիլիր իսիսի ... Ժուանեխ տայիրէյի պէլէտիեէ միւտիրի , Բարիս միւտաաիի ումումիսինէ քէյֆիեէթի թահրիրէն պիլսիրմիշ օլաուդունսան , միւսիւ Տիւշմէն , սիղի արաեաճադլար , վէ պուլաճադլար սըր ։ Օ հալաէ իսթիճաթ թահթընա ալընարադ , ճէվապա մէճպուր օլաճադսընըզ , վէ չիմտի պիլմէք իսթէաիկիմիզ խաուսուսաթը , օ ճէվապլարաան անլաեաճաղըզ սըր ։ Պիլաքիս , էկէրչի սիղ պանա սէրպէսթճէ հէր շէյի սէօյլէրսէնիզ , էկէրչի պէնսէն հիչ պիր շէյ կիզլէմէզ իսէնիզ , ալէյհինիզսէ թաաղիպաթի վուգուս պուլմամասը իչին , ճիտաաի օլաուդունու թէէմին էյլէաիկիմ հէր կիւնա թէէաիր վէ նաուճուդումու իսթիհաղ իաէճէկիմի սիզէ վաա իաէրիմ ։ Համթա թաաղիպաթա պաշլանըըսա պիլէ , օ թաաղիպաթըն աուրաուրուլաճաղընը նամնաաուս իւզէրինէ սիզէ սէօզ վէրիրիմ ։

Ամանսա ։ – Միւսիւ , պիզ , արզուսուզա մուվաֆըզ ճէվապ վիրմէքսէն կէչի աուրմաղ իսթէմէեիզ , ֆագաթ իքիմիզ սէ պարօն սը Բէյսին աարէսինի պիլմէեիզ ։

Ջիխեն ։ – Սահի՞հ մի ։

Ամանսա ։ – Էվէթ , միւսիւ , սահիհ ... Անընն աարէսինի էօյլէնմէքլիկի , Տիւշմէն վէ պէն ֆէվգէլաաէ իսթէրիզ , Հալպու քի , օ սաէմ , օլ գաաար դուրնաղ սըր քի , էլիմիզսէն պիվիշմիշ սիր ։

Ջիխեն ։ – Տիմէք օլուր քի , սիղ քէնախսինի արաեօրաաուսունուզ ։

Թաուլ ։ – Էվէթ , պէն արաեօրաաուսմ ։

Ջիխեն ։ – Նէ՞ մադսատլէ արաեօրաաուսունուզ ։

Թաուլ ։ – Մաաամը վէ պէնի տիւշարը թէհլիքէ գըլան պաղը քնաղըտարը քէնախ նէտինէն աչմադ իչին արաեօրաաուսմ ։ – Տիւնըի կիւն , մէրդումուն իզինի պուլուպ , թաաղիպ իթմէքաէ , վէ նագաաընը էլիմէ կէչիրէճէկիմի մէմուլ

իլլէմէքաէ իքէն, եվինէ եադասընը պէնաէն գուրթարմըշըը։

Պու սըրատա Տիւշմէն, օդուեանլարըմըզա զաթէն մա-լում օլան վուգուաթը հիքեաեէ իթաիկինաէն, ըէնսամը մէրգում,

— Տիմէք տիր քի, պու էլէ կէչմէեէն շախա, Բօլ Հար-մանըն նէզաինէ կիտիեօրաու, ատէ։

Թաուլ. — Էվվէթ, միւսիւ։

Ամանտա. — Հաթթա, ժուանել տայիրէյի պէլէտիեե-սինին գուեուատաթխանէսինատէն աչըրըմըշ օլան մադա-թաը, Բօլ Հարմանա թէալիմ իթմէք իւզրէ, մէրգում սախթէ պարօն թալէպ իթմիշ, վէ եինէ Բօլ Հարմանըն հիսսալընա օյարադ, Լիւսիեի էօլտիւրմէք իսթէեէն՝ օլմուշ տուր։

Էքիէն. — (Հայրէթլէ.) Լիւսիեի էօլտիւրմէ՞ք մի... նէ՞ տիեօրսունուզ։

Ամանտա. — Հադըգէթի հալի սէօյլէեօրում։

Էքիէճ. — Պու պադատէ իսպաթլարընըզ վա՞ր մը տըր։

Ամանտա. — Միւսիւ, էկէրչի մատոտ իսպաթլարըմ օլ-սա իտի, հիչ պիր չէյտէն գօրդմաեեարադ, ինթիգամըմը ա-լապիլիր իտիմ։

Էքիէճ. — Նէ՞տէն տօլաեը ինթիգամ ալաճադ իտինիլ։

Ամանտա. — Օ ալչադ, քէնտի ճինաեէթի հադգրնտա չիւպհէ իթաիկիմի պիլտիկինատէն, պէնի տախի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր... Պու աատէմին իտի, պարօն տը Բէյա օլմա-եըպ, Օվիտ Սօլիմօ տուր։

Էքիէն. — Օվիտ Սօլիմօ մու... Բօլ Հարմանըն եախօտ քէնտիսինի Բօլ Հարման տէյի թէամիեէ իթտիրմէքտէ օլան չախընը տաեըղատէսի՞ մի, պիրա ֆաալիդաթօրը մէրգու-մուն, ժագ. կարօ օյտուղունա արթըզ չիւպհէմ գալմամըշ տըր... Ֆագաթ պու էքի չախս արտասընտա նէ՞ կիպի էա-բարի բաալըթա մէվճուտ տուր։ Ժիւլ Լապրունուն գաթիլի, նատըլ օլուպ տա քէնտիսինի Բօլ Հարման տէյի թանըթմըշը վէ Օվիտ Սօլիմօեու նա՞տըլ թանըմըշ տըր։ — Պու նէ՞ գա-րանըզ իչինտէ պուլունուեօյուզ, վէ պու գարանըզը քի՞մ պիեատար իտէճէք տիր։

Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա, էթիէն Գասթել, մատ-մուաղել Ամանտաեա խիթապ իտէրէք,

— Պու ատէմ իչէ իլք տէֆա կէօրիւշտիւկիւնիւզ կիւն-աէն, քէնտիսինի թէրք իթտիկինիւզ կիւնէ գատար, մէր-գում հադգընտա կէօրտիւկիւնիւզ հալ ու հարէքէթի, պանա սէօյլէմէք իսթէ՞րսինիզ, ատէտ։

Ամանտա. — Էկէրչի պանա պիր վատ իտէրսէնիզ, էվ-վէթ, սէօյլէրիմ։

Էքիէճ. — Նէ՞ վատ իթմէքլիկիմի իսթէեէօրսունուզ։

Ամանտա. — Ինթիգամըմըզտա պիրէչ մուամէնէթինիզի արզու իտէրիմ։

Էքիէճ. — Մէնաֆիսիզ այնի օլտուղու իչին, օլ իսու-սուտա պանա կիւվէնէպիլիրսինիզ։

Ամանտա. — Բաուլա տախի պիր ֆէլաքէթ վագը օլմա-ճաճադ տըր, տէյի՞լ մի։

Էքիէճ. — Էկէրչի թէագիսպաթա պաչլանըմըշ իսէ, եա-րընտան տուրտուրաճաղըմ։

Ամանտա. — Պու հալտէ, պէն տէ սիզէ հէր չէյի սէօյ-լէեէճէյիմ։

Պու սուրէթլէ, կէնճ գատըն, սախթէ պարօն տը Բէյա էէ հասըլ իթտիկի միւնասիպէթի պէր թաֆսիլ հիքեաեէ, վէ էօրտիւկիւնիւ իչիթտիկինի, վէ չիւպհէ իթտիկինի էթրա-ֆըլա պէեան իլլէտի։

Էքիէճ. — (Մէզպուրէնին նադիրեէթի խիթամ պուլ-դուգտան սօնրա.) Հագգըտընըզ, Լիւսինին գաթիլի պու տէմ տիր, վէ Բօլ Հարմանըն հիսսալընա չալըշմադտա օլ-ուղու կէօզէ չարբմադտա տըր։ Հալպու քի մատոտ տէլիլ իսպաթլար մէվճուտ օլմատըղընտան, օ իքի ալչադը պիր-

լեքաէ էղմէք լէյն, եէտիմիղաէ պաղը մատոմ խապաթլար պուլունմագ կէրէք ատր։ – Մ. Տիւշմէն, սիղէ պաղը մէ-մուրիւնէթ իհալէ խաէպիլիրիմ, տէյի՞լ մի։

Քաուլ. – Էվվէթ, միւսիւ, էմրինիղէ հէրվէճհ լէյ հաղըրըմ։

Քէիէճ. – Իմոի, Բօլ Հարմանն հագդընատ լեքրայի նէզա-րէթէ տէվամ իտէն, պիրա անըն սաեէսինտէ, հեմմէօհմէ-թինին կիղէնաիկի մահէլլի մէյտանտա չըդարատպիլէճէկիմիղէ էմինիմ։

Քաուլ. – Բէք լյի, միւսիւ, Բօլ Հարմանտա նէզարէթի լ-աէրիմ։

Քէիէճ. – Օվիտ Սօլիվօնուն նէրէտէ իղամէթի իհտիկին-տէն խապէրատար օլուր իսէք, նէ՛ եաբմադ լաղըմ կէլտիկինի օղ վագըթի սիղէ սէօյլէրիմ։ – Մէղքիւր սէրվէթի սահիպի վէ անըն մէղուն վէ մէրտուտ րուհու ալէյհինտէ միւհթաճ օլ-տուղումուղ իսպաթը, Օվիտ Սօլիվօնուն իսանէսինտէ պու-լաճաղընըղա ատա չիւպհէ իհմէմ։

Մատմուազէլ Ամանտա, պու արա լաղըրտըրմա դարը-չարագ,

— Տիմէք օլուր քի, սիղ Բօլ Հարմանը թանըմաեօրսու-նուղ, տէտի։

Քէիէճ. – Ֆէնաիսինի թանըրըմ, խանէսինէ կիտէրիմ, վէ օ տաիսի պէնիմ խանէմէ կէլմիշ ատր։

Ամանտա. – Պու պապաէ քէնատ թարաֆընընզտան պիր իշ կէօրէմմէ՞զմիսինիղ։

Քէիէճ. – Խա՛յր, պիրա, էմրի պաստրէթի խիլաֆընատա նա-լընըղ պիր քէլիմէ իրատ իհմէքլիկիմ, վէ չօրբաղճա պիր իֆատէտ պուլունմագընըրմ, մէրդումդուն ֆինքրինի ուեան-տըրատպիլիր, վէ պիր քէրրէ իշի չադար իսէ, ծնատան սօնրա նապէտիտ օլատպիլիր։

Ամանտա. – Սահիհ ատր։

Քէիէճ. – Տիւնքի կիւն Մ. Տիւշմէնին, Բօլ Հարմանը վէ Սօլիվօնու թէատիպ հիմմէտ, անդէրին ֆինքրիդէրինի դաթէն ուեանտըրմըղ տըր։ Պինաթէրին թէատիրատ ատա գուտուր

հիմմէնէրինք, իշ կէօրմէք լաղըմ տըր։ Էկէրչի պու ատէմ-լեր, նէ՛ի պիր ճինաեէթ թատմիմլէեօրլար իսէ, նատըլ քի պու տա իհթիմալտէն տիր, իշպու ճինաեէթի իճրատէն քէն-տիլէրինի մէնն հիմմէլինիղ։

Էթիէն, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման, ժան Ֆօրթիէ-նի տիշինիւեօրտու, զիրա Բօլ Հարման, օղ պէտապահթ գատընըն Բարիատէ պուլունտուղունու պիլիր իտի։

Քաուլ. – Սիղէ թէդրար իտէրիմ, միւսիւ, հէր էմրինիղէ մանթաղըրըմ։

Քէիէճ. – Բարիատ մուվաֆըֆինիղտէն պէրու նէ՞ ատ-մընըղ։

Քաուլ. – Շու ալչագ Օվիտ Սօլիվօու արամագտան դայրի հիչ պիր շէյ եաքամատըմ։

Քէիէճ. – Մատէմ քի, պիր քնարընըղ քիսպինիղ նօղ-տուր, վէ տէմիր եօրու դումբանիտատ թարաֆընատան թաղ-մինաթ տուրէթինատ սիղէ վէրինէն մէպլաղտան դայրի վա-րիտաթընըղ պուլունմամագտա տըր, վէ պու մէպլաղըն նա-դընատ թիւքէնէճէկի տէրքատար տըր, իտի, պէնատ, քէ-սէմի սիղին էմրինիղէ իհալէ իտէրիմ...

Ամանտա. – (Բէտատըն քէլտընը գաթթ իտէրէք.) Զահմէթ իհմէճէին, միւսիւ... պէնատէնիղ, թատարրուֆլա պիր մընգտար ադըճ թօրլատընըրմ տըր. պինաթէրին, օն բա-բատա գատար, իշպու թէշէպպիւսիւ միւշթէրիդէք տարֆ ի-տէճէճիմ։

Քէիէճ. – Պէնիմ պու թէքլիֆիմ խաթընրտա գալընը-տա, հէր նէ վագըթ իհթիճաճընըղ օղուրտա, օղ վագըթ պանա միւրաճաաթ իտին։ Իշթէ պէնիմ գարթըմ. տարէ-սիմ ալթընտա տըր... լաքին սիղ նէրէտէ իգամէթ իտի-եօրսունուղ։

Ամանտա. – Պաթթինեօղտա, Տամ սօգաղընտա, 28 նիւ-մէրօղու խանէտէ։

Քէիէճ. – Հէր հանկը սաաթտա, վէլէվ կիճէնին օրթա-սընտա տախի օղտա, պիր խապէր ալըր ալմադ, պանա պիլտի-րին...

Ամանտա. – Օվ պապաէ գուսուր լիմմէնիզ։

Ըրիեց. – (Աճապա գալգարադ.) Միւսմէրիս օլուն, միւսիւ Տիւշմէն, վէ վասըմա կիւվէնիմ։ – Սիզէ գարշը հիչ պիր թասադիպաթ վուգու պուլմահաճադ սըր։

Բաուլ. – Սէօվինիրիզէ ինանըրըմ, միւսիւ, վէ էզճան ու ալլ ոիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ։

Ընսամ, մէրգում իչի կէնճլէր քէնտիսինէ րիֆադաթ լիմանըլըերի հալտէ, օտաման, վէ պաապհու օֆիչլատէն տիշարը չըղըպ, տէմիր հօլու մէվզիֆինէ տօղրու նիւրիւմէկէ պաշլատը։

Մէրգում, քէնտիսինի Բարիսէ կէօմիւրքճէք օլան դաթարըն պիր վակօնունա օֆուրտուղու սըրտատա, քէնտի քէնտինէ,

— Նա պիեատէսիյլէ ճանըրընօրում, վէ նախօտ ժօրժուն վալիտէսի ժան Ժօրժիէնին նամուտատ, նադընատա իտատէ գըրընաճադ սըր, տիմէքտէ իտի։

Բաուլ Տիւշմէն իչէ Ամանատա, նակէհան գարշըլարընա պէօյլէ պիր գուվվէթլի միւթթէֆիգ չըղարմըշ օլան պախթուրթաչէհիրինէ թէշէքքիւր իտէրէք, ապշամա գատար մէսէրրէֆլէ վագըթ կէչիրտիլէր, վէ Օվիտ Սօրիվօնուն մահէլի իգամէթինի պուլմադ իչըրէ, Բաուլուն սաիք օլաճաղը նէհնի բըլանը գարարլաշըրըրգատան ածնրա, Տամ սօգաղընատա, քէնտի խանեչէրինէ ավտէթ իյլէտիլէր։

Հէր նէ գատար չէրիլքի, քէնտիսինի թէչէմին իմմէք իչըրէ բէք չօգ սէօզ սէօյլէմիշ իտի իտէտէ, պու ճիւմլէ իլէ, Բօլ Հարմանն էլան քէնտի գօրգու վէ վէսվէսէտի իչինտէ պուլունուեօրտու, վէ միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրատը, քէնտիսինի թէչէմին իտէմէեօրտու։

Շէօյլէ քի, Բաուլ Տիւշմէնին մաշուդէտի օլան Ամանատա բէկամի, քէնտիսի իչին մուխաթարատը օֆմահաճադ մը իտի։

Իչթէ, պուրատընը նահօրչ անլատադ լազըմ իտի։

Բօլ Հարմանըն, պու պապտէ հիչ պիր մալիումաթը օչմաեըպ, միւպհէմ պիր գօրգու վէ վէսվէսէ իտէ, տայիմա Ֆիքրինի պիհուդուր գըլմագատա, վէ հէր նէ գատար «ժան

էօմիւշ տիւր, պինատէրըն օ ճիհէթլէ գօրգատագ հիչ պիր սէպէպիմ հօգ տուր։ – Ամանտանըն զարատընա կէլինճէ, պու զարատ՝ Օվիտ Սօրիվօնա օլուպ, մէրգումէ պէնի թանըմազ պիլէ։ Օվիտ իտէ, սէքիզ կիւնէ գատար Ֆրանսատան կիտէճէք տիր. պինատէն ատէյհ, «Թէլատա սիւչէճէք հիչ պիր սէպէպիմ հօգ տուր» տիմէքտէ իտի իտէ տէ, պու միւլահազա, ատա քէնտի ֆիքրինի րահաթ լիմանիրէմէմէքտէ իտի։

Ֆիլվագը, սապէգ ժագ կարօ, տայիմա իչպու սէօզլէրի Թէլէֆֆիուզ լիմտիկի հալտէ, Թէլատ վէ էնտիչէտէն պիր վէճհլէ իտալի օլամամագատա իտի։

Բաղտար իրմէխի սապահը, Բօլ Հարման, Գուրպվուատըի ֆատրիդատա կիմտի, վէ Միւրիւօ սօգաղընատըի խանէսինատէն տիշարը չըղարընատա, էմրանընատա պիր կէօղ կէղտիրտի։

Օվ էնատէ սօգադատա փիմէնէ օչմատընըն, Բօլ, քէնտիսինի գօլատան վէ կէօղէմլէնէն պուլունմատընը նէմինճէսինի չըղարատը. հալ պու քի, նանըրըեօրտու, գիրտա պու սէֆտա Բաուլ Տիւշմէն, Գուրպվուա րըմտըմը իւզէրինէ, ֆատրիդանըն գարշըսընատա, լափն Սէն նէհրինին տիկէր թատրաֆընատա, աղ իլէ պալըգճըլըգ իտէն պիր փմանէ կիսալ տուրուպ, իճրատի նէզարէթի իյլէմէքտէ, վէ պիր կիւն իչին փիրա իլէ թուրմուշ օլտուղու պիր արապա, օրատան ևիւզ ատըմ գատար ուզագատա, վէ քէօրիւնիւն պաշընատա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտի։

Ամը պըրագալըմ նէզարէթինի իճրատ իմմէքտէ օլտուն, պիպ, ժան Ժօրժիէնէ նագը քէլամ իտէմիմ։

Մալիում օլտուղու վէճհ իւզրէ, էմմէքճի խամտուն, տիւչար օլտուղու սէհէթլի վագըատան սօնրա, քէնտի խըզմէթինէ տէվամ իմմէքտէ պուլունմուշ իտի. լափն պիրտէն պիրէ չալըշմագըզդա տէվամը, քէնտիսինի օլ տէրէճէ նօրտու, վէ քէնտիսէտ օ մէրմէթալէ զատաֆէթի հիտա իյլէտի քի, իչի կիւն գատար իսթիրահաթ իմմէկի էֆէնտիսինատէն իսթիտատէ մէճպուր պուլունտու։

Մ. Լըպրէ, պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իմմէքտէն

զայրի ճէվապ վերէմէզ խոխ։ Իմոխ, մէրդումէնէ խոխմապէն,

— Էկէրչի լէվի կիւնաէն տահա զիեաժէ խոխխրահաթա խէթիեաճընըզ վար խէ, պու պապաժէ մէզդունաունուզ։ Լիզօն գաաչն, սիզ, պու խանէնէ մէնաուպսունուզ, վէ պուրաապի մէմուրիեէթինիզ, հէր վագըթ սիզին իչին ապղաճադ ըրը, ոէխ։

Ժան, – Իչպու լինանիչկէթինիզէ թէչէքքիր խաէրիմ, լաչին, պու միւսաապէնիզդէն խոխիճաապ խոխմէնիպ, բազար իրթէսի սապահը իչիմէ ոէվամ խաէճէնիմ։

Ա· Ձըպրէ. – Սիզ պիլիրսինիզ, Լիզօն գաաչն։

Ժան Ժօրժիէ, ճուման իրթէսի ապչամընը վէ բազար կիւնիւնիւ, ապչաճա գաապր ոէվկիւլիւ Լիւսիէնին օսաըընաա կէչիրաի։

Մէրդումէ գաաչնճըզագ իչին, քէնաի գըզընըն եաընաա պուլունմապըգ իզպաի, քևաֆիէչի իչաճլաբաան պիեաաժ գումվէթ վիրիճի վէ միւէսսիր օյուպ, խուսուսիլէ քի, Լիսի ոէ, պիր ապաճըգ էյիլէշմիշ օյաուղու հալոէ, մէրդումէնի հէր վէճէնէ գաճըրմապաա վէ իչթիհամաի կէօսթէրմէքաէ խոխ։

Բազար ապչամը Ժան, հիչ պիր ճօրկունուզ հիաս իթմէքաէ օլմաճըպ, վէ անլընըն ճէրիհաապ, թալիան եապըպը իլէ պապլը օյուպ, քէնաիսինի միւզաարըպ գըլմամապաա խոխ, Բազար իրթէսի սապահըպը, մէզդուրէ, էֆէնաիսինէ վապը օլան վաապ մուճիպինճէ, թամ սաաթ պէչոէ, Ֆօֆին սօղաղընաաքի էթմէքճի տիւքքեանընընա, վէ պէր միւթաա իչէ պաչլամապաան էվվէլ, պիր մըզաապ չօրպա իչմէք իւզրէ, էրնեֆթէէն պ-ը-չ-պ-է-ըը մահիլ նամիլէ մաապուճ դահվէ վէ լօգանթաեա կիթաի։

Հէր վագըթքի կիպի, մահէլլի մէզքիւրուն սալաապը, էթմէքճի չըրապ վէ գալֆալարը, վէ էթմէք թէվզի խաէն երքէք վէ գաապնլաի իլէ տօղու օյուպ, պագըլարը, սապահքի պէնաղ շարապլարընը, վէ տիկէրլէրի տաճի պիւնիւք քևաաէլէր իլէ միւտիւ գահվէլէրինի իչմէքաէ խոխլէր։

Լիզօն գաապն, սալաեա կէրտիկինաէ, ուսուպ թալա-

ֆընաան ապիմ պիր մէօէրըէթ սէապապը իչխիլտի, վէ մաւիմ օյան ֆ-ը-պ-տան պէրու, մէրդումէնի կէօրմէմիշ օյան էանաֆտաչլարը, էթրաֆընա թօրլանարագ, ճիւմլէսի տէ, պաչընաան կէչէն ֆէլաքէթտէն սալիմէն գուրթուլմուշ օլմապընաան տօյանը, քէնաիսինի թէպրիք իթմէկէ պաչլապըլար։ Ժան Ժօրժիէ իսէ, հանկըզըյա թօգալաչաճաղընը պիլմէմէքաէ խոխ։

Հաթթա, իչէրինաէն Թուրանժօ վէ Լիօնէ նամ էթմէքճիլէր, մէզդուրէնէ իբրաամ իթմէք խոխթէմէքաէ խոխլէր։ Ֆէրմէն ֆիրաիսի, խուխուէթինէ չիւգոէ իթմէտիկի իչաու քևաֆֆէչի ապապը թէվէճճիւհքեաբանէնի կէօրմէքլէ, կէօղէրինէն եաչապրնաղապա օյաուղունու հիաս իչէմէքաէ խոխ։

Մէզդուրէ, պէլքի օն քիչինէ, պաչընաան կէչէն դապաեը նագէ իթմոխ, լաչին պէրէքէթ վէրոին, պու հիքեաանէ բէք ուզուն սիրմէտիկինաէն, օլ պապաժէ քէնաիսինի խաթթիճապ խաէնէրին հիչ պիրինին կէօյնիւնիւ գըրմապը, վէ մուախխապէն, տիւքքեանընընա կիթմէք իւզրէ, օրապան տիչըրը չըգոը։

Լիօնէ իլէ Թուրանժօ, օ կիւնիւ, էօյլէապէն ապնրա իչէրինէ ոէվամ խաէճէք օյաուղարընաան, բէք չօգ արգապապչլարըյա պիրիւքաէ, մէզքիւր գահվէխանէաէ գալընըչ իտիլէր։

Խաթըրլարապա օյաուղու իւզրէ, Լըպրէ նամ էթմէքճի տիւքքեանընընը, վէ էթմէք թէվզի իթմէքիւք մէմուրիեէթինի, Ժան Ժօրժիէեէ, Լիօնէ նամ չախա թապախեէ իչէմիչ խոխ։

Ձիօճէ. – (Թուրանժօեա.) Է՛յ, թապապվուրումա նէ՞ ոէրսին։

Թուրանժօ. – Պէնճէ, մուվաֆֆաղաթ խաէրիմ, լաչին, պիր քէրրէ արգապապչլարըմըզըն բէչիլէրինի խաթիֆֆաար իթմէք լազըմ ըրը։

Պիր չօգ սհտալէր. – Մապաէ նէ՞ պիր։

Ձիօճէ. – Իչթէ թէքիֆֆիմ չու տուր։ – Լիզօն գաապն

Նամուսու պիր գաղըն օլուպ, ճիւմլէմիզտէ քէնտիսինի սէվմէրիզ, էօյլէ սէյրի՞լ մի։

Ըհտալէր. – Լվվէթ... էվվէթ...

Ալիօճէ. – Քէնտիսինի սէվտիքտէն պաշգա, քէնտիսինէ րհտեէթիմիզ տէ վար տըր։

Ըհտալէր. – Հա՛յ հա՛յ, հա՛յ հա՛յ։

Ալիօճէ. – Էկէրչի Լիզօն գաղըն, պաշընըն թա եագըննընա տիւշմիւշ օլան քէրէվէթին ալթընտա գալարագ թէլէֆ օլմուշ օլսա իտի, պու խուսուս, ճիւմլէմիզ իչին պիւեիւք պիր քէսէր տիմէք օլաճագ իտի։

Թուրանճօ. – Ա՛հ, էվվէթ, էվվէթ։

Ալիօճէ. – Վէ քէնտի ճէնտէզէ ալտընընը, լաբդ օլսուդու սուրէթտէ իճրա իթմէք իչին, պուրատա կէլէն քեաֆֆէյի էթմէքճիլէրիմիզ, անըն իչին եիւզ—, եախօտա ալթը ֆրանգ վիրմէքլիկէ բաղը օլաճագ իտիք, պու տա սահիհ սէյրի՞լ մի։

Պազը սէտալէր. – Էվվէթ, ասլա միւշքիւլաթի չըգարմաեարագ, պու իհտիյէճի վիրմէեէ բաղը օլաճագ իտիք։

Ալիօճէ. – Իմտի, մէղքիւր ալթը ֆրանգը ճէնտէզէ ալտըը իչին վիրմէեիպ տէ, Լիզօն գաղընտա իբրահիմէն պիր գիեաֆէթ իչին, պուրատըգտա, ֆամիլեատա պիր չէհրի ային վիրմէլիկինիզի թէքլիֆ իտէր իսէմ, նէ՞ սէրսինիզ։

Տէրհալ, հէր թարաֆտան մուվաֆֆագաթ ճէվապը ալընաբըգը կիպի, գահվէճի վէ յօղանթատը գարը տախի,

— Օղլում, պու թասավվուրունու թահմին իտէրիմ, վէ քէնտիմ տախի հիսսէտար օլմագ իւզրէ, պիր չիչէ շամբանեա շարապը վէրիրիմ, տէտի։

Ըբզմէքճի զըգ. – Պիր չիչէ տէ պէն վէրիրիմ։

Ըբզմէքճի կարսօճ. – Տիկէր պիր չիչէ տէ պէնտէն։

43

Ալիօճէ. – Տիմէք գարարըմըզ վէրիլտի։ – Էօյլէն վագթը հէր քէսին թամթիլ վէ սէրպէսթ օլսուդու ղէման զիեաֆէթ թէրթիպ օլունուր։ – Շիմտի պիր եարրագ քեաղըն իւզէրինէ, պու ինանէճէ հիսսէտար օլմագ իսթէճէնճէրին էսամիսի գայտ իտիլէրէք, վիրէճէքլէրի ագչէլէր, պուրատա հաղըր պուլունան տիւքքեան սահիպի գաղընա թէսլիմ, վէ անըն եանընտա հըճգ գըլընաճագ տըր։

Պազը սէտալէր. – Էվվէթ, էվվէթ։

Տիւրքեանճը գարը. – Ատամ պաշընա նէ՞ վէրիլէճէք տիր։

Ալիօճէ. – Ալթը ֆրանգ, լաբդն սիզտէ կիւզէլճէ հէր չէյի թէրթիպ իտէճէքսինիզ։

Տիւրքեանճը գարը. – Բէք իյի, բէք իյի։

Տէրհալ, խըզմէթճի գըզ, պիր եարրագ քեաղըա, պիր գալէմ, վէ պիր միւրէքքեպ հօգգասը կէթիրտիկինտէն, օրատա պուլունանլարընն ճիւմլէսի, իչպու քեաղըտա իմզալարընը վազ իլէ, մուգաբրէր օլան ագչէնի տէ էթա էթտիլէր։

Ալիօճէ. – Լաբդն, պու գարարըմըզտան Լիզօն գաղընը իտալէրտար էթմէճէպ, արանըզդ իչի մէյտանա չըգարմալըզդ։ Մէսէլա, զիեաֆէթին վէրիլճէճկի սապահը քէնտիսինի պու զիեաֆէթէ տավէթ էթմէլիսինիզ։

Պազը սէտալէր. – Միսաթէրիհ օլուն, պիզ պիր չէյ պիլմէյէթմէզիզ։

Տիւրքեանճը գարը. – Պու զիեաֆէթ հա՞ճկը կիմ վէրիլէճէք տիր։

Ալիօճէ. – Զիեաֆէթի էտնաֆըմըզ, իմզալարընը վազ էթտիքտէն սոնրա, զիեաֆէթին կիմինիմիւ գարարլաշըրըզ,

* * *

Օվիտ Սօլիվօ, քէմալը խահիշլէ քէնտի հարէքէթ ու ա-
պիմէթինէ հաղըրլանմագտա օլուպ, ագտէմճէ տախի պէ-
եան իթմիշ օլտուղումուղ իւզրէ, Պուէնօս-Այրէստէ իգա-
մէթ, վէ կիւնէրինի օրատա իքմալ իյլէմէք նիհէթինտէ օ-
տուղունտան, օրատա կէօթիւրէճէք օլտուղու սանտըգլարա
էշեասընը իսթիֆ իթմէքտէ իտի։

Մէրգումուն, պաշդա պիր մահէլլէ կիթմէհիպ տէ Պուէ-
նօս-Այրէսէ կիթմէք իսթէմէսի, օրատա պիհատէ գու-
մար օյնանտըղընը իչիթմիշ օլմասը, վէ գումար ծեուենու տա
քէնտիսինին է՛ն պիհատէ սէվտիկի պիր մատտէ օլտուղու ի-
չին իտի։

Օվիտ, զաեէթ թէլաշ վէ զայէ իչինտէ օլարագ, նէֆսի
Բարիտէ տայիմա կիւճիպ կէլմէքտէ իտի իսէտէ, մատմուազէլ
Ամանտտատան հէր վագըթ իհթիրազ իթտիկինտէն, մէզկու-
րէնէ թէսատիւֆ իթմէսի իհթիմալտէն պուլունան սօղագ-
լարտան կէչմէզ, վէ Ամանտտանընը, մատամ Օկիւսթինին մա-
զազասընտա մէչղուլ օլուպ, քէնտիսինի գօլլատամատտագընը
սաաթլարտա խանէսինտէն տիշարը չըգար, եախօտ խանէ-
սինէ ավտէթ իտըր իտի։

Մէրգում, քէնտի քէնտիճէ չէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի.

— Եալընըզ թէսատիւֆ, սօն տէֆա պէնի Ամանտտա-
նըն գարշընընա չըգարմազլա, մէրգումէ պէնիմ արգամ-
տան կէլմիշ տիր, վէ պէսպէտլի պիր տիքիշճի գըզը արա-
մատա չըգմըշ տըր։ — Պու խէ, եալընըզ պիր տէֆա օլա-
պիլիր, իքի տէֆա օլամազ, վէ պիր գաչ կիւն սօնրա, եինէ
պէնի արամատա չըգար խէ, զահմէթի պօչա կիտէճէք տիր,
պիրա պէն արթըգ պուրատտա գալմատճաղըմ։

Օվիտ, Բարիտէ ավտէթ իտէլիտէն պէրու, պիր գու-
մարընտէ, վագթիյլէ Պուէնօս-Այրէսէ իգամէթ իթմիշ
օլան պիր ատէմ իլէ իւլֆէթ հասըլ իթմիշ իտի։ Ո ատէմ,
Պուէնօս-Այրէսէ պիր մաղազասը օլտուղունտան, քէնտի
վէքիլիյլէ տայիմա մուհասապէրէ իթմէքլիկէ մէճպուր պու-
լունմագտա իտի։

Եախսը մէրգում, Օվիտէ, մէզքիւր մէմլէքէթին ահվալ

ու ատաթը հաղդընտա պագը մալիւմաթ վիրտիկ կիպի,
տօսթլարընտան բէք չօղունա թահսիհէէրը տախի եաղմագ-
լըղը վատ իթմիշ օլտուղունտան, Սօլիվօ, պիր գէրըէ Պուէ-
նօս-Այրէսէ աւտագ պատըղը հալտէ, քեամիլէն խալի գալ-
մահաճաղը տէբքեար իտի։

Պու ատէմ, Թիէրսըլէ իամինտէ օլուպ, ժագօպ նամ
սօգագտա իգամէթ իթմէքտէ իտի։

Օվիտ, օ կիւնիւ, էօյլէտէն սօնրա, եաղընտա Պուէ-
նօս-Այրէսէ կիտէճէկինի, մէրգում Թիէրսըլէէե խապէր
վիրմէքլիկի, վէ վատ իթմիշ օլտուղու թահսիհէնամէլէրի
իսթէմէքլիկի գարարլաշըրտը։ Պինատէրին, պիր չօգ սօ-
գագլարտան տօլաշա տօ,աշա, նիհատէթ ժագօպ սօգաղը-
նա վատըլ օլտու, վէ լագին, արատըղը շահսըն, խանէսին-
տէ պուլունմատըպ, օ ագշամը զաեէթ կէճ ավտէթ ի-
տէճէկի խապէրինի ատմասը իւզէրինէ, պիր ազ ճանը սը-
գըլարագ, իրթէսի կիւն թէքրար կէլէճէկինի պիլ պէեան,
խանէի մէգքիւրտէն մուֆթարագտի, վէ իշտու մէյհուսինէթի
հաղդընտա միւլահազա իտէրէք, Սէն սօգաղընա էնտի։

Պիրտէն պիրէ, Օվիտ, քէնտի քէնտինէ չու սէօյլէրի
սէօյլէտի.

— Եու սըրատա չօլրագճա հարէքէթ իթտիմ։ Պիր գաչ
սէօղ իլէ, վիզիթամըն մագսատինի իյղահ իթմէյի իտիմ։
— Թիէրսըլէ, եարըն տախի տիշարը չըգապիլիր, վէ օ հալտէ,
պու կիւնքի կիսի, եարըն տախի քէնտինէ բատթ կէլէմէ-
եէճէկիմ, վէ եէնիտէն իչէ պաշլատճա մէճպուր օլաճա-
ղըմ տէբքեար տըր։ — Մուահատարէն մուայեէն պիր կիւն
վէ սաաթտա պուլուշմագըղ, տահա պիհատէ միւնասիպ
վէ էյի պիր թէսատիր տիր։ — Իսմի, պու եօլտա պիր պու-
լուշմագըղտա հէյնուղ վագըթ վար իքէն, տէրհալ քէնտի-
սինէ պիր մէքթուպ եազմալըեըմ։

Օվիտ, պիր գաչ սաաթըրտան իպարէթ պիր թէղքիրէ
եազապիլէճէք պիր գահվէխանէ պուլմագ իչին, էթրաֆընա
կէօզ կէզտիրտի, վէ էթմէքճիլէրին ՊՈՒԼՈՒՆՏՈՂԼԱՐ
ՄԱՀԷԼԼ նամ գահվէխանէ կէօզիւնէ իլիչմէքլէ, մէզքիւր

լէվհաեը թանըեըպ, վիճուտի ճիւղիճէ տիթրէտի։

Ղարիպ, վէ իյղահը նագատիլ, ֆագաթ մուհագդադ պիր հալ ուըր քի, ճանիլեր, ճինաեէթլէրինի թաամիմ վէ իճրա իթմիշ օլտուգլարը մահէլլերի թէքրար կէօրիւրլեր իսէ, մուխաթարա պուլունմասընա բազմէն, պիր նէվ խոշ ադղու, անլերի, օմահէլլերէ սէվգ խաեր։

Օվիտ, մէգքիւր տիւքքեանա կիրտիկինտէ, ժանը թաադիպ իթտիկի ադըատա, բաշավրաճը դըեաֆէթինտէ պուլունարագ, պիր գատէհ պէեազ շարապ իչմէք իչին, պու տիւքքեանա կիրտիկի կիւն կիպի, օ ապտահ տախի, տիւքքեանըն սահիպի, տէսմիկնահըն պաշընտա տուրտուօրտու։

Ովիտ. – (Տիւքքեանճըեա.) Պիր մէքթուպ եազաճաըմ, օթուրմագ իչին պիր օտանըզ վար մը ուըր։

Տիւքքեանճը. – Էվվէթ, միւսիւ, շու օտատա օթուրապիլիրսինիզ։

Տիւքքեանճը, պու աէօղլէրի աէօյլէրըէն, պիւեիւք սալատան պիր ճամ իչէ այրըլմըշ օլան քիւչիւք պիր օտա կէօսթէրմէքտէ իտի քի, պու օտանըն գարուտու էյրէթի իտի։

Ովիտ. – Պանա կիւզէլ պիր գահվէ բիչիրին, ֆագաթ այնի վագըթտա պիր միւրէքքէպ հօգգատը, պիր ապ քեաղըա, վէ պիր գալէմ տախի վիրին։

Տիւքքեանճը. – Շիմտի, հէր իսթէտիկինիզ կէթիրիւէր, միւսիւ։

Սէյագ Տիժօնիու, մէգքիւր օտաեա կիրտի։

Էվվէլճէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուզ իւզրէ, գիքր օլունան օտանըն բէնչիրէսինին ճամէքեանը, վագթիյլէ պէեազ օլան իրէքլի քէրտէ իլէ գաբալը օլուպ, հալ պու քի մէգքիւր քէրտէ, ուզուն օլմատըզընտան, իչէրտէն պագըլտըր հալտէ, տէրունը ապա կէօրիւլէմիյէր իտի։

Ովիտ, քէնտի գահվէսի կէթիրիլէնէ գատար, սալատը կէօղաէն կէչիրտի։

Օլ էնտատէ, եալընըզ պիր գաչ սուգրատարտա, էթվէքճի էնտաքընըն պագը ամէլէսի օթուրմուշ իտի։ Գահվէ-

խանէնին սահիպիյլէ պէրիւքտէ խըզմէթճիլիք իտէն ուշագ, Օվիտին իսթէտիկի չէյլէրի կէթիրտիկինտէ, մէրգում, գահվէսինտէն պիր եուտում իչտի, վէ պատէհու մէքթուպու նու եազմաեա հազըրլանտը։

Սալատա օթուրմուշ օլան ոէտատար, բէք աչիքեար ուրըեէտէ Օվիտին դուլապընա աքս իթտիկինտէն, մէրգում, մէգքիւր ոէտատլերին հանկը թարաֆտան իչիտիլտիկինի անլամագ իւզրէ, պաշընը չէվիրտիկինտէ, եարը աչըգ պիր ուֆագ բէնչիրէ պուլունտուղունու անլատը. հալ պու քի, պու ճինէթին, քէնտիսինճէ էհէմմիյէթլի օլմատըզընտան, Մ. Թիէրսըէեէ եազաճադը մէքթուպուն էմրի թահրիրինէ իսթիտար իյլէտի։

Գահվէխանէնին սալատը թէտրիճէն ուօլմագտա օլուպ, պիր թագըմ էթմէքճի ուշագլարը, վէ էթմէք տաղըտան էրքէք վէ գատընալը կէլմէքտէ իտիլեր։

Խըզմէթճի գարը, միւշթէրիլէրտէն հէր պիրինին էմրիլէրինի ալմագ իւզրէ, տայիմա կիտիպ կէլմէքտէ իտի։ Պիր ադա, մէրգում, Օվիտին պուլունտուղու օտանըն թա եագտա, գընընտա վագը պիր մատաեա նագլաչագը։ Պու մատատա, իչի էրքէք վէ պիր գատըն օթուրմուչլար իտի։

Խըզմէթճի. – Գահվէխանէնին սահիպի մատամ, մալիւմ օլան քեաղըտը սիպին տախի իմզա իտիպ իթմէկէճէկսինիզ սիւալ իթմէք իչին, պէնի սիպէ կէօնտէրտի։

Խըզմէթճիյէրտեն պիրի. – Հանկը քեաղըտը իմզալատաճաղը։

Խըզմէթճի. – Զիեաֆէթ քեաղըտընը։

Միւշթէրի. – Հանկը զիեաֆէթ քեաղըտընը։

Խըզմէթճի. – Պու պատատ մալիւմաթընըզ եօգ մու տուր։

Միւշթէրի. – Ալա մալիւմաթըմըզ եօգ տուր։

Խըզմէթճի. – Էօյլէ իսէ, պէն սիպէ իչի անլաթտաեըմ։ – Լիզօն գատընըն, ժի-լը-Ֆէօր սօգաղընտա, պաղը պօեաճըլարըն քէրէվէթի իւզէրինէ տիւչմէքլէ, տիւչար օլմասը մէմուլ օլունան ֆէլաքէթտէն սալիմէն դուրթուլմուչ օլտուղու իչին, էօնիւմիւզտէքի բէնչէնպիհ ագչամը, արգատաչլարը թարաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր։

Էկէրչի Օվիտին, մէքթուպ եաղմագտա օտուղու օտաեա պիր եըլտըրըմ տիւշմիւշ օլա իտի, պու իչիթտիկի սէօզլէր գաատար քէնտիսինէ թէէսսիր իտէմէզլէր իտի։

Իմտի, մէրգում, չարշաֆտան տահա գիւեատէ աղարմըշ օտուղու, վէ եարըտագ կիպի տիմըէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, մագքինավարի աեատա գալգտը, վէ շաշգըն միսիլու էթրաֆընա կէօզ կէզտիրմէկէ պաշլատը։

Մէգքիւր իւէ էրքէք միւշթէրի իւէ պէրապէր պուլունան գարը,

— Սահիհ տիր... օ գադաեը պիրիեօրտուգ... զէվալը Լիզօն գաարն, միւճիզէ մագամընտա էօլիւմտէն գուրթուլմուշ տուր, տէյի ճէվապ վիրտի։

Ֆըզմէքթի. – Շիմտի, իչի անլատըղընըզ հալտէ, գիքր իչիտիկիմ քեադըտա իսմանըզը գօյմագ իսթէրսինիզ։ – Պու գիեաֆէթտէ պիւթիւն էնսաֆընըզ պուլունաճագ... կիւլիւպ սէօյլէնիլէճէք, օյնանըլաճագ տըր... վէրիլէճէք բարա տա, ալթը Ֆրանգտան իպարէթ տիր։

Ֆիւգրէի գարը. – Էլպէթթէ պու գիեաֆէթէ պիգտէ իչթիրաք իթմէք իսթէրսիզ... Լիզօն գաարընըն, պուրատա տօսթլարընտան գայրի քիմսէսի եօգ տուր։

Օվիտ, ադաարընըն, սօղուգ պիր թէր իլէ ըալանտըղընը հիսս իթմէքտէ, վէ ադը պաշընտա օլմաեարագ, քէնտի քէնտիսէ շու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ իտի.

— Ժան Ֆօրթիէ հաեաթտա հա՛... հալ պու քի, պէն քէնտիսինի, գանըտա միւէմմա, պիրուհ, վէ քէրէվէթին ալթընտա էգիլմիշ օլարագ կէօրմիւշ իտիմ... Միւմքին տէյիլ տիր... Պունունըա պէրապէր տիւշ կէօրմէէօրում, տիվանէ տէ տէյիլիմ... բէք ալէա իչիթտիմ... մէզպուրէեէ պիր գիեաֆէթ հաղըրլանըէօր... հաեաթտա հա՛, գըզը կիպի քէնտիսի տէ հաեաթտա հա՛։ Իքիսինտէտէ մուվաֆֆագ օլամատըմ։ – Ա՛հ, չօլըագ...

Խըզմէթճի գըզըն սէսի եէնիտէն իչիտիտիկինտէն, մէրգում ալչագըն, քէնտի քէնտիեէ իրատա իթտիկի սէօզլէր գաթթի օլունտու։

Ֆըզմէքթի. – Իչթէ լիսթաեը կէթիրտիմ, իսմալաեըն, բարաեը տա վէրին, ֆագաթ Լիզօն գաարն աբանըզդա կէթիլմէք իսթէնիլտիկինտէն, պու խուսուստա քէնտիսինէ պիր սէօզ պուլ սէօյլէմէյէն։

Օվ էանատէ, խըզմէթճի գըզ, մէգքիւր քեադըտը տէրհալ արդասընտա կիպլէնիպ,

— Սո՛ւս, ֆագլա պիր լադըրտա պուլէ իթմէյէն... իչթէ, Լիզօն գաարն կէլիսօր... տէտի։

Ֆիլվագը, օ ադա, Լիզօն գաարն, տիկէր պիր էթմէքճի գարը իւէ պէրապէր սալատա կիրմիշ իտի։

Օվիտ, պիր աղ ճէսարէթ քէսպ իտէրէք, բէրտէնէին պիր թարաֆընը ճիւղիճէ եօգարը գալաբրտը, վէ քէնտիսինի կէօսթէրմէմէկէ տիդգաթ իտէրէք, տիշարը պագմասընտա, ժանը կէօրտիւ, վէ իւք նազարտա մէրգումէնի թանըրտը։

Պիչարէնէին անլընտաքի ճէրիհա, էլան պիր սարդը իւէ պագըը իտի։

Պատէհու, Օվիտ, բէրտէնի եինէ գադաեարագ, շու սէօզլէրի իրատա իթտի.

— Ա՛հ, էվվէթ, հաեաթտա տըր... Իսմի, ժագըն մուխաթաբալարը տայիմա այնի հալտէ օլուպ, իչպու մուխաթաբալար, հէմ անըն վէ հէմ պէնիմ իչին դաեէթ տէհճէթլի տիր։ – Պէնիմ պուրատան հարէքէթիմ զէմանընա գատար, ժան Ֆօրթիէ, ժագա թէէսատիֆ իտէպիլիր... անը թանըեապիլիր... անընա կէօրիւշէպիլիր... ժագ իսէ, մէզպուրէնին սագ վէ սալիմ օլտուղունու կէօրտիւսէ, մէզպուրէնին սաղ վէ սալիմ օլտուղունու կէօրտիւ կիւնտէ, անըն վէֆաթը պէտէլի օլարագ պանա վիրէճէկի ադէնէի վիրմէզ։ Իչթէ, պու սուրէթլէ, հէր իւմիտին, պէնիմ իչին մահվ օլմուշ օլաճաղը տէրքեար տըր։ Պինապէրին, թէէսատիֆ, պունլարը եինէ պիրիպիրի գարշըսընա չըգարմամալը տըր։ – Պու հալտէ, էկէրչի իգթիզա իտէր իսէ, պիր գաչ կիւն գատար սէյհահաթըմը կէրի պըրագաճաղըմ։

Օվիտ, պաշլամըշ օլտուղու մէքթուպու էքմալ իտէճէք եէրտէ, ավուճունտա սըգտը, վէ ճէպինէ գօյտու։ – Պա-

տէհու կարօղնու չաղըրըպ, պօրճունու էօտէտիքտէն, վէ քէնտիսինտէ սիւքիւնէթի հասըլ օլտուղտան ածնրա, ըրխ. թըմյար իւղէրինտէ ոօլաշարագ, վէ պալըդճըլարըն վէ ա. յիր տիւքքեանճըլարըն մալլէրինի սէյր իտէրէք, վադըթլ. ըրընը կէչիրէն միւթէպէր չէհիրլիլէրին հալի կիպի պիր հալ իլէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգոը։

Ալշաղըն ֆիքրինտէ եէնի պիր թաասիվուր տահա ոօղ. մուշ իտի։

44

Օվիտ, թամըլըեա կիտիպ, պագը էսլապճը տիւքքեան. լարընտան էսլապ սոթըն ալտը. պատէհու պիր քէրուքեար տիւքքեանընա տուխուլ իլէ, սայլարընը գաեէթի գըսսա քէստիրտիքտէն, վէ ֆալօրի սագալընը վէ պըճըդլարընը թըրաշ իթտիրտիքտէն սօնրա, Գլխի ճասատէսինէ ավտէթ լյլէտի։

Պիր սաաթ սօնրա, ժէրգում, տայխա ուն իլէ ժէշ. ղուլ օյան էթմէքճիլէրին կիեհինտիքլէրի կիպի, պէեաղ գըր րէնկինտէ պիր էլպիսէ կիեհինիպ, վէ պաշընա պիր քէչէ շարդա գօեուպ, քեամիլէն թէպտիլ օլունմուշ օլտուղու հոլտէ, իսանէսինտէն տիշարը չըգոը։

Սօլիվօ, տիկէր պիր քիսվէթտէ պուլունտուղու ղէ. ման քէնտիսինի չէօյլէ պիր կէօրմիուշ օյան աատէմլէր իչին թանըլմազ պիր հալէ կէլիպ, պիր արապաեա օթուրտու, վէ էնսթիթիւ եադընընտա արապատան աշաղըեա էնէրէք, Ոէն սօղաղընա կիրտի, վէ էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ տախիլ օլտու։

Օլէնատէ, սաաթ ագշամըն եէտիսի վուրմագտա օ. լուպ, գահվէխանէտէ բէք չօգ ղալէպէլիք պուլունմագտա իտի։

Սօլիվօ, պիւեիւք սալատա կիւճպէլա իլէ պօշ պիր եէր պուլապիլտի, վէ օթուրմաեա մուվաֆֆադ օլուպ, թաամընը սիքարըշ իթմէք իւղրէ, խըզմէթճի գըզը չա. ղըրը։

Խըզմէթճի Մարիան, Օվիտէ եադլաշըպ, մէրդումու թանըեամաեաղագ,

— Մի՛սիս, սիզտէ մի էթմէքճի էնտաֆընտանընըզ, տէյի սիւալ իթտի։

Օվիտ. – Էվէթ, գըզըմ։

Ղըզմէթճի. – Լաքին, մահէլլէմիզ սաքինէլէրինտէն օլմա. մալըընըզ։

Օվիտ. – Եիմտի, պու մահէլլէ սաքինէլէրինտէն տէյի. լիմ, ֆագաթ վագթիյլէ պու սէմթտէ օթուրմուշում տուր։ – Պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու գահվէխանէնիզի պիրիր ի. տիմ, վէ պիր իշ պուլմադ իւղրէ Բարիսէ կէլտիկիմտէն, պուրատա թաամ իթմէքլիկի տիւշինտիում։

Թուրանժօ իլէ Լիօնէ տախի Սօլիվօնուն օթուրմուշ օ. տուղու սուֆրա եագընընտա պուլունուպ, թաամլարընը իտիեօրլար իտի։

Ղիօճէ. – Ալդատաշ, սիզ Տիժօնտա՞ն մը կէլիեօրսու. նուզ։

Օվիտ. – Էվէթ։

Ղիօճէ. – Իչի սէնէ էվվէլ, պէն օրատա չալըշընըմ, տը։ – Սիզ քիմին եանընտա չալըշըեօրսունուզ։

Օվիտ, Եապօ-Եարնի սօղաղընտա վագը պիր էթմէքճի տիւքքեանը իտի վէրտի։

Ղիօճէ. – Պիլիրիմ... իյի պիր տէլիգանլը տըր... Տի. մէք տիր քի, սիզ պուրատա իշ արամագ իչին կէլտինիզ։

Օվիտ. – Նիհէթիմ օ տուր, պէն Բարիսի սէվէրիմ։

Ղիօճէ. – Ֆագաթ պուրատա տա միւթէպէր մահէլլէր նատիր տիր։

Օվիտ. – Նէ՞ չարէ, պէգլէրիմ։

Ղիօճէ. – Իյի, ֆագաթ պէգլէմէք իչին, կէչինմէք լա. զըմ տըր։

Օվիտ. – Կէչէնելէրտէ քիւչիւք պիր միրասա նայիլ օ-տուդումտան, օլտուգճա կէչինէճէք իգթիտարըմ վար տըր։ Էվվէթ, սահիպ օլտուղում միրաս, պիւեիւք պիր շէյ տէ-յիլ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր միւնասիպ պիր մահէլ պուլունանա գատար պէքլէմէքլիկիմէ միւսայիտ տիր։

Զիօճէ. – Ֆիլվագը միւնասիպ օլմաեան պիր տիւքքեա-նա կիրմէքտէն իսէ, միւնասիպ պիր մահէլ պուլունանա գատար պէքլէմէքլիք հէր վէճհլէ խայըրլը տըր։

Օվիտ. – Պուրատա այլըգ հիսապլյյա եէեիպ իշմէք ա-ճապա միւմքին մի տիր։

Ջըզմիթճի գըղ. – Շիւպհէսիզ... Մատամըմըն խըզմէթ-լերի պիթտիքտէն սոնրա, սիզէ կէօնտէրտիկիմտէ, քէնտի-սիյլէ պու պապտէ ուզլաշըրսընըզ։

Օվիտ. – Բէք իյի... շիմտիլիք սիզ պանա ալէա պուր-կօնլը շարապընատան պիր շիշէ կէթիրին, ֆագաթ լէզիզ պիր շէյ օլսուն... Էլպէթթէ պու արգատաշլար, պէնիմլէ պէ-րապէր պիրըր գատէհ իշմէքտէն կէրի տուրմազլար։

Թուրանժօ. – Օնա նէ՞ շիւրհէ։

Պէօյլէճէ Մարիան, էվվէլա պիր շիշէ, վէ սոնրա տիկէր պիր շիշէ շարապ կէթիրտի։

Մէրդուման իչի էթմէքճի արգատաշ իլէ Օվիտ, եարըմ սաաթ զարիճընտա տօսթ օլտուլար, վէ Լիօնէ, գահվէխա-նէտէն կիթմէք իւզրէ ահաղա գալդարագ, էլինի Օվիտէ ուզաթտըրընտա,

— Եարըն սապահ թէքքար կէօրիւշիւրիւզ, տէտի։

Օվիտ. – Էվվէթ, եարըն սապահ պուրատա թէքքար կէլիրիմտէ, պիրլիքտէ պէեագ շարապ իչէրիզ։

Զիօճէ. – Օլուր, ֆագաթ, պէնճէ ընդհատ օյնարըզ, քիմ զայպ իտէր իսէ, իչէճէկիմիզ իչկինին մասրաֆընը օ թէէտիեէ իտէր։

Օվիտ. – Բէք ալէա, եարըն սապահ պուլուշուրուզ։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա, Թուրանժօ իլէ Լիօնէ օրատան կիթտիլէր։

Օվիտ, ահէսթէ սուրէթտէ թաամըրը իտիպ, խալգ

եավաշ եավաշ տաղըլընճա, սալա հէման պօշալտը, վէ գահ-վէխանէնին սահիպի օլան գարը, այլըգ թաամ իթմէք իւզ-րէ եէնի պիր միշթէրի կէլմիշ օլտուղունու Մարիանատ խապէր ալընչ իտուկինատէն, Սօլիճնուն սուֆրաը եանընա կիտէրէք,

— Միսիւ, պուրատա այլըգ հիսապլյյա եէեիպ իշ-մէք իսթէեէն սիզ՞ղմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Օվիտ. – Էվվէթ, գատըն։

Զօգանթաճը գարը. – Բէք ալէա, կիւնտէ գա՞չ տէֆա թաամ իթմէք իսթէեօրսունուզ։

Օվիտ. – Իւչ տէֆա... սապահ, պիր աղ բէյնիր վէ եարըմ շիշէ շարապ իլէ չօրպա, վէ պիր տէ, սաաթ օն պիր-տէ էօյլէն թաամը, վէ մուախխարէն ագշամ թաամը իսթէ-բիմ։ Պու իւչ թաամ իչին նէ՞ միգտար պէտէլ վիրմէլիկիմ լազըմ տըր։

Զօգանթաճը գարը. – Պաշգալարատան նէ՞ պէտէլ ալըր իսէք, սիզտէն տէ, այնինի, նէ՞ էքսիք, վէ նէ՞ զիեատէ ալմաեըզ։ այտա եիւզ եիկիրմի ֆրանգ քևաֆի տիր։ Պու-րատա, ալէա եէրլի շարապը իչէճէկինիզ կիպի, թաամլա-րըմըզ տահի բէք միւքէմմէլ տիր։

Օվիտ. – Բէք ալէա, եիւզ եիկիրմի ֆրանգա մուվաֆ-ֆագաթ իտէրիմ։ – եարըն սապահատան պաշլարըմ, վէ օն պէշ կիւնլիւք պօրճումու տա բէչինէն սիզէ էօտէրիմ։

Զօգանթաճը գարը. – Սիզ նասըլ իսթէրսէնիզ, պիզ բա-ղըեըզ։

Օվիտ, տէրհալ տէսթիկնահըն իւզէրինէ իւչ ատէտ-ալմուն սիքքէ վագ իտիպ,

— Շիմտիլիք չու ալթմըշ ֆրանգը ալըն, տէյի պէեան իչլէտի։

Զօգանթաճը գարը. – Բէք իյի, չիմտի սիզէ պիր մագ-պուզ սէնէտիյլէ քիւչիւք պիր գատէհ գօնեագ վիրէեիմտէ իչին։

Օվիտ. – Էկէրչի սիզտէ պէնիմլէ պիրլիքտէ չագմաեա մուվաֆֆագաթ իտէրսինիզ, թէքլիֆինիզի բէտտա իթմէմ։

Ջօգանբաճը գարը. – Մա՛րիան, ալիզէ պիր չիշէ գօնեագ իլէ իքի քիշիւք գաաէհ կէթիր։

Մարիան, իշպու էմրի աէրհալ իճրա իթաի, վէ Օվիա, մէրգուման պիր աաէա եիկիրմի ֆրանգըզ սիքքէ վէրիպ,

— Պու ադշամքի մէսաբիճիմէ պէտէլ շու սիքքէնի ալըն, տէյի պէնան իլլէտի։

Ծըզմէթքի գըզ. – Պօրճունուզու ալըգօնուպ, դուսուրունու չիմսի իճաաէ իսէրիմ։

Օվիոյին մէսաբիճի եէտի ֆրանգա պալիզ օլաուզունաան, Մարիան, մէրգուման օն իւչ ֆրանգ կէրի վիրտի։ Վէրիլէն ադշէ, իքի աաէա պէշէր ֆրանգըզ իլէ դուսուրու ուճագըզգաան իպարէթի օլուպ, Օվիա, մէգքիւր պէշ ֆըրանգըզգատան պիրիսինի իըզմէթճի գըզա իթա իլէ,

— Գըզըմ, պու աա սիղին պադշիշինիզ տիր, տէտի։

Մարիան, պէօյլէ պիր ճէօմէրտլիքտէն օլաանը հայրէթատէ գալարագ, դուլագլարընա գաաար գըզարտը, վէ արզը թէշէքքիւր օլմագ իւզրէ, պիր գաշ քէլիմէ թէլէֆֆիւզ իլլէնիպ, մէգքիւր պէշ ֆրանգըզգ սիքքէնի ճէպինէ գօյաու։

Պիր տագըգա աօնրա, Մարիան, պիրտէն պիրէ շու եօլտա աադաղ իլլէտի։

— Վա՛յ, մաաէմ քի սիզ տէ էթմէքճի էանաֆընտան իմիշինիզ, վէ պուրաաա եէնիպ իչէճէքինիզ, էլպէթթէ սիզ տէ...

Օվիտ. – (Մէրգումէնին նէ տիմէք իսթէտիկինի անլամաճաօր թարզընտա պուլունարագ.) Գը՛զըմ, նէ՛ տիմէք իսթէաօրաունուզ։

Պարիան. – Զիեաֆէթի տիմէք իսթէաօրաւմ։

Օվիտ. – Հա՞նկը զիեաֆէթի։

Պու տէֆա, լօգանթաճը գարը, շու աուրէթաէ ճէվապ վիրտի։

— Նամուսլու պիր էթմէքճի գարըեա իչքրամէն, էթմէքճի էանաֆը թարաֆընտան վէրիլէճէք զիեաֆէթտէն պահա իտիեօր։ Պու զէվալը գաարնճըզագ, պիր գաշ կիւն էվվէլ աղ գալտը քի պիր քէրէվէթին ալթընտա էզիլէճէք

իտի, լաբլին միւճիզէ եօլուննտա գուրթուլտու... Պու պիր իյի գաարըն տըր... Պիզ քէնտիսինի զիեատէսիյլէ սէվէրիզ։

Օվիտ. – Էօյլէ օլտուգունա պէն տէ ինանըրըմ, վէ պէն տէ պու մէսէրլիթէ հիսսէտաար օլմագ իսթէրիմ։ – Ատամ պաշընա նէ՞ վէրիլիեօր։

Ջօգանբաճը. – Ալթը ֆրանգ։

Օվիտ. – Ալըն, պէն տէ վիրէեիմ։

Ջօգանբաճը – Հա՛յտէ, Մա՛րիան, տէֆթէրի կէթիր քի, պու չլաթրն տա իտի եապըլըրըն։

Խըզմէթճի գըզ էսաաի տէֆթէրինի կէթիրտի։

Ջօգանբաճը. – Իամինիզ նէ՞ տիր։

Օվիտ. – Բիէր Լըպրէօն։

Ջօգանճաճը. – Եապըլըր. չիմսի տէ չագալըմ։

Պու աուրէթլէ դաաէհլէր օլտուրտուպ, պիրէր եուտումտա պօշաատըլտը։ Պաաէհու, լօգանթաճը գարը, եէնի վի չիմէրիսիլէ սէլամլաշըպ, քէնտի մաթպախընա կիթաի։

Օվիտ. – (Եալընըզ գալընճա, քէնտի քէնտիեէ.) Էկէրչի պու տէֆա տա ժան Ֆօրթիէտէն քէնտիմիզի գաթիէն գուրթարմանա մուվաֆֆագ օլամագ իսէմ, մութլագա պու իշտէ չէմլիանըն քարմաղը վար տըր տիեէճէքսիմ։ – Պու վէճհլէ, պէնիմ սէվկիւլու Հալաղաաէմ, օ գարընըն, ժի-լը-Ֆէօր աօզ ալընտաքի գաղատան ատաղ վէ ատիմէն գուրթուլմուշ օլտուզունտան պիրէ խատպէրտար օլամանաճագ տըր։

Օվիտ, պու սէօղլէրտէն աօնրա, քէնտի խանէսինէ ալտէթի, վէ իրթէսի սապահ, էրքէնճէ էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ ատիմէթլէ, պիրինճի տէֆա թաամընը անտէ իթտի։

Թուրանժօ վէ Լիօնէ, իշ էլպիսէլէրիյլէ, եանի հէնուզ էթմէքճիլիկէ այիտ իշլէրինի պիթիրմիշ օլմատըգլարընտան, գօլարը վէ տիգլէրի չըպլագ օլարագ, պիր ազ չօրպա իլէ պէնագ շարտաղ իշմէնէ կէլտիքլէրինտէ, Օվիտի կէօրտիւլէը, վէ մէսէրլիթլէ բէֆի սէտա իտիպ, մէրգում իլէ թօգալաշըգատան աօնրա, այնի սուճքրատա օթուրտուլար։

Թուրանժօ. – Պիր ըռնէ՞ օյնաեալըմ։

Օվիտ. – Լիկէը իսթէրսէնիզ, եարըն, իչէճէկիմիզ էչկէ-

յի քիմ իչիրէճէք տէյի օյնարըզ։ Հայդու քի պու սապահ իչիէճէք պէհաղ չարսաղըն պէտէլինի պէն վիրմէը իսթէրիմ։

Մէրդումի, տէրհալ ալթը չիչէ չարսաղ ճէլդ իլէ, էքմէքճի էնանաֆընսան բէք չօղունու տավէթ իթտի։

Մէրդումդար, Օվիտի զաթէն թանըմըշ օլսուդլարը կիսպի, Լիոնէ վէ Թուրանժօ իլէ հիւանի միւնասէպաթընը տա բայէյին կէօրմէքտէ օլսուդլարընսան, իչէրինսէն քիմ սէ թէքլիֆի մէզքիւրու դապուդ իթմէմէդիկ իթմէտի։

Նակէհան ժան Ֆօրթիէ, իչէրի կիրտիկինսէն, Լիոնէ, մէրդումէյի կէօրիւպ,

— Պու թարաֆա կէլին, Լիզօն գաոըն, սիզէ տէ պիր գաոէհ չարսաղ իքրամ վար տըր, տէտի։

Օվիտ, պու սըրսաոա չաչըրմաոըզտան պաշգա, հաթթա իլավէթէն,

— Կէլինիզ, կէլինիզ, վալիսէ... իքրամը պէն իսթեօրում... Մա՛լիան, պիր գաոէհ պէհաղ չարսաղ կէթիրին, տէյի պէհան իլլէտի։

Էթմէքճի Խաթուն կէլսի, վէ մէրդում Տիժօնլուեա պագտըզտան սօնրա,

— Ֆաղաթի պէն սիզի թանըմաեօրում, տէտի։

Ազօճէ. — Լի՛զօն գաոըն, պու պիր եէնի արգաոաշ տըր, հէմ տէ էթմէքճի էնանաֆընսան տըր քի, քէնտի վիսուլինտէն տօլանը պիզէ իքրամ իթմէքտէ տիր։

Օվիտ. — Մա՛լիան, պիզէ տէօրթ չիչէ տահա կէթիրին, Խըզմէթճի գըզ, իչպու էմրի իճրա իտիպ, Մօլիմօ տախի գաոէհլէրի տօլտուրտու։

Ժան Ֆօրթիէ, քէնտիսինի գաթը ու թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ օլան վէ շու էնսաոէ տախի եէնի պիր ճինաեէթ ֆէսաոը գուրմագտա պուլունան ալչաղըն գաոէհլիլէ թօգալաշը, պաոէհու ղէվալը գաոընճըղազ, պիր թաս սիւտիւ դահվէ ալըպ, Օվիտէ էլինի ուղաթը, վէ մէրդում իլէ վէտալաշտըգտան սօնրա, օտաոան չէքիլտի։

Ֆուրանժօ. — Էյպէթթէ սիզ տէ զիեաֆէթիմիզէ հիսաէտար օլաճագսընըզ։

Օվիտ. — Էվէթ, Լիզօն գաոընա հիւրմէթէն, պէն տէ զիեաֆէթինիզէ հիսաէտար օլաճաղըմ։ — Վուգուաթը պանա հիքեանէ իթտիլէը, հիսէմէ իսաղէթ իտէն ալթը ֆրանգը վիրտիմ։ Զիեաֆէթի էնսաոընտա տախի վիսուլմատէն տօլաեսինտ էլտէ իտիլէն սաոը ալթունլաոը քիւֆլէթմէք իչին սադլամադըզ, քեաոը ադըլ տէյիլ տիր։

Քրմէքճիէրտեն պիրի. — Թէմամ, թէմամ, իչթէ պէնիմ սէվտիկիմ պիր արգաոաշ... պահս իտէյիմ քի, էնսաի զիեաֆէթտէ պիզի ֆէվգէլսաոէ մէսրուր իտէճէք տիր։

Օվիտ. — Սիզի մէսրուր իթմէկէ չալըշաճաղըմ։

45

Ազօճէ. — Պիզէ պագը կիւզէլ շարգըլար օգուեաճագսընըզ... պիզիմ քէօյլէրտէ շարգը օգումագըզ, բէք խօշլանաճագ շէյ տիր։

Օվիտ. — Հէր նէ արզունուզ վար իսէ, իճրա իտէճէյիմ, — Գաֆէ-գօնսէրլէրտէ թէղաննի օլունան կիւլունճլիւ շարգըլարըն է՛ն պիրինճիլէրինի պիլիրիմ։

Ֆարիան. — (Խըզմէթ իթմէք իւզրէ կիտիպ կէլտիկի սըրսաոա.) Լիզօն գաոընա տախի շարգը օգուրմագըզ լազըմ տըր։

Ֆուրանժօ. — Իչթէ պու գօլայ տէյիլ տիր։

Օվիտ. — Նի՞չին։

Ֆուրանժօ. — Լիզօն գաոըն իչի, վէ գաոընլար իչինտէ գայմագ կիպի պիր գաոընը տըր. հալպու քի զաեէթլէ մահզուն տուր։ Զանն իտէրսին քի, պիւեիւք պիր քէտէրլէ միւդտաորըպ պուլունմագտա տըր։

Փվիտ. – (Ճէն պիր հալ իլէ.) Պա՜հ, պէն անըն մահ-
ղունիէթինի կէչիրմէկի տէրիւհտէ իտէրիմ, վէ քէնտիսինի
կիւլտիւրէճէք սէօզ պուլտուրում։

Լիօնէ իլէ Թուրանժօնուն իշ վադըթլարը կէլմիշ օտու-
ղունատն, սուֆրաչարընատն գալդըլար։

Սօլիվօ տախ, –Պիր թարաֆտան տա քէնտիմէ իշ արա-
մալըըմ։ Էյլէնճէ իյի ամմա, ճիտտիէթի տախ տիւշիւնմէյի
... Հէմ տէ տէվկիւլիւ ամճամըն պըրադըըղը միրաս, թիւ-
քէնմէդ տէյիլ տիր, –ուէտի, վէ պօրճունու էօտէնիպ, քէն-
տիսի տէ գահվէխանէտէն տիշարը չըդը։

* * *

Լէթիէն Դասթէլ, բաղալ իրթէսի սապահը, ժուանների
տայիրէյի պէյէտիկէսի միւտիրինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտ
իլլէտի, վէ օգուտանլարըմըզըն անլատաճաղը վէճհ իւզրէ,
իշպու Թէլէկրաֆ, Բաուլ Տիւշմէնէ տայիր իտի։

Օ կիւնիւ, րէսոտամ, պու Թէլէկրաֆըն ճէվապընը ալ-
ըը։ Պունատա տախ, տայիրէյի պէյէտիկէ միւտիրի, սատա-
դամըըղ մէմուր ալէյհինատ հէնուզ հիչ պիր չէքճաճէթատ
պուլունմատըղ իտուկինատէն, օղ պապատ պիր դարար վիրմէք
իչին, Լէթիէն Դասթէլտէն, իյդահատ վէ մալիւմատը մու-
ֆաոտալէնի համի պիր մէրթուպա պէնճլենէճէկինի պիլտիր-
միչ իտի։

Տէրհալ, Լէթիէն, ուղուն պիր մէրթուպ եադտը, վէ
պու մէրթուպու բօսթախանէնէ պըրադըրըղտան սոնրա,
պիր արա Թաթիկ Լէթմիչ օլտուղու իչինէ տէվամ իյլէտի։

Ժօրժուն, եիկիրմի պէշ եաշընը իքմալ իտէճէկի կիւն
եադլաշմադա օլուպ, Լէթիէն Դասթէլ, վատընատա սատըդ
պուլունմադ իւզրէ, մէրդում տէյիդանըը իչին եարմադա
օլտուղու մէդքիւր Թաավիրի, օ կիւնիւ քէնտիսինէ կէօնտէրմէք
իսթէմէքտաէ իտի։

Պունատան դաթինադար, իշպու Թաավիրին իքմալի իչին,
եալընըդ պադը էհէմմիյէթսիդ նօղթատար գալմըշ օլուպ,
իրթէսի կիւնիւն ադշամըսը Թաավիր Թէքմիլ օլաճադ իտի։

Րէսամ, պու Թաավիր իլէ մէշղուլ օլտուղու սըրատա,
Բօլ Հարման հադդընատա ալտըղը մալիւմաթը ֆիքրինատէն
կէչիրմէքտաէ, վէ վէլատէթինին էտարըընը հավի օլան
մէքթուպու ժօրժա վիրտիկի սըրատա,

– Ժիւլ Հասրունուն հադըդի գաթիլինի Թանըրըմ, վէ
հադդըղ եէրէ մահֆիւմ օլմուշ օլան վալիտէյնին իսդահ նա-
մուատնա չալըշմադըղտա, սաեէմատ հիչ պիր չէյ սէնի մէնն
իթմէդ, տիմէքլիկի արզու իթմէքտաէ իտի։

Ֆադաթ, Բօլ Հարման ալէյհինատքի գանինիսաթընա բաղ-
մէն, հէնուզ Լէթիէն Դասթէլ,

– Իչթէ, գաթիլ պու տուր... մաաքէսինի աչադըեա
ալըպ, Թաավիրինի կէօսթէրիեօրում... Պու Բօլ Հարման
օլմաեըպ, ժագ կարօ տուր, տէյի պաղըրամամադատա իտի։

Իմտի, Օվիտ Սօլիվօ, քէնտի էլլէրինէ տիւշէրէք, ի-
ֆատէի հալ իտէճէկի, վէ ֆէվգէլատէ արզու օլունան խա-
պաթը՝ եա սէօղլէրի, վէ եախօտ համիլ օլտուղու քիտ-
ղըտար իլէ իրատէ էյլէեէճէկի կիւնէ վէ սաաթա գատար,
Լէթիէն Դասթէլին հիչ պիր չէյ եարմամադը լազըմէտէն օլուպ,
հալ պու քի, Բաուլ Տիւշմէն, Սօլիվօնուն մահէլլի իդա-
մէնի անլամադատա պագալըմմուվաֆֆագ օլաճադ մը իտի։

Իչթէ, պաշլըճա նօգթա պու օլուպ, հէր չէյ պու-
նա մէրպութ պուլունմադատա իտի. չիւնքի, րէսոտամը մէր-
գում, պինէլերճէ Թէրթիպլէր տիւշիւնէ, վէ ֆէվգէլատէ
մէհարէթի իպրադ էյլէտ, Բօլ Հարմանը ըսդանատիլ իտէմէդ
իտի, զիրա պու կիւնքի կիւն միլեօնլար սահիպի օրմուշ օ-
լան սադըդ Ալֆօրվիլ իշճի պաշըրընըն, Թանըրմըշ, եախօտ
չիւպհէ Թահթընատա պուլունմուշ օլտուղունու տէրք իտէր
իթմէդ, նապէտիտա օլաճադը տէրքեար իտի։

Լէկէրչի Բաուլ Տիւշմէն, Թէչէպպիւսիւնէ մուվաֆֆագ
օրմատա իտի, սախԹէ Բօլ Հարմանը, քէնտի չէրիքի նէգ-
տինէ կիթմէքլիկէ մէճպուր գըլմադ, վէ անըն արգադըն-
տան կիթմէք իւզրէ, մէրդում Բօլ Հարմանա պիր տուզադ
գուրմադըղտա չարէ վա՛ր մը իտի։

Լէթիէն Դասթէլ չալըշըրքէն, պու պապատ պիր չարէ

արամադրա իսի իսէ տէ, հիչ պիր թէրթիպ պուլամամադրա իսի։

Սալը կիւնիւ, ադշամա գառար Բաուլ Տիւշմէնտէն խահպէր ալընամասըղը կիսպի, չարշէնպիհ կիւնիւ տախի խայըրը պիր նէթիճէ խոթիհաալ խոխլէմէսի, վէ Տիւշմէն ասլա մէյտանա չըգմասը։

Էթիէն Դասթէլ, մէրդումու պուլմադ իչին, չարշէնպիհ ադշամը, պիղդաթ քէնտի խանէսինէ, վէ եահօա տահա սոզբուսու միւսաֆիր պուլունսուղու մասմուաղէլ Ամանոսանըն խանէսինէ կիմսէկի գարարլաշըրըը, վէ ֆիլվագը թասմընը իթթիխադէն սօնրա, Տամ սօգաղընա ադիմէթ իլլէմի։

Ամանոա, օ կիւնիւ, մասամ Օկիւսթինին մաղազասընուա իչինլէ մէշղուլ օլսուգսան սօնրա, խանէսինէ ավսէթ իմմիչ, վէ թէքրար տիշարը չըգմիչ խուսկինտէն, էվինի գառըճուսու, մէղպուրէ կէնճ գառընըն, եահօա Տիւշմէնին սասթ գաչուա կէլէճէքլէրինի պէեան իսէմէմի։

Բէսսամ, Մէրդումլարը պէքլէմէքսիկի թէնսիպ իթմէնիպ, Բաուլ՝ վէրիլմէք իւղրէ գարթընը պըրագը, վէ պու գարթընը ասլասընա, գուրշուն գալէմ իլէ, չու պիր գաչ սասթըրը եապար։

«Եու-ըն-է քեն-ըշ-կեն-է կե-ն-է-, սա-տ-ըն սա-ր ծե-ն-գա- խ-ն-կ-ն-է կե-շ-կե-կ-տ։ - Իմ-է, պե-կ պե-է-կե-ն, է-ը- հե-ր հ-ը-տ-է -է-շ-ն ե-շ կե-ը-է-ը-ժ-է-է-կ-տ ը-ը-ը պ-ը։»

Պատէհու էթիէն Դասթէլ, զաեէթ տիւշինճէլի հալիլէ Աւա ոզաղընա սօղրու կէրի տէօնտիս։

Ամանոա իլէ Բաուլ, եարը կիճէ բատատէլէրինատ, խանէլէրինէ ավսէթ իթմիլէր։

Մէրդումլար, Մ. Բօլ Հարմանա նէզարէթ իսէպիվմէք իւղրէ, օ ադշամ իչին, Միւրիլլօ ոզաղընա վագը քիւչիւք պիր գահվէխանէտէ պուլուշմադըղը սապահլաեըն գաբարլաշըրմըշ իսիլէր։

Պունլար, խանէլէրինէ կէլսիքլէրինատ, գարուճու, էթիէն Դասթէլ թարաֆընաան պըրագըմըշ օլան գարթը քէնտիլէրինէ վիրսի։

Բաուլ վէ Ամանոա, գարթըն արդասընուա եաղըլմըշ օլան պիր գաչ սասթըրը օգուեունճա, բէսսամըն քէնտիլէրինէ մուհիմ պիր խասպէր վիրէճէկինի զանն իսէրէք, մէսբուր օլսուլար։

Ամանոա, քէնտիսի տախի, բէսսամա վիրէճէկի վիղիաուա հաղըր պուլունմադըղը զիհասէսիլլէ արզու իթսի իսէ տէ, մադազասընըն տահիլի մասամ Օկիւսթինին թարֆընաան, Գօզար սօգաղընուա քեային պիր միւթէրինին նէզմինէ պիր կիւն էվվէլ պըրագըմըշ օլան պազը գումաշ նիւմունէլէրինի կիտիպ ալմասա մէմնուր օլսուղունսան, վէ մասամ Օկիւսթին, քէնտի էմրլէրինին թէմմիլլէ իճրասընը թալէպ իթթիկի կիպի, Ամանոա տախի, նամուսու պիր նէսսէ չալըշմըշ օլմադ իչին, մէղպուրէ մասամըն մազասընուա գալմադ իսթէմիհկինտէն, մէղրիւր վիղիաուա պուլունամադ իսի։

Պինասէրին, մասմուաղէլ Ամանոա, նէնի պիր խասպէր օլսուգունսա, օ կիւնիւ քէնտիսինէ պիլմէմէսինին Բաուլա թալմինէ իսէրէք, իթթիհամ կիւն սասպահըն սասթ պէքիճինատ, Տամ սօգաղընուան հարէքէթ իթթի, վէ մէրդումսան հիչ պիր խասպէր ալմասըղը թադմիրատ, մաղազասան չըգար չըգմադ, սօղրուճա խանէսինէ ավսէթ իթմէմէքլիկի ֆիլվրինէ գօյսու։

Օ կիւնիւ, հավա կիւզէլ իսի։

Ամանոա, հէնուզ վագթը օլսուղունսան, եաեան վէ սօղաշմադ Բարիսաէն կէչմէքլիկի, վէ հալընըզ ըբսթըմըլսա մուվաֆըղէթինատ, գումաշ նիւմունէլէրինի ալըպ մազասընա կէօթիւրմէք իւղրէ պիր արապասա բաքիպ օլմադըղը սիւչինճի։

Մէղպուրէ, սասթ սօգուգսա, Սէն սօգաղը գարչըսընա վասըլ օլսու, վէ օրասընա պիր արապասա օթուրուպ, քէնտիսինի Գօզար սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըեա էմր իլլէսի։

Շիմանիկ մէրդումէնի էթէրէք, Օվիտ Սօիվօեա նագը քէլամ իսէյիմ։

Օ սապահը, երբէն, մէրգում սախէ, Ամէրիդասա սախմէ Ռօլ Հարմանա, վէ Պուա-լը-Բուասա, մնառմուսդէլ Ամանաա Լէկամիսէ պիր գաչար գաշըդ իչիրտիկինի կէօրմիւշ օլառուդումուդ, Նիւ-Եօրգասգի Գանասասլընըն շէրպէթիչլէ իւշդըմը ասլմուշ օլան չիչէնի ճէպինէ վազ իտէրէք, խասնէմնաէն ախշարը չըգաը, վէ էն ևագընաա պուլունան թէլէկրաֆխանէսէ ապիմէթլէ, օրասան Գուրպովասաա գիաղրիդասա սախմէ Ռօլ Հարմանա ամխասէքի թէլէկրաֆը քէշիսէ էյլէսի.

«Լ-ծնէ-ֆ-ըէ-է բ-ը-ը էրՌ-է-է կէ-ն-է- հ-բ-է-ԷՌ է-ե-ճ-է-կ-ֆ-ե-ն, պ-ո-ը-ը-ֆ-է-ը-ը-ը-ը-ը-ը- պբ-ֆ-ծ-ն-ը-ը-ը բ-է-ճ- է-ե-ճ-կ-ֆ ։»

«ՕՎԻՏ»

Սօլիմօ թէլէկրաֆը քէշիսէ էյլէսիքտէն սոնրա, պիր ադասաես բսքիպէն, Ճամըլէ մէյսանընա կիմսի, վէ իչէճէք պիր շէյ խոթէմէլէ պէրապէր, ևազընաա մախասուս պազը շէյլէր տախի ճէլպ իմսի, վէ պասէհու ևաբմա պիր ևազը իլէ շու պիր գաչ ճիւմլէյի թահրիր էյլէսի։

«Խրրիզլըգ, գունդագճըլըգ վէ գաթլ կիպի իչ ճինաեէթտէն սօյանը մահպէսինէթի էպէտիւէ մահքիմ օլմուշ օլան, վէ Գլէրմէն նամ մէրքէզ հապսխանէսինտէն ֆիրար իմմիշ պուլունան ժան Ֆօրթիէ իսմինտէ պիր գարըզը Բարիս զապթիասը կէրմինէթլէ ադամագտաա խէ տէ, էյտէ իմմէքտէ ասլա մուվաֆֆագ օլամանագտաա տըր։

«Իմտի, էկէր պու կիւն քի քէնդիչէնպիհ կիւնիւ, թամ էօյլէ վագթը, Սէն սօգաղընաա, [illegible] նամ գահվէխանէ վէ լօգանթաասա քէնտիսինի Լիվըրպէլն թէսամիսէ իտէն պիր էթմէքճի գարըզնա իքրամէն վէրինէճէք օլան պինաճինէմտէ, իչի իչ նէֆէր թէպտիլ մէմուրու պուլունտուրուլուր իտէ, Զապթիսէ նէզարէթհինին, ադադրը Ֆիրարիսի պուլապիլէճէկինի գանն իտէրիզ։

«Օրասաա էյգա իսինէճէք պիր հադիսէ, Գլէրմէն հապսխանէսինտէն պիրի, հանի Զապթիսէ նէզարէթհինին իչէրիսինի էթրաֆլը պիլտիկի ճիհէթլէ, տօղրուճա սէր խաֆինէչինէ ադամ կէլմէսինին ևանընտաչի օտաճա կէլմի։

Օրասաա պուլունան մէմուրիյնտէն պիրի, հանի,

խանէսի Ֆիրարիսինի, քէնտիսինի մէյսանա չըգադմաճադ պիճպուր գըլաճագ տըր։»

Օվիտ, պու այչադճա մէքթուպու պիր մահճադա տէքունինէ վազ իլէ, մահճադանըն իւզէրինէ, քէղալիք սախթէ պիր ևազը իլէ շու տորէսի թահրիր էյլէտի։

«Զապթիէճ նէզարէթիճտէ,

«Ըէր խաֆինէճ էֆէնտիճ,

«ՄԻՒՍԹԱՃԻԼ ՏԻՐ»

Պասէհու Օվիտ, օրասան տիշարը չըգըպ, պուլունտուդու մահէլտէ էթրաֆտա կէօզ կէզտիրտի, վէ թէսթրը Լիվրիը նամ թէսթրօ գուրպինտէ կէօրտիւկիւ պիր համալը չադըրըպ,

— Գըրդ — դադանմադ խոթէրմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Ջամմալ. — Նի՞չին խոթէմէճիմ. ևաբաճադ իշիմնէ՞ տիր։

Օվիտ. — Պիր մէքթուպ կէօթիւրէճէքսինիզ։

Ջամմալ. — Նէ՞րէճէ։

Օվիտ. — Պուրաճա ևագընը պիր մահէլտէ, ևանի Զապթիսէ նէզարէթհինտէ աէր խաֆինէչինէ տայիրէսինէ։ Անթիճէ նէզարէթհինտէ աէր խաֆինէչինէ տայիրէսինէ։ Անճադ, պու մէքթուպ, տէրհալ մահէլտինէ թէսիմ իտիլմէլի տիր։

Ջամմալ. — Բէք իյի, ֆադաթի պիր ճէվապ ալընաճաճադմը տըր։

Օվիտ. — Խա՛յր։

Ջամմալ. — Մէքթուպու վէրին։

Օվիտ. — Ալըն, մէքթուպ իլէ պէրապէր սիզէ իքի ֆըրանգ տա իւճրէթի։

Ջամմալ. — Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ... իլթէ կէտիեօրում։

Համմալ, Զապթիէճ նէզարէթհինին իչէրիսինի էթրաֆըյա պիլտիկի ճիհէթլէ, տօղրուճա սէր խաֆինէչինէ տայիրէսինին ևանընտաչի օտաճա կէլտի։

Օրասաա պուլունան մէմուրիյնտէն պիրի, հանի,

— Նէ՛ խմէնօրսունուզ, տէյի սիւսալ իթտի։

Ձամմալ. — Սէր խաֆիեհ էֆէնտիեհ պիր մէքթուպ կէ-թիրտիմ... զալըպա ըէք միւսթաճէլ տիր... Իմտի, ասա-պա սէր խաֆիեհ էֆէնտի պուրատա՛ մը տըր։

Ծէմուր. — Էվվէլ... չիմտի մէքթուպու քէնտիսինէ վէրիրիմ։ Պիր ճէվապ պէքլէ՛նօրմուսունուզ։

Ձամմալ. — Խա՛յր, մէմնուրիեէթիմ պուննան խպարէթ իտի... արթըզ պէն կիտիէօրում։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա, Ձամմալ, զապթիեհ նէզարէ-թինէն ավտէթ, վէ տայիրէ մէմնուրու տահի, սէրխա-ֆիեհէնին օտասընա տուխուլ իյլէտի։

Օվիա, գահվէխանէյէ օթուրմուշ օլուպ, քէնտիրէնին արգադընուան ինշաարընը սէյր իթտիէքտէ իտի։ Մէրգում, հարըմ սահթ սոնրա, Համմալըն, քէնտի հէր վազըթքի մահէլլինտէ օթուրտուզունու կէօրտիւ, վէ մէքթուպու-նուն՝ մահէլլինէ թէալիմ իտիլմիշ իտուկինէ էմին օլտուգու հալտէ, սաքին պիր սուրէթտէ. վէ պուրնունուն այթքն-տան պիր օրէրա բարչասը մըրըլտանարագ, ըլխթքմիարըն պօնունտան եիւրիւտու։

Օվիտին կէօնտէրտիկի մէքթուպու թէալիմ իթտիէք իւզ-րէ, մէմուր, սէր խաֆիեհէյիք տայիրէմինէ կիրտիկի էանա-տէ, սէր խաֆիեհ պագը էվրագ միւթալէա իթտիէքտէ իտի։ Մէրգում, իշպու մէքթուպու ալըպ, մահֆազասընը եըրթ-ըզգտան սոնրա, միւնաէրիճաթընը կէօգաէն կէչիրինճէ, սիմասընտա մէսէրըէթի ալէամէթի հասըլ օլտու, վէ քէնտի քէնտիհէ չէօյլէ սէօյլէտի.

— Հա՛, հա՛, հա՛, իշթէ պիր զամմազընարըգ չի, ֆիրըհնուէն պիրէ կէչմէէօրտու։ — Թամ վազթինտէ եէթիշ-տի, չինքի խաֆիհէ մէմուրտարը, մուվաֆֆագը յէէթիպի-լիէլէրինտէն մէյտէուս օլարագ, թէհարրիհաթ լարընտա աս-լա զայրէթ կէօսթէրմէէօրտար իտի։ — Պու թէզքիրէյի եաղ-մըշ օլան շախս, եազտըզը մատտէ հագդընտա էմին կէօ-րինէհէօր։ — Պու տա, վազթիյլէ Գէբրմէն հապսխանէսինին պիր ֆիրարիտի օլուպ, քէնտիսինին հապսխանէ արգադաս-չընը թանըեարագ, անը հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթտիէքտիկի պէտպէխտի պիր մահզուզիյէթի տատա իյլէմէքտէ տիր։ — Պի-նապէրին պու մուհիմմաթտան խթիֆադէ իտէճէյիմ։ Պու մահիմմաթ, հէր հանկը թարաֆտան թէպլիղ օլունուէօր ի-սէ օլունսուն, տայիմա պիզճէ խայըրլը տըր։

Տէրհալ սէր խաֆիեհ չանը չալմասը յլա, եանընտադի օտատա օթուրան մէմուր իչէրի կիրտիկինտէն, մէրգումա խթապէն,

— Խաֆիեհէլէրին օտասընա պագըն, Գրիշար Իլէ Մօն-թէլ օրատա օլմալը տըրըլար։ — Իմտի, էկէր օրատա խէլէր, չիմտի պանա կէօնտէրին, տէտի։

Պիր գաչ տագըգա սոնրա, գարու թէքրար այըլարագ, իչար օլունան խաֆիհէ մէմուրտարը իչէրի կիրտիկէր։

Քէր խաֆիեհ. — Գէբրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթ-միշ օլան ժան Ֆօրթիէէհի պուրմագ իւզրէ, Բարիատէ իճրա իթտիկինիզ թէհարրիհաթ նէ՞ տէրէճէէհէտէք իյէրլէտի։

Գրիշար. — Էֆէնտիմ, պու սապահքի բարօրթօմուզու օգուտունո՞ւզ մու։

Քէր խաֆիեհ. — Խա՛յր, տահա օգուտմատըմ։ — Ա՞ճապա ո բարօրթօտա պիր նէթիճէ՞ մի պէէան իտիլմիշ տիր։

Գրիշար. — Խա՛յր, արատըզըմըզ ֆիրարի էլան պու-լունմամըշ տըր։

Քէր խաֆիեհ. — Տիմէք հիչ պիր էմարէ եօգ տուր։

Գրիշար. — Խա՛յր, եօգ տուր։ Շու հալտէ, Մօնթէլ վէ պէն, պիր խուսուսա իսքեամթ օլմուշուզ տուր։

Քէր խաֆիեհ. Հա՞նկը խուսուսա։

Պրիշար. – Շէօյլէ քի, ժան Ժօրժիէ Բարիստէ պուլունմաեըզ, էեալէթին պիրինտէ քէնտիեի կիղլէմէքտէ տիր։

Ուր խաֆիեէ. – ժան Ժօրժիէ Բարիստէ տիր։

Իբի խաֆիեէ մէմուրու, խայր տէյի ճէվապ վիրմէտիլէր, ֆագաթ ինանմամազըդ հալի իլէ եէքտիկէրինէ պադըշարլար։

Ուր խաֆիեէ. – *Իֆատէմին սըհհէթի հադդընտա չիւպհէ իթտիկինիզի անլաեօրում։ Լաքին պիր գաչ սաաթտա գաւռար, սիզին, լաեըգըյլա արամազտա ըլմատըղընըզը, վէ պէնիմ ալտըղըմ մալումաթըն ուօղրու իտուկինի իսպաթըյլա կէօրէճէքսինիզ։*

Պրիշար. – Իսպաթ մը։

Ուր խաֆիեէ. – Էվվէթ. – Էրթէֆէէրէն գո-լո-ղո-ֆէ-ռէ ֆահէլ *աէրէվէհալը պիր գահվէխանէ պիլի՞ ըօրմուսունուզ։*

Պրիշար. – *Էվվէթ, էֆէնտիմ։ Ո գահվէխանէ Սէն սօգաղընտա պուլունմազտա տըր։*

Ուր խաֆիեէ. – *Պու գահվէխանէյնին չէօհրէթի նէ՞ ճոլտա տըր։*

Պրիշար. – *Դաեէթ նամուսլու տուր, վէ ամպա շիւպհէլի մագուլէտէյն միւշթէրիլէրի ճօղ տուր։* – Էթմէքճի ուշագլարը, վէ մահէլլէտէ էթմէք տաղըտան էրքէք վէ գատըն իրդմէթճիլէրին թօրլանըըգլարը մահէլլ տիր։

Ուր խաֆիեէ. – *Պու կիւն օրտտա, Լիզ-Բէրրէյն իսմինտէ օլան, եախօտ քէնտիսինէ օ իսմի վիրտիրէյն պիր էթմէքճի գալընա իքրամէյն զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր։* – *Պու խուսուսու դայտ իտին։*

Պրիշար. – Բէք իյի, էֆէնտիմ։

Ուր խաֆիեէ. – *Պու զիեաֆէթէ էօյլէյն պաշլանաճագ, վէ Գլէրմօն հապտանէսինտէյն ֆիրար իթմիչ օլան գարը տախ օրտտա հաղըր պուլունաճագ տըր։*

Ֆրի խաֆիեէ մէմուրու. – (Թէաճճիւպլէ.) *Ժան Ժօրժիէ՞ մի։*

Ուր խաֆիեէ. – Էվվէթ։

Պրիշար. – Լիզ-Բէրրէյն տէնիլէյն գարը քէնտիսի օ՞լմատըն։

Ուր խաֆիեէ. – *Իսթիսնալ քի օ տուր։ – Հէր նէ օլտա, թամամ էանաըընտա ղուհուրա կէլէճէք պիր հատիսէ իւղէրինէ, ֆիրարիի մէրդումէ քէնտիսինի էլէ վիրմէկէ մէճպուր օլաճագ տըր։*

Պրիշար. – *Նէ՞ կիպի հատիսէ վուգու պուլաճագ տըր, էֆէնտիմ։*

Ուր խաֆիեէ. – *Պէն տէ պիլմէմ, եալընըզ էօյլէ պիր հատիսէ վուգու պուլաճաղընտան խապէրտարըմ... Պունտան իսթիֆատէ իթմէքճիք պիզէ այիտ տիր։* – *Իքինիտէ պիր եօլ պուլուսա, Էրթէֆէէրէն գո-լո-ղո-ֆէ-ռէ ֆահէլլ նամ գահվէխանէյէ կիրէբիլիզ, վէ օրտան ումումի պիր եէր օտուղունտան, օլ պատատէ գարշընըզտա կիւճլիք տախի չըգմազ։* – *Օրտտա, հատիսէյնին վուգու պուլմասընա պէքլէբիլիզ, Լիզ-Բէրրէյնին, եախօտ պիր տիկէրին, ժան Ժօրժիյէ օլտուղունա իսքեաֆէ օլմանըզտա, վազիֆէյնիզի իֆրա իտէբիլիզ։* – *Անլատընը՞զ մը։*

Պրիշար. – Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Ուր խաֆիեէ. – *Պիր ճանիեի տէրտէմի իթմէյիպ, իլլա պիր ֆիրարիյի թէվզըֆ իտէճէք օտուղունուզտան, եէտինիպտէ, ախզ ու կիրիֆթի իչին վէքեալէթնամէ պուլունմասընա իհթիեաճ տախի ճօղ տուր։* – *Հայիզ օտուղունուզ իգթիտաը, զաթէյն մաթլուպէ քեաֆի տիր։ Իմտի, հայտէ կիտին, վէ պու տէֆա մէտհ ու սէնաեա լաեըզ օլմաճա չալըշըն։*

Պրիշար. – Զալըշըրըզ, էֆէնտիմ։

Պու սուրէթլէ, իբի խաֆիեէ մէմուրու, սէր խաֆիեէլիք տայիրէսինտէյն տիշարը չըգտըլար։

Պրիշար սաաթընա պագտը, վէ իբի օտուղունու կէօրտիւկիւնտէ,

— Տահա իբի սաաթ վագթըմըզ վար տըր. իմտի, րըլանըլարըմըզը հաղըրլաեապիլիրիզ, տէտի։

Ֆօնթէյ. – *Բլանըլարը հաղըրլամաեա իհթիեաճ ճօղ տուր։* – *Պիր ազ էվվէլ սէր խաֆիեէյնին տէտիկի կիպի, Էրթէֆէէրէն գո-լո-ղո-ֆէ-ռէ ֆահէլլ նամիյլէ մաարուֆ օլան գահվէխանէ,*

հէմ գահվէխանէ վէ հէմ լօգանթա տըր. պինապէրին, ումումի պիր մահէլլ տիմէք տիր։ – Հէր նէ գառար պու կիւն օրառա պիր դիւաֆէթի թէրթիպ խոխլմէքտէ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ պիղ տէ թառամ իթմէք իմթիհանկիմիզ հալտէ, էլպէթթէ իէտա իթմէնէճէքլէրինտէն, էօյլէ թառամըմըզը օրառա խոէրիզ։

Փրիշար. – Բէք ալէա, լաքին պիւաֆէթին քէշկիտէ օլունառուզու սայանըն խարիճինտէ տիկէր պիր սալառա պիղի օհուրթառուրուլար իսէ, օլ վագըթ պիր իշ կէօրէմէհիզ։

Ծօնքէլ. – Պէն օ գահվէխանէնի պիլիրիմ, հալընըզ իքի սալառը օլուպ, պուղլարըն արառընտա տախի իհթիյաճ պուլունմադառա տըր։

Փրիշար. – Օ հալտէ պիր տիւէճէք հօգ տուր։

Ծօնքէլ. – Ճու գառար քի, էսլապընըզը թէպտիլ իլէ, ամէլէ էսլապը կիւնինտէլինիզ։ Իմտի, պէն խանէմէ կիառիօրառա՛, սէն տէ քէնտի խանէնէ կիթ։

Փրիշար. – Նէրէտէ պուլուշաճաղըզ։

Ծօնքէլ. – Էնսթիթիւնիւն գարշըսընտա։

Փրիշար. – Սաաթ գաչտա։

Ծօնքէլ. – Էօյլէնէ ան տագըդա գալարտագ։

Փրիշար. – Բէք էյի։

Պու առբէթլէ իշի խաֆիյէ մէմուրու, նէկահկէրլինառէն այրըլարագ, հէր պիրի քէնտի թարաֆընա տօղրու հօլա ըէվան օլառ։

* * *

Թամ սաաթ ճնտա, Էթիէն Գասթէլ, Տամ սօղապընտա, մառմուաղէլ Ամանտանըն խանէսինէ ադիմէթ իթահկինտէ, գաբուճու մէրդումու թանըհարագ,

— Միսիս, գարթընըզը թէալիմ իթահիմ։ – Մ. Տիւշմէն հօգարտա օլուպ, սիպի պէքլէհօր... Տէօրտիւնճիւ գաթտա, սօլ թարաֆտա տըր, տէտի։

Ըէսաամ, աճէլէթէն հօգարը չըգտը, մէրդում, տէօրտիւնճիւ գաթտա մուվասըլէթինտէ նէֆէս ալտը, վէ գառունուն չանընը չալտը։

Ժուանէի տայիրէյի պէլէտիեէսի մէմուրը սապըդը պիղդաթ գառուհու աչըպ, մէսրուր պիր հալ իլէ,

— Կիրինիզ, միւսիւ, կիրինիզ, շիւպհէսիզ Օվիտ Սօլիվօնուն մահէլլի իդամէթինի պուրմուշ օլտուղունուզուն խաբէրինի պիլտիրմէք իւզրէ պուրահա կէլմիշսինիզ տիր, տէտի։

Ծքիհճ. – Պիլաքիս, պէն սիզէ, օ ալչաղըն իզինի պուլուպ պուրմատըղընըզը սօրմադ իչին կէլտիմ։

Թառւլ. – Էսէֆ իտէրիմ քի, հէնուզ պուրամատըմ, միւսիւ։ Իւչ կիւն տիւր քի, Բօլ Հարմանը գօլլահօրում, լաքին մէրդում; հալընըզ, խանէսինտէն չըգըպ, Գուրպվուա ֆապրիգասընա, վէ ֆապրիգասընտան չըգըպ, խանէսինէ կիթմիյօրտիր։

Ծքիհճ. – (Մէյհուսիհէթլէ.) Տիմէք տիր քի, ա՛պա, ա՛պա, իզինի պիլէ պուրամատընըզ, տէյի՛լ մի։

Թառւլ. – Խա՛յր, պուրամատըմ, վէ գօրդարըմ քի, Սօլիվօ, քէնտիսինին թահադիպ իտիլտիկինին ֆարգընա վարըպ, վէ ճէսարէթի տէ պուլունմատըղընտան, Բարիսի թէրք իթիմի, օրմանըն։

Ծքիհճ. – Իչթէ, օլ վագըթ հիչ պիր իւմիտիմիզ գալմադ։ Ֆագաթ, պու թահամինիմիզին էսասընա աղ չօգ թէէմին օրմադ իչին, հիչ պիր վասըթա հօգ մուտուր։

Թառւլ. – Պիր աղ էվվէլ, սիզէ պէքլէտիկիմտէ, պու վասըթաեը տիւշինիւհօրտում։ – Պիր թագըմ իմքեանըզգալար հադգընտա թէֆէքքիւր իթմէքլէ վագըթըմը կէչիրհօրտում։ – Պունունլա պիրապէր ֆիքրիմէ պիր թասավվուր կէլտի։

Ծքիհճ. – Հէր նէ իսէ, չաբուգ սէօյլէհին, պէրքի խաեըըը պիր թասավվուր տուր։

Թառւլ. – Օվիտ Սօլիվօ իմզասըյլա Բօլ Հարմանա պիր թէլէկրաֆ չէքմէքլիկի տիւշինտիմ։

Ծքիհճ. – Պու թէլէկրաֆըն մէալի նէ՞ օլաճագ տըր։

Թառւլ. – Եալընըզ, «Պա՜ռ-ռէյ՜, դէնի՛ էվի՛դ չելսի, դո՜ռ-թո՜ֆէլա՛ռէ» քէլիմէլէրինտէն իպարէթ օլարագ, զիյրինտէ Օվէռ իմզասը պուլունաճագ տըր։ – Բօլ Հարման, իչպու մուխթասար թէլէկրաֆը ալտըգտան սօնրա, չաշըրըպ, չէրիքինէն

տավէթինէ իճապէթ խոչճէք տիր : – Պու սըրատա , պէն տէ անը գօլաճարադ , արդասընատն կիտէր , վէ շու Սօլիմօ տէնիլէն ալչադըն իգամէթ իթտիկի մահէլլի անլարըմ : – Պու թաատվուրումու նա՞սըլ պուլուճօրսունուզ :

Քիհէճ . – Հատտը գաթինատ բէք կիւզել խոչ տէ , պաղը միւշքիլաթ վէ մուխաթարաթը վար տըր :

Գառւլ . – Նէ՞ կիտալ :

Քիհէճ . – Շէօյլէ քի , էկէրչի պիր ապ էվվէլ գանն իթտիկինիզ վէճճ իւզրէ , Սօլիմօ Ֆէրար իթտիշ խոչ , Բօլ Հարման , քէնտիսինէ պիր տուզադ դուրումադտա օթուրունա չիւպհէ խոչրէք , քէնտիսինի գօլաճաճադ , վէ խանէսինտէն տիշարը չըգմաճաճադ տըր :

Գառւլ . – Թէմամ տըր , ֆագաթ շէրիքինին Բարիստէն կիթտիշ օթուրունու պիչէմէզ , վէ ավտէթ իթտիշ օթուրունու գանն խոչպիլիր : – Հէր հալ ու քճարաճ , պիղիմ ճաբաճադրըմըզ պիր թէճրիւպէ տիր :

Քիհէճ . – Սահիհ տիր , լաքին պիր տիկէր մատտաճ տահա վար տըր :

Գառւլ . – Նէ՞ տիր , սէօյլէճին :

Քիհէճ . – Ճարզ խոչիմ քի , Օվիտ Բարիստէ օլտա , վէ Բօլ Հարման տա , անըն խանէսինէ կիտիպ , քէնտիսինի պուլտա , վէ « Մէրտէն պէր Բէճէրօֆ ըրըմ . . . էշՆէ չէրտիմ . . . պէնդէն նէ՞ էմՆէճօրսունուզ» տէսէ . . .

Գառւլ . – Բէք լյի , ասնո՛ւ :

Քիհէճ . – Պէօյլէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտճ իթտիշ օլմաճան Օվիտ , տուզադը , վէ քէնտիսինի թէհտիտ խոչն մուխաթարաթը անլաճաճադ տըր :

Գառւլ . – Օ ասխթէ թէլէկրաֆը , Ամանտատճա խանատ խոչճէք տիր : – Պունտան պիղճէ նէ՞ պէ յիս վար տըր . . . Անլէր գօղարընը բայրաչմադտա օթուդարընտա , պէն կէօրմէճէ հադըը պուլունաճաղըմ :

Քիհէճ . – Նէ՞ ճաբաճադսընըզ :

Գառւլ . – Բօլ Հարմանըն , Սօլիմօնուն խանէսինտէն տիշարը չըգմասընտա պէթլէճէճէխիմ : – Օ չըգտըգտան ասնրա ,

Օվիտին գաթուսունու չալաճաղըմ : – Օվիտ , գաթուճու աչըղընտա , պէնի կէօրտիւկիւնտէն տօլաճը էլպէթթէ թէճճիւպտէ գալաճադ տըր , լաքին հադգընտա չիւպհէճէ զահիպ օլմամճաճաղընտան , վէ պէնի գապուլ իթմէմէկէ հիչ պիր պէհանէսի պուլունմատըղընտան , իչէրի կիրտիբէճէք տիր : – Քէնտիսինէ ճալընըղ գալտըղըմըզտա , վէ հադգընտա քէպ իթտիկիմ մալիւմաթտա ակճահ օլտուղունտա , սիզէ նէմին խոչրիմ քի , տէրհալ հադգէթթի հալի աղրընտան անլամաճա մուվաֆֆադ օլաճաղըմ : – Հիւքիւմէթտէն գօրգան , վէ պիր հիւքիւմէթ մէմուրունուն էլի ումուղու իւզէրինտէ օթուղունու հիտա խոչնէրին ալչադճասընտա , միւլկինտէ օթուղունու վէսիս օլմալարը թատիլի տիր : – Նէճէ խոչիմ քի , պու խուսուսու պէն , օ ատէմին գարշընընտա խսպաթ իթտիմ , պէն քի , անըն գարշընընտա ալչադճա գօրգտուսմ , նասըլ քի օտա պէնիմ գարշմտա էօյլէ գօրգաճադ տըր :

Քիհէճ . – Ճադաթ , Սօլիմօ , պիրինճի հիսատէթ ու զադը էճնասընտա սիզի թէլէֆ խոչպիլիր :

Գառւլ . – Ճինլադը պու գապիլ տիր , հալ պու քի պու խուսուս հիսապա տախիլ խոչլէմէզ : – Էվվէթ , պիր ճինայէթլէ գապահաթը զանն իթտիկիմիզ պիր ատէմի հաքիմ լէրէ թէսիմ իթմէքլէ , սէվապընը ահվալիմտէն տօլաճը մաղհարը աճիլ օլմադըղընըմ լազըմ տըր : – Իգթիզա խոչը իսէ , հաճաթընմը տախի թէրը խոչճէնիմ , ֆագաթ հիչ պիր չէյտէն բիւճաթ էյլէմէնէճէնիմ : – Միւմքինսիզ օլան խուսուսաթա տախի թէշէպպիւս խոչճէնիմ : Պունունլա պէրաբէր , էմրի պահիրէթ խոլաճընտա հարէքէթտէ պուլունմաճընը , Սօլիմօնու թահթը իթտաթտա պուլունտուրաճադ հալ ու մուամէլէտէ գուսուր իթմէճէնէճէնիմ : – Մի՛ւսիւ , սիզ պանա իթիմատ խոչն , սիզե թէքլիֆ իթտիկիմ վաբթա , ֆիկիր օլմադ հատէալտէ , ֆէնտա տէյիլ տիր : Պու վաբթանըն պաչա չըգաճաղընը գավիչէն զանն խոչրիմ :

47

Ջիխեց . – Պէն տէ սիզին կիսկի զանն խաէրիմ, վէ մաէմ քի սիզ, պու վասըթաեը մէվզըն իճրաեէ վաղ իթմէքլիկի գաթիէն գարարլաշըրմըշընըզ, հէր ճիհէթլէ պունու նաձարը տիգգաթտան կէչիրէլիմ։

Քաուլ . – Մէօյլէեինիզ, միւսիւ ։

Ջիխեց . – Ծարզ խաէլիմ քի , Օվիտ Սօլիվօ Բարխատէ օլաա , լաքին , Բօլ Հարման , պիզտէն ալտըզը թէլէկրաֆ իւզէրինէ , մէրգումուն խանէսինէ կիթմէսինտէ , Օվիտ օրատա պուլունմասա , օ հալտէ նէ՞ եաբաճագսընըզ ։

Քաուլ . – Պէն օ ճիհէթի տիւշիւնմիւշիմ տիւր ։

Ջիխեց . – Բէք ալէա , թէքրար խոխեօրում , օ հալտէ նէ՞ եաբաճագսընըզ ։

Քաուլ . – Քէնտիսինին զայպուպէթինտէն պիլ խաթիճատէ , խանէսինէ կիրիպ , հէր թարաֆը արաեաճաղըմ , վէ պիլ ճիւմլէ քեաղըտալարընը զապթ խաէճէէիմ ։

Ջիխեց . – Լաքին , ա՛ սէֆիլ , պու տիւշիւնտիւկիւնիւզ , գանունէն ճէզաեը միւսթէլղիմ պիր ճինաեէթ տէյլի մի տիր ։

Քաուլ . – Էօյլէ պիր ալչագ , պէնճէ , գանուն խարիճինտէ կէօրիւնիւր ։ Շէօյլէ քի , քէնտիսի ալէյհինտէ հարէքէթ իթմէքլէ , միւթթէհիմ աատա օլունմաեաճաղըմա խաքեաթ օլմուշում տուր ։

Ջիխեց . – Թէէմին օլունուզ քի , հաքիմլէր պաս ֆիքիրտէ պուլունմաեաճագ տըրլար ։

Քաուլ . – Հաքիմլէր նէ ֆիքիրտէ պուլունուրլար խէ պուլունսունլար ։ Պու հարէքէթիմտէն հէր նէ նէթիճէ թէվէլիւտ տախի էյլէսէ , պէն եինէ թէհլիքէնի կէօզէ ալմըշըմ տըր ։

Ջիխեց . – Մաաէմ քի գարարընըզ կէրի տէօնմէզ սուրէթտէ տիր , գարշը տուրմամ ։ – Բօլ Հարմանա մախսուս օլան թէլէկրաֆը նէ՞րէեէ արզ իթմէք ֆիքրինտէսինիզ ։ – Գուրպվուաեա՞ մը , եօգսա Միւրիլլօ սօգաղընաաքի խանէլէ՞մի ։

Քաուլ . – Իչթէ , պու խուսուսուն ինթիխապը միչքիւլ տիր , պիրա , պու սապահ սիզի պէքլէտիկիմ ճիհէթլէ , մէրգումու գօլլաեամաաըզըմնան , վէ արգասընտան կիտէմէտիկինէ , ֆապրիգաեա կիտիպ կիթմէտիկինէ , հաթթա խակիմտէն տիշարը չըգըպ չըգմաաըզընը պիլմէմ ։

Ջիխեց . – Պիր ադամն անլարըզ ։

Քաուլ . – Նա՞սըլ անլաեաճաղըզ ։

Ջիխեց . – Պիզգաթ պէն Միւրիլլօ սօգաղընա կիտէրէք , Բօլ Հարմանը սօրարըմ ։

Քաուլ . – Գօրգմա՞զմընըզ ։

Ջիխեց . – Գօրգմաեա հիչ պիր սէպէպիմ եօք տուր ։ – Էկէրչի արաաըզըմըզ աատմի խանէսինտէ պուլուր խէմ , հիչ չիւրհէ իթմէնինիզ քի , քէնտի թարաֆընտան հիւանի սուրէթտէ գապուլ օլունաճաղըմ , վէ խանէսինէ կիթտիկիմին սէպէպի հագդընտա չիւպհէեէ մահէլլ վիրմէնէճէք սուրէթտէ , պիր թաւը ու հէյեէթ գուլլանաճաղըմ ։ – Բօլ Հարման պէնի թանըր , վէ քէնտիսիյլէ միւնասէպաթըմ օլտուղունտան , վիզիթամը թապիի պուլաճաղը տէրքեար տըր ։

Քաուլ . – Բէք իյի , միւսիւ , սիզ կիտինիզ ։ – Պէն սիզի պուրատա պէքլէեիմ մի ։

Ջիխեց . – Խա՛յր , պէնիմլէ պէրապէր կէլին ։ Բեաֆֆէյի նօգթալարճա իթթիֆագ իթտիքտէն սօնրա , պիրիպիրիմիզէն այրըլմալըըզ ։ Պուլմար Մալէզհէրպտէ վագը պիր գահէն այրըլմալըըզ ։ Պու վէխանէտէ պէնի պէքլէեին , վէ օրատա պիր աղ թաամ թէտարիք իթտիրին ։ – Պէն սիզի օմահէլլտէ պուլուրում ։

Քաուլ . – Էօյլէ խէ , կիտէլիմ ։

Ջիխեց . – Եէտինիզտէ սիլահընըզ վա՞ր տըր ։

Քաուլ . – Էվվէթ , պիր բէվոլվըրըմ վար տըր ։

Ջրիհեց . – Ամը պէրապէր ալըն :

Գառւլ . – Զամէն պէն տէ ծնու տիւշիւնիւեօրտում:

Բառւլ Տիւշմէն , պիր չէքմէճէ աչըպ , պունուն տէ-
րունինտէ պուլունան պիր րէվոլվըրը ալտը , վէ ալթը խար-
թուճուն տախի եէրլէրինտէ օլտուղունա թէէմին օլտուղ-
տան ոօնրա , րէվոլվըրը ճէպինէ գօյտու : Գատէհու , քէ-
լտմա աղաղ իտէրէք ,

— Եօլտա պիր խուրտէվաթճը տիւքքեանընա կիտէճէ-
եիմ, տէյի պէեան էյլէտի :

Ջրիհեց . – Նէ՞ եաբտադ իչին :

Գառւլ . Հէյնի իգթիզատէ Օվիտ Սօլիմօնուն գաբուտու-
նու գըրմադ իչին պիր քէրըէթին սաթըն ալմադ արզուսին-
տէեիմ: – Շիմտի , միւսիւ , էմրինիզէ մունթազըրըմ:

Ջրիհեց . – Պիր աէօղիւմ տահա վար տըր . . . (Ժուանեի
տայիրէյի պէլէտիեէսի միւտիրինտէն ալմըշ օլտուղու պիր
թէլէկրաֆը չիզտանընտան չըդարըպ , Բառւլա վիրէրէք .)
Շու քեազըտը օղուեունուզ :

Բառւլ , թէլէկրաֆը ալըպ , միւնտէրիճաթընա կէօղ
կէզտիրտի , վէ սիմտը գըզարտը :

Ջրիհեց . – Կէօրիւեօրտունուզ ա՛, պիզի տիւշիւնիւեօրում:
Մէրճինէ իգթիզա իտէն մէքթուպու եազտըմ: – Պինապէ-
րին , գօրգաճագ հիչ պիր աէպէպինիլ պուլունմտմտոգտա
տըր : Վէլէվ Օվիտ Սօլիմօնուն գաբուտունու աչտըղընըզ սը-
բտտա , տէրտէթի իտիլտէնիլ , չիւբհէսիզ պիզի թուխթաճագ-
լար տըր , լաքին զանն իտէրիմ քի , իրթէսի կիւն պիզի տալը
վէրտիրէճէկիմի պէեան իտէր իտէմ , խէթա իթմիչ օլմամ:

Գառւլ . – Իչպու միւէսսիր հիմտաէնիզտէն տօլաեը պի-
զէ թէչէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , վէ պիզէ միննէթտար պու-
լունտուղումա իթիմտատ իթմէնիզի րէճա էյլէրիմ:

Պու տուրէթլէ , մէրգումլար , Տամ սօղաղընտան հա-
րէքէթ իթմիլէր :

Էթհէն Գասթէլին արապատը , գաբունուն էօնիւնտէ
պէքլէմէքտէ օլտուղունտան , իքիստէ պու արապաեա օ-
թուրտուլար :

Ջրիհեց . – (Արապաճըեա .) Պիր ան էվվէլ Միւրիլլօ սօ-
ղաղընա պիզի կէօթիւրմէլիսինիզ : – Սիզին հայվանընըզ սէրի
իւլ հարէքէ տիր : – Իմտի , աթլարը սիւրաթլէ սիւրտիւ-
րիւն :

Յիլվագը իչպու արապա , քէմալ սիւրաթլէ եօլա չըղ-
ար , վէ Միւրիլլօ սօղաղը ադընընա վասըլ օլտուղլարընտա ,
Տիւշմէն , Էթհէն Գասթէլի պէքլէեէճէք օլտուղու գահվէ-
լանէ վէ լօղանթա հադգընտա մէրդում իլէ կէօրիւշիւք-
տէն սօնրա , արապատան աշադըեա էնտի , վէ սօնրա արա-
պա , Բօլ Հարմանըն լտանէսինէ տօղրու հարէքէթէ տէվամ
էյլէտի :

Խանէի մէդքիւրուն գաբուտունա մուվասըլէթինտէ ,
բէտտամ չանը չալտը , վէ քէնտիսինի թանըմըշ օլան գաբու-
ճուեա խոթաղէն ,

— Բօլ Հարման պուրատա՞մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Գաբուճու . – Խա՛յր , միւսիւ , լաքին մտտմուաղէլ չիւպ-
հէսիզ զաթընըզը գապու իտէպիլիր :

Գաբուճու , բէտտամըն քէնտիսինէ վիրտիկի գաթթը ա-
լըպ , պիր չան չալտը , վէ միւտաֆիլի մէրդումու տօֆտաեա
գատար կէօթիւրտիւքտէն սօնրա , էյպու գաթթը , օտա
խըզմէթճիսի Թէօտորա Թէպիմ իթտի :

Թէօտոր . – Մատմուաղէլ սայօնտա տըր . . . չիմտի քէն-
տիսինէ խտապէր վէրիրիմ:

Պիր գաչ տագըգա սօնրա , էթհէն , Մարինին նէզտինէ
կիրտիրիլտիքտէ , մէդպուրէ , մէրդումու իսթիգպալ էյլէն
աեաղա գալգտը :

Օլ էանատէ կէնճ գըզըն լէհճէսի , էօլիւ բէնկի կիպի
սօլմուշ օլուպ , եիւզիւ զայիֆլանմըշ , եանագլարընըն հեր
պիրինտէ գան լէքէսի հասըլ օլմուշ , վէ եալընըզ սըթմա-
տան թուխթուլմուշ օլանլարըն կէօզլէրի կիպի բարլաեան
կէօզլէրինտէ , հէնուզ հաեաթ էսէրի միւշահէտէ օլունմադ-
տա պուլունմուշ իտի :

Էթհէն Գասթէլ , մէրդումէճի կէօրտիւկիւնտէ , աղիմ
պիր քէտէր հիտա էյլէտի , վէ ֆիքրինտէն ,

— Պիչարէ գըղճըղազ, բէտէրինին ճինաեէթլէրինաէն ոօլաեը քէնտիսինին ասլա սուչու եօգ տուր։ Բեաշքի պիր ան էվվել էօլսէ իտի տէ, ֆամիլեասընըն նամուսսուղուղունու կէօրմէսէ իտի, տէյի տիւշիւնտիւ։

Ծարի. – (Պէեազ տօտագլարը իւզէրինաէ ֆէնա պիր թէէսսիր հասըլ իտէն պիր թէպէասիւմլէ.) Ադիպիմ բէսսամ էֆէնտի, հանկը բիւղիւար սիզի պուրաեա աթտը։ – Եօգսա, պու կիւն պէնիմլէ գահվալթը իթմէեէ՞մի կէլտինիզ։ Էկէր էօյլէ իսէ, թաասվվուրունուղսան ոօլաեը մէճպուրիէէթիմի պէեան իտէրիմ։ – Պու կիւն, պէն պուրաեա եալընըզըմ, վէ պանա արգատաշլըգ իթմէքլիկինիզ, պէնիմ իչին մուճիպի մահզուղիէէթ տիր։

Քրիեց. – Մա՛մուաղէլ, էսէֆ իտէրիմ քի, հիւսնի տավէթինիզի գապուլ իտէմէեէճէնիմ։

Ծարի. – Նիչի՞ն։

Քրիեց. – Չիւնքի զաթէն գահվալթըմը իթմիշիմ տիր։

Ծարի. – Իչթէ պու ֆէնա. լաքին պուրաեը թէշրիֆինիզ, պէնի՞մի, եօգսա բէտէրիմի՞մի կէօրմէք իչին տիր։

Քրիեց. – Մ. Հարմանը կէօրմէք իչին կէլմիշիմ տիր։ Պու գատար էրքէն պիր վագըթտա թարաֆընըզտան գապուլ օլունապիլէճէկիմի մէմուլէ ճէսապէթի իտէմէզ իտիմ։

Ծարի. – Բէտէրիմ ֆապրիգատա տըր... Բէնտիսինէ տիեէճէկինիզ միւսթաճէ՞լ մի տիր։

Քրիեց. – Ֆապրիգասընը կէզմէք իչին բուխսաթ իսթէեէճէք իտիմ, զիրա պիր ֆապրիգանըն իչէրքի ճիհէթինին թաասիրինի ալմազ նիեէթինտէեիմ։

Ծարի. – Տիմէք օլուր քի, Գուրպվուաեա կիտէճէքսինիզ։

Քրիեց. – Էվվէթ։

Ծարի. – Էօյլէ իսէ, բէտէրիմի, պու սապահտան պու ադշամա գատար ֆապրիգատա պուլապիլիրսինիզ, զիրա բէտէրիմ, պիւթիւք ամէլեաթ թէտարիքիյլէ մէշղուլ օլտուղու ճիհէթլէ, ադշամ թաասինա կէլէմէեէճէկսինիզ, վէ կէճ վագթա գատար ֆապրիգատա գալմաեա մէճպուր օլտուղունու պէեան իթմիշ տիր։

Քրիեց. – Բէնտիսինէ վիզիթա վերտիկիմ տէ, ումարըմ քի, բահաթըզ իթմէմ։

Ծարի. – Բէտէրիմի ասլա բահաթըզ իթմէզսինիզ... սիզ տէ պիլերսինիզ քի, օ սիզի կէօրտիւկիւնտէ, տայիմա մէճպուն օլուր։ – Իյի խաթըրըմա կէլտի, պէնիմ թաավիրիմ իչին չալըշըեօրմուսունուզ։

Քրիեց. – Պիր գաչ կիւն տուր քի չալըշմաեօրում, ֆագաթ միւսթէրիհ օլուն, թայեին օլունան զէմանտան էվվէլ հաղըր օլաճագ տըր։ – Կէչէնլէրտէ քիւչիւք պիր սէյհահթ իթտիկիմտէն ոօլաեը թաավիրինիզի հէր նէ գատար թաթիլէ մէճպուր օլմուչ իտիմ իսէ տէ, պու կիւնլէրտէ նինէ տէվամ իտէճէէիմ։ – Պուրկօնըրսա, Տիժօն չէնրինէ կիթմիչ իտիմ։

Ծարի. – Օրասը, բէտէրիմին վաթանը տըր։

Քրիեց. – Էվվէթ, վէ օրատա տա պուտան պահս օլունտու։

Ծարի. – (Թէաճճիւպ ալէամէթիյլէ.) Աճայի՛պ, պիր խայլի վագըթտան պէրու թէերք իթմիչ օլտուղու պիր չէհիրտէ, հալէա բէտէրիմի խաթըրըլա՞ոօրլար մը։

Քրիեց. – Էվվէթ, մատմուաղէլ։ – Մ. Հարման մէշհուր օլմուչ տուր։ Պուտան ագտէմ, Ամէրիգատա, վէ պու կիւնքի կիւն Ֆրանսատա քէսպ իթմիչ օլտուղու չէօհրէթ, քէնտի վաթանտաչլարընա գատար աքս իթմիչ տիր։ Պինաէն ալէյհ, վաթանտաչլարը պուտան տօլաեը մաղրուր տըրլար։

Ծարի. – Զանն իտէրիմ քի, բէտէրիմին օրատա ֆամիլեասը եօգ տուր։

Քրիեց. – Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ։ Պու ճիւմլէ իլէ Մ. Հարման հագգընտա բէք զիեատէ սիթայիշլէ պահս օլունուեօր։ Քէզալիք, ագրապասընտան եէկեանէ գալմըշ օլտուղու րիվաեէթ օլունան տաերզատէսինտէն տախի պահս օլունմագտա տըր։ – Պու տաերզատէսինին քիմ օլտուղունու սիզ պիլիեօրմուսունուզ։

Ծարի. – Էվվէթ... էվվէթ... զարիպ պիր ատէմ... չու տաերզատէ Օվիա...

Ջիխէճ . – *Օվ՛ մա՛մ . . .*

Մարի . – *Եանի Օվիա Սօլիվօ քի , բէաէրիմ , Նիւ-Եօրք-տան հարէքէթի էնտատէ , քէնտի ֆապրիգասընը ծնա սաթմըշ տըր : – Սիզի թէէվին իտէրիմ քի , մէրգուման , պիղիմիէ ալէրապէր Ֆրանսաեա կէլմէմէսինտէն տօլայը մէճպուրում ,*

Ջիխէճ . – *Նի՞չին :*

Մարի . – *Չիւտաէսիյլէ քէնտիսինտէն նէֆրէթի իտիւօրտում : Անըն կիօրիւշմէսի թարըլնա վէ ամվար ու հարաքեաթընա պէր տիւրլիւ ալըշամատում :*

Ջիխէճ . – *Տիմէք տիր քի , օ Ամէրիգաեա գալըը :*

Մարի . – *Մէճպուրնիյէթի ադիմէմի մուճիպ օլարագ , էվվէթ , Ամէրիգաեա գալըը :*

Ջիխէճ . – *Նիւ-Եօրգտան հարէքէթինիզտէն պէրու , Բաբիսէ հիչ պիր սէյեահաթը վուգու պո՞ւլմատը մը :*

Մարի . – *Ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր իտէրիմ քի , վուգու պուլմատը : – Պահա էօդէ կէլիեօր քի , պուրատա քէնտիսինէ , օրատան տահա պիեատէ թէհամմիւլ իտէմէյէճէք իտիմ :*

Էթիէն , *պու ապա աեապա գալդըրընատն , Մարի ,*

— *Կիտիեօրմուատունուզ , տէյի սիւալ էթտի :*

Ջիխէճ . – *Էվվէթ , մաամուազէլ , Գուրպվուաեա կիտիեօրում :*

Մարի . – *Գօնէթրաթըմըն իմզասընը ունութմատճաճագընըզ , տէյի՞լ մի :*

Ջիխէճ . – *Խա՛յր , ունութմամ :*

Մարի . – *Օ հալտէ եապընտա իշպու իմզա մուամէլէսի իճրա օլունաճագ տըր :*

Ջիխէճ . – *Թէք լյի , մաամուազէլ :*

Բէտտամ , կէնճ գըզ իլէ թօգալաշըպ , էվվէլա տալօնտան , վէ ածնրա օթէլտէն տիշարը չըգտը :

Էթիէն , *քէնտի արտագտընա ավտէթի էնտատէ , քէնտի քինտիեէ ,*

— *Պու գըզճըղազ , Սօլիվօնուն Բարիստէ օլտուղունու պիլմէօր , վէ էյան Նիւ-Եօրգտա իգամէթ էթտիկինի , վէ*

բէտէրինէն ֆապրիգասընը իշլէթտիկինի զանն իտիեօր : Պունուն մանէտաը նէ՞ տիր : – Իշլէ , ինտանըն ֆիքրի , շու միշլէվէշ հալ իշինտէ նանըրմադտան խալի օլամաեօր :

Էթիէն Գատմէլ , Տիւշմէնին քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու գահվէխանէյէ կիտէրէք ,

— *Բօլ Հարման ֆապրիգատա տըր , վէ պու ադշամ , թատմ իթմէք իւզրէ , իսթանպօլտա ավտէթ իթմէյէճէք տիր , տէտի :*

Թաուլ . – *Էլպէթթէ՛ պու ադշամ պիր իշ իլէ մէշղուլ օլաճագ տըր :*

Ջիխէճ . – *Պու տէտիկինիզ սահիհ տէ օլմատա , իհթիմալ տըր :*

Թաուլ . – *Քէնտիսինէ կէօնտէրէճէք օլտուղու , թէլէկրաֆնամէյի ալող իթմէզտէն էվվէլ , Գուրպվուատան կիտի՞ր իսէ . . .*

Ջիխէճ . – *Օլ պապատ վէսվէսէ իթմէյէյին , պէն , թէլէկրաֆըննըզը ալմադտան էվվէլ կիթմէտօնտէ մանթ օլուրում : – – Հէր նէ իսէ , գահվալթընը ըսմարլատընը՞զ մը :*

Թաուլ . – *Էվվէթ , ժիւսիւ . . . թատմլարը կէթիրմէլէրի իշին , սիզին վիտաուինիզէ պէքլէեօրլար իտի :*

Ջիխէճ . – *Էօյլէ իսէ , պիր ան էվվէլ , գահվալթըմըզը իտէլիմ , զիրա զայղ իտէճէք վազթըմըզ եօգ տուր :*

Եարըմ սաաթ զարթընտա , էթիէն իլէ Բաուլուն թատմլարը խիթամ պուլտու :

Էթիէն , *է բլ օլունան թատմլարըն իւճրէթինի թէէտիեէ իթտիքտէն սոնրա , Տիւշմէն իլէ պիրլիքտէ արապատա բաքիպ օլտու :*

Օլ էանատէ վազըթ էօյլէն իտի :

Ջիխէճ . – (*Արապաճըեա .*) *Պիզի , է՛ն եապընտաքի թէլէկրաֆխանէյէ կէօթիւրիւն :*

48

Արապա, պուլվար Մալէզհէրպտէքի բօսթանճընէն վէ թէլէկրաֆխանէյին բիշկեահալընտա տուրմագլա, էթիէն վէ Բաուլ, արապատան աշաղըեա էնտիկէր, վէ շու ամիւտէքի թէլէկրաֆը քէշինէ էյլէտիկէր.

« Գ-ւրգվ-ւտ-տ ամ-ւրը ինշ-ինէ էյ՛ մէզ-ւլ մ-ւֆլնի-ն Բօլ Հ-ւրման։
« Պ-ւ- ֆէլ-մ, ամ-ն տօֆ-ւլտ-, խանէմ-ւտ ֆէյ՛ պէ-լիէէճէիմ։ Զ-ւնէն ֆ-ւն-ճէլ տիր ։ »

«ՕՎԻՏ»

Պալէատէքի թէլէկրաֆնամէեի կէօնտէրտիքտէն սօնրա, էթիէն Գասթէլ իլէ Բաուլ, արապալարընա րաքիպ օլտուլար։

Աբապաճը. – Շիմտի նէ՞րէյէ կիտէյօրուզ։

Քիհէճ. – Նէօյլի քէօրիւսիւնէ։

Արապա եէնիտէն հարէքէթէ պաշլատը, վէ քէօրիւնիւն ուճունտա, Բաուլ արապատան էնիպ, ալէսանֆիեէ գօլլամագ իչին տուրտուղու մահէլլի, բարմաղըյա րէֆիգինէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա,

— Պէն օրատա պէքլէրիմ, տէտի։

Քիհէճ. – Բէք իյի... պէնտէ, ատամըմըզը, տավէթ օլունտուղու մահէլլէ կիթմէկէ սէրպէսթ պուլունտուղու պիր զէմանտա թէրք իտէճէկիմտէն, պու ագշամ սիզի թէքրար կէօրէմէմ, լաբին պու կիճէ, եախօտ եարըն սապահ, խանէմտէ սիզէ պէքլէրիմ։ – Ձէսուր օլուն, վէ սագըն գօրզմաեըն։

Բաուլ. – Օ՛հ, օլ պապատէ սիզ միւսթէրիհ օլուն։

Քիհէճ. – Էկէրչի Բօլ Հարման հագգընտաքի թէչէպպիւսիւմիւզտէ բլանըմըզը թէպտիլ նիմէքլիք լաղըմ կէլիր իսէ, սիզէ պիր եօլ իլէ խաթէր վէրիրիմ։

Բաուլ. – Ուամարըզ քի, էօյլէ պիր թէպտիլաթա լուզում կէօրիւլմէզ։

Մուախխաբէն էթիէն, ֆապրիգաեա կիթտի։

Բօլ Հարման, օ կիւնիւ, դաեէթ էրքէն ֆապրիգաեա կէլէրէք, ամէլաթը եէվմիեէ իչին իճապ իտէն էվամիրի քեաֆֆէյի մէմուրլարընա նիմա էյլէմիշ իտի, պիրա պիր խայլի կիւնտէն պէրու Օվիտ իլէ սէօզլիս օլտուղունտան, մէրգումա վէրիլէճէք ագչէնի ալմագ իւզրէ, քէնտի պանքերի նէզտինէ կիթմէյէ լաղըմէտէն պուլունմագտա իտի։

Բօլ Հարման, Օվիտ Սօյլէմնուն Գիչի ճաատէսինտէն հարէքէթի էանտատ, քէնտիսինէ կէօնտէրմիշ օլտուղու թէլէկրաֆնամէնի հէնուզ ախզ նիմէմիշ օլտուղունտան, օ կիւնքի թէլաչը պուլունտան իլէրի կէլմիշ իտի։ Տաղըգ ժաղ կաթօ, քէնտի պանքէրինտէն իզնիզա իտէն մէպլաղը ալտըգտան սօնրա, եապընտա մահքէմէյի միւքիյէտ բույրուլտուսու իտէթ իտիլէճէք օլան վէ վէքիլէթի ժօրժ Տարիե թարաֆընան նյֆա իտիլէճէք պուլունան պիր տավա իւզէրինէ կէօրիշմէք իւզրէ, մէրգում կէնճ ալօդաթըն իտանէսինէ կիտէճէք իտի։ – Պատէհու, պաղը քիմսէյէբ վիզիթա վիրմէք, վէ սախթէ տաեըզատէսինէ պէքլէմէք իւզրէ, Գուդվուտաեա կիթմէք նիեէթինտէ պուլունմագտա իտի։

Պէօյլէճէ մէրգում, վագիքընըն սուբէթի իսթիտալինի էվվէլճէ թէրքիպ նիմէմիշ օլտուղու հալտէ, Լիսանէն Լապրու իլէ կէօրիշտիս, վէ ֆապրիգատան չըգմագ իւզրէ իքէն, քէնտիսինէ պիր թէլէկրաֆնամէ կէթիրիլտի։

Իշտու թէլէկրաֆ, Օվիտին, պուլուշմագ իւզրէ թայինի նիմէմիշ օլտուղու պէմանը վագիքը ախէրէ թէրք նիմէսինէն թէլէկրաֆը օլուպ, Բօլ Հարման, պունու օգուտուտունտա, թէտաճճիւպտէ գալմագլա պէրապէր, ճանը տախի սըգըլտը, վէ գաշլարը չաթըլարագ, քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէտի.

— Աճապա պու իշէ նէ՞ ֆէսատ գարըշտը, իշթէ պունու անլատագ իսթէր իտիմ։ Աճապա պու թէչէխիրիհն սէնու անլատագ իսթէր իտիմ։ Պիր պաչ պու հալէ սէպէպ օլապիլիր։ – Հէր

հալտէ պու պիր մանէասըզ չէյ տիր, պիրա շու պիր գաչ քէլիմէտէ, չայհանը թէէսսիւճ հիչ պիր հատխսէ էմարէսի կէօրէմէեօրում։ Իմոի, պէյիս եօզ տուր, վէտալարըմբըզը եարընա պըրագըրըզ։ չիմոի պէն, կիւնիւմիւ, քէնոի տայրէմոէ կէչիրիպ, պատէհու Լիւսիէն իլէ պէրապէր ադչամ թաամըմըզ իտէրիմ։

Ֆօլ Հարման, թաասիվուրաթընճա հասըլ օլան թէպետիւլիւ Լիւսիէն Լապրուեա պիլետրոի, վէ ժօրժ Տարիէ. եէ մուճաասալ պիր մէքթուպ եազարագ, քէնոտոնէ պիլտիրմիչ օլտուղու մուհաքէմէեէ միւթէալլիղ սոն իլի էվրագը տախի մէղքիւր մէքթուպա լէֆֆ իտիպ, ճիմլէսինի պօնապարթ սօգաղընա կէօնտէրտի։

Սաաթ ոն պիրտէ տախի Լիւսիէնի չաղըրտըպ,

—Սէվկիւլիւ օղլում, պու կիւն գահվալթըմըզը պիրլիքտէ իտէլիմ, տէտի։

Լիւսիէն, մուվաֆֆագաթ ալէամէթի օլարագ պաչընը էյտի, վէ Ֆօլ Հարման իլէ պէրապէր, արաապըրա մէրգուճուն կլիմոտիկի լօգանթաեա ադիմէթ լյլէտի։

Պըրագալըմ անլէը սուֆրալարընա օթուրտունլար, պիղ, Սէն սօգաղընտա վագը լ՚ընդհնլէրին դ՚ըշ՚ըդ՚էլ՚ը մ՚հեւէ նագուը քէլամ իտէլիմ։

Ժան Ժօրժիէ, քէնոտինին միւթաապը վէճճ իւղրէ, սապահլաերն գաեէթ էրքէն, մէղքիւր գահվէխանէեէ կլիմոտի։

Օ սապահը, հէր վագըթքի կլիպի Ժան Ժօրժիէ լյլէ գիեաոէ կէօրիւշիւլմէեիպ, հէր թարաֆտան քէնոտիսինէ աթֆը նագար օլունարագ, էօթէտէ պէրիտէ ֆըսըլտանըլտագտա իտի։

Պիչարէ գաապընճըղագ, պու հալտէն օ մէրթէպէ մէրագա տիւշար օլտու քի, Լըպրէնին էթմէքճի ֆուրունուննտա չալըշմագտա օլան Լիօնէեէ սէպէպինի շու սուրէթտէ սիվալ իթտի.

— Ժագաթ, ումումունուզուն իւղէրինտէ կէօրտիւկիւմ շու հալին սէպէպի նէ՞ տիր։ Ջանն իտէրսինիզ քի, պէնոէն գաչընըլըեօր, վէ գարիպ պիր թարղտա եիւզիւմէ պագըլըեօր

Լիօնէ, էնտիշէլի պիր թարղտա իլէրլեեէրէք,

— Պու հալին սէպէպինի շիմոի սիղէ անլաթըրըմ, Լիօն գաապն։ — Սիղէ պիր խապէր վիրիլէճէք օլտուղունտան, իլէրիեէ կիրտիկինիղ սըրատա, պու խապէրի հանկըմըզըն վիրէճէկի իւղէրինէ մուտահտսա օլունուեօրտու, տէտի։

Ժան, պիրտէն պիրէ սէվապըդը ահվալինի խաթըրլատը, վէ շայհանը թէէսսիւճ օլան սէվապըդընճն պէնոտէն թագէլէնէճէկինի միւտահագա իլլէտի։

Պինապէրին, անինտէ լէհճէսի օղլարագ, վէ տիմըրեէրէք,

— Պանա վէրիլէճէք խապէր, շայհանը թէէսսիւճ միւտիւր, տէյի պէհան իլլէտի։

Տիւքքեանճը գարը, քէլամա աղագ իտէրէք,

— Շայհանը թէէսսիւճ խապէ՞ր մի... պիլաքիս, Լի՛զօն գաապն, սիղէ մէսրուր օլունաճագ պիր խապէր վէրիլէճէք տիր։ — Պանա գալըրսա, սէօյլէնէճէք իֆատէեի պու գատաար ուղաթմագտա մանէա եօզ տուր... Տօղրուտան տօղրուեա սէօյլէնէպիլիր... Իչթէ, մատտէ չունտան խպարէթ տիր, տէտի։

Պիր չօգ սետալէր. — Էվվէթ, էվվէթ... սէօյլեեին, էյզահ իտին։

Տիւքքեանճը գարը. — Պիլիրսինիզ քի, պուրատա, հէր քէս սիղի սէվէր, վէ սիղէ ըիաեէթ իտէր։ Տիւքքեանըմըզըն գեաֆֆէյի մէմուրլարը, միւչթէրիլէրի, զէվճիմ վէ պէն, վէլհասըլ հէր քէս, սիղէ, էն իյի գաապընլարըն պիրինճիսի նագարըլյա պագարլար...

Ժան. — (կէօզլէրի եաշարըրճասընա միւթէէսսիր օլարագ.) Պունճա խայրխահ գալպլէրին պանա տօսթ օլտուղլարընը պիլիրիմ։

Թուրանճօ. — Հէմտէ, հագըգի տօսթլար տըրլար, Լիզօն գաապն, պունտան տօլաեը իֆթիխար իտէպիլիրսինիզ, վէ չաեէտ իչիմիզտէն պիրի հագդընտա պիր չիքեաեէթինիզ օլսա, սիղի թէէմին իտէպիլիրիմ քի, օնու թէմիղճէ տէօ

Ձիւնքի պէօյլէ սըրալարտա օլ գատար նօլունտա իֆատէի մէրամ իտէր քի, քէնտի եէրինէ պիր տիկէրինին իֆատէի հալ իլլէմէսի, ճայիզ օլամազ։

Տիւքքեանճը գարը. – Լի՛զօն գատըն, տիւշար օլտուղու-նուզ գաղանըն խապէրի ալընարգտա, ումուտմէն պիր քէտէրի ադիմ հասըլ օլմուշ տուր, վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի, էկէրչի մեղքիւր գաղանըն նէթիճէլէրինտէն միւթէէսիրէն վէֆամի իմմիշ օլտա իտինիզ, ճէնապէ ալտընընըզ միւքէմմէլ տուրէթտէ թէրթիպ իտիլէճէք իտի։ – Լաքին, համտ օլտուն քի, չիմտի ճէնապէ ալտայը թէրթիպտինէ մահէլ գալմամընըշ տըր, վէ պուրատա կէլէն, վէ սիզի թանընան քիմսէլէր, պիրիսինըզընէ չէօյլէ տէմիշլէր տիր. – Մաահմտքի, պիզիմ սէվկիւլիւ Լիզօն գատընըմըզըն պախթը եավէր օլարագ, շու պիւեիւք գաղատան գուրթուլմուշ տուր, պու հալտէ մէտուր օլմազըզընտա, վէ իեանէ թտարիգիլէ քէնտիսինէ պիր չիչէք պուքէթի թտագտիմ, վէ պիր գիւեաճիէթ քէշիտէ իտէրէք, հագգընտա տէրքեար օլան թէվէճճիւհ վէ մուհամմէտիէթիմիզի իսլամի լյլէմէքլիկիմիզ լազըմ տըր։ Լիզօն գատըն, մատտէ պունտան իսլարէթ տիր։

Ժան, սէվինճինտէն նաչի աղլամագտա օլուպ,

— Ա՛հ, տօսթլարը՛մ... տօսթլարը՛մ... տէյի, իֆատէեէ պաշլատը իսէտէ, հէեէճանընտան տօլաթը իֆատէսինի քէսմէէ մէճպուր օլտու։

Տիւքքեանճը գարը. – Թամ էօյլէն վագթը, գիեաճիէթ գէմանընտա, չիչէք պուքէթի տէ կէթիրիլէճէք տիր, վէ հէր քէսին նամընտա սիզի թէէմին իտէրիմ քի, քէմալ ինմ նունիյեէթ իւզրէ, սըհհէթինիզէ պատէլէր նուշ իտէճէեիզ։

Քըմհըճի չըրագլարը վէ եմէք տադըտաճ գատըճլար. – Ա՛հ, էվվէթ, էվվէթ...

Գատէհու Գլէրմճն հապտխանէսի ֆիլրարիսի, գահվէճի վէ լօգանթաճը գատընը գուճագլաեըզ, հագըր պուլուննանլար իլէ տէ թօգալաշտը։

Ալիօճէ. – (Իֆթիխարլէ.) Սուֆրաճըզտա էլլի տէօրթ գիշի պուլունաճագ տըր... Ձէվգէլատէ մուխանթան վէ միւքէմմէլ պիր գիւեաճիէթ օլաճագ տըր։ – Հաթթա պունտա բօլիթիգատան պահս օլունմաեաճագ տըր։ Ումուրը բօլիթիքիյեէ վէ բօլիթիգաճըլար, Ձայեօեա կիթաինէլէր։ – Պիզ սօնունա գատար, կիւլիւպ սէօյլէեէճէեիզ, վէ չարդը վէ պէսթէլէր օգուեաճագըզ։

Ժան. – Օ՛հ, պէնիմ համիյեէթլի տօսթլարըմ... սիզէ պին քէրէճ վէ էղճան ու տիլ թէչէքքիւր իտէրիմ... էվվէթ, սիզին արանըզտա օֆթուրմաեա կէլէճէեիմ, վէ տօսթլուղունուզու իյմա իտէն պու գիեաճիէթէ հիսսէտար օլաճագըմ... Ձու սըրատա գիեատէսիյլէ պախթիեարըմ... թէչէքքիւր իտէրիմ... թէչէքքիւր իտէրիմ...

Պիչարէ գատընճգաղըն գալպի ճօչտու, վէ օ կիւնէ տէկին մէսէրրէթ տէնիլէն տուչղու, քէնտիսի իչին հէման մէճհուլ պիր տուչղու իքէն, պու տէֆա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը։

Տիւքքեանճը գատըն. – Ցագաթ, Լիզօն գատըն... նի՛չին աղլաեօրսունուզ։ Ձու հալինիզի կէօրէն, պիր տէրտինիզ, գատավէթինիզ վար տըր տէյի զանն իտէր։

Ժան. – Ցէվգէլատէ մէճմունիյեէթ վէ մէսէրրէթիմտէն նաչի աղլաեօրում։

Տիւքքեանճը գարը. – Չօյլէ օլտուղունու պիլիեօրուզ։ Լաքին կիւլմէք տահա գիեատէ իյի տիր։ Հայտէ, հայտէ, պիր գատէհ չարսապ չագըն քի, պիր ազ ֆէրահլանտաքընըզ։

Ժան Ֆօրթիէ, քէնտիսինէ ուզատըլան չարսապ գատէհինի ալըպ, արգատաշլարըյլա թօգալաշտը, վէ պունլարա խիթապէն,

— Էվվէթ, պէնիմ համիյեէթլի տօսթլարըմ, պու կիւն էօյլէն վագթը պուրատա պուլուշուրուզ, վէ կիւզէլճէ էյլէնիրիզ, տէտի։

Մէրգուման պու սէօյլէրինտէն սօնրա, պիւթիւն հազըրուն թտարաֆընտան հուրրա՛ սէսլէսի իչգ օլունտու, վէ քէնտիսի տէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը։

Տիւքքեանճը գարը. – (Խըզմէթճի գըզ իլէ կարսօնլարա խիթապ իտէրէք.) Էվլատլարըմ, պօշ վագթի կէչիրմէկէ կէ-

մէզ : –Մալօնուն օրթասընտա պուլունան քեաֆֆէյի պիւեիւք մասալար տօլաճադ տըր : –Էլլի տէօրթ թադըմ լաղըմտըր : –Իմոի , պու թադըմլարը էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իտին քի , բէք պիւեատէ սըդըշըլմասըն :

Պարիաճ . – Լաքին, քիւչիւք մասալարը նէ՞ եապաճաղըդ :

Տիւքքեաճճը գարը . – Հէր նէ գատար պիւեաֆէթ վէրիլէճէք իսէ տէ , այըգտան կէլէճէք միւշթէրիլէրի տէ տիւշիւնմէք լաղըմ տըր : – Իմոի , պու սուֆրալարտան պաղըլարընը , եան թարաֆլարա , եանի տիվարլարընն պօեունա գօեունուդ քի , շաեէտ այրըճա միւշթէրիլեր կիլիրլեր իսէ , օրալարտա օթուրսունլար : – Հա՛յտէեին , հա՛յտէեին , իշ կէօրէլիմ, – Պու կիւն էօյլէեէ գատար չալըշմադըղընմըզ իգթիզա տըր : (Մէրդումէ քիլէրճիլեէ խոխթատ իտէրէք .) Ժագ, սիզ , քիլէրէ էնինիզ , ատամ պաշընա պիր շիշէ օրմագ իւղրէ , էլլի տէօրթ շիշէ ատի հաճ շարապընտան կէթիրմէլիսինիզ : Պու շիշէլէրտէն հէր պիրի , պիրեր թադըմընն գարշըսընա գօնուրմալը տըր . . . Պէշ քիլի իչին տէ , պիրեր շիշէ պէրթու-պէրթէ շարապընտան կէթիրմէք լաղըմ տըր քի , օն պիր շիշէ ախմէք տիր : – Մ–ոէէ շարապչը՜ա գօննագտան պէշ շիշէ քեաֆի տիր : Պունլարը , գատընլարա մախսուս օրմագ իւղրէ , թաթլը շուրուպլար իլէ այրը շիշէլէրէ տօլտուրմալը . . . պիւեաֆէթտէ , իգթիզա իտէր իսէ , շամբանեա շարապը տախի կէթիրիլէճէք տիր :

Պու թալիմաթ մուճիպինճէ չալըշըլմաեա պաչլանըպ , աղ վագըթտա , պիւեիւք սալանըն օրթասընտա սուֆրա դուրուլտու :

Կէլէլիմ Օվիա Սօլիվօեա :

49

Սօլիօվնուն , թէմիզ էլախէ կիեէնմիշ , վէ հէնուզ թըրաշ օրմուշ օլտուդու հալտէ , էթմէքճիլէրին մալիւմ օլան գահվէխանէսինէ կիրմէք իւղրէ , պուրնունըն ալթընտան պիր օրէրա հավասը մըրըլտանարագ , րըխթըմլարըն պօեունտան եիւրիւտիւկիւնիւ եապմըշ իտիք :

Մէրդում , պիր գաչ սօղագլարտան կիչիպ , Պօզար սօղագընը տէօնէճէկի սըրատա , մէզգիւր սօղագտան տիշլարը չըգմագտա օլան պիր արապանըն եօլունա տէվամ իթմէսի կիչին , Օվիա գալտըրըմընն իւղերինէ չըգմաեա մէճպուր գըլտը :

Արապա կէչտի , վէ Օվիտին , արապանըն ճամըր արդասընտա օթուրմուշ օլան վէ քէնտինին թանըտըղը պուլունան պիր գատընըն եիւղիւնիւ կէօրմէեէ վագթը օլամատը , հալ պու քի , պու գատընն , մէրդումու կէօրմէքչէ , պիրտէն պիրէ իզհարը թէապճիւպ իլլէտի :

Պիլիմ Տիժօնլու , արդասընա տէօնմէքսիզին եօլունա տէվամ իթտի :

Նակէհան արապա տուրտու :

Արապատա օթուրմուշ օլան վէ զաթէն օգուեանլարըմընզճա էլախէթթէ անլաշըլմըշ պուլունան մատմուազէլ Սմանտա , արապաճըսընա խոխթապէն ,

— Տէօնիւն , վէ զաևէթ ահէսթէ սուրէթտէ արապաեը կէօթիւրիւն , տէտի :

Արապաճը , իշպու էմրէ իթտաթ իտիպ , Սմանտա տախի , պաչընը , արապանըն գաբուսունա վազ իլէ , կէօրմիւշ օլտուդու տաէմին պիր միւտտէթ արդասընտան պագտըդտան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ սէօյլէտի .

— Եանըլմաեօրում , հէր նէ գատար թէպտիվի գըեա-

ֆէթ իմմիշ, վէ պըեըգլարը իլէ ֆաւլօրի սագալընը թըրաշ իմտիրմիշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ իւք կէօրիւշտէ քէնտի-սինի թանըեապիլտիմ։ Միւտաէթի մէտիտէտէն պէրու եար-տըմըմա չաղըրտըղըմ թէեաւիֆ, հէյլէ պու քէրրէ դար-շըմա չըգաը։ – Իմտի, շու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէճէ-եիմ։

Մատմուազէլ Ամանտա, պու սէօղլէրի քէնտի քէնտիսէ սէօյլէմէքլէ պէրտալէր, ասլա էֆֆէկտիֆլիք իշհար իմ-մէքտիղին եօլունա տէվամ իմմէքտէ օլան սապըդ պարօն Արնօլտ տը Րէյսի կէօղլէրինտէն ղայպ իմմէմէքտէ իտի։

Նակէհան, մէրդում, պիր գահվէխանէյէ կիրտիկին-տէն, Ամանտանըն կէօրիւնտէն նատէտիտ օլմազլէ, մէղ-պուրէ արապասընտան աշաղըեա էնտի, վէ արապաճըեա, եիւզ — պէտէլինտէ պիր սիքքէ, վէ մատամ Օկիւսթինին պիր գարթընը վէրիտ։

— Սիղ արթըգ կիտէպիլիրսինիղ, վէ արապանըն տէ-րունինտէ պուլունան գումաշլարը պու ատրէսէ կէօնթիւրիւ-նիւզ, տէտի։

Արապաճը. – Բէք իյի, մատամ։

Ամանտա. – Իկէրչի պէնիմ նէրէյտէ պուլունտուղումու սիւալ իտէն օլուր իսէ, մէմնուլին ղայրի պիր իշտէն տօլաեը տիշարտա գալտըղըմը, վէ եագընտա ավտէթ իտէճէկիմի ճէվապէն պիլտիրինիղ։

Արապաճը. – Անլատըմ։

Ամանտա. – Արապանըղըն նիւմէրօտու գա՞չ տրը։

Արապաճը. – Իչթէ, արապանըն նիւմէրօտու։

Արապաճը, եէնիտէն արապաեը չէվիրմէքլէ, օրտանն իրագլանտը։

Ամանտա իսէ, շարգասընըն գալըն նիգապընը եիւղիւ-նէ էնտիրիպ, Օվիտին կիրմիշ օլտուղու էթմէքճիլէրին գահ-վէխանէսինէ տօղրու իլէրլէտի։

Մէրդումէ, գահվէխանէնին էօնիւնտէն կէչտիկի ղէման տիւքքեանընըն տէրունինէ աթթը նազար իմտի։

Պու տիւքքեանտա, պիր շարապճը տէսմէկեահընըյտա իքի իւչ ատէտ ուֆագ տէյիրմի մատա պուլունմազտա իտի։ Տէրունը տիւքքեանտա, եալընըզ տիւքքեանճը մէվճուտ օլուպ, պու տա քէնտի տէսմէկեահը էօնիւնտէ օթուրմուշ իտի։ Հալ պու քի, արզատա, այընդ օլան պիր գարուտան, վասի պիր սալա միւշահատէ օլունուեօրտու քի, պու սա-յատա ֆէվգէլատէ պիւեիւքլիւքտէ պիր մատա գուրուլ-մուշ իտի։

Մէղքիւր մատանըն էթրաֆընտա խընզմէթճիլէր կիտիպ կէլմէքտէ, վէ տահա արզատա, պիր ֆուրսունըն եանընտա տախի, Ամանտանըն թանըմըշ օլտուղու Օվիտ Սօլիվօ տուր-մազտա իտի։

Մէղքիւր, իշպու տիւքքեանա կիրիպ, տէսմէկահատա օթուրան շարտաղ թաճիրինէ,

— Մի՛սիս, պէնիմ իչին պիր օտանընդ վա՞ր մը որը, տէյի սիւալ իմտի։

Տիւքքեանճը. – Էվվէթ, մատամ, սիղէ լաեընդ կիւզէլ պիր օտա վար որը... գարուտու տա չու տուր։

Տիւքքեանճը, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սքրատա, մա-լիմիւզ օլան օտանը կէօսթէրմէքտէ իտի։

Ամանտա. – Պէն օ օտատա օթուրաճաղըմ. պէնիմ իչին օրաեա պիր ազ գահվալթը կէթիրին։

Տիւքքեանճը. – Մա՛տամ, նէ՞ եէմէք իսթէեօրսունուղ։

Ամանտա. – Նէ՞ օլուր իսէ օլսուն... էկէրչի պիր քար-չա սրճագ եախօտ սօուդ էթ, եարըմ չինչ պէեազ շարապ, վէ պիր ազտա սէյր սուեու կէթիրիրսէնիղ, ժէնիւն օ-լուրսում։

Տիւքքեանճը. – Սիղ օտաեա պուեուրուն, մատամ, իս-թէտիկինիղ չէյլէր պիր ազտան կէթիրիլիր։

Ամանտա, մէղքիւր օտաեա կիրտի, վէ գարուեու ար-գատան դարատըղտան, վէ ճամէքեանըն տիւլպէնտ բէր-տէսինին պիր քէօչէսինի գալտըրտըղտան սօնրա,

— Պուրատան, քէնտիսինի ասլա կէօղիւմտէն գաչըր-մաեաճաղըմ... տիշարը չըգաըղընը կէօրէճէեիմ, վէ իճազ իտէր իսէ, ադչամա գատար քէնտիսինի թատագիպ իտէ-

ճէնիմ, վէ նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի, վէ շու նէյնի թէպ-
տիլ զընաֆիէթինին ախպէնինի անլաեաճաղըմ, ոէտի։

Օլ էնտատէ, պիւեիւք սալատա խոխլէն պիր մուսահէ-
պէթին ախօղլէրի, նարը աչըզ օյան բէնչիրէտէն, կէնճ գա-
տընըն գուլաղընա գատար աչիքեար սուրէթմոէ ադա իթտի։

Մէզպուրէ, մէզբիւր ախօղլէրի իչիթմէսինատէն տօլաթը
թէաճճիւպոէ գալարագ, պիեատէ գուլադ վիրտի.

— Հա՛յտէ, հա՛յտէ, — տիմէքտէ իտի լօգանթաճը գա-
րը, — պէնիմ իչիմին պու կիւն չօգ օլտուղունու սիղոէ
պիլիրսինիզ։ — Գահվալթընըզ իչին նէ՞ իսթէեօր իսէնիզ, անը
ախօյլէնին։

Ծվիտ. — Հէր վագըթի եէմէքլէրտէն իսթէրիմ։

Ձօգանբաճը գարը. — Տօսթում, պու սապահ չօգ շէյ եէ-
մէմէնիզի սիզէ նասիհաթ իտէրիմ... չիւնքի, էօյլէ թաա-
մընա իչթիհանընըզ գաբանընը։

Ծվիտ. — Սիզ օլ պադոէ միւսթէրիհ օյուն, վալիոէ,
պէնիմ իչթիհամ գաբանմադ։

Ղըզմէրճի գըզ. — (Սուֆրա թաղըմլարընը թէրթիպ ի-
տէրէք.) Սիզ, սուֆրատա պուլունաճագ աաէմլէրի կիւլ-
մէրճէկլէնիզի վատ իթմիշ իտինիզ։

Ծվիտ. — Վաատըմը թուխթաճաղըմ... սիզ տէ կէօրէճէք-
սինիզ, նէլէր եաբաճաղըմ... չիմտի սիզ, պանա, եէեէ-
ճէկլիմի կէթիրին, զիրա աճլըգտան էօլիւեօրում։

Ձօգանբաճը գարը. — Զօրպա հապըր տըր։

Ծվիտ. — Նէ՞րէտէ օթուրաճաղըմ։

Ձօգանբաճը. — Սալանըն արդասընատա... կէօրիւեօր-
սունուղա՛, միւշթէրիլէրիմիզ իչին այրըճա մահալար վար
տըր։ — Սիզ օրատա օթուրուն, պիր ադտան նէեէճէկինիզի
կէօնտէրիրիմ։

Պէօյլէճէ Օվիտ, պիւեիւք սալատը մալիւմիւմիւզ օյան
օտաստան աերբմադատա պուլունան տիվարըն եանընատարի
քիւչիւք մահալարտան պիրինին գաբշըսընատա օթուրտու։

Էկէրչի Ամանտա, թաադիոզ իթմէքտէ օլտուղու շախ-
սըն, սապըգ պարօն ատ Րէյա իտուկինէ էվվէլ էմիրտէ

չիւպհէ իթմիշ իտի իսէ, մէրգումուն սէտասընը իչթիթիկին-
տէ, չիւրհէի գալմասը։

Օվիտէ, պիր թաադ եումուրթա գայղանասը իլէ պիր
բարչա ոօմուզ սուճուղու կէթիրըլտի։

Օվիա, կէօրէճէք իչինտէն ոօլաթը ֆիւրրի գաեէթ մէշ-
ղուլ օլտուղունատան, մալիւմիւմիւզ օյան օտաստա պիր քիսի
պուլունտուղունա չիւպհէ պիլէ իթմէէօրտու։

Մարիան, մէրգումուն սուֆրա թաղըմընը կէթիրտիկի
կիպի, գարշըսընա տաիի պիր թաադ լոհանա չօրպասը
վազ իլլէտտի, վէ մէրգումա խոխթապէն,

— Իչթէ, հէր վագըթի կիպի իւք թաամընըզը կէթիր-
տիմ. չիմտիտէ, էթմէք, բէյնիր վէ շարապ կէթիրէճէեիմ,
ոէտի։

Ծվիտ. — Հա՛յտէ, դըզըմ, չարու գ իտին քի, սիզէ պիր
տիեէճէեիմ վար տըր։

Ֆարիսաճ. — Նէ՞ տիեէճէք քսինիզ։

Ծվիտ. — Պիր ադտան անլարընըզ։

Ամանտա, եարը աչըգ օյան բէնչիրէնին գարշըսընատա
սեագատա տուրմուշ օյուգ, թաաթի օյունան ախօյլէրտէն
հիչ պիրինի գաչըրմամադտա, վէ լաեըգըյտա գաբանընը օյ-
մանան բէրտէլէրին արատընատան, սըրթընը քէնտիսինէ չէ-
վիրմիշ օյան Օվիտի կէօրմէքտէ իտի։

Մարիան, թէքրար կէլիպ, ախօյլէտիկի չէյլէրի սուֆրա-
նըն իւղէրինէ գօյտու, վէ սօնրա,

— Է՛յ, պանա տիեէճէկինիզ նէ՞ տիր, ոէտի։

Ծվիտ. — Հա՛ հա՛ հա՛, նէ՛ գատար մէրագլը իմիշսինիզ
... հէմտէ գիեատէսիյլէ աճէլէ իտիեօրսունուղ։ — Իմտի,
տուրուն, չիմտի տիեէճէկիմի ախօյլէնիմ։

Օվիա, ճէպինատէն, պիրի գըրմըզը վէ տիկէրի սիեահ
սախթիեան գաբագը իչի քիւչիւք գումթու չըգարըպ, գըր-
մըզը սախթիեան գաբագը գումթուեու աչտը։ Պու գու-
մըզը թուտա, իչի գաթը մավի գատիֆէ իւղէրինատ, պիր չիֆթ
քիւչէ բարլամագտա օլուպ, մէրգումէ, իչտու քիւրէեի գը-
ղա կէօսթէրըրէք,

— Պուննա նէ՞ տէրմինիզ, տէյի սիւալ իթմի։

Մարիան. — Նէ՞ տինէճէնիմ, կիւզէլ, վէ գըյմէթտար պիր քիւբէ... ճճապա Լիզօն գառընա վիրմէք նիճէթինտէ օլտուղունուզ պիր հէտիէ՞ մի տիր։

Օվիտ. — Էվվէթ։

Մարիան. — Ֆիլմագը, թարաֆընըզտան պէօյլէ պիր հէտիէ թագտիմ օլունմասը, կիւզէլ պիր մուամէլէ օլուպ, պէվալը գառընըզդաղ տա պունտան սօլաթը պիճաճէյլէ մէճմուն օլաճագ տըր։

Օվիտ. — Պէն տէ, անըն մէճմուն օլմասընը արզու վէ մէմուլ իտէրիմ։

Մարիան. — Մէճմուն օլաճաղընա պէն էմինիմ։ — Ֆագաթ, տիկէր գուրթուտա նէ՞ վար տըր։

Օվիտ. — Պիր չիֆթ քիւբէտէ ծնտա վար տըր։

Մարիան. — Տիմէք տիր քի, Լիզօն գառընա իքի չիֆթ քիւբէ հէտիէ իտէճէքսինիզ։

Օվիտ. — Իքինճի քիւբէ անըն իչին տէյիլ տիր։

Մարիան. — Նա քիմի՞ն իչին։

Օվիտ. — Սիզին իչին տիր, Մարիան։

Մարիան. — (Գուլագլարընա գատար գըզարարագ.) Պէնիմ իչի՞ն մի։

Օվիտ. — Էվվէթ, գըզըմ... Ֆագաթ կուսթծնուզա մուվաֆը՞գ մը տըր, ծնու պանա սէօյլէյէին։

Օվիտ, իքինճի գուրթուէու աչտըղընտա, Մարիան, սէվինճինտէն նիտա իտէրէք,

— Լաքին պու բէք կիւզէլ... մութլագա, միւսիւ, պու քիւբէնին պէնիմ օլտուղունու պէհան իթմէյնիզլէ, պէնիմլէ էյլէնիէօրտունուզ, տէտի։

Օվիտ. — Խա՛յր, պէն սիզին իլէ էյլէնմէէօրում, վէ մէմնուն օլտուղունուզ իչին քէնտիմի պահթիևար ատտ իտէրիմ։

Մարիան. — Օ՛հ, թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ Բիէր... թէշէքքիւր իտէրիմ... Սիզ բէք նէզաքէթլի պիր գաթը-նըզ... Խըզմէթ իթմէք իչին, թէմիզ էլպիսէլէրիմի կիեին-մէկէ կիթտիկճա, պու քիւբէլէրի տէ թագընտաճաղըմ։

Օվիտ. — Բէք իյի իտէրսինիզ, գըզըմ։

Պէսլէմէ գըզ, գուրթուէու գարաեըպ, ճէպինէ գօյտու, վէ պատէհու,

— Մի՛սիւ Բիէր, պէն չարդը օգուննուլմասընը բէք սէվերիմ... լմտի, սիզ, գինաֆէթի էմնասընտա, թօհաֆ թօհաֆ չարդըլար օգուէաճագտընըզ, տէյի՞լ մի, տէյի պէհան իթմի։

Օվիտ. — Էվվէթ, գըզըմ, նէ՛ գատար իսթէըլէը իսէ, օլ գատար չարդը օգուէաճաղըմ։

Մարիան. — Լաքին, սուֆրատա օթուրանլարըն ճիւմլէսինէ տէ չարդը օգուրթմագլըդ լազըմ տըր։

Օվիտ. — Էվվէթ, հէր քէս, պիրէր չարդը թէզաննի իտէճէք տիր։

Մարիան. — Լիզօն գառըն տա, տէյի՞լ մի։

Օվիտ. — Էվվէթ, Լիզօն գառըն տա, սայիըլէրի կիպի պիր չարդը օգուէաճագ տըր։

Մարիան. — Վագտա Լիզօն գառընըն չարդը օգումասը, թօհաֆ պիր շէյ օլաճագ իսէտէ, զանն իտէրիմ քի, պու խուսուտտա մուվաֆֆագ օլամաէաճագտընըզ, պիրա օգտընըն հալինտէ, տայիմա մահզունիյէթ վար տըր։ Պինապէրին, քէնտիսինի էյլէնտիրմէք, միւմքին տէյիլ տիր։

Օվիտ. — Մարի՛ան, էկէր իսթէրսէնիզ, անը չէնլէնտիրմէք բէք գօլայ տըր։

Մարիան. — Նա՞սըլ։

Օվիտ. — Քէնտիսինի չէն պիր հալէ գօյմագ իչին, իչէճէկի իչկինին իչինէ պիր նէվ չուրուպ տամլաթմագ լազըմ տըր։

Մարիան. — Ֆագաթ, անըն իչէճէկի իչկիսի պէն տօլտուրմաէաճաղըմ։

Օվիտ. — Պու տէտիկիմ իչկիտէն չօգ իչմէսինէ իհթիմաճ եօգ տուր։

Մարիան. — Օ հալտէ, պէն նէ՞ նաթաալիկրիմ, վէ նէ՞ եամանագլըղըմ լազըմ տըր։

Թամ պու էանատէ, լօգանթաճը գարը, Մարիանը չաղըրմաղէ, խըզմէթճի գըզ,

— Պիր տադըդա պէրլէնիրիզ, չիմոի կէլիրիմ, տէսի։

Մարիան, մաթպախա կիթմոի, վէ մնատամաը թարա-ֆընան էվամիրի լաղըմէնի ախզ իթտիքաէն սօնրա, թէք-բար Սօվիօնուն ճանընա կէլսի, վէ քէլամա տէվամ իտէ-րէք,

— Լիզօն գաարընը քէյֆիլէնտիրմէք վէ տիլէ չըպարմադ իչին, անըն չօգ իչկի իչմէսինէ լուզում ճօգ տուր, տիճօ-տունուզ, տէսի։

Ֆվիտ. — Էվվէթ... Գահվէտէն սօնրա, պագը շուրուպ իչլէնճէք տիր, էօյլէ տէյիլ մի։

Ֆարիան. — Էվվէթ, էվվել ու ախըր շուրուպ իչլէնճէք տիր, չիւնքի վէրիլէնճէք ուճքրա, պիր պիճաքէթ օլաճադընտան, հիչ պիր շէյ նօգտան օլմանաճադ տըր։

Ֆվիտ. — Օ հալտէ, թաասիվուրումուզու իճրա իտէպիլիրիզ։ Գահվէտէն սօնրա, պէնիմ քէնտի թարաֆընտան պիր իչրամ իթմէք իստիճաիկիմի պէնտան իտէճէնիմ։ — Օ սը-րատա, Լիզօն գաարընա մախսուս օլան հէտիյէմի թագտիմ իլլէնէճէկիմտէն, քէնտիսինէ պիր գաատ չարթրէօզ վէրիր-սինիզ։ — Իմտի, պիր թարաֆտա գօճաճադընըզ չիչէկլերտէն պիրինէ, կէթիրիմիշ օլտուղում պիր նէվ շէրպէթտէն պիր գաշըգ գօյմալըսընըզ։

Ֆարիան. — Լաքին պու շէրպէթտէն, նա օ պիչարէ գա-ատընա պիր ֆէնալըգ օլմ՞ադ իտէ...

Ֆվիտ. — Ֆէնալը՞գ մը... ա՛յլա, ա՛յլա... Նալընըզ մէրգումէնի քէյֆիլէնտիրէճէկսինտէն, իստիճտիկիմիզ շարգը-լարը քէնտիսինէ օգուրթապլէճէնիզ։

50

Ֆարիան. — (Մուսիրրանէ.) Գունտան, մէզպուրէնին բահաթընզ օլմանաճադընը թէէմին իտիճօրմանուզ։

Ֆվիտ. — Եէմին տախի իտէրիմ։

Ֆարիան. — Էօյլէ իտէ, բէք իյի. մուվաֆֆագաթի ի-տէրիմ։

Ֆվիտ. — Գէն, պիր նուքթ իրտաը իչին ահաղա գալը-տըղըմտա, սիզ չիչէկի հաղըրլարսընըզ։ — Հէտիյէմի թագ-տիմ իթտիկիմ սրրատա նուշ իտիլմէք իւղրէ, սիգտէն, շարթրէօզ իտթէճէճէկսինտէն, Լիզօն գաարընը գաատհինէ օ շարթրէօզ չիչէսինտէն տօլտուրտուրսունուզ։

Ֆարիան. — Լաքին, էկէր տիկէրլէրին գաատհլէրինէ տէ օ շարթրէօզտէն տօլտուրուր իտէմ...

Ֆվիտ. — Լաթիֆէճէի պէր թարաֆ իտին... — Հէր քէս տէ, այնի հալտէ պուլունտուրմադ, իչ տէյիլ տիր։

Ֆարիան. — Էյ պու էյլէնճէ նէ՞ թարզ օլաճադ տըր։

Ֆվիտ. — Լիզօն գաարն քէնտի գաատհինտէքի շարթ-րէօզիս իչտիկլինտէ, ևիւքսէք սէտա իլէ լագըրտը իտէճէք, վէ պիւլէնտի ավազ իլէ պէսթէլէր օգուճաճադ տըր։

Ֆարիան. — Թէմամ, թէմամ... Իմտի պէն, հէր պի-րի պիրէր էլիմտէ օլարադ, իչի չիչէ թուխարըմ, վէ հա-գըրլանմըշ օլան չիչէտէն, Լիզօն գաարընըն գաատհինէ պէ-լիսիզճէ տօլտուրուրում։

Ֆվիտ. — Էվվէթ, էվվէթ։

Ֆարիան. — Շէրպէթլինիզ նէ՞րէտէ տիր։

Ֆվիտ. — Սիզ պանա պիր շարթրէօզ չիչէսի վէրին քի, պէն ադրէսինըմ, չիւնքի, օլասիլիր քի, սիզ գիճատէ ա-գըրթըսընըզ։ — Օ հալտէ, մաթլուպ հասըլ օլմադ, ճանի, քէյֆիլիլիք նէրինէ, ույգու կէլիր։

Ֆարիան. — Իստիճտիկլինիզի չիմսի կիտիպ կէթիրիրիմ,

Խըղմէթճի գըզ, պիր մասաեա եադըլաշըը քի, քիչէ-
ճի, միւխթէլիֆ ըէնկլէրսէ պուլունան պաղը նիւմէրօլու
շուրուպ չիչէկլերինի պու մասանըն իւղէրինսէ տիղմէքսէ խ-
ատ։ Շիչէկլերին նիւմէրօսու, տէրսունինսէ դաշ դաատկինք
իչկի պուլունսուղունու միւպէյնին օլուպ, Մարիան, քի-
չէրճինէ խիթապէն,

— Ժա՞դ, չարթրէօղ չիչէկլերին հազը՞րմը որը, տէյի
սիւալ իթատ։

Քիւէրճի. — Էվէթ, մասամուազէլ։

Մարիաճ. — Բէճա խոէրիմ, օ չիչէկլերսէն պիր թանէ
պանա վէրին։

Ճագ. — Իչթէ պուրասա տուրուեօրլար. քէնաինիզ ին-
թիհապ խոինիզ։

Խըղմէթճի գըզ, մէղքիւր չիչէկլերսէն պիր թանէ ալըպ,
Օվիտին եանընա ատոէթ իթատ։

Պու արա, մէրդում Տիժօնլու, Նիւ-Եօրդսա սաթըն
ալընըշ օլուպու չիչէկի ճէպինսէն չըգարմըշ օլուպ, դիքը
օլունան չարթրէօղ չիչէսինսէն պիր քիւչիւք գասէհ գա-
սար պօչալմտըգտան սօնրա, Գանասալընըն մահուս չէր-
պէթինսէն, պիր օլ գասար, չարթրէօղ չիչէսինէ տօլուպու-
տու, վէ իչպու չիչէկի չալդատըգտան սօնրա, ադղընը գա-
բասը, վէ Մարիանա վէրիպ,

— Լաքին, սոգըն տիկէը չիչէկլեր իլէ պունու գարըշ-
տըրմաճընըշ, տէյի։

Ֆարիաճ. — (Շիչէկի ճէպինէ գօճարադ.) Սիշ միւս-
թէրիհ օլուն։ Դէն, պու չիչէկի գօճաճաղըմ մահէլլի պիլի-
րիմ, վէ պու պասպոռէ եանընըմամ։

Օվիտ. — (Էլլէրինի օվուշտուրարադ.) Հագըգէթէն,
զանն խոէրիմ քի, պու դիճաֆէթտոէ դիճատէսիյլէ կիւչ-
ճէէիշ։

Ֆարիաճ. — Դէն չիմոխտէն կիւլիւճօրում։

Գատէհու խըղմէթճի գըզ, իչինէ տէվամ իթմէք իւզ-
րէ, Օվիտին եանընատան այրըլըը։

Օ ալչագ խոէ, թատամընը բահաթճա պիթիրտի։

Մալիւճիւզ օլտուղաս իւղրէ, խըղմէթճի գըզ իլէ
Օվիտ արասընատա սէօյլէնէն սէօղլէրսէն հիչ պիրիսինի,
մատմուազէլ Ամանատա գաչըրմըշ օլմաճըպ, թէաճճիւպիւ
կիթատիքճէ արթմադատա, վէ ատէթա տէհչէթ հալի քէսպ
խոէրէք, աճապա Լիզօն գատըն տէնիլէն գարը քիմ տիր
քի, պունատան էվվէլ, Պաւա-լը-Բուատա, Օվիտ Սօլիօնուն՝
քէնտիսինի էօյտիւրմէք իչլէն իչիրմիշ օլտուղու չէրպէթտէն,
չիմտիսէ օ գարըճատ իչիրմէք իսթէեօր, վէ ատճապա պու հէ-
րիֆին հէնուզ իճրատ իթմէմէքլիկի միւրատատ լյլէտիկի ճինատէթ
նէ՞ տիր, վէ նէ՞ կիտի չայատանը թէէսիւֆ թատավուրլար
գուրատօր տէյի տիւչիւնմէքսէ խոէ։

Մատմուազէլ Ամանատանըն գուլագ թօղարը, պու միւ-
լահաճաթ իւղէրինէ ատղուզ պիր թէր իլէ ըսլանըպ, իչիթ-
տիկի սէօղլէրսէն ատլանը նէվիմա թագիպ օլունմագատա ի-
քէն, պիրսէն պիրէ պաչընը գալարըրտը, վէ կէօղ գարագ-
լարը աղթընատա մաւմագդաթ պիր տլէվ բուլատըղը կիտի,
սիմատը տախի միւէսսիր պիր հալ քէսպ իթատ։

Մէզպուրէ, եարը աչըգ օլան ըէրսէնին արասընատան,
իսկէմլէսինէն գալգմըշ օլան վէ պիր տիկատա եագմըշ պու-
լունան Օվիտէ աթթը նագար իլլէտի։

Ամին վագըթատա, տիւքքեանընն սահիպի օլան գարը,
Օվիտէ եագլաչարագ,

— Քէնաինիզէ պիր իշ պուլսունու՞զ մու, տէյի սիւալ
իթատ։

Օվիտ. — Խա՛յր, տահա պիր իշ պուլմատըմ. տիւն,
մահէլլէտէ պիր էթմէքճի տիւքքեանընա կիթատիմ, պու
կիւն իչին թէէքրար կիթմէքլիկիմի իսթատ իթատիլէր։ — Իմտի,
չիմտի օրատա կիտիեօրում։

Տիւքքեանընը գարը. — Աման բահաթ կէթիրսին։

Օվիտ. — Թէշէքքիւր խոէրիմ, մատամ։

Տիւքքեանընը գարը. — Ճագաթ, մալիւմիւնիւզ տիւր քի,
պու կիւն թամ էօյլէն վագթը տուճրատտա պու լունուլաճագ
որը։

Օվիտ. — Էվվէթ, էվվէթ... կէճ գալմագլըզմա հիչ

պիր սէպէպ եօգ տուր։ – Պէն էրքէնճէ կէլէճէեիմ քի, միւճահիպ պիր եէրէ սահիպ օլաճըմ։ – Շիմտիլիք սաաթ օն տուր, կիտիպ կէլէճէք գառար խայլի վագիթըմ վար տըր։

Տիւրքհանճը գարը. – Կիտին վէ չաբուգ կէլին։

Օվիտ, պիւեիւք սալատան, վէ սոնրա տախի գահվէ-խանէտէն տիշարը չըգարը։

Ամանտա, պու հարաքեաթըն ճիւմլէսինէ տիգգաթ իթմիշ օլտուղու կիպի, Օվիտին տիշարը չըգարըղնը տախի կէօրտիւ իսէ տէ, եէրինտէն պիւէ գըմըլտանմատը։

Մէղպուրէ, կէրչի թաամընը պիթիրմիշ իտի, լաքին, սոնա գըմըլտանմագաըղըն պիր գաչ սանիյէ տահա պէքլէտի, վէ Մարիան, Օվիտին եէմէք եէմիշ օլտուղու սուճա թագըմընը գալարըմահա կէլտիկինտէ, մատմուազէլ Ամանտա, եարը աչըգ օլան բէնչիրէեէ ադղընը եագլաշարըրըպ, եավաչ, ճագաթ, անլաշըլըր պիր սէտա իլէ,

— Մատմուազէլ Մարիան, տէյի չաղըրտը։

Խըզմէթճի գըզ, շաշըրըպ, էթրաճա կէօղ կէդտիրէրէք,

— Փիմ ալէնի չաղըրըճօր, տէյի սիւսալ իթտի։

Ամանտա. – Պէն։

Մարիան. – Ճագաթ, սիզ նէ՞րէտէսինիզ։

Ամանտա. – Օտատաեըմ... Պիր տագըդաճըդ կէլէպիլ՞րմիսինիզ... սիզե պիր տիւեէճէեիմ վար տըր։

Մարիան. – Կէլիեօրում։

Ամանտա, Բէնչիրէեի դարատը, վէ բէրտէեի տախի էնտիրտի։

Մարիան. – (Օտաեա կիրէրէք.) Մա՛տամ, պանա իհթիեաճընը՞զ մը վար տըր։

Ամանտա. – Էվվէթ, մատմուազէլ։

Մարիան. – Էմրինիզէ հազըրըմ. պանա տիւեէճէկինիզ նէ՞ տիր։

Ամանտա. – Շիմտի տիւեէճէեիմի անլարընընըզ... Պու կիւն, պուրատա պիւեիւք պիր զիեաֆէթի վէրիլէճէք տիր, տէյի՞լ մի։

Մարիան. – Էվվէթ մատամ, մահալլէտէ ալէոսէվինէ Լիզօն գատրն թէսմիսէ օլունան Լիզ Բէրրէնէ իբրատէն պիր պիեաֆէթի վէրիլէճէք տիր։

Ամանտա. – Պու Լիզօն գատրն քի՞մ տիր։

Մարիան. – Նամուսլու պիր էթմէքճի գարը տըր քի, չըգան ճումատա իրթէսի կիւնիւ, ժի-լը-Ֆէօր սօգաղընտան, էթմէք տաղըտարագ կէչէրըճէն, ինչա իսիկմէքտէ օլան պիր պինանըն իւսթի գաթընտան պիւեիւք պիր քերէվէթի պիչաքընին իւզէրինէ տիւշմէքճէ, քէնտիսինի էզիլմէք թէհլիքէսինէ տիւշար իլլէմիշ տիր։

Ամանտա պու սէօզլէրի իշիտինճէ տիթրէտի, վէ Մարիան, քէլամընա շու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Մահէլլէտէ պիւթիւն էթմէքճի չըրագըրը վէ էթմէք տաղըտան էրքէք վէ գատընըտր, Լիզօն գատրընը սէվէրէրէ... Իմոմ, մէսէլրէթի ալէմէմէթի օլարագ, քէնտիսինէ պիր պիեաֆէթի վիրմէք իչին, իթթիֆագ իթմիշ սիրէրէր։

Ամանտա. – Մատմուազէլ Մարիան, չիպհէսիզ սիզ տէ, օ նամուսլու գարընը սէվէրտինիզ։

Մարիան. – Հա՛յ հա՛յ, սէվէրիմ... Օ պահէթի էհլի ըրզ պիր գատրն տըր...

Ամանտա. – Իօյլէ իսէ, Մարիան, պիր աղ էվվէլ կէօրիչիկինիզ ատէմին սիզէ նասիհաթ իթտիկի չէյլէրի եաբմամալըսընըզ։

Պէսլէմէ գըզ, պու սէօզտէն շաշըրարագ,

— Սիզ, պանա սէօյլէնէն սէօզլէրի նէ՞տէն պիլինէօրսունուզ, տէյտի։

Մատմուազէլ Ամանտա, էլինի բէնչէրէեէ տօղրու ուզաթըզ,

— Շու բէնչիրէ աչըգ իտի, հէր սէօզիւ իչիթտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի։

Մարիան. – Օ հալտէ, մատամ, մատտէ սըրֆ վէ ղաբաղըզ պիր շագատան իպարէթի օլաճաղընը էլպէթթէ անլամըշընըզ տըր, չիւնքի Լիզօն գատրն, տայիմա թաասալը վէ գասավէթի օլտուղունտան, քէնտիսինի չէնչէնտիր-

մէք իչին , պիր թէրթիպ իճրա իտիլէճէք տիր :

Ամանտա . – *Մա՛րիան , սիզին էֆքեար ուՆիեամթընըզըն ֆէնա օչմաըզըրը պիլիրիմ , լաքին , սիզ եինէ օ էֆքեար ու Նիեամֆտէն վազ կէչմէլիսինիզ :*

Պարիան . – *Ֆագամ նի՞չին . . . զանն իտիսօրսունուզ ֆի , օ Տիժօնլու , չիչէնին իչինէ , Լիզօն գաարնա ֆէնալըզը մուճիպ օլապիլէճէք պիր չի՞յ մի գօյմուշ տուր :*

Ամանտա . – *Պէն զանն իտէրիմ ֆի , օ հէրիֆին մագասէտի , մէրգումէ պիչարէ գանընը քէյֆիլէնտիրմէք իչին տէյիլ տիր :*

Պարիան . – *Տիմէք տիր ֆի , մաամամ , սիզ Տիժօնլուէու լմանըսօրսունուզ :*

Ամանտա . – *Թանըրըմ , վէ տիւնեամտա է՛ն մուգամտէս նէ վար իսէ , անըն իւզէրինէ հէմին իտէրիմ ֆի , օ ատէմին իչի նէմիճէլէրի եօգ տուր : Պինաէն ալէյհ , մէրգումանն Նիեէմիճէլէրինին իճրասընա եարարըմ լմիմէմէնիզի սիզաէն բէճա իտէրիմ :*

Պարիան . – (*Տիմբէեէրէք .*) *Ֆէնա Նիեէմիճէ՛ր մի :*

Ամանտա . – *Էվէէթ . – Մա՛րիան , իչի եիւզ ֆրանգ գազանմագ իսթէ՛միսինիզ :*

Պարիան . – *Էլպէթթէ իսթէրիմ ,*

Ամանտա . – *Ֆէնա վէ մէրուհ պիր հարէքէթին իճրասընը տաիսի մէնն իլմէք իսթէ՛միսինիզ :*

Պարիան . – *Էվէէթ , մաամամ , իսթէրիմ , վէ հաթթա , իչի եիւզ ֆրանգ գազանմագտան զիեատէ ֆէնալըզըն էօնիունիւ ալմագըզը տահա զիեատէ արզու իտէրիմ . . . Պէն իսէ , շու միւսիւ Բիէրի , Նամուսուզու պիր զաթ զանն իտիօրսուս , վէ քէնտի էլինտէն պիր հէտիեէ գաապուլ իլմամ :*

Ամանտա . – *Օ հէտիեէի սագլաընըն ,*

Պարիան . – *Ա՛հ , հայտուտ , Լիզօն գաարնա գարըզը իճրա իտէճէկի պիր ֆէնալըգտա , պէնի տէ քէնտիսինէ չէրիք իլմէք Նիեէմիճինտէ իսիշ . . . Էհէրչի օնուն իտէճէկի ֆէնալըզը պէն քէնտիսինէ իտէալիսէմ . . .*

Ամանտա . – *Իտէալիլերսինիզ , Մարիան :*

Պարիան . – *Սահի՞հ մի , ֆագամ նա՞սըլ իտէալիլերիմ :*

Ամանտա . – *Գօլայ պիր չէյ տիր . . . Էլմէէքճի Խաթունուն գաատհինէ տօլտուրմանըզը սիզէ թէնպահ իլմիչ օլտուղու չիչէտէն , քէնտի գաատհինէ տօլտուրուր իսէնիզ , իլթէ միւրաատընըզա օլ վագըթ էրմիչ օ՛ըրսունուզ :*

Պարիան . – *Թէմամ , մաամամ , պու քէչ կիւզէլ պիր ֆիքիր տիր . . . Էկէրչի պու գաատհտէն իչիլէճէք չուրուպ , Լիզօն գաարնա պիր ֆէնալըզը մուճիպ օլաճագ իտի իսէ , օ ֆէնալըզա Տիժօնլուննուն տիւչար օլմասընը Թէրճիհ իտէրիմ :*

Ամանտա . – *Շիչէնէ ագըթտըզընը կէօրտիւկիւմմաատէ , պիր գաարնա զարարըը օլապիլիր , լաքին պիր էրքէնէ զարարըը օլմագ : – Իմտի , օ Տիժօնլու պունու իչէր իսէ , օլ վագըթ քէնտիսինին հագըգի Նիեէմիճլէրինի իչտիէճէքսինիզ : – Օ չէրպէթին Նէմիճէսի օլարագ , իւզէրինէ սէրիօչլուգ կէլէճէք , վէ սէրիօչլուգդա պէրապէր , լագըրտը իլմէքլիք իհթիեաճընը , գարշը գօնուլմագ սուրէթտէ հիսս իյլէնէճէք տիր : – Օ՛լ զէման , մէրգում , հէր քէսին մուվաճէհէսինտէ , նէ՛ եաբմագ իսթէտիկինի , վէ պու եօլտա հարէքէթ իլմէսինին սէպէպլէրի նէ՛ օլտուղունու , ումում մուվաճէհէսինտէ իգրար ու իլթիրաֆ իյլէնէճէք տիր . . . Օ Տիժօնլու , Լիզօն գաարընըն պիր տիւշմէնի տիր . . . Նիչի՞ն տէրսէնիզ , անը պէն տէ պիլմէմ , ֆագամ մաատէ սահի՞հ տիր : – Իմտի , մէրգումուն գուրմուշ օլտուղու մէքրուհ տուզաղա , օ պիչարէ գաարն տիւշմէմէլի տիր :

Պարիան . – (*Իչլիթտիկի սէօզլէրէ կիւճ իլէ ինանարագ .*) *Տիմէք օլուր ֆի , վիրէճէկի շէրպէթի իչտիկի հալտէ , լագըրտը իսէճէք , վէ քէնտի իւզէրինէ տէ քէչ չօգ շէյլէր սէօյլէնէճէք , հասըլը ալէնի սուրէթտէ սըրրըլըրընը մէյտանա չըգարաճագ տըր . . .*

Ամանտա . – *Էվէէթ , գըզըմ ,*

Պարիան . – *Էօյլէ իսէ , մաամամ , սիզի թէէմին իտէրիմ ֆի , Լիզօն գաարնա , մէրգումուն հագըրլատըզը շէրպէթտէն*

պիր տամլա պիլէ իչիրմէեվիպ, թէքմիլինի օ հայտուտա իչիրէճէեիմ։ – Լաքին շու քիւլհան պէյի քիմ տիր։

Ալմանտա. – Նասըլ քի սէօյլէեօրսունուզ, հադըդէթէն օ, պիր քիւլհան պէյի տիր... Հադընտա իսպաթընը տա կէօրէճէքսինիզ։

Փարիան. – Էօյլէ իսէ, վուդուաթը, տիւքքեան սահիպի օլան գաատընա խապէր վիրէեիմ։

Ալմանտա. – Սադըն սէօյլէմէեին, դիրա վուդուաթտան խապէրտար օլունտուղունտա, քէնտիսի պուրատան գօվուլաճաղընտան, մագսէտի հադըդիսի նէ՛ օլտուղունու քէնտի աղղընտան անլաեամաեընդ։

Փարիան. – Սահիհ տիր... մագսէտինին նէ՛ օլտուղունու, չէրպէթի իչմիքտէն ասնրա անլաեաճաղընդ։ – Իմտի, չէրպէթի իչմէսինէ պէքլէմէք լազըմ ընը, վէ սիզի թէէմին իտէրիմ՛քի, մէրգում, քէնտիսինէ թադտիմ իտէճէկիմ չէրպէթի իչէճէք տիր։

51

Ալմանտա. – Սիզէ թավսիէե իթմիշ օլտուղում խուսուսու ունութմաեաճագընընդ, տէյիլ մի։

Փարիան. – Խա՛յր, մատամ, օլ պապա էշ միսթէրիհ օլուն, իքի չիշէեի տէ էլիմտէ թուխաճաղըմ, վէ օ ալշաղըն գատէհինէ, քէնտինին թէրթիպ իթմիշ օլտուղու չէրպէթտէն տօլտուրաճաղըմ։ – Լաքին, սիզ, պու հալի կէօրէճէ՛քմիսինիզ։

Ալմանտա. – Էվվէթ։

Փարիան. – Նա՞սըլ կէօրէճէքսինիզ։

Ալմանտա. – Գուրատա, պու օտատա պուլունաճաղըմ... Սիզէ սէօյլէտիկիմ մատամ հադընտա քեամիլէն սիւքիւթ իթմէնիզի իմթիար իտե՛րիմ։

Փարիան. – Սիզ օնա էմին օլուն... Պու սըրատա միւսթէհսիլ պիր նասիպէթսիզ պիր իֆատէտէ պուլունմադտան իսէ, տիլիմի քէսիպ ամմաեը թէրճիհ իտէրիմ։

Ալմանտա, չիզտանընտան, հէր պիրի եիւզէր ֆրանգըզ էքի պանգնօթի չըգարըպ, խըզմէթճի գըզտա վիրտի, վէ,

— Իչթէ, իթտիկիմ վատ մուճիպինճէ, պու պանգնօթլարը սիզէ վէրիրիմ, տէտի։

Խըզմէթճի գըզ, իչտու պանգնօթլարը ալմադ իսթէմէեէրէք,

— Մատամ, րէճա իտէրիմ, պունլարը պէն գապուլ իթմէմ, տէյի պէեան իթտի։

Ալմանտա. – Ֆադաթ...

Փարիան. – Ֆադաթ ֆալան լազըմ տէյիլ տիր... Իյի պիր հարէքէթտէ պուլունմադ, վէ պիր հայլազըն մասքէսինի աշադըտա ալմադ իչին, իւճրէթ ալմադըգ ճայիզ օ-լմադ։

Ալմանտա. – Գը՛զըմ, պու մուամէլէնիզ կիւզէլ, հէմ ղաեէթ կիւզէլ տիր... պուննունտա պէրապէր, իչտու աղչէեի ալմանընդը մուսթրանէ թէքլիֆ իտէրիմ... Շէհտէթիզ էթմէքճի խաթուն տէննիլէն Լիզօն գաատըն, զէննկին օլմատընտան, էկէր իսթէրսէնիզ, պու աղչէեի ծնա վիրէպիլիրսինիզ։

Փարիան. – Օ հալտէ, մատամ, սիզին թարաֆընընզտան վիրմէքլիկիմէ րազը օլ՞ուրմուսունուզ։

Ալմանտա. – Խա՛յր, սիզ, քէնտի թարաֆընընզտան վէրինիզ։

Փարիան. – Պու տէտիկինիզ, թապիի պիր շէյ տէյիլ տիր... Պէնիմ կիպի ֆագիր պիր գըզ, պէօյլէ հէտիեէլէր վէրէմէզ... Օնուն իչին, պէն պու պանգնօթլարը պիզիմ մատամա վէրիրիմ քի, օ վէրսին։

Ալմանտա. – Բէք իյի օլուր... Լաքին սիզտէ, սիզէ սէօյ-

լէտիկիմ սըրրը քիմնէնէ ֆաշ իթմէմէլիսինիզ։

Մարիան. – Օ խուսուստա վէսվէսե իթմէնէն։

Ամանտա. – Պէն էօյլէն վադթը պուրատա պուլունաճաղըմ, վէ էօյլե թաամը իսթէնէնճէնիմ... սուֆրամը էօյլե պիր սուրէթաե թէրթիսլ իտին քի, Տիժօնլու պէնի կէօրէմէսին։

Մարիան. – Բէք լյի, մաատամ։

Ամանտա. – Վէ սիզէ օլան պօրճունուտա ալըն։

Մէրդումէ, պու սէօզլէրի սէօյլէնէրէք, տիւքքեանա իթմիշ օլտուղու պօրճունա պէտէլ, Մարիանա պիր աաէտ օն ֆրանգըզդ սիքքէ իթա լյլէտի։

Խըզմէթճի գըզ, մէգքիւր սիքքէնի տէսթիկեահտարա կէօթիւրտիւ, վէ օլ էանաաե օտաստա օթուրմուշ օլան գաընըն, օ կիւնիւն էօյլէնի իչին մէգքիւր օտաևը քիրալամըշ օլտուղունու, տիւքքեան սահիպինէ խապէր վիրտի։

Պաաէհու մէրդումէ, ադչէնին գուսուլունու կէթիրտի, վէ Ամանտա, ասն պիր թավսիյէ իթտիքտէն սօնրա, մէգքիւր գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը։

Մարիան, էյի պիր գըզ օլուպ, գալպինաե ասլա ֆէնալըգ եօգ իտի։ Պինաթէրին, մէրդումէ, Լիզօն գաընա պիր օեուն օյնամագ իսթէնէն օ ալչաղը օրատան տէֆ իթտիրմէք իչին, վուգուաթը թաֆսիլէն հիքեաե իթմէք իսթէր իտի իսէտ, սիւքիւթ իւղրէ տուրմագըզը վատ իթմիշ օլտուղունատ, սէօզիւնիւն խաբիճինէ չըգտամագ իտի։ Պունատ գաթինագար, Տիժօնլուննուն, մէգքիւր մախլութ իչկինի իչմէսինտէն սօնրա, նէ՞ սէօյլէնէճէկինի պիլմէքլիկիտէ արզու իթմէքտաե իտի։

Մարիան, մալիւմ օլան իչի եիւղ ֆրանգ մատտէսինտէն տօլաևը տախի ադիմ էնտիչէ իչինտե օյուպ, չիւնքի պու խուսուստա մատամասընա միւրաճաաթ իթտիկինտե, անըն, քէնտիսինի իսթիճվապ իտէճէկի տէրքեար օլտուղու հալտէ, պունա նէ՞ ճէվապ վիրէճէք իտի։

Մարիան պու չէյլէրի տիւշիւնմէքտաե իչէն, մատամասը քէնտիսինի չաղըրտը, վէ Մարիան տէրհալ դօչմասընտա, տիւքքեանճը գարը,

– Ա թէնպէլ, օտանըն իչինտե նէ եարըեօրտուն, տէտի։

Մարիան. – Հադըգէթէն, մատամ, կէօրիւչիւեօրտում։

Տիւքքեանճը գարը. – Իչէր պու գատար չօգ օլտուղու, վէ պաշըմըզը գաշըեաճագ վադթի պուլունմատըդը հալտե, սէն գօնուշճագ վադթի պուբմուշտուն։

Մարիան. – Լաքին, Լիզօն գատըն իւղէրինէ գօնուշուեօրտում։

Տիւքքեանճը գարը. – Աճայի՛պ, նէ՞ միւնասիպէթլե տընըն իւղէրինէ գօնուշուեօրտուն։

Մարիան. – Պէնի օրատա պիր գատըն չաղըրտը, վէ էվլիմ չունու սըգըշըրըտը։

Մարիան, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, մատամասընա պանգնօթիլտըը վիրտի, վէ տիւքքեանճը դալը իսէ,

— Լաքին, պու իչի եիւղ ֆրանգ տըը, տէտի։

Մարիան. – Էվվէթ, մատամ։

Տիւքքեանճը գարը. – Էյ պու բարա Լիզօն գատըն իչին մի տիր։

Մարիան. – Էվվէթ, մատամ, օնուն իչին տիր։

Տիւքքեանճը գարը. – Էկէր էօյլե իսէ, պօչպօղաղըդ իթմէկէ հադգըն վար իմիշ... Իհոո, չէրէզ վադթը պու ադչէնի օնամատուղու գատընա սէն վէրիրսին։

Մարիան. – Հալ պու քի, մատամ, սիզին վիրմէքլիկինիզ, զանն իտէրիմ քի տահա միւնասիպ տիր։

Տիւքքեանճը. – Բէք լյի, պէն վէրիրիմ... Եհոո, սուֆրաեա պիր կէօզ կէզտիր... պա՛գ, հէր չէյ սըրասընտա մը տըր. օնատն սօնրա կիթ, պիր աղ իւսթիւնիւ պաշընը տիւզէթ. սէն կէլտիքտէն սօնրա պէն կիտիպ թուալէթիմի թէրթիպ իտէճէհիմ։

Մարիան, մատամասընըն էմրինէ իթաաթ իթտի։

* * *

Մաամուազէլ Ամանտա , հէնուղ էօյլէն թաամլընա հաղըր պուլունմագ իչին, պիր աղ վագթը օլտուղունու տիւչինէրէք , մատամ Օկիւսթինին մաղազասընա կիտիպ , օ կիւնիւ , մուհիմմ պիր իչինտէն տօլաերը մաղազաստա պուլունամաեաճաղընը խապէր վիրմէքլիկին էլղէմ օլտուղունու միւլահազա էյլէտի , վէ պիր արապաեա օմնուրուպ , Սէնթ Օնօրէ ասգաղընա կիմտի : – Մէրգումէ , Բաուլ Տիւշմէն իլէ էթիէն Գաամթէլէ , քէյֆիեէթի խապէր վիրմէքլիկի արզու իմտի խէտէ , անլէրին նէրէտէ օլտուգլարընը պիլմէտիկինտէն, պու արզուսունու մէվգըի իճրաեէ գօյմագլըգտան սարֆը նազար իմտի :

Օվիտ , էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինտէն չըգտըգտան սոնրա , ժագօպ սօգաղընա կիմմիշ, վէ քէնտիսինին Պուէնօս-Այրէս կիմտիկի սըրտաա, թաւսիեէնաամէլէր վիրէճէք օլան Մ. Թիէրսըլէ նամ չախսըն խանէսինէ պիր թէգբիրէ պըրագարագ , պունտա , իրթէսի կիւնիւ պուլուշմագլըզը Մ. Թիէրսըլէնէ խապէր վիրմիշ , վէ քէնտիսինի էօյլէ թաամընա տավէթ իմմիշ խտի :

Պիգիմ Տիժօնլու , հարէքէթի ու աղիմէթինի բազար իրթէսի կիւնիւնէ թաալիգ իմմիշ օլտուղու հալտէ , իչպու հարէքէթի ու աղիմէթինտէն ագատմ կէօրէճէք իչկերինի գարարլաշընըմըշ խտի : Ընէօյլէքի , մէրգումէ Թիէրսըլէ իլէ թաամ իտիպ , պատէհու Գուրպվուաեա աղիմէթլէ , Բօլ Հարմանը պուլաճագ , վէ մէրգումուն վատ իմտիկի պէշ եիւզ պին ֆըրանգը ախշ իտէճէք , վէ սախթէ տաեըզատէսիլէ թաամ իտէրէք , ճումաա իրթէսի կիւնիւ , իչկերինի պիթիրէճէք , վէ բազար կիւնիւ , եօլճուլուգ չանթալարընը Հավը մէվգիֆինէ կէօմիւրիւպ , բազար իրթէսի ագշամը Թրանսաթլանթիգ վաբօրընա րագիպ օլմագ իւզրէ , սապահըն էքսբրէս գաֆթարընա օմնուրաճագ խտի :

Մէրգումուն մունթազամ քեազըտլարը , չըգտանը տէրօունինտէ պուլունմագտա խտի :

Օվիտ , էթմէքճի խաթուն իչին վէրիլէճէք գիեաֆէթտէ պուլունաճաղը կիւնիւն ագշամընը նէ՛ սուրէթլէ կէչիրէճէ-

կինի պիլէ տիւշունմէեիպ ,

— Իչի իւչ սաաթը , նէրէտէ •լսա կէչիրէպիլիրիմ . . . Մէսէլա պիր թէֆթրօտա եախօտ գաֆէ-գօնսէրտէ պու պօշ վագըթի սուհուլէթլէ կէչէպիլիր , տիմէքտէ իտի :

Օվիտ , Մ. Թիէրսըլէնին խանէսինէ մալիւմ օլան թէգքիրէճի պըրագտըգտան սոնրա , էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ կիտէճէք դէմանընա գատար , ժագօպ սօգաղը ճիվարլարընտա տօլաշտը :

Ժան Ֆօրթիէ , պու միւտաէթ էնտասընտա իւսթիւնիւ պաշընը սըրտաա գօյմագտա օլուպ , տիկէր թարաֆտան պիչարէ գատընճըղագ , հագգընտա կէօսթէրիլէն բիտաէթ վէ թէվէճճիւհիւ Լիւսիեէ պէր թաֆսիլ հիքեաէ իմմէքլէ, մէսէրըէթինտէն նաչի աղլամագտա , վէ գըզընա ,

— Ա՜հ , սէվկիւլիւմ, սիղին տաախ օրատա պուլունուպ տա , օնամունալու ատէմլէրին պէնի նէ՛ տէրէճէլէրտէ սէվմէքտէ օլտուգլարընը կէօրմէնիղի գիեատէսիլէ արզու ետէր իտիմ . . . տէտիկինտէ , մէզպուրէ կէնճ գըզ տա ,

— Ա՜հ , Լիզօն գատըն , սիղի քիմ սէվմէզ . . . Սիղի սէվմէմէք իչին , եիւրէք թաչըմամագ լազըմ տը , տէյի ճէվապ վիրմէքտէ , վէ վալիտէսի ժան Ֆօրթիէնին էօվապընը կիեինմէսինտէ , քէնտիսինէ եարտըմ իմմէքտէ իտի :

Էօյլէն եագլաշմագտա օլուպ , Գուրպօն ըրնթըմընտան Սէն սօգաղընա գատար կիմմէքտէ խայլի վագթա միւհթաճ օլտուղունտան , էթմէքճի Խաթուն՝ հէնէճան իլէ Լիւսիեէ սարըլտըգտան սոնրա , խանէսինտէն մուֆարագաթ իմտի :

Պիչարէ գըզճըղագ , օլ պէտապախթ գատընըն նէրտիվէնտէն աչաղընա էնտիկինի կէօրտիւկիւնտէ ,

— Միւհթէրէմ գատը՛ն . . . հէման վալիտէմ մագամընտա քէնտիսինի սէվիեօրտում, տէտի , վէ հէր վագըթտան դիեատէ քէնտիսինէ չայեանը թէէսսիւֆ կէօրիւնէն քիւչիւք օտասընա տախիլ օլտու :

* * *

Մալիւմիւմիզ օլտուղու իւղրէ, էթիէն Գասթէլ, Տիւշմէնտէն այրըլտըգտան սօնրա, Բօլ Հարմանըն ֆապրիգա-սընա կիթտի։

Բօլ Հարման, Լիւսիէն Լասլրու իլէ պէրապէտէ թաամ իթտիքաէն սօնրա, ֆապրիգաեա ավտէթ իթմիշ օլուպ, քէնտի իշ օտասընտա եալընըզճա պուլունմադտա իտի։

Լիւսիէն, պաղը ամէլեամի իւղէրինէ նէզարէթ իթմէք իւղրէ, ֆապրիգանըն պիր հավլիսինտէն կէչմէքտէ իքէն, էթիէնին, տէվայիրէ տօղրու իլէրլէմիկինի կէօրիւպ թանը-տը, վէ տէրհալ իսթիդպալինէ կէլմէսինտէ, էթիէն տա-խի, թէպէսիւմլէ ատըմյարընը չաբուգլամթտը, վէ պու ի-քի տօսթլար թօգալաշտըգտան սօնրա, չու սուրէթտէ կէօ-րիշտիւլէր։

Ձիւսիէն. – Ա՛զիզիմ, հա՞նկը րիւղկեար պու կիւն պիր պուրաեա ամթը։

Ջքիէն. – Տօ՛ամտում, իչթէ էօյլէ պիր րիւղկեար ամթը։

Ձիւսիէն. – Ֆադամթ, պուրաեա կէլմէքտէ նէ՞ սէպէ-պինիզ վար տըր։

Ջքիէն. – Պիր ֆապրիգանըն իչէրտի թաղաֆընըն թաս-վիրինի նաբաճագ օլտուղումտան, իչպու ֆապրիգաեը տօ-լաշմագտըզը արզու իթտիմ։ – Մ. Հարման պուրատա՞ մը տըր։

Ձիւսիէն. – Պիրլիքտէ թաամ իթտիք, վէ պիր աղ էվ-վէլ ավտէթ իյլէտիք։ – Պիր քէնտի օտասընա կէօթիւր-մէքլիկիմի իսթէ՞րմիսինիզ։

Ջքիէն. – Էկէր էօյլէ պիր ինսանիեէթտէ պուլունուր իսէնիզ, մէճպուն օլուրում։

Րէսսամ, Լիւսիէնին ըչհալերլիկկյլէ եիւրիւտիւկիւ զէ-ման,

— Պիր աղ էվվէլ մատմուազէլ Մարիեի կէօրտիւմ, պիչարէնին եալընըզ պիր գաչ կիւնլիւք էօմրիւ գալմըշ տըր, տէտի։

Ձիւսիէն. – (Մէյհուսիեէթ հարէքէթիյլէ.) Ա՜հ, միւ-սիւ, անլամատըղըմ պիրմագտէտլէ պանա թախսիս իթմիշ օլ-տուղունուզ խըտմէթի կյֆա իթմէկէ իգթիտարըմ գալմատը։

Ջքիէն. – Սիզէ թէբրար իտէրիմ. պու մագսէտ՝ սիզին պատիւ սատատէթինիզ տիր։ Պանա էմին օլուն, պունտան սօնրա, չօգ վագըթ պէքլէմէեէճէքսինիզ։

Ձիւսիէն. – Ֆադամթ պէնիմ իչին մէվատը մուգատ-տէսէեէ գարշը հիւրմէթսիզլիք զանն օլունան պէօյլէ պիր գոմէտիաեը իճրա իթտիկիմտէն տօլաեը միւզտարըպ օլու-եօրում։

Ջքիէն. – Նէ՛ գատար միւզտարըպ օլուր իսէնիզ, սատ-տէթ վէ իդպալինիզ օլ գատար պիւեիւք օլաճագ տըր։ – Պու պիր դանուն տըր քի, մուղայիր նէթիճէլէրտէն իչի-լիք հասըլ իտիլիր ... Իյի խաթրըմա կէլտի, պու կիւն, Մ. Բօլ Հարման իլէ սիզի թաամա տավէթ իտէճէկիմ։

Ձիւսիէն. – Տավէթինիզէ մէճպուրնէն իճապէթ իտէրիմ։

Պու սէօզլէր իլէ, ֆապրիգանըն, իտարէեէ միւթէալ-լիգ տէվայիրի թարաֆընա մուվասըլէթ օլունտու։

Լիւսիէն, ֆապրիգաթօրուն օտասը գաբուսունու չալ-մասընտա, ֆապրիգաթօր, իչէրտէն,

— Կիրինիզ, տէտի։

Լիւսիէն գաբուեու այմասընտա, րէսսամ,

— Մի՛սիւ, պու կիւն զաթընըզդա մէմուրլին ղայրի պիր վիզիթա վէրմէեէ կէլտիմ, տէտի։

Բօլ Հարման, էթիէն Գասթէլի կէօրմիշ օլտուղունտան, թօգալաշմագ իւղրէ աեաղա գալգտը, վէ ճէվապա աղազ պիրլէ,

— Էվվէթ, վիզիթանըզըն մէմուրլին ղայրի օլտուղունու պէն տէ թաստիգ իտէրիմ. պունունլա պէրապէր խօշ կէլ-տինիզ։ – Ֆադամթ, ազիզիմ միւսիւ Գասթէլ, Գուրպվուա-եա կէլմէնիզէ նէ՞ սէպէպ վար տըր, տէտի։

Էթիէն Գասթէլ, ֆապրիգաթօրը մէրգում հագգընտա նէֆրէթի ֆէվգէլատէ հիսս իթմէսինէ բաշվէն, մէրգումուն էլինի թուվթուպ սըգտը, վէ իֆատէեէ պիլ խալթիտար,

— Ա՛զիզիմ, պու կիւն պուրաեա կէլիշիմ, մահզա պիր մէրագտան նաչի տիր, տէտի։

Բօլ. – Մէրա՞գ մը ... սահի՜ հ մի։

Ջիհեց . – Էվվէթ :

Բէսամ, Լիւսիէնէ վիրտիկի էյդահաթը Բօլ Հարմանա տախի թէքրար իլէ ,

— Ֆիքրիմոե պէօյլէ պիր թասավուր հասըլ օլմուշ օլտուղունատն , պէնի տախի պէրապէրինիզճէ Դուրպվուա-տաքի ֆապրիգանըզա կէօթիւրմէնիզի ըչճա իլլէմէք իւզրէ , պու սապահ , Միւրիլլօ ոօդալընատա վագը լանէնիզէ տախի կէլտիմ , տէտի :

52

Ջօլ . – Գըզըմը կէօրտիւնմի՞ւղ միւ :

Ջիհեց . – Էվվէթ , կէօրտիւմ , վէ մատմուազէլ Մարի , պանա , պու կիւն ագշամա գատար ֆապրիգատա գալա-ճաղընըզը թէէմմին իթտի :

Ջօլ . – Ֆիլվագը , նիճէթիմ օ տուր . . . կէօրէճէք վէ սըրատա գօճատագ պիր չօգ հիսապլարըմ վար տըր :

Ջիհեց . – Օ հալտէ , տիմէք օլուր քի , սիզի ըահաթսըզ իտիճօրում :

Ջօլ . – Ասլա . . . Հիսապլարըմա պագմագլըգ մէսէլէսի , վագթը ախշրէ թէրք օլունապիլիր , վէ սիզին վիզիթանըզ , պունճա իշլէրիմին արատընատա , պէնիմ իշին պիր տէֆի ղամ տատբլապիլիր :

Ջիհեց . – Էօյլէ իսէ , ագշամ թասամընը պիրլիքտէ իտէ-պիլիրիզ : – Մատմուազէլ Մարի , պանա , պու ագշամ թասամը իշին խանէնիզէ ավտէթ իթմէճէճէկսինիզի սէօյլէտի , Համթա , օ սիզի պէքլէմէճօր :

Ջօլ . – Ֆիլվագը , պու ագշամ , պիր մահէլլէ սէօվիւ իտիմ , լաքին , մուսախատրէն ալտընըմ պիր թէլէկրաֆնամէ իւզերինէ , իշ թէէխիր օլունտու :

Ջիհեց . – Տիմէք տիր քի , տավէթիմէ իճապէթ իթմէ-նիզէ տահա գիճատ սէպէպ վար տըր : – Բարիսէ կիտէր , վէ օրատա լօգանթանընն պիրինտէ ագշամ թասամընըզը ի-տերիզ : – Մ. Լապրու տախի պիղիմէ պէրապէր սուֆրատա պուլումագլըզը վատ իթմիշտիր : – Պիղիմ միւսիւ Հարման , սիզէ խապէր վէրիրիմ քի , իշպու տավէթինէ բէտտ իտէ-ճէք օլուր իսէնիզ , պէնի գիճատսիյլէ կիւճէնտիրմիշ օլա-ճագընըզ :

Ջօլ . – Բէք ալէտ , մէճպուռնէն գապուլ իտէրիմ . . . Պու ագշամընը սիզէ հատ իթմիշիմ տիր :

Ջիհեց . – Թէշէքքիւր իտէրիմ ,

Լիւսիէն , մուհիմմ պիր խըզմէթ կէօրմէք իւզրէ , ֆապ-րիգաթօրուն օտատընատն տիշարը չըգարըլնատա , Բօլ Հար-ման , չաբգ ատընը աչարագ ,

— Միւատատէնիզլէ , ֆապրիգանըն եօլունու սիզէ կէօս-թէրէճիմ : Հէր թարաֆը պիրլիքտէ տոլաշըրըզ . լաղըմ կէլէն թաֆսիլաթ վէ մալիւմաթըն իթատընատա ատլա գու-սուր իթմէմ , տէտի :

Ջիհեց . – Պունատն տօլայը ֆէյգէլատէ մէճիւն օլու-րում :

Մէրգումլար , օտատան տիշարը չըգաճագլարը էնատա-տէ , ֆապրիգանըն գաբուճուսու , էլինէ պիր թէլէկրաֆ-նամէ օլարագ իչէրի կիրտի , վէ Բօլ Հարմանա խիթատպէն , նամէ օլարագ իչէրի կիրտի , վէ Բօլ Հարմանա խիթատպէն , նամէ օլարագ իչէրի կիրտի , վէ Բօլ Հարմանա խիթատպէն ,

— Նֆէնտիմ , պու թէլէկրաֆնամէ սիզին իչին կէօնտէ-րիլմիշ տիր , տէյի պէհան իլլէտի :

Բօլ Հարման , թէլէկրաֆնամէնի ալմատընատ , բէտտամ , ֆիքրինատէն ,

— Պու պիղիմ թէլէկրաֆնամէ օլմալը , տէյի տիւշինտիւ :

Ջօլ . – Ագիղիմ , շու թէլէկրաֆնամէնի օդումագլըդա միւտատատէ իտէ՞րմիսինիզ :

Ջիհեց . – Օնա նէ՞ չիւպհէ , – Բէճա իտէրիմ , սէդ պէ-նի տիւշինմէճիզի , քէնտի իշինիզէ պագըն :

Սապըգ ժագ կարօ, պիր բէնչիրէնին էօնիւնէ կապլա-
չըպ, մահճագաւը եըրթաը, վէ թէլէկրաֆնամէնի օգու-
տուղունաա, անլը պուրուչտու։

Էթիէն Գասթէլ, օլ էանատէ մէրգումա կան կէօղ լէ
պագըեօրտու։

Քօղ. –(Թէլէկրաֆնամէնի տիւրիւպ, ճէպինէ դօյտուգ-
տան սօնրա, քէնտի քէնտինէ.) Պունուն մանէտասը նէ՞ տիր։
Պու սապահ, պուլուչմագ իւզրէ թայէնին իթմիշ օլտուղումուդ
վագթը կէրինէ պըրագտըդը հալտէ, չիմնի տէ, տիկէր խա-
պէր կէօնտէրինեօր։ Ացապա նէ՞ վագը օլմուչ տուր։

Քրիէց. – Մահդուն կէօրիւնիւնեօրսունուդ, մուճիպի քէ-
տէր պիր խապէ՞ր մի ալտընըդ։

Քօղ. – Ֆիլվագը սըգըլաճագ պիր խապէր ալտըմ,
չիւնքի, մէմուրնին ղայրի վէ ֆէվգէլատէ էլղէմ պիր իշ ի-
ճապընճա, սաաթ տօգուդտա, միւշթէրիլէրիմնէն պիրինին
խանէսինատ պուլունմաեա մէճպուր օլտուղումտան, պիր
աղ էվվէլ մէՃՃունէն գապուլ իթմիշ պուլունտուղում տա-
վէթինիդ իճապէթի խոէմէհէճէնիմ։

Քրիէց. – Ադիդիմ միւսիւ Հարման, թասավուրլարը-
մըզը թէպոիլ իթմէհէրէք, եինէ կիտէճէք մահէլլինիզտէ,
վագթընտա պուլունապիլիրսինիդ։ Շէօյլէ քի, հանկը մա-
հէլլեհ կիթմէքլիկիմիդ լազըմ կէլիւեօր խէ, օրատա, թամ
սաաթ ալթըտա թասմըմըզը խէրիդ, վէ սիդ, սաաթ սէ-
քիդ պուչուգտա, միւշթէրինիդին նէզտինէ կիթմէք իւզրէ
պիդտէն մուճարագաթ խէրսինիդ, օլմաղ մը։

Քօղ. – Ցագաթ...

Քրիէց. – (Կիւլէրէք, վէ մէրգումուն սէօղիւնիւ քէսէ-
րէք.) Պու պապտէ Ֆ–է–Ր լագըմ տէյիլ տիր. հագգըմը
մուսիրրանէ մուհաճագա խէրիմ։ Սուճրանըդտա սիդին իլէ
պիրիւքտէ իլքի սաաթ գաատար օթուրմագըդ մահդուդիւե-
թինտէն պէնի սուհուլէթլէ մահրում խոէմէղսինիդ։

Քօղ. – Բէք ալէա, մուվաֆֆագաթ խէրիմ, լաքին
թամ սաաթ սէքիդ պուչուգտա սիդտէն մուճարագաթ իթ-
մէքլիկիմէ միւսաատէ խէճէքսինիդ։

Քրիէց. – Էվվէթ, էվվէթ... Պուլուչմագ իւզրէ կի-
տէճէկինիդ մահէլլէ հաՆկըսը տըր։

Քօղ. –Բլաս տը լ'Էօրօբաա, Սէն-Լազար մահէլլէսի տիր։

Քրիէց. – Թէմամ, Բլաս Հավրտա, պիդիմ օթուրապի-
լէճէկիմիդ պիր լօգանէթա պիլիրիմ։ Սաաթ ալթըեա պէշ
տագըդա գալարագ, օրաեա վասըլ օլուրուդ։ Սաաթ ալ-
թըտա սուֆրաեա օթուրուրուդ, վէ մինաասիպ վագըթտա
կիթմէկէ սէրպէսթ պուլունուրսունուդ։

Քօղ. – Բէք լյի։ Հա՛յտէ, ֆապրիդաեը տօլաչալըմ։

Պու սուրէթլէ, Բօղ Հարման, ֆապրիդասընըն հէր
թարաֆընը ըէսսամա կէզտիրտիկինտէ, էթիէն Գասթէլ,
ֆիքրինտէն,

— Ֆիլվագը, պուլուչմագ իւզրէ թայէնին իտիմիշ օլան
մահէլ, Օվէ իմզալը թէլէկրաֆնամէմիզտէ իչար օլունան
մահէլտիր... Բէնտինի իսէ, Բլաս տը լ'Էօրօբա կիթմէկիդ,
ճիվարըլարընա կիթմէկի տիր... Պունունլա պէրաբէր պուն-
տա պիր պէչիս եօզ տուր... Բաուլ Տիւպէն, պիդի կէօ-
դևնատէն զայղ իթմէկիդ, անը հէր թարաֆտա թէսագիպ
իտէճէք տիր, տէյի տիւչիւնմէքտէ իսի։

Պըրագալըմ Բօղ Հարման իլէ էթիէն Գասթէլ ֆապ-
րիդաեը քէօչէլի պուճագը տօլաչմագտա օլսունլար. պիդ,
ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեէսի մէմուրը սապըգընը պու-
լալըմ։

Պու տէլիդանլը, կէօղլէրինի ֆապրիդանըն գաբուսու-
նա ալթը իթմիշ օլտուղու հալտէ, պէքլէտիկի պիր սաաթ
միւտաէթ զարֆընտա, էթիէն Գասթէլին, արապատան ա-
շաղըեա էնէրէք, ֆապրիդանըն հավլիսինէ կիրտիկինի, վէ
օրատա Լիւսիէն Լապրուեա թէսատիւֆլէ, անընլա պիրլիք-
տէ դայղ օլտուղունու կէօրմիւշ իտի։

Մէրգում, քէնտի քէնտինէ,

— Բօղ Հարման օրատա տըր... կիտիպ պիր քէրքէ-
թին իլէ պիր արապա թէսարիք իտէեիմ, տէտի։

Պատէհու, Բաուլ Տիւպէն քէօրրիւտէն կէչիպ, պիր
խուրտէվաթճը տիւքքեանը պուլանա գատար, Գուրպվուա

ասգապլարընը, տօլաշտը, վէ մէղքիւր խուրտէվաթճը տիւքքեանընտան, քէրքէթինտէն մաատա, պիր էլ տէսթէրէսի, պիր վիտա անախթարը, վէ պիր չագը սաթըն ալըպ, պունլարը պիր գալըն քհաղըտ տէրունինտէ սարտըրտըղը սըրատա, ֆիքրինտէն,

— Էվվէլճէ հէր չէյի թէրթիպ իթմէքլիք, ագըլըրզ տը, տէյի տիւշինտիւ։

Մուահխարէն, պիր արապա մէրքէզինէ տօղրու կիտիպ, սաաթ հիսապըյըա պիր արապա քիրալատը, վէ չըղընընը պիր թարաֆա վազ իթտիքտէն ասնրա, Բօլ Հարմանը կէօգէթլէեէճէք օլտուղու մահէլլէ քէնտիսինի կէօթիւրմէսինի արապաճըհա էմր իթտի։

Բաուլ, օրատա վագթընը կէչիրմէք իչին, ատա ատա տիկատա իչտի, վէ սաաթ պէշտէ, Բօլ Հարմանընը, Էթիէն Գասթէլ վէ Լիւսիէն Լապրու օլան տիկէը պիր քիմսէ իլէ ֆապրիգատան տիշտը չըգտըգլարընը կէօրտիւ։

Իւչիւ պիրլիքտէ, ըէստասընն, օ սապահտան պէրու քիրա իլէ թուրիմուշ օլտուղու արապաեա օթուրտուլար։

Բաուլ Տիւշմէն, արապաճըհա,

— Ֆէօրլիւնիւն իւղէրինտէն պիր քիրա արապատը կէչճէք տիր։ Էռնատ մէրուրինտէ սիզէ կէօսթէրիրիմ։ Իչիթ օ արապանընը արգասընտան կիթմէք, վէ կէօզիւնիւզտէն անը զայդ իթմէմէք լազըմ տըր... Սիզէ նիկիրմի ֆրանգ պագշիշ վիրէճէկիմ, տէտի։

Ագապաճը. – Բէք իյի... Նիկիրմի ֆրանգընն խաթրը իչին, իճապ իտէր խէ, պէյկիրմի տէ թէլէֆ իտէրիմ...

Արապաճը, էլինտէ գամչը օլարագ, պիր միւտաէթ պէքլէմիշ իքէն, էթիէն Գասթէլին արապատը, քէօրլիւնիւն թարաֆընտան զահիր օլտու։

Ագապաճը. – (Արապանընն գարուտունա տօղրու էնիլիպ, Բաուլա խիթապ իտէրէք.) Պու արապա՞ մը տըր։

Բաուլ. – Էվվէթ։

Ագապաճը. – Էյի չէ խէ, ճօլա չըգալըմ։

Սաաթ ալթըհա պիր չարեէք գալարագ, իքի արապա,

պիրիպիրինտէն եիկիրմի ատըմ ուղագտա օլտուղու հալտէ, Հավը մէյտանընտա տուրտուլար։

Իւչ շախալար արապատան աշաղըհա էնիպ, նագընլարտա քհային պիր լօգանթահա կիրտիլէր։

Տիւշմէն տախի քէնտի արապասընտան աշաղըհա էնիպ, արապաճընըն իճրէթինի վիրտիքտէն սոնրա, լօգանթատան էչէրի կիրտի, վէ սալանըն էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիպ, ատրաթըը ատէմլէրտէն հիչ պիրինի կէօրմէեինճէ, լօգանթանըն ուշագլարընտան պիրինի չաղըրտը, վէ մէրդումա,

— Գուրատա, պագը խուսուսի օտալար վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Ագապաճընըն ուշադը. – Էվվէթ, միւսիւ, վար տըր։

Բաուլ. – Լօգանթանըն, սօղագա նագըր օլան գարուսունտան գայրի տիկէր պիր գարուսու պուլունմագտա՞ մը տըր։

Ագապաճ. – Պիր տէ բատաժա նագըր գարուսու վար տըր։

Բաուլ. – Պաշգա գարուսու տա պուլունմագտա՞ մը տըր։

Ագապաճ. – Խա՛յր, միւսիւ, ճօգ տուր։

Բաուլ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ... չիմտի սիզ պանա պագը եէճէճէք կէթիրին։

Մուահխարէն Բաուլ, իքի սօգագ գարուսունու կէօրէպիլէճէք պիր թարզտա, պիր մատանըն էօնիւնտէ օթուրտու։

Պըրագալըմ Բաուլ Տիւշմէն քէնտի էմրի նէզարէթինէ տէվամ իթտիրն, պիզ, Սէն սօգաղընտա վագը էրգէնճէլիքտէ մահէլլէ նամ գահվէխանէյէ նագը քէլամ իտէլիմ։

Էօյլէնէ պիր չարեէք գալարագ, էթմէքճի խաթունընա իքրամէն վէրիլէճէք գիճագիէթէ հիսսէտար օլանլարընն ճիւմլէսի, մէղքիւր գահվէխանէյէ կէլմիշ օլտուգ, հէնուզ վիրտ իթմիշ օլմահան գիճագիէթի սահիպինին մուվասալէթինէ ինթիզարէն, իչթիհա այընճը պագը իչկիլէր իչմէքտէ իտիլէր։

Օն տագըգատան պէրի, մատմուազէլ Ամանտա տախի կէլմիշ օլտուգ, մէղպուրէ մուիւմ օլան օտատա օթուրմուշ իտի։

Ամանոա, • կիւնիւ, իճապ իտէր իսէ, էօյլէտէն սօն-
րա ագշամա գատար մաղազաեա կիտէմէեէճէկի խուսու-
սքնտա, մատամ Օկիւսթինտէն րուխսաթ ալմըշ իտի։

Մէզպուրէ, պուլունտուղու օտաեա, խըզմէթճի Մա-
րիանը ճէյպ իտէրէք,

— Պանա վագը օյան վատընըզը իճրա իտէճէքսինիզ,
տէյինլ մի, տէտի։

Ֆարիաճ. — Սիզ, օլ պապատէ վէսվէսէ իթմէեին, մա-
տամ։ վատըմը պիլա թէրէտտիւտ իճրա իտէճէեիմ։

Խըզմէթճի գըզ, պու սէօզլէրտէն սօնրա, դիեաճէթ
սալատընա ավուէթ իթտի։

Օվիտ Սօլիվո, սալատա պուլունան դալէպէլիք արա-
սընտա զաեէթ չէն վէ քէյֆի կէօրիւնմէսինէ րաղմէն, տէ-
րուննէն իզթիրապը ադիմ իչինաէ պուլունուեօրտու։

Մէրգում, օ սապահքի մուխպիրլիկինին իւզերինէ, խա-
ֆիեէ մէմուրլարընըն պէհէմէհալ մէզքիւր գահվէխանէեէ
վիրուա իտէճէքլէրինէ չիւպհէ իթմէմէքտաէ, վէ իւք նազարտա
պունլարը թանըեաճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի ի-
սէտէ, պու ճիւմլէ իլէ, խաֆիեէ մէմուրլարը հալինաէ քի-
մէնէեի կէօրէմէմէքտաէ իտի։

Մարիան, պիր ագա, Օվիտին եանընտան կէչմէքտաէ օ-
տուղունտան, խապիսի մէրգում,

— Գըզը՛մ, քիւբէլէրինիզի թագտընը՞զ մը, տէյի սի-
վալ իթտի։

Ֆարիաճ. — (Գուլագլարընը կէօսթէրէրէք.) Հա՛յ հա՛յ,
թագտըմ... պագըն պանա նա՞սըլ կիւզէլ եագըշտը։

Օվիտ, կիւեա քիւբէլէրինէ պագմագ իւզրէ, մէրգու-
մէեէ տօղրու էեիլէրէք, ալչագ պիր սէտա իլէ,

— Գարարըմըզը ունութմատընը՞զ ա՛, տէտի։

Ֆարիաճ. — Խա՛յր, խա՛յր, օլ պապատէ րահաթ օլուն։
Շիշէմ հաղըր տըր, գահվէտէն ատնրա, օ չիշէտէքի իչկիեի
թագտիմ իտէճէեիմ։

Մարիան, օլ էնսատ մատամասը թարաֆընտան չաղ-
րըլտըզը ճիհէթլէ, Օվիտին եանընտան մուֆարագաթ իթտի։

Թամ պու արա, թագրիպա ալթմըշ եաշընտա պիր
քէյֆու իլէ պիրլիքտէ, գահվէխանէնին սալատընա պիր չա-
վուշ կիրտի։

Սօլիվո, պունլարա պագըպ, պիր միւտաէթտէն պէրու
անլընտա միւշահէտաէ օլունան պուրուշուգլուգ կէչտի, վէ
ֆիքրիրինտէն,

— Իչթէ խէֆիեէ մէմուրլարը կէլտիլէր. վագտա թէպ-
տիլ դըեաֆէթտէն իսէլէր տէ, պէնիմ պագըշըմ, Ամէրի-
գալըլարըն պագըշը կիպի քէսկին տիր. պինապէրին, խէ-
ֆիեէ մէմուրու օյտուգլարընտա շիւպհէմ եօգ տուր, տէտի։

Ֆիլվագը Սօլիվո, պու պապատէ եանըլմաեըպ, մէրգու-
ման իքի չախսլար, սէր խէֆիեէլիք թարաֆընտան կէօնտէ-
րիլմիշ օյան Պրիշար վէ Մօնթէէլ նամ թէպտիլլէր իտիլէր։

Ֆախթ քէօյլիւ. — (Մարիանա.) Օհօ՛, դալիպա պու կիւն
պինէթինիզ օլմալը տըր... Ֆագաթի, գըզըմ, պինէթինիզ
պուլունմասը, ումարըմ քի, պիզէ պիր միդտար թատմ կէ-
թիրմէնիզէ մանի օլմատը։

Ֆարիաճ. — Խա՛յր, էֆէնտիմ... սիզ շու սուֆրաեա
պուեուրուն տա, իսթէտիկինիզ թատմըրը օրաեա կէթի-
րէլիմ։

Մարիան, մէրգումըրը, օ սապահը Օվիտին օթուրմուշ
օյտուղու մահէլլէ, պինապէրին ճամէքեանըն եանընա կէօ-
թիւրտիւ։

55

Իքի մէմուրլար օթուրտուլար։

Ծարիան. – *Զանն իտէրիմ քի, պուրատա րահաթսընըզ։*

Փրիշար, եախօտ սախքե քէօյլիս. – *Էվվէթ, էվվէթ,*

Ծարիան. – *Զաբո՞ւգ մու կիտէճէքսինիզ։*

Ջավուշ. – *Խա՛յր, օ գաատար թէլաշ իտէճէք սէպէպիմիզ եօգ տուր, էլվէրիր քի, սաաթ պէշտէ հարէքէթ իտէն վէրսայլ գաթարընա վասըլ օլապիլէլիմ։*

Ծարիան. – *Թէմամ, էօյլէ իսէ, պուրատա կիւլիւպ սէօյլէնտիկինի, վէ շարգըլար օգունտուղունու տինլէյէճէքսինիզ։ – Անճագ, չիմտի սիզ նէ՞ իսթէյօրսունուզ։*

Ջավուշ. – *Էվվէլ էմիրտէ պիզէ իքի գաատէն ապաէնթ կէթիրին, սոնրա տախի իսթէտիքլէրիմիզի սէօյլէրիզ։*

Մարիան, իսթէնիլէն ապաէնթլէրի, գահվէխանէնին պիր ուշաղը վասըթասըյլա կէօնտէրտի։

Օլ էսնատէ, պիր էթմէքճի գաատըն գօշարագ, սալահա կիրիպ,

— *Արգատաշլա՛ր, Լիզօն գաատըն կէլիյօր, սօգաղը տէօնտիւկիւնիւ կէօրտիւմ, տէտի։*

Ճիօճէ. – *Տիգգաթ իտին... պուրատա պուլունան էսնաֆըմըզտան է՛ն իչթիյաըը, չիչէք պուքէթինի թագտիմ իտէճէք տիր։*

Այնի վագըթտա, ալթմըշ սինինի միւթէճավիզ պիր քիմսէ, պիր մասանըն իւսթիւնէ գօնուլմուշ օլան չիչէք պուքէթինի ալարագ, հաղըրուն արասընտա կէչիպ տուրտու։

Ծուրաճիօ. – *Լիզօն գաատըն իչէրի կիրտիկի սըրատա, նէ՛ նաբըլաճաղընը ճիւմլէնիզտէ պիլիրսինիզ, տէյի՛լ մի։*

Ծագը սէտալէր. – *Էվվէթ, էվվէթ։*

Ծուրաճիօ. – *Արթըգ, սուս օլալըմ։*

Տէրհալ օրթալըգտա սուսլուգ հասըլ օլտու։

Պրիշար իլէ Մօնթէլ, օլ էսնատէ, խէֆիճէլէրէ մախսուս պագըշլարըյլա, նաղարը տիգգաթլարընը գաբուճա աթֆ իթմիշ խտիլէր։

Նիհաճէթ ժան Ֆօրթիճ իչէրի կիրմէքլէ, հէր թարաֆտան,

— *Եաշասը՛ն Լիզօն գաատըն, ավազէսի իչիտիլտի, վէ պուքէթի թուլթան իհթիճաը, էթմէքճի խաթունուն իսթիդալինէ կիտիպ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ,*

— *Լիզօ՛ն գաատըն, մէսէրրէթ ալէմէթի օլարագ, տօսթլարընըզ թարաֆընտան մէճպուրնէյն սիզէ թագտիմ օլունան իչպու պուքէթի գապուլ իյլէմէնիզ ըչճա օլունուր, տէյի պէճաան իյլէտի։*

Այնի վագըթտա, պէթէքըար, վէ ումում թարաֆընտան, «Եաշասը՛ն Լիզօն գաատըն» ավազէսի, թէքմիլ վասի սալաթը տօլտուրտու։

Զէվալը էթմէքճի խաթունըն կէօղլէրի, պու թէվճճիհ էմարէլէրինտէն միւթէէսսիրէն եաշարմագտա իտի։

Սախթէ քէօյլիս, սախթէ չավուշա տօղրու էհվալէրէք, գուլաղընտան աշաղըեա,

— *Պա՛ւ գարընըն՝ Դլէրմօն հապսխանէյի ֆիրարիսի օլմասը միւմքին տէյիլ տիր, տէտի։*

Ջավուշ. – *Շիմտիլիք մուհաքէմէ իթմէյէիպ, պիր ապ պէքլէյէճէլիմ։*

Ճիօյլիս. – *Ֆագաթ, թավր ու հէյվէթինտէն նամուսլու պիր գաատըն օլտուղու անլաշըլըեօր։*

Ջավուշ. – *Զահիրի ահվալ, չօգ տէֆթա ալտաատըճը օլուր, վէ պունուն իսպաթը տա, շու տուր քի, հէր նէ գաատար պէն չավուշ, վէ սէն քէօյլիս գըեաֆէթինտէ պուլունուեօր իսէքտէ, իքիմիզ տէ պու գըեաֆէթլէրին սահիպի տէյիլիզ։*

Սալատա հաղըր պուլունանլար, էթմէքճի խաթունըն սարըլմագ իւզրէ պիրիպիրինի եիթիչթիրմէքտէ, վէ օ գաատընճըղազ իսէ, թապիի պիր հէեէճանա միւպթէլա օլմուշ օլտուղու հալտէ, հանկըսընա ճէվապ վիրէճէկինի պիլմէմէքտէ իտի։

Լիօնէ, մէրգումէնէ պիր գաաէհ ուղաթը, վէ ժան Ֆօրթիէ, էլի տիթրէեէրէք, պու գաաէհի ալտը, վէ տո. տադլարընա եադլաշարըմազտան էվվէլ, հէման անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ,

— Տօսթլարըմ... սէվկիլիլիւ տօսթլարըմ... ումումունուզուն սըհհէթինէ օլարագ իշտու պաաէհի նուշ իսթէօրում, տէտի։

Ջօգանըթաճը գարը. – (Ամիրճէ պիր սէտա իլէ.) Թաամ հաղըր տըր... սուֆրաեա պուեուրուն։

Թուրանժօ իլէ Լիօնէ, ժան Ֆօրթիէէի, սուֆրանըն էն միւթէպէր մահէլլինէ օթուրթտուլար, վէ քէնտիսինէ թադտիմ օլունան չիշէք պուքէթինի տէ, պիր չիշէք սադրսը տէրունինտէ օլարագ, սուֆրանըն օրթասընա վաղ իլլէտիլէր։

Չիեաֆէթէթ պաշլանտը։

Օվիտ Սօլիմօ, ժանըն հէման եանընտա, վէ անըն սըրտասընտա օթուրմուշ օլուպ, հաղըրունու ֆէվգէլատէ էյլէնճիրմէքտէ իտի։

Րէամի պիր չիեաֆէթի քէշիտէսինտէ, տօղրու մալումատի ալան ղադէթալար կիպի, պիղ տէ չու չիեաֆէթին թէֆէրրուատընը եաղմադ իսթէմէնիղ։ Ճու դաաէրը սէօյլէրիղ քի, չիեաֆէթի մէդքուրէ ղանէթ միւքէմմէլ օլուպ, աաամ պաշընա վէրիլէն ալտըշար ֆրանգ կիպի ճիւղի պիր մէպլաղ իլէ, լօդանթաճը դարը ղանէթ նէֆիս վէ ալտա թաամլար թէրթիպ էթմիշ իտի։

Իրի իսէֆինէ մէմուրլարը, իշտու էյլէնճէտէն պիր սէրճէ քէնտիլէր տէ իսթիֆաաէ էթմէքտէ իտիլէր։

Ամանտա, էնտիշէ վէ սադրըսըղընդ իչինէ օլտուղու հալտէ, պէսթէլի գօմէտիա թարղընտա պաշլամըշ պուլունան վէ րէվիչի հալէ նէզարէն, միւէսսիր վէ ֆէվգէլատէ ֆաճիալար սուրէթինտէ խոթամ պուլաճադ օլան չու օխունուն պիթմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի։

Վադթըն կէչմէսի, եալընըզ մէզպուրէնէ ուղուն կէօրունուպ, պիեաֆէթտէ պուլունանլարըն սուֆրասընա գահվէխանէյէ կէլմէզտէն էվվէլ, Լիօնէ գաաէրը թանժօ, չէօյլէ սէօյլէտի։

Մարիան, պիւթիւն ադաասը տիթրէմէքտէ օլարագ, Ֆիժօնլուն ունուն վիրէճէկի իշարէթէ պէքլէմէքտէ իտի։

Մէզպուրէ, չուրուպ չինչէլէրինի համիլ օլան քիւչիւք մասաեա տօղրու իլէրլէյէրէք, քիլէրճիյէ խոթաալէն,

— Ժա՛գ, շարթրէօզիւ սիղ վիրմէյին, պէն վիրէճէյիմ, տէտի։

Քիլէրճի. – Բէք իյի, Մարիան։

Կէնճ գըզ, ճէպհինտէն պիր շիշէ չըգարըպ, տիկէր չինչէլէրին եանընա գօյտու։

Օվիտ, չէնտ տագըգատան պէրու մէրգումէնի գօլտաջըղ ճիհէթլէ, մէզքիւր մուամէլէսինի միւշահատէ իթմէքլէ, քէնտի քէնտիյէ,

— Թէմամ, հիչ պիր շէյի ունութմաեօր... եարըմ սաաթա գատար, զանն իտէրիմ քի, էրէյիճէ կիւլէճէյիզ, տէտի։

Ա՛յնի վադըթտա, Օվիտ աեաղա գալագընտան, Թուրանժօ, չէօյլէ սէօյլէտի։

— Հա՛, հա՛, իչթէ պիզիմ Ֆիժօնլու կիւղել պիր շարդը օղուեաճադ տըր, աֆէրին Ֆիժօնլու։ Էկէրչի օղուեաճադ տըր, ճաղընըզ շարդընըն նագարաթը օլուր իսէ, ճիւմլէմիզ պիր աղըզտան վէ մէճպուրնէն թէբրար իտէճէյիզ։

Ձիր բարաֆտան սէտալէր. – Էվվէթ, էվվէթ, օղուսուն, օղուսուն։

Սօլիմօ, սադ էլինի, կէօքսիւնիւն սօլ թարաֆը իւզէրինէ վաղ իլէ, մուգալլիտէրէ մախսուս պիր սէտամ վիրտի, վէ գատէհու,

— Արգատաշլա՛ր, մատէմ քի պէնիմ շարդը օղումադըղընը արզու իտիեօր իսէնիզ, իսթէտիկլինինիզ գատար շարդընը օղումաեա մէճպուրնէն հաղըրըմ, լաքին, էվվէլճէ սէօզ իսթէրիմ, տէտի։

Ձիօճէ. – Իսթէտիկլինիզ սէօզ, միւթթէֆիգէն վէրիլմիշ տիր... Հայատէ, արգատաշ, հէբիմիզ սիղի տինլէեօրուզ։

Օվիտ. – Արգատաշլար, [illegible]

նամ գահվէխանէյէ կէլմէզտէն էվվէլ, Լիօնէ գաաէրը թա-

նըմաղ խոխ, ֆագամ սիղին վասըթանըղլա քէնտիսինի թանըտըմ, քէնտիսինի սէվտիմ, վէ ըհաեէթ վէ հիւրմէթ իթմէկէ տախի պաշլատըմ։ Ֆիլմագը, Լիզօն գատըն նամուսու պիր գատըն տըր, վէ պէնիմ քէնտիսինէ թագտիմ իտէճէք օլտուղում ճիւզի պիր հէտիեէնի գապուլ իյլէտիկինտէ, քէնտիմի պախթիեար վէ մէսուտ ատտ իտէճէիմ։

Պազըլար. – *Ա՛ֆէրի՛ն, աֆէրի՛ն։ Կիւզէլ պիր ֆիքիր... Պէօյլէ պիր ֆիքրէ մուխալիֆէթ օլունամազ։*

Թուրանժօ. – *Է՛յ, պապա Տիժօնլու, շու հէտիեէնի կէօսթէր պագալըմ։*

Օվիտ, *օթուրտուղու եէրտէն գալգըպ, ժան Ֆօրթիէեէ տօղրու իլէրլէտի, վէ մէրդումէ տախի աեռաղա գալգըպ, մէրդումա տօղրու տէօնտիւ։*

Օվիտ. – (*Մէզպուրէեէ քիչիւք պիր դուրթու թագտիմ իտէրէք։*) *Մատամ Բէրրէն, պու հէտիեէմի գապուլէ միւսաատէ իտէրէք, սիղի քուս իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իյլէմէնիղի թէմէննի իտէրիմ։*

Ժան, իբի եանաղընը թագտիմ իթմէսիյլէ, Ռօլ Համանըն ալչագ չէրիքի, Ճուդա կիպի, պիչարէ գատընճըղազըն իբի եանաղընը բուս իթտի։

Տէրհալ, էթրաֆտան շիտտէթլի ալգըշաեըշլարըա պէրաապէր,

— *Հէտիեէնի կէօրէլի՛մ, հէտիեէնի կէօրէլի՛մ, սէսլէրի իչիտիլտի։*

Ժան Ֆօրթիէ, սախթիեան լէ գաբըր օյան քիչիւք գուրթուեու աչըպ, թէսաճճիւպլէ նիտա իթտի, վէ իչպու մահֆազա, էլտէն էլէ կէղէրէք, ումումուն հայրէթինի մուճիպ օլտու։

Տիւրքեացնը գարը. – *Տի՛ժօնլու, օ՛ղլում, գատընլարըա նէ՛ եօլտա մուամէլէ իթմէքլիկի բէք իյի պիլտիկինիղ իչին սիղի թէպրիք իտէրիմ։* – Սահիհէն վիրտիկինիղ հէտիեէ, *բէք կիւզէլ տիր, պունուն աչգընա պիրէր թանէ չագմագ ճայիղ տիր։*

Օվիտ. – *Պէն հէր չէյի տիւշիւնմիւշիւմ... քեաֆֆէյի*

հաղըրունա պիրէր գատէհ չարթրէօղ իբրամ իտէրիմ։

Պազը սետալէր. – *Եաշասընն Տիժօնլու։*

Մարիան, պու սէօղլէրի իչիթտիկինտէ, տէրհալ, մալիւմ օլան պիր նէվ եէչիլ գիւմբիւտի չարթրէօղիւ հավի պուլունան իբի չիշէ իլէ գիւեաֆէթ եէրինէ գօչտու, վէ էվվէլա էթմէքճի Խաթունա խիթապէն,

— *Լի՛զօն գատըն, իբք տէֆա սիղին գատէհինիղի տօղտուրմագ իսթէրիմ, տէտի։*

Ժան, գատէհինի ուզաթմասընտա, խըզմէթճի գըզ, մէգբիւր գատէհի, աղըընա գատար տօղտուրտու, վէ սօնրա, Սօլիվօեա տօղրու տէօնիւպ,

— *Շիմտիտէ սըրա սիղէ կէլտի, միւսիւ Տիժօնլու, տէյի պէեան էյլէտի։*

Մարիան, հօգգապազլարա մախսուս մէհարէթլէ, էլինտէքի չիշէլէրի թէպտիլ իթմիչ օլտուղունտան, Օվիտ, քէնտի գատէհինի ուզաթտըղընտա, մահուտ Գանատալընըն չէրպէթիյլէ մախլուբ օյան չարթրէօղ չիշէսինտէն օ գատէհի տօղտուրտու։

Օվիտ. – *Սչգընըզա Լիզօն գատըն... պիրլիքտէ չագատըմ։*

Ժան. – *Էվվէթ, էվվէթ, պիրլիքտէ չագմամըզա մէմնուն օլուրում։*

Պէօյլէճէ իբի գատէհլէր թօգալաշըպ, պատէհու Սօլիվօ իլէ էթմէքճի Խաթուն, պիրէր եուտումտա մէգբիւր գատէհլէրի պօշալթտըլար։

Ամանտա, գուլագ թօղլարընտան աչաղըեա թէր տանէլէրի ադտըղը, վէ կէօղլէրինի՝ Օվիտին, ժան Ֆօրթիէնին վէ Մարիանըն իւզէրինէ աթֆ իթմիչ օլտուղու հալտէ, բէրտէնին պիր արալըղընտան, զիքր իթտիկինտիզ իւչ չախսըն հիչ պիր հարէքէթինի նաղարը տիգգաթընտան դայպ իթմէմիչ իտի։

Սօլիվօ, քէնտի գատէհինի պօշալթտըղընտա, Ամանտանըն կէօղլէրինտէ, տիչի գաբլանլարա մախսուս պիր բալագըզ միւշահէտէ օլունտու։

Մէզպուրէ , քէնաի քէնաիեէ ,

— Իչթէ չիմաի պէլանը պուլաուն , էյ հայաուա ... պու խուսուսաա եէմին տաիի իտէպիլիրիմ, վէ տաիիլի պիր տուչդու , եանըլմաաըզըմը պանա խապէր վէրիեօր , տէտի ։

Օ արա , տիւքքեանճը դարը , էթմէքճի Խաթունա տօղրու իլէրլեեէրէք , չէօյլէ սէօյլէտի .

— Լի՛զօն գաարն , չիմաի սըրա պէնիմ տիր ... Տօսթլարընըզ օյան վէ սիզէ թէվէճճիւհլէրի պուլունան եալընըզ էթմէքճի էանաճը օլմաեըպ , քէնաիլէրինէ էթմէք տաղըթաըզընըզ քիմսէլէր տաիի սիզի սէվէրլէր , վէ ծնլարտան պիրիի , չու հէտիեէեի , պէնիմ եէտիմլէ սիզէ թտադտիմ էթմէքտէ տիր ։

Տիւքքեանճը դարը , պու սէօյլէրի սէօյլէեէրէք , մէզպուրինին եանընա , Մարիան թտարաճընտան կէթիրիլմիշ , վէ ճադտաթ ալթուն սնքքէեէ թտահվիլ օլունմուշ օյան իչի եիւզ ֆրանգը վաղ իթտի ։

Տէրհալ , հէր թտարաճտան , հուրրա՛ սէտաալէրի իչիտիլիպ , ժան , տիւքքեանճը գարըեա սաըլըրը ։

Ջիօճէ . — Էքէյիճէ աճըգը հալլէր կէօրտիւք ... Շիմտիէ էյլէնմէէք վագթը կէլտի ... թիւրքի վէ չարգը չաղըրըպ , էյլէնմէլիեիզ ։ Հէր քէս , պիլտիկինի թէդաննի իտէճէք տիր ։ Իչթէ պէն պաշլաեօրում ։

Ուճում հագըրուն , Լիօնէեի տինլէմէք իւզրէ սուս օլտուլար ։

Օվիտ իսէ , կէօզլէրինի ժանըն իւզէրինէ տիքմիշ օլուպ , Դանաատալընըն չէրպէթինին թէէսսիրինէ պէքլէմէքտէ իտի ։

Լիօնէ , հէր թտարաճտան իչիտիլէն ալգըշլաեըշլար արտաընըա , օգուտուղու շարգըեը պիրթիրինճէ , եէնիտէն պիրըէր էշկի չագըլտը ։

Ջուրնալիժօ . — Սըրա Տիժօնլուընուն տուր ։

Պազը սէտալէր . Էվվէթ ... էվվէթ ...

Պու էանաատէ , պիր թտադըմլար տա աեագլարընը եէրէ վուրարագ ,

— Սըրա Տիժօնլուընո՛ւն տուր , Տիժօնլուընո՛ւն, տէյի պաղըըշմադտա իտիլէը ։

Օվիտ , աեագլա գալգտը , վէ էթմէքճի Խաթունտան կէօզլէրինի աեըրմաեագտ , պիր պէսթէ օգուտմաեա պաշլատը ։ Լաքին , իչինճի պէյիթին օրթտասընտա , մէրգումտ տուրուպ , էլինի անլընա կէսթիւրտիւ ։ Զանն իտէրսին քի , մէրգումուն գուվվէյի հաֆըզտասը նակէհան մահվ օլմադտա իտի ։

54

Ջիօճէ . — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք .) Նէ՞օ , պապա իսթիհար , բուսուլաեը շաէըրտը՞ն մը ... պիր թանէ տահա չագտաըտան , հէր շէյի իտամթըլարընը ։

Լաքին Օվիտ , գամթի իթմիշ օլտուղու պէյիթին սօն ճիւմլէլէրինի տիւշինմէեիպ , պիրտէն պիրէ ֆիքրինաէ պիր գարարթը հասըլ օլտու , չինքի Դանատալընըն չէրպէթի , թէէսսիրինի կէօսթէրմէեէ պաշլամըշ իտի ։

Մարիան իսէ , թտապիի պիր հէեէճանա տիւշտր օլարագ , պիր նէվ տէհշէթլէ մէրգումա պագըեօրտու ։

Իչի խէֆիեէ մէմուրլարը տա , տիրսէքլէրինի մասանըն իւզէրինէ տաեաթմըշ օլուպ , տիդդաթ իթմէքտէ , վէ ֆիքիրլէրինտէն ,

— Ա՛ճապա պիզէ խապէր վէրիլէն հատիսէ , պո՞ւ մու տուր , տէյի տիւշինմէքտէ իտիլէը ։

Ձէր թտարաճտան սէտալէր . — Պա՛պա Տիժօնլու , պու կիւն սէնինլէ ագշա՞մ մը իտէճէեիզ ... Շարգընը օգուտմաեա տէվամ իտէճէ՞քմիսին ։

Օվիտ, մանէասըզ պիր թարզտա էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիպ, անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ,

— Ճարդը՞ մը օգուտագ ... չարդը օգուտագտան պիեաատէ զարիպ չէյլէր վար տըր, տէտի։

Սօլիմանուն ածիպ պիր հալ քէսպ էթմէսի, վէ կէօզլէրինին տէրէճէտէն պիեատէ աչըլմասը իւզէրինէ, ումումէն հայրէթի հասըլ օլտու, վէ տիւքքեանճը գարը,

— Ա՛ճայի՛պ, պու ատէմին ագըրնա՞ մը կէլիեօր, տէտի։

Ովիտ. — Պէնի՞մ մի ագըրմա կէլիեօր ... ա՛ պուտալար, սիզ հէբինիզ տէ տիվանէխինիզ։

Օվիտ, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, գահգահալը պիր կիւլիւշ գօբարտը։

Տիւքքեանճը գարը. — (Տիժանլուանուն եանընա կիտէրէք.) Եահո՛ւ, միւսիւ Բիէր Լըպրէօն, քէնտինիզէ կէլին։

Ովիտ. — Ա՛ չաշգըն, տիվանէ օլտուղունուզու կէօրիւեօրսունուզ ա՛։ Պէնիմ իամիմ Բիէր Լըպրէօն տէյիլ տիր։ Պէն Օվիտ Սօլիվօեում ... Էթմէքճի էանաֆընտան տա տէյիլիմ, իլա չէհիրլիեիմ, վէ քէնտի իրատալարըմլա կէչինիրիմ... իրատալարըմտա, ճիւմլէնիզին մալիւմիւ օլան հալազատէմ Բօլ Հարմանըն սաեէսինտէ տիր։

Ժան Ժօրժիէ, պու իամի իչիտինճէ, տիմրէտի, վէ լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու։

Օլ էանատէ, պիւմիւն հապըրուն աեաղա գալգմըշ օլուպ, Օվիտին էթրաֆընտա թօբանմըշ օլտուգլարը հալտէ, թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իլէ մէրգումու տինլէմէքտէ վէ քէնտիսինէ պագմագտա իտիլէր։

Օվիտ, չու եօլտա տէվամ էթտի.

— Բօլ Հարմանը ... պիլիրսինիզ ... Մէշհուր մաքինիսթ ... վէ Գուրպվուատաքի ֆապրիգանըն սահիպի տիր ... Անընը, պէնիմ հալազատէմ օլտուղունու սէօյլէտիմ... լաքին, պու տա սահիհ տէյիլ տիր ... պիզիմ, նէ՛ հապրէթի էվա, նէ՛ տէ հապրէթի Ատէմ թարաֆլարընտան ագրապալըզմըզ եօգ տուր ... Բօլ Հարման տէնիլէն չախա, պիր խըրսըզ, հէմ միւքէմմէլ պիր խըրսըզ տըր ... պիր գունտագը վէ գաթիլ տիր ... պունու, նամուսում իւզէրինէ սիզէ սէօյլէեօրում։ Եիկիրմի պիր սէնէ մուգատատէմ, Ինկիլթերրա իլէ Ամէրիգա արասընտա վէ Լօրտ-Մէր վաբունտա, պիրիպիրիմիզի թանըտըգ ... Օ հայլազ, պիր թագըմ ճինտանէթլէր իչէմիզ օլտուղու իչին, Ֆրանսատան ֆիրար իթմէքտէ իտի ... Նիւ-Եօրգա կիտիեօրտու։ Ալտըգը իամատէ, ազ պիր զէման էվվէլ վէֆատ իթմիշ օլան պէնիմ հալազատէմ Բօլ Հարմանըն իամի իտի ... պուրասընը պէն չագըրըզըմտան, քէնտիսինի գարանճա իչինէ տիւչիւրտիւմ, վէ եիկիրմի պիր սէնէտէն պէրու սուս տուրմագըզըմա պէտէլ, սանտըգընը հէման պօշալթմագտաերմ... լաքին, թիւքէնմէզ պիր սանտըգ ... իչինտէն, նէ՛ գատար ագչէ ալընըեօր իսէ, օլ գատար արթըեօր ... աուէթա բէրունուն ալթուն մատէնի տինմէկէ լաեըգ պիր սանտըգ։ — Օ հայլազ Բօլ Հարման, միսեօնյար սահիպի տիր, օ Բօլ Հարման քի, պէնիմ սահիհ հալազատէմ օլմատըզը կիպի, ասըլ իամի տէ, ժագ Կաբօ տուր։

Ժան. — (Ա՛գըր պաշընատան կիտիպ՛, տիվանէ կիպի Օվիտէ տօղրու գօշարագ, վէ գօլունտան թուֆթարագ.) Ժագ Կարօ՛, Բօլ Հարմանըն ասըլ իամի՝ Ժագ Կարօ՛ մու տուր տէտինիզ... Սէօյլէտիկինիզ տօղրու տուր, տէյիլ մի։

Սօլիմանուն կէօզլէրի, օլ էանատէ գիեատէճէ բարլագտա օլուպ, եիւզիւ տաճի պուրուշմագտա իտի։ Մէրգում, չէօյլէ տէվամ էթտի.

— Էվվէլթ, ասըլ իամի Ժագ Կարօ տուր, տէտիմ, վէ թէքրարլարըմ... Ժագ Կարօ՝ օ գաթիլ, օ գունտագը, վէ օխըրսըզ տըր քի, քէնտի էֆէնտիսի օլան Ժիւլ Լատրու նամ զաթը, պունտան եիկիրմի պիր սէնէ էվվէլ, Ալֆօրվիլտէ էօլտիրմիւշ տիւր... Ա՛հ, օլ վագըթ, պու չէյլէրին ճիւմլէսինի քէշֆ իտէճէկլիմ էլպէթթէ չիւրհէ պիլէ էթմէքտու... Ֆագաթ պէն, անըն հագգընտա պագը չիւլհէօրտու... Ֆագաթ պէն, անըն հագգընտա պագը չիւլհէհէ գահիպ օլտուղումտան, սանա, է՛յ Լիզօն գատըն, լագըրտը էթմէք իսթէմէհէնէլէրի լագըրտը էթտիրմէկէ մէճպուր գըլան Գանատալընըն չէրպէթինտէն իչէրտիկիմ կիպի, օնա

տախի իչիրտիմ... Իչմէջ, պէօյլէ, էյ իչմիլեար, օ չէրպէ-
թին թէէսսիրիյլէ, սէն հէր չէյի մէյտանա գէօյմադտասըն:

Ջան. – (Ա.գիը պաշընատան կիտիւեօր տէյի զանն իտէ-
րէք.) Պէ՞ն մի... Ֆագամի՞ նէ՞ տիմէք իտմէէօրսուն:

Ֆարիան. – Տիմէք իտմէէօր քի, սիզին իչին չէյմանի
պիր չէրպէթ հազըրլամըշ իտի, լաքին օ չէրպէթտէն քէն-
տիտի իչտի:

Օվիտ, իտիլէն սէօզլէրի տինլէմէէօրսու: Մէրդումէն
կէօզլէրի գանլարա միւլէմնա օլտուղու, վէ ադաստ տիմ-
բէտիկի հալտէ, չէօյլէ տէվամ իմմտի.

— Օ Դանատալընըն չէրպէթինի քի, ժադ Կարօեու սէօյ-
լէթմէկէ մէճպուր իմտիկի կիտի, սէնի տէ, հէր քէսին գաբ-
շընատա, ալէնէն, Լիզ Բէրրին օլմատըզընը, վէ ժան Ֆօր-
թիէ իտուկինի իգրար իմտիրէճէք տիր:

Ջան. – (Լմնալի նամէսպուդ պիր տէհչէթ իլէ.) Սուս
օլուն, սուս օլուն:

Օվիտ. – (Տէվամ իտէրէք.) ժան Ֆօրթիէ, էվվէթ օ
ժան Ֆօրթիէ քի, գըզընը էօլտիւրմէք իտթէտիմ... քէնտի-
սինի, ժի-լը-Ռէօր սօգապընատաքի քէրէվէթին ալթընատա,
թէէնի եէրտէ էգմէնէ չալըշըրմ, օ ժան Ֆօրթիէ քի, Գլէր-
մոն հաալսհանէնի ումումիսինտէ միւէպպէտէն մահպէսնէթէ
մահբիւմ օլտուղու հալտէ, օրատան ֆիրար իմմիշ տիր:

Ումումուն ադըդլարընատան տէհչէթլի պիր նիտա իչի-
տիլտիկի կիտի, քեաֆֆէսինին եիւղէրինտէ տախի նէֆրէթ
հիսսի հասըլ օլտու, վէ ժան իլէ Սօլիմոնուն էթրաֆընատա
չէվրիլմիշ օլան տէյիրմի աչըլտը:

Լաքին էթմէքճի խաթուն, մէսէլէնէ ասըլ քէնտի հա-
լինտէ պագարադ, վէ պաշընը գալտըրարադ,

— Ա՛հ, ալչա՛գ, ալչա՛գ: Սէն պէնի թէլէֆ իտէճէկի-
նի զանն իտիեօրսուն, լաքին, պէնի գուրթարըեօրսուն,
տէտի:

Օվիտ. – Գունատադ պըրագմադ, սիրդամ իմմէք, վէ
աուէմ էօլտիւրմէք ճինաեէթլէրինէ մահբիւմ օլան ժան
Ֆօրթիէ, սէնտէն:

Ջան. – Էվվէթ, պէն իմ, պէն իմ, ֆագամի սէնին քէօր-
լուդուն, պէնիմ նամուսումու գուրթարընէօր: Էվվէթ, տօսթ-
լարըմ, պէն ժան Ֆօրթիէեիմ, մահբիւմ օլան վէ հապսհա-
նէտէն ֆիրար իտէն ժանընըմ... Հալ պու քի, պու աուէմին
ադընընըն իգրարընատան տախի իչինտիկինիզ վէ անլատընը-
նըզ վէճճ իւղրէ, ժադ Կարօնուն իրթիքեաթ իմմիշ օլտու-
ղու ճինաեէթլէրը իչին մահբիւմ օլմուշ իտիմ... Ֆագամի,
հապսհանէտէն, մահզա էվլատընը, վէ պէնիմ կիպի էօլտիւր-
մէք իտթէտիկի պիտուչ գընզընը պուլմադ իչին ֆիրար իմ-
տիմ: – Ա.լչա՛գ, սէօյլէտիկին սէօզլէրէ չահիտլէր, հէմտէ
բէք չօդ չահիտլէր վար տը: – Սաեէնտէ, նամուսում իպ-
գա օլունուեօր: – Սաեէնտէ, չօճուգլարընա նամուսուղ
պիր իսիմ պընրագմատեաճաղըմ:

Էթմէքճի խաթուն, պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա, չէօյլէ
իլավէ իմմտի.

— Տօ՛սթլարը՛մ, չիմտի պէնիմ քիմ օլտուղումու պիւի-
եօրսունուղ... Էօմիւմ, ֆէլաքէթլէրիմէ վագըֆ օլտու-
նուղ, արթընը սիզ պէնի մուհաքէմէ իտին... Պէնի մահբի՛մ
միւ գընատեօրսունուղ:

Օրատա պուլունանլարընը ճիւմլէսի, ժանընը եանընա
գօչարադ, էլինի թուրթուրար:

Օվիտ իսէ, օլ էանատէ պիր իսկէմլէ իւզէրինէ տիւշ-
միւշ օլուպ, չիտտէթլի պիր նէօպէթլէ տէպէլէնիեօրսու:

Թամ պու արա, խէֆիեէ մէմուրլարը, Լիզօն գատը-
նըն էթրաֆընատա պիրիքմիշ օլան ղալէպէլիկի տաղըտըպ,
պունլարատան պիրի, էլինի, մէրդումէնին ումուղու իւզէրի-
նէ վազ իլէ,

— Գլէրմոն հաալսհանէսինտէն ֆիրար իմմիշ օլան ժան
Ֆօրթիէ, գանուն նամընա սիզի տէրտէսթ իտիեօրում,
տէտի:

Ջան. – (Շաչընարադ.) Պէնի տէրտէ՞սթ մի իտիեօր-
սունուղ:

Տէրհալ, մէրդուման մէմուրլարընը էթրաֆընատա հիս-
տէթամիզ սէտաւեր իչիտիլտի, վէ Լիօնէ իլէրլէեէրէք,

— Տիւնեատա էֆն զիեատէ նամուսլու օլան Լիզօն գա. տըն կիպի պիր գատընը նա՛սըլ տէրատէթ իտիեօրսունուզ, ա՛ման ... ա՛ման ... տէյի պէեան էյլէտի ։

Ֆեմուր . – Գանուննա իթատթ իտին , վաղիֆէմիզի իճ. րա իթմէքլիկիմիզէ միւսաատէ էյլէեին ։

Չէր բարաճտան սետալեր . – Ա՛ման , ա՛ման ։

Ֆուրանճօ . – (Օվիտի կէօսթէրէրէք .) Էկէրչի պիր քիմ. սէեի տէրատէթ իթմէք իտթէեօր իսէնիզ , պու ալչաղը տէր. տէթի իտին , ֆագաթ Լիզօն գատընա էլ տօդունսուրմա. ըրըն ։

Ֆեմուր . – Գանուննըն հիւքմիւ իճրա գըլընմալը տըր ։

Ֆուրանճօ . – Խա՛յր , խա՛յր ։

Ալիօճե . – (Ժանըն գուլաղընտան աչաղըտա .) Հա՛յտէ, Լիզօն գատըն , ֆիրար իտին ... սադըն թէսլիմ օլմաեըն ... Սիզ էվլատլարընըզըն սաատէթի իչին չալըշաճաղսընըզ ։

Տէրհալ, էթմէքճի Խաթունուն էթրաֆընտա պիր սիւ. րիւ էչիաս թօպլանարագ , մէրգումէճի , ճանընտաքի տօգա. դա նաղըր պիր գաբուսու պուլունան մահթաֆա տօղրու սիւրտիւլէր ։

Խէֆիճե մէմուրլարը , Ժան Ֆօրթիէճի օլ գատար գա. լէպէլիկին էլինտէն ալարագ , կէօթիւրէմէճէքլէրինի ան. լատըգլարընտան , զիեատէ ուղրաչմատըլար ։

Օվիտ Սօլիօտա կէլինճէ , սինիր նէօպէթի արթմագ տա օտուղունտան , տէպէլէնէրէք եէրէ տիւշտիւ , վէ Մարիան , նէֆրէթի ազիմէ իլէ մէրգումա պագարագ ,

— Ղալիպա խատթատըր , լաքին քէօրէք կիպի կէպէր. սէ , ճըմագ ճայիզ տէյիլ տիր , տէտի ։

Ֆեմուրյարտան պիրի . – Խա՛յր ... խա՛յր ... պու ատէ. մին եաշամտատը , վէ իչինթիկիմիզ իդրարլարը , միւսթէն. թիգիլ տայիրէսինտէ տախի թէքրար իթմէճի լազըմէտէն տիր ... Պիր հէքիմ ... չաբուգ պիր հէքիմ չաղըրըն ։

Տիւքքեանճը գարը . – Պուրատա պիր հէքիմ վար տըր ... Մա՛րիան , չաբուգ տօգթօր Բիչարա գօշ , սէօյլէ պուրատա կէլսին ։

Մարիան . – Բէք իյի , մատամ ։

Խըզմէթճի գըզ , գօշարագ տիշարը չըգտը ։ Այնի վա. գըթտա , Օվիտ , քէսիլմիշ եըլան միսիլլու պիւքլիւմ պիւք. լիւմ օլուեօրտու , վէ պաշընը չիտտէթլէ եէրէ վուրմագտա իտի ։ Ազընտան տախի քէօրիւք ֆըշգըրմագտա օլուպ , էթրաֆընտա իսէ , պիր թագըմ խալգ , տէհշէթ իչինտէ պուլունարագ թօրլանմըշ իտի ։

Մարիան , հէքիմ իլէ պէրաբէր կէլտի ։

Անինտէ թապիպ , Օվիտին եանընա եագլաշըպ , քէն. տիսինի թանըտըզընտան ,

— Օ տո՛ւր ... օ տո՛ւր ... տիեէրէք , կէրի չէքիլտի ։

Ֆեմուրյարտան պիրի . – Միւսիւ տօգթէօր , սիզ պու ա. տէմի թանըեօ՞րմուսունուզ ։

Տօգթօր Բիշար . – Էվվէթ , միւսիւ , թանըրըմ ։

Ֆեմուր . – Պէն խէֆիճէ մէմուրուեում ... Պու ատէ. մին ասըլ իտմինի պանա սէօյլէեէպիլի՞րսինիզ ։

Տօգթօր . – Իտմի Օվիտ Սօլիօ տուր ... աչաղըն պիրի տիր ։

Ֆեմուր . – Հաեաթընճա թէհլիքէ վա՞ր մը տըր ։

Տօգթօր . – Խա՛յր , թէհլիքէլի պիր հալտէ տէյիլ տիր ։ Ինճագ , Գանատատա թէտարիք իտիլմիչ օլան վէ թէէսսի. րաթը պէնճէ մալիւմ պուլունան պիր չէրպէթտէն իչմիչ տիր ... Պու չայեանը թէէսսիֆ ատէմէ , զաթէն պուննտան էվվել տէ թէսատիֆ իթմիչիմ տիր ... Պիր գաչ տագըգա. տան , պու նէօպէթի կէչէճէք օլտուղունտան , օլ վագըթ քէնտիսինի կէօթիւրէպիլիրսինիզ ... Հէքիմճէ միւտավաա. թա լիւզում եօգ տուր ։ Պինաէն ալէյհ , պէնիմ պուրատա պիր իչիմ գալմամըշ տըր ։

Տէօգթէօր սէլամ վէրիպ տիշարը չըգտը ։ Մէրգում , ճամէքեանըը օտանըն էօնիւնտէն կէչէրքէն , Ամանտա , քէն. տիսինի թանըեարագ , ֆիքրինտէն ,

— Պուա-լը-Բուատաքի թապիպ տիր , տէտի ։

Տօգթէօր Բիշարըն խատըր վիրտիկի իւզրէ, Օվիտին նէօ. պէթի բէք չաբուգ թէսկին օլտու ։ Շէօյլէ քի , սինիրլէրի ,

թահրիք օլունմադան տուր օլտուլար, վէ պու հալ եէրինէ, մէրգումուն իւզէրինէ նէվիմա ույգու սէրսէմիլիկի կէլտի։

Խէֆիւէ մէմուրլարընատան պիրի, պիր արապա ճէլտի իմտիքլէ, օ ալչաղըն ճանսըզ կիպի պիր հալ քէսպ իմտիշ օլան վիճուտունու, մէզքիւր արապաեա գոյտուլար։ Պատհու իլինճի խէֆիւէ մէմուրու, տիւքքեանընը գարըեա խիթապէն,

— Մատամ, տիւքքեանընընդտա վուգու պուլան ահվալտէն տօլաեը մէսուլսունուզ։ – Պուրատա աչըգտան աչըղա գանունա մուխալիֆէթի օլունտու։ Պիր գատընըն ֆիրատընընա եարտըմ իտիյտի... Պու իսէ վէխիմ, հէմ ղաեէթի վէխիմ պիր մատատէ տիր։

Տիւքքեաճընը գարը. – Լաքին, միւսիւ, պէն նէ՞ եապա-պիլիր իտիմ։

Ֆէռուր. – Անըն, գարարընը հիւքիւմէթի վիրմէյէք տիր։

Մուախխարէն արապաճընեա իճապ իտէն էվամիր վէրիլիպ, արապա, Օվիտ Սօլիմօ իլէ մէմուրլարը համիլէն, ղապիխէ նէզարէթինէ տօղրու եօլա չընգտը։

55

Պունլար, օրատան կիտէր կիթմէզ, Մարիան, մատմուազէլ Ամանտանընն թահամ իթմիշ օլտուղու օտաեա կիրտի իսէ տէ, Ամանտա, իթտիկի մէսարիֆին պէտէլի օլարագ, մասանընն իւզէրինէ պիր ատէտ պէշ ֆրանգընգ սիքքէ պընրագարագ աղիմէթի իթմիշ օլտուղունատան, օտա, պօշ պուլունմագտա իտի։

Մատմուազէլ Ամանտա, պու իշէ բօլիսին միւտահէլէ իտէճէկինի ասլա մէմուլ իթմէտիկի ճիհէթիլէ, Օվիտ Սօլիվօնուն ախղ ու կիրիֆթի օլունմասընընն, քէնտիսի հադդընտա վուգու պուլաշմընճէկի նէթիճէլէրինտէն տօլաեը տիւչարը տէհշէթի օլմուշ իտի։ Շէօյլէ քի, խապիսի մէզպուրուն մահէլլի իգամէթի մալիւմ օլարագ, խանէսի արանընլաճաղընտան, Ամանտաեա միւթէալլիգ պագը էմարէլէրին, վէ մէրգում սախթէ պարօն տը Րէյսին, ժուանեիտէ սաթընն այմընշ օլտուղու տէհշէթլի քեաղընտըն էլտէ իտիլէճէկի տէրքեար իտի։

Ամանտա, պուրալարընը տիւչիւնէրէք, հէր չէյտէն եվվէլ, վուգուի հալի էթիէն Գասթէլէ խապէր վիրմէք լազըմ օլտուղունու միւլահազա իտէրէք, օտատան, վէ սօնրա գահվէխանէտէն չընգըպ, պիր արապաեա օթուրտու, վէ քէնտիսինի Աստա սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճընեա թէնպիհ էյլէտի։

Լաքին, մէզպուրէ, օրատա, եալընըգ ըէսսամըն օտա խըզմէթճիսինի պուլտու քի, մէրգում խըզմէթքեար, օգուսթա վուգու պուլաշմընճէկի նէթիճէլէրինտէն տօլաեը տիւչարը տէհշէթի օլմուշ իտի։ Շէօյլէ քի, խապիսի մէզպուրուն մահէլլի իգամէթի մալիւմ օլարագ, խանէսի արանընլաճաղընտան, Ամանտաեա միւթէալլիգ պագը էմարէլէրին, վէ մէրգում սախթէ պարօն տը Րէյսին, ժուանեիտէ սաթընն այմընշ օլտուղու տէհշէթլի քեաղընտըն էլտէ իտիլէճէկի տէրքեար իտի։

վիրի, պէեսպ թամթատան պիր ատնարդ տէրունինէ վաղ իմմէքլէ մէշդուլ օլան իրի քիշինէ նէզարէթի իմմէքատէ խոր։

Ամանատանըն վուդու պուլան սիւալինէ ճէվապէն, իրզմէթքնար,

— Մա՛տամ, միւսիւ Դամթէլ խանէնինատէ օլմահրպ, ալէատապահ ալիշարը չրդար, ատէտ։

Ամանտա. — Սաամ դաչտա ամատէթ խոէճէկինի պիլինէօրմանուտունուզ։

Ներգմէրքեար. — Խա՛յր, մատամ, չիւնքի էֆէնտի պու խուսուստա պանա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ ատր։

Ամանտա. — Խամիմի խամթրընրգտա ատգտաերն, վէ պէնիմ կէլմիշ օլտուգումու, վէ վիզիթմանրն սէպէպի գանէթի ճիտամի խուսկինի Մ. Դամթէլէ խատպեր վէրրին։

Ներգմէրքեար. — Բէք իյի. լաքին, մա՛տամ, թէքքար կէլէճէ՞քմիսինիզ։

Ամանտա. — Թէքրար կէլմէքլիկիմին միւմքին օլուպ օլմահաճաղրնը պիլմէմ։

Ներգմէրքեար. — Խամինի՞զ, մատամ։

Ամանտա. — Ամանտա Բէկամի. Ունումթմամանրզ իչին, չիմտի սիզէ խամիմի ատ կատարրմ։

Պու մատամէլէտէն ատրա, Ամանտա, քէնտիսինի պէքլէմէքատ օլան արապատա բարիպէն, Բաուլ Տիւշէնի պուլմադ իւմիտիյլէ, Տամ ատգաղրնա կիմէ տի խոէ տէ, օրատա սահի իւմիտի պօշա չրգար։

Լաքին, մէզպուրէ, Բաուլու օրատա պուլամատրգտան պաշգա, մէրգում թարաճրնատան քէնտիսի իչին պրրագրլմիշ պիր թէզգիրէ տէ պուլամատը։

Ամանտա. — (Գաբուճատա.) Սաամ դաշտա կիմէ տի։

Գաբուճու. — Սաահ օն պուչուդ սուարրնտա։

Ամանտա. Նալրնը՞զմը։

Գաբուճու. — Խա՛յր, տիւնքի կիւն գարի տը վիզիթինի պրրագմիշ օլան միւսիւ իլէ կիմէ տի։

Ամանտա. — Պէնիմ իչին սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիմի։

Գաբուճու. — Խա՛յր, մատամ, հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի։

Ամանտա, չիւպհէյի պիր հալ իլէ քէնտի օտատրնտա չրգար։

Շիմտի նէ՞ թէտպիր իմթիհատ իմմէյի խոր։

Բաուլուն, Գուրպաղատատրի ֆնտրիգանրն, նախօտ Միւրիլլօ սօգատրընատրի խանէնինն էմրտաֆրնտա նէօպէմճիլէ իմմէքատ օլուպ օլմատրգրրնը անլատահա՞ մը կիմէյի խոր։

Ցագտի, պուննատան նէ՞ ֆայիտէ հասրլ օլապիլիր խոր։

Օլապիլիր քի, քէնտիսի Բաուլու արատահա կիմէտինկինատէ, մէրգում տէլիգանլը էվէ կէլիր, վէ մէզպուրէնի օրատա պուլատնտ խոր։

Իտինի, շու սրրատտա ատպր իլէ, Բաուլուն ատահմինէ պէրլէմէքատէն գայրի չարէ պուլունմահրպ, Ամանտա, վատգա պու գարարը վիրտի խոէ տէ, պուննատան օլանրը գատարէ տէ, Բաուլուն էլ կաղրար խուսկինի անլատար։

Ամանտա, Համմալը հօլա գօյտուգտան ատրա, գատրաուլու գարատը, վէ մէրմուտպուն մահֆազատրնը կրրմատրգտան ատրա, ամմխոէրքի սահմրրտրը ֆէվգէլատէ իչմիտրգտան իլէ օգուտտու։

«ՊԱՈՒԼ»

Ամենուտա, պու մէքմուպլա պէր ադ ֆիլըրի բահաթլա-
նարագ, ճիվարլարտա պէր գայմադճը տիւքքեանընա կիմ-
տի, վէ օրատա պէր միգտար թատամ իմտիքատէն սոնրա,
խանէսինէ ամաէթ իլլէտի։

Մէրգումէ, եօրկունլուգտան թատագմը վէ պէքլէմէք-
տէն մէճալի գալմամըշ օլտուգու համար է, սապահըն սաամ
պէրինտէ եամթազա կիրտի խսէտ է, ուեուեամսաը։

* * *

Կէչէլիմ Համը մէյտանընա, վէ Բօղ Հարման իլէ Լիւ-
սիէն Լապրուեու, վէ Էմիլէն Գասմէլի, օմուրմուշ օլտուգ-
լարը լօգանմանընէն օտասընտա պուլալըմ։

Բօղ. – Ազիզիմ միւսիւ Գասմէլ, սէնի պու գաառտ չա-
բուգ թէրք իմտիկիմտէն ոօլաեը էսէֆ իտէրիմ, ֆագաթ
իլլէրի թէագիպ իմտէք ատ լազըմ ոըր։

Ջիխճ. – Ազիզիմ միւսիւ Համման, պու տէրէճէ չա-
բուգ կիմտէնիպ, սիզին գաառտ վէ սիզտէն գիւատ պիր
ատ էսէֆ իտէրիզ։ Լաքին պիրիսիրիմիզտէն էրքէնճէ այ-
րըլմագըզըմըզ լազըմ կէլէճէկտիր էվվէլճէ պիրիր իտիբ։
Իտիտ, սիզ, Համէքէմ ու ագիմէմէ տէրտէմտէնիպ, Պիզ
ատ, միւսիւ Լապրու վէ պէն, պուրվարլարտա պիր ատիր
իճրա իտէրիմ։

Պու աուրէմէ, մէրգուման իչ չահտար, պուլուն-
աուգլարը օտաանան աշագըրա էնտիրէր։

Էմիլէն Գասմէլ, աշագըի սօֆտաա Բաուլ Տիւշմէնին
օմուրմուշ օլտուգունու կէօրտիւ։

Մէրգում, օլ էանտատ, թատամընը պիրմիրմիշ օլմագտ,
պիր գագէմա օգուտմագտա մէշգուլ իտի։

Էմիլէն Գասմէլ իլէ Բաուլ Տիւշմէնին նագարը տիգ-
գամմտարը, եէկտիկէրինէ թէատուք իմտիրէր։

Բէատամըն կէօզ գըրբմատընա գարշըտըգ, Բաուլ, թէ-
պէտիւմէ մուգատէլէ իմտի, վէ մէրգում տէվիգանըր,
էանընտա պուլունան պիր իսկէմիէ իւզերինէ գօյմուշ օլ-

տուգու պիր գըր ըէնկիվ քէագըտա տարըտը պօղչատընը գօլ-
թուգունուն ալմընա ագտըգտան սոնրա, մէրգուման իչ
չահտըն արգագտարընտան տիշարը չըգմագ Համբուրուզընտա
պուլունտու։

Բօղ Հարման, էվվէլա Լիւսիէն վէ սոնրա Էմիլէն իլէ
թօղագաշագ, վէ մէրգումըատան այրըլտագ, տօղրու-
տան տօղրու Բլաս տը Լ'էօրօրա կէօմիւրէն Բօմա տօղագընա
միւթէրահիլ օլտու։

Մէրգում, եիկիրմի տարը գաառտ իլէրիլէմիշ իքէն,
Բաուլ Տիւշմէն, լօգանմատան չըգտը, վէ օ տախի եօլ ա-
մանտա պաշլատտը։

Էմիլէն Գասմէլ իլէ Լիւսիէն Լապրու, պիր տագբգա
գաառտ լօգանմանընէն էշիկիմտէ տուրուպ, սիկարտարընընը
եագտըլտար։

Ջիխճ. – Ազիզիմ Լիւսիէն, պիր աչ էվվէլ եանընմընը-
տան կէչէն վէ Բօղ Հարմանընէն կիմտիկի թատագա կիտէն
չու տէվիգանընընը կէօրիւճմանուտուպ։

Լիւսիճ. – Էվվէլճէ, կէօրիւճօրում։

Ջիխճ. – Իչիճ, սէվգիլիլու էվատտա, պէրի պու տէ-
վիգանընը, եարընն սապահ պանա կէչէրէք, բէտէրինիգին ա-
լըգանընը, եարընն սապահ պանա կէչէրէք բէտէրինիգին ա-
լտ գամիլինի թուխմուշ օլտուգունու խատէր վիրճէճ-
տիր։

Լիւսիճ. – (Պու սէօզլէրի իչիճտիկինտէ, ֆէվգէլատէ
իգճատը հայրէճի իլլէճէրէք.) Նէ տիճօրտունուպ։

Ջիխճ. – Ատլ տօղրուլուգու սէօյլէճօրում։

Լիւսիճ. – Մ'իւմքին մի տիր։

Ջիխճ. – Հէմ միւմքին տիր, հէմտէ իհթիմալտէն տիր։

Լիւսիճ. – Ֆագաթ, պու նէճիճէ նամտլ իտիհսալ
օլունապիլտի։

Ջիխճ. – Սիզի ալտատընը պիր իւմիտ իչինտէ պըրա-
գըրըմ վէտէճէսինէ, օլ պագատէ հիչ պիր իֆատէտէ պու-
լունմատըգտագ, եալընըզճա հարէքէճի իտիտիմ։ Պիր իչ տա-
խի պուլտում, վէ թէքրար իտէրիմ քի, պէճէի եարընն,
սիզէ, « [illegible] »

ընդունէք հիւ ղէր հանէ եօք տոր» տիեզերքէն:

Ալիսիեց. – (Թարիք օլունմադ պէր հեհեճանա տիւչար օլուպ, էթիէն Դասթէլին էլլերինէ սարըլսը, վէ օ էլլէրի քէնտի էլլէրի տէրունինատ սըզարադ.) Ա՜հ, միւսի՛ւ, միւսի՛ւ... Լաքին սագըն հանըլմահաճաբնըզ:

Քրիեց. – Արթըգ հանըլմագլըգ վէսվէսէսի գալմամըշ տըր:

Ալիսիեց. – Էօյլէ խոչ, էշլի պանա տա անլաթըն:

Քրիեց. – Շիմտիքի հալատ հիչ պէր չէյ սէօյլեհէմէմ, վէ սիզին ատ պէնի իսթիճվապ իթմէմէքլիկինիզի իսթար իտէրիմ, չիւնքի սիւալլէրինիզէ ճէվապ վէրէմէմ: – Շիմտիլիք, սիկարանըզըն աթէչլի սէօնտիւ, անը հադըն տա, ֆէնամ կապինօճա կիտիպ, պէրէր գատէհ պէրա իչէլիմ:

Գու վէճհլէ, մէրդումլար, Օպէր սօգաղընտան պուվարա վատըլ օլտուլար, վէ էթիէն՝ Բատուս պէբլէմէք իչին, Ատա սօգաղընա կիթմէք, վէ Ալիսիէն տէ իչտամըն մէրդումնէն քէնտիսինէ ճիւզինճէ իրահէ էլլէմիշ օլտուղու սաատէթ ու իգպալի տիւչիւնմէք իւզրէ, ադչամընն սաամ ծն պէր սուլարընտա եէկտիկէրինատէն այրըլտըլար:

* * *

Իբի խէֆիհէ մէմուրլարը, Օվիտ Սօլիմօնու, գապթինէ նէզարէթինէ կէօթիւրիպ, մուվադդամէն վէ միւնֆէրիտէն պէր տաիրէտ թէվզըճ իթմտիլէր:

Գանատալընըն չէրպէթի նէթիճէմ օլմադ իւզրէ, մէրգումնէն իւզէրինատ, սինիր նէօպէթի նէրինէ գայիմ օլմուշ օլան ուչդու, էլան տէվամ իթմէքտատ օլուպ, պու աբրատա իբի մէմուրլար:

— Գու խուսուստա տիւչիւնմէք լազըմ տէյիլ տիր, տէյիպ, իբիտի պէրվէքտատ, սէր խէֆիհէնէնին տայիրէմինէ կիթտիլէր:

Սէր խէֆիհէ, մէմուրլարը գապուլ իթտիկինատ, իբինինէն տատ նիւզիւնատ էաէրը մահգունիյէթի միւշահատատ օլուղ

նուճօրտու: Պինապէրին ամիրլէրի, քէնտիլէրինի կէօրիւր կէօրմէզ, հէյէթլէրինատէն, թէշէպպիւսլէրինատ մուվաֆֆադ օլամամըշ օլտուղլարընը անլատը, վէ քէլամա աղազ պէրէ,

— Ժան Ֆօրթիէ նամ գատըն հադդընտա վիրիլէն խապէրին ասլը ճօ՞գ մու իմիշ, տէտի:

Ֆէմուրլարտան պիրի. – Էֆէնտիմ, հէբատատ սահիհ իմիշ:

Ֆէր խէֆիհէ. – Տիմէք օլտուր քի, չիմտի Ժան Ֆօրթիէ հապսխանէտատ պուլունուճօր:

Ֆէմուր. – Խա՛յր, էֆէնտիմ: Սէրպէսթ տիր:

Ֆէր խէֆիհէ. – Սէրպէ՞սթ մի տիր... Ջանն իտէրիմ քի, լաթիֆէ իտիճօրտունուզ:

Ֆէմուր. – Էֆէնտիմ, սիզին իլէ լաթիֆէ իթմէքլիք, պիզիմ հատտիմի՞զ մի: Անճադ, էֆէնտիմ, էմրինիզ իճրա օլունամամըշ տըր:

Ֆէր խէֆիհէ. – Սէպէպինի իյդահ իտին, պագալըմ:

Ֆէմուր. – Օ գատընը տէրտէսթ իթմէք թէշէպպիւսատ պուլունուճուդումուզտա, մէրդումէհէ իբրամէն պիլ իթթիֆագ պիճաֆէթթ վիրմէքտատ օլան տիր չօգ ատէմլէր, անընտա պիզիմ արամըզտա աթըլարագ, քէնտինին ֆիրարընտա մէյտան վիրմիշլէր տիր:

Ֆէր խէֆիհէ. – Գու ադչամ, • գահվէխանէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան գաբաթըլաճագ տըր: – Լաքին, սիզ պանա, ֆուդուաթը օլուտուղու կիպի հիքմատէ իտին:

Ֆէմուր. – Իչթէ, էֆէնտիմ, վուդուաթ չունտան իսպարէթ տիր:

Մէմուրլարտան պիրի, օգուճանլարըմըզտա մալիւմ օլան վազըալարը պէր թաֆսիլ սէր խէֆիհէնէ նագլ իթտիկինատ, սէր խէֆիհէ, տիդգաթը ադիմէ իլէ տինլէտի, վէ պատէհու,

— Գու չէյլէր ղարիպ տիր, վէ արիզ ու ամիգ թահդըդաթա միւհթաճ տըր: Գունտան նիկիրմի պիր սէնէ մուդդաթա գատէմ, Ժան Ֆօրթիէնին, պիտուշ վէ պիկիւնտահ օլտուղու հալատ, մահքիւմ իտիլմիշ օլմատը միւմքի՞ն մի տիր, տէտի:

Ֆէմուր. – Ժան Ֆօրթիէ իչին թատսիս իթմիշ օլտուղու,

վէ ճէլպ օլունան տօգթէօր թարաֆընտան թէէսխրաթը պիլտիրիլտիկի Ամէրիգան չէրպէթինատէն պիլմէեէրէք իչմի օլան ատէմին սէօղլէրինէ պադըլըը իսէ , էվվէթ էֆէնտիմ, օլ պաղատ թէրէատիւտ իտիլէմէզ ։

Ծեր խոճիեէ . – Օ չիւպհէլի ատէմին մահէլլի իդամէթի. նի պիլիեօ՞ղմուսունուզ ։

Ծեմուր . – Խա՛յր , էֆէնտիմ։

Ծեր խոճիեէ . – Խա՛յր , նէ՞ տիմէք . . . Էօյլէճէ քէնտի. սինին կիթմէսինէ միւսաատէ՞ մի իթտինիզ . . . վազիֆէնիզ՝ անը տէրտէսթ իթմէք տէյի՞լ մի իտի ։

Ծեմուր . – Պիզ տէ անը եաբարըզ , էֆէնտիմ, չիմալ մէր. գում թէվզըֆխանէէտէ տիր ։

Ծեր խոճիեէ . – Թէմամ . . . քէնտիսինին իտմի նէ՞ տիր ։

Ծեմուր . – Օվիտ Սօլիվօ տուր ։

Ծեր խոճիեէ . – Հայտէ , մէրգումուզ ալըն , պուրաեա կէթիրին ։

Ծեմուր . – Շու էօնատէ , իչպու էմրինիզին իճրասը միւմ. քին տէյիլ տիր , էֆէնտիմ։

Ծեր խոճիեէ . – Նի՞չին ։

Ծեմուր . – Զիւնքի օ հէրիֆ՝ իչտիկի չէրպէթին թէէս. սիրինլէ , տէրին պիր ույգու իչինատէ պուլունմադտա տըր ։

56

Ծեր խոճիեէ . – Ուեանտըզը անտէ , սիզտէ րիֆագա. թընտա օլարադ , քէնտիսի պանա կէթէրիլսին ։ – Պէլքի շու սըրատա սիզէ տէ իհթիեաճըմ պուլունաճադ տըր ։

Ծեմուր . – Բէ՛ք իյի , էֆէնտիմ։

Ծեր խոճիեէ . – Շիմտի , ժան Ֆօրթիէ հադդընտա պահս իտէլիմ։ – Քէնտիսինէ պիեաֆէթի վիրէն ատէմլէր , ֆիրարը. նա մէ՛յտա՞ն մը վիրտիլէր ։

Ծեմուր . – Էվվէթ , էֆէնտիմ։

Ծեր խոճիեէ . – Իդամէթկեահընը պիլի՞եօրմուսունուզ։

Ծեմուր . – Խա՛յր , էֆէնտիմ, ֆագաթ պու խուսուսուն էհէմմիեէթի եօգ տուր , պիրա շուրասը մալում տիր քի , քէնտիսինին թանըլմըշ օլտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ , խա. նէսինէ ավտէթ իթմէկէճէք տիր ։

Ծեր խոճիեէ . – Մէրգումէեի խանէսինտէ ախզ ու կի. րիֆթի իտէմէեէճէկիմիզ տէրքեար տըր ։ Պուննունա պէրա. պէր , նէրէտէ իդամէթի իթտիկինի , նէրէտէ չալըշտըղընը վէ ալէոսէվիեէ հանկը մահէլլէրէ կիթտիկինի պիլմէք իչին , պաղը թահգըգաթ իճրա իթմէլիսինիզ քի , իւզէրինէ նէզա. րէթի իտէպլէլիմ։ Շիւպհէսիզ պու ադշամ , մէրգումէ , մո. րէթի իտէպլէլիմ։ Պիրինէ կիտէրէք , օրատա գալաճաղըն. պիլեաալը էվլէրտէն պիրինէ կիտէրէք , օրատա գալաճաղըն. տան , պու կիճէ , պաղը խանէլէրին զապըթա թարաֆընտան պասըլմասը իչին էվամիրի լազըմէեի իթա իտէճէիմ։

Ծեմուր . – Էֆէնտիմ, Օվիտ Սօլիվօնուն՝ պահսընը իթ. տիկի շու Բօլ Հարման հադդընտա նէ՞ եաբմալըըզ ։

Ծեր խոճիեէ . – Օվիտ Սօլիվօեու իսթիճվապ իտէը իթ. մէզ , անըն իճապը իճրասընը տա տիւշիւնիւրիւմ։ Շիմտի. լիք սիզէ պաշգա պիր տիեէճէկիմ գալմատըղընտան , կի. տէպիլիրսինիզ ։

Մէմուրլար, թէվազու իտիպ, օտատան տիշարը չըգատըլար։

Սէր խէֆիւէ, անլէրին ադիմէթինտէն սօնրա, տիկէր պիր մէմուր իլէ չէնտ տագըդա կէօրիւշիւպ, պատէհու ղապլթիւէ նէզարէթի տայիրէսինէ կիտէրէք, պաղը էվա. միր իթա իյլէտի, վէ Օվիտ Սօլիվօու կէօրմէք իւղրէ թէվ. դըճխանէյէ չըգատըղընտա, մէրդում էլան ուէուէօրտու. շու գատար քի, ույդուսու օլ գատար աղըր կէօրիւնմէյօր. տու։

Սէր խէֆիւէ, մէգբիւր թէճդըճխանէյինին կարտիանլա. ըընտան պիրինէ խիթապէն,

— Թամ սաաթ սէքիզտէ օտամտա պուլունաճաղըմ։ — Պու աստէմ կէօղլէրինի աչար աչմազ, պիր տագըդա պիլէ ղայպ իթմէքտիղին պանա խապէր վիրինիզ, եախօտ վիրտի. րինիզ, տէտի։

Մուախխարէն սէր խէֆիւէ, թատամ իթմէք իւղրէ ղապ. թիւէ նէզարէթի տայիրէսինտէն հարէքէթ, վէ սաաթ սէ. քիզտէ թատամընտան ավտէթ իթտիկինտէ, տայիրէսինին խըզմէթճիսինէ,

— Թէվգըճխանէտէն կէլէն օլտո՛ւ մու, տէյի սիւալ իթտի։

Ջըզմէքճի. — Խա՛յր, էֆէնտիմ, հէնուզ կէլէն օլմատը։

Հապտիանէյինին կարտիանլարընտան պիրի, սէր խէֆի. էյինին էմրի մուճիպինճէ, Օվիտ Սօլիվօնուն եաթաղը եանըն. տա օթուրմուշ օլուպ, եալընըզ սաաթ տօղուղտա, պու կարտիան, Օվիտին ճիւպիճէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու. ղունու դանն իթտի, վէ պիր աղ տիդգաթ իթտիկինտէ, եանըլմագտա օլմատըղընը տէրհալ կէօրտիւ։

Ճիվադը, Օվիտ Սօլիվօնուն հէմ ադատը, վէ հէմ ֆիլբրի, աղ վագըթտա քէսպի լինթիզամ իթմէքլէ, գօլա. րընը եայտը, վէ կէօղլէրինի աչըպ, եաթաղընտա տօղրուլ. տու, վէ էթրաֆընա տաին կէօզ կէզտիրտի։

Մէրդումուն պուլունտուղու օտատա եանմագտա օյան պիր կաղ պօրուտունուն ճիւպիճէ դիեատընտան, օտանըն տէ.

րունի պիր տէրէճէ ըշըմըշ օլտուղունտան, Օվիտ, եա. թաղընըն եանընտա կարտիանը կէօրտիւ, վէ տիդգաթ վէ մէրագլէ մէրդումու թէճէսսիւս իթտի։

Պատէհու, ալչաղը մէզպուր, էլինի, քէնտի անլընա կէօթիւրիւպ, պաշընտան կէչէն հալի հէման պիլմէեէրէք, վէ բիւեա կէօրմէքտէ օլմատըղընա թէէմին օլմուշ օլարագ,

— Աճայի՛պ, պէն նէ՛րէտէ պուլունուէօրում, տէտի։

Ֆարտիան. — Զապթիէէ նէզարէթինին մուվագգաթ թէվ. գըճխանէսինտէ պուլունուէօրսունուզ։

Սօլիվօ, պիրտէն պիրէ իզհարը տէհղէթլէ, պիւթիւն ադասը տիթրէտի, վէ էավաշը չըգարըլմագտըղըն աէրիլմիշ օլտուղու եաթագտան աշաղըեա ալթլատը։

Մուախխարէն, լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու հալտէ,

— Զապթիէէ նէզարէթինտէ՞ մի, տէտի։

Ֆարտիան. — Էվվէթ։

Օվիտ. — Նէ՞ վագըթտան պէրի։

Ֆարտիան. — Պու ագշամըն հէման սաաթ պէշ սուլա. ըընտան պէրի։ Սիզի, պուրաեա, ադըընըզ պաշընտա օլ. մաեաղտա կէթիրտիէէր։

Օվիտ, վագը օլմուշ օյան հալէրտէն հիչ պիրինինի դա. թան տէրինաթըը իթմէէօրտու։ Մէրդում, թաղաթ վէ տէր. մանը գալմամըշ օլտուղու հալտէ, եաթաղը իւղէրինէ թէէ. բար տիւշիւվէրտի, վէ անլընը իչի էլէրի արատընա ալա. բագ, տէրեայը միւսահազաթա տալտը։

Ա՛յնի վագըթտա, կարտիան, քիւչիւք սալանըն գարու. սունա տօղրու կիտիպ, մէզբիւր գարուեու աչտը, վէ քէնտի արդասընտան իհթիմամընըճա գարատրգտան սօնրա, պաշ կարտիանա,

— Թահթը նէզարէթիմէ պուլունան աստէմ ուեանտը, լագըրտը իսինօր, տէտի։

Պաշ Ֆարտիաճ. — Բէք իյի. հայտէ կիտին, վէ սէր խէ. ֆիւէ էֆէնտիւէ քէյֆինէմէի պիլտիրին։

Ֆարտիան. — Կիտիէօրում։

Կարտիան, տէրհալ պու էմրէ իճապէթ իթտի, վէ Տի-

ժանլու, խքինճի տէֆա, վէ հէման ևիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Ջապթիեէ նէզարէթի մուվագգամ հապսխանէսինէ մի, պուլունուօրում մէտի, վէ իլավէթէն տախի շէօյլէ սէօյլէտի.—լաքին, պէն, Սէն սօգաղընտա վագը էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը մահէլլէ վէ ժան Ֆօրթիէնէ իքրամէն վէրիլէն գիեաֆէթէ հաղըր պուլունուօրում, վէ Մարիան տա, տէրունինէ Գանատալընըն շէրպէթինտէն տամլաթմըշ օլտուղու շարթըհօզտէն ժան Ֆօրթիէնին գատէհինէ տօլտուրմագտա իտի:

Նակէհան Օվիտ, հիտատէթ ու զաղապլա նիտա իթտի, վէ վուգուի հալի տէրք ու հիտա իթմէքլէ, քէնտի քէնտինէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Շիմտի հէր շէյի անլատօրում:—Մարիան ևանըլտը. օ շէյթանի շէրպէթ շիշէսինտէն, ժան Ֆօրթիէնին գատէհինէ տօլտուրաճագ նէրտէ, պէնիմ գատէհիմէ տօլտուրտու:—Իյթէ, շիմտի զայդ օլտում, հէր շէյի սէօյլէտիմ, վէ ժանըն ախզ ու կիրիֆթինէ մէմուր օլան խէֆիեէ մէմուրլարը, անընտա պիրլիքտէ պէնի տախի թուխտուրար:—Լանէթլի շէրպէ՛թ, պանա խըզմէթ իտէճէք ներտէ, մէկեր պէնիմ մահկըմա սէպէպ օլաճադ իմիշ սին... Հալտու քի, աճապա պէն նէ՞ սէօյլէտիմ... էլպէթթէ, սէօյլէնմէնէճէք շէյլերի իգրար ու իթիրաֆ իթտիմ... ժագ կարօ՝ քէնտի սէվտալըգը ահվալինի պանա պէրան, վէ Ամանատա՝ քէնտինինին կիզլի մուլահազալարընը, պանա ֆազ իլլէտիկի կիսի, շիսպհէսիզ պէն տէ, քէնտի կէնմիշ էօմրիմի թէմամիլլէ մէյտանա գօյտում.—Ա՛հ, մէնլուն շէյթա՞ն, պիղդաթ քէնտի սիլահընմա քէնտիմի վուրտում:

Օվիտ, մէգքիւր թէֆէքքիւրաթընա տալընը օլտուղու հալտէ, քիտիմին իչինտէ անախթարընն չէվրիլտիկինի իչիթտի, վէ գաբու աչըլարագ, Բարիս զագթիեէլէրինտէն իչ նէֆէրի, պիր կարտիան իլէ պիրլիքտէ թէվգըֆիանէնին գաբուլունատա զահիր օլտուլար:

Ջարտիան.—(Օվիտէ խիթապ իտէրէք.) կէլին:

Օվիտ.—Ֆագթի պէնի նէ՞րէնէ կէօթիւրէճէքլէր, վէ պէնատէն նէ՞ իսթէհօրլար:

Ջարտիան.—Պիր ադտան անլատընըզ... Շիմտիլիք, պու զագթիեէքլէր իլէ պէրապէր կիթմէզչիկինիզ լազըմտըր:

Պու սըրատա, հէր կիմնա մուխալիֆէթ վէ մուգավէմէթ միամքինտիզ օլտուղունատան, մէրգում Տիժօնլու, արզը թէսլիմիեէթէ, քէնտիսինէ վագը օլան էմրէ իթաաթա մէճպուր օլտու:

Օվիտ, չէնտ տագըգա սօնրա, սէր խէֆիեէնին տայիրէսինէ կիրտի քի, օլ էնատատ, մէգքիւր տայիրէտ պիր մուահէնթիդ իլէ զագթ քեաթխի, վէ ժան Ֆօրթիէնէ վիրիլէն գիեաֆէթէ հաղըր պուլունմուշ օլան իչի խէֆիեէ մէմուրու, մէրգումա պէքլէմէքտէ իսրէր:

Կարտիանլարատան պիրի, սէր խէֆիեէնին եագըխանէսի իւղէրինէ, տէօրթ քէօշէսի պագտը պիր ճէպ մէնտիլի վագ իթմիշ օլուպ, պու մէնահիտէ պիր ուֆագ չիշէ, պիր ադշէ քիսէսի, պիր սահթ վէ պիր անախթար պուլունմագտա իտի:

Խէֆիեէ մէմուրլարատան պիրի,

— Իյթէ, էֆէնտիմ, քէնտիսինի թուխտուղումուզ պէնիմ իւղէրինտէ պու շէյլէր պուլունմուշ տուր, տէտի:

Միսաֆիրիզ, սէր խէֆիեէէտէն պագը մայիսմահ ալմընը օլտուղու ճիհէթլէ,

— Իամինիզ նէ՞ պիր, տէյի Օվիտէ պիսալ իթտի:

Օվիտ.—Իամիմ՝ Բիէր լը Պրէօն տուր:

Միսաֆիրիզ.—(Կէօզլէրինի Օվիտին կէօզլէրինէ աթֆ իտէրէք.) Եալան սէօյլէօրսունուզ:

Պու էնատատ խատիսի մէրգում, էն մէշհուր խըրսըզլար վէ գաթիլլէր կիպի սօղուգ գանլըլըղընը թէմամիյլէ քէսպ իթտի: Պինապէրին սըյրըգճա պիր թարզ լէյ,

—Իամիմին նէ օլտուղունու պէնատէն տահա իյի պիրմէք իտտահատընատա պուլունուղունուզ հալտէ, պանա նիչին պիսալ իսթէօրսունուզ, տէտի:

Միսաֆիրիզ.—Միղին իամինիզ Օվիտ Սօլիօ տուր:

Օվիտ.—Ալահ Ալահ, էկէրչի իամիմին պէօյլէ օլմա-

սընը արդու խոխնօր խաէնիզ, բէք ալէա, արդունուզ եէրինէ վարսըն իչին, պէն տէ մուսաֆիֆադամ խաէրիմ։

Միւսաֆնըիզ. – Մասխարալըդա ճէվապ վիրմէքտաէն կէրի տուրուպ, ճիտաէն ճէվապ վիրմէնիզի սիզէ իչմաթար իչլէրիմ։

Օվիտ. – Հէր քէս քէնտի իգթիսատը տէրէճէսինտէ ճէվապ վիրէպիլիր։

Միւսաֆնըիզ. – Նէ՞րէտէ տօղմուշտուննուզ։

Օվիտ. – Իամիմի պիլտիկինիզ հալտէ, նէրէտէ տօղմուշ օլտուղումու տախի պիլմէլիսինիզ։

Պու սըրատա միւսաֆէնթիզ, սապըրսըզըգ հարէքէթի իպրաղընտան քէնտիսինի կիւճ իլէ մէնն իտէպիլտի, վէ սիւքիւնէթլէ,

— Պիհուտէ պէշպօղազըդտարլա վազիհէթինիզի տահա զիեատէ աղըրլաթմաեըն։ Էկէրչի սիզ ճէվապ վիրմէզսէնիզ, հալազատէնիզ Բօլ Հարման սիզին եէրինիզէ ճէվապ վիրէճէք տիր, տէտի։

Օվիտ. – (Ֆիքրինտէն.) Լաֆզանըդտա բէք զիեատէ իլէրի վարմըշ օլտուղումու չիմտի անլատօրում... քէնտի խէթամ իլէ, քէնտիմի պէլատա ուղրաթտըմ... պօղազըմա գատար պու պէլատա կիրիշմիշ օլտուղում հալտէ, պագալըմ պունտան տագտաը նա՞սըլ գուրթարտապիլէճէեիմ։ (Ալէնէն տախի.) Պէն Տիւօնտա տօղմուշում տուր։

Պատէհու մէրդում, վէլատէթինին թարիխիդէ բէտէր վէ վալիտէյնին իսմիդըրինի պէհան իթտի։

Օվիտ. – (Բէլամընա տէվամ իտէրէք.) Պունդարըն հէրսի տէ իչի, հալ պու քի, պունտա պիր եանլըշլըգ վար տըր։ – Չէմ, մուրթտապա պիր եանլըշլըգ վար տըր։ – Ատէթա քէնտիմի մահպուս զանն իտիեօրում, Պիր մուջնուն կիպի պէնի իտթինթատ իտիեօրտունուզ... Իմտի, պու հալին վէ պու մուամէլէնին սէպէպինի անլատագ իտթէրիմ։

Միւսաֆնըիզ. – Էկէրչի սէպէպինի պիլմէեօր կիպի կէօրինիեօր իտէնիզ, պիր ադտան անլարօրսընըզ։ – Էվվէլ էմիրտէ պիւպիլէրիմէ ճէվապ վիրին, – Բօլ Հարման սիզին հալազատէնիզմի տիր։

Օվիտ. – Էվվէթ։

Միւսաֆնըիզ. – Էմմինամիսինիզ։

Օվիտ. – Քէնտիմէ էմին օլտուղում կիպի ծնա տա էմինիմ։

Միւսաֆնըիզ. – Տիմէք օլուր քի, էրթուղրուլ դօնանմայըդ մատրուճ գահվէխանէտէ, հալազատէնիզին վէճհաթ իթմիչ օլտուղունուզու, վէ պու կիւնքի կիւն Բօլ Հարման իամինի թաչրիման շախսըն՝ հադրդէթտէ տիկէր պիր իամի պուլունտուղունու թէէմին իթտիկինիզտէ, եալան սէօյլէեօրտունուզ։

Օվիտ, Դանատօրընըն չէրպէթի թէէսսիրիյլէ, հադրդէթէն քեաճիճէյի էսրարը մէյտանա գօյմուշ օլտուղունու կիմտիքճէ անլամագտա իտի իսէտէ, թէմբինինի պօզմատաա, վէ տավասընը լաեըգըյտա միւտաճատաա դարար վիրտի։ Պինաէն ալէյհ, միւսաֆէնթիզին սիւսինէ շու եօլտա ճէվապ իթա իչլէտտի.

— Ճէվդէլատէ սէրիսօչ իտիմ, վէնէ՝ սէօյլէտիկիմի պիլմէեօրտում, – Ագալը պաչընտա օլմաեան պիր ատէմին սաչմա սաբան սէօպլէրինէ էհէմմիեէթի վիրիլէպիլինիր մի։

Միւսաֆնըիզ. – Տիմէք տիր քի, սէրիսօչուդ չըկընըլըգյա, էթմէքճինիք իտէն Լիզ Բէրրէն նամ գատընը, ժան Ֆօրթիէ տիր, վէ Դլէրմօն մէրքէզ հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիչ տիր տէչի իթհամ իթտինիզ։

Օվիտ. – (Թէաճճիպ հալի կէօսթէրէրէք.) ժան Ֆօրթիէե քի՞մ տիր։

Միւսաֆնըիզ. – Ժի-լը-Բէօր տօղաղընտա, իւղէրինէ, պօեաճըլարըն քէրէվէթինի տիւչիւրմէքլէ, քէնտիսինի էօլտիւրմէքլիկի թէճրիպէ իթմիչ օլտուղունուզ, վէ քէզալիք, չէնտ հաֆթա մուդատտէմ գըզընը թէլէֆ իթմէքլիկի իսթէտիկինիզ գատըն տըր։

Օվիտին լէհճէսի օղլու։ Մէրդում պու քէրրէ արթըզ քէնտիսի իչլին սահիլի սէլամէթ օլմատըղընը տէրք իթտի, վէ հիսս իյլէտիկի տէհչէթտէն միւթէէսսիր օլմատաեա թէէնի եէրտէ չալըշատագ։

— Պու կիսվի սէօզլէրին պէնանընա քիմ ճէսարէթ իտիեօր, տէտի։

Պիւսթէնքիզ. – Ֆիմիէրին դարշըսընատա պու չէյլէրի ֆաշ իթտինիզ իսէ, անլէր։

Օվիտ. – Թէքրար խոէրիմ քի, սէրհօշ օլսուղումտան, սէօզլէրիմին ասլա մանէտաը վէ էհէմմիյէթի պուլունմամագտա տըր։

Պիւսթէնքիզ. –(Օվիտին իւղէրինատ պուլունմուշ օլան վէ տէրունինատ էլան պիր միդտար մահուա շէրպէթտէն պուլունան չիշէնի կէօսթէրէրէք.) Ժան Ֆօրթիէ իչին ադըմըշ օլսուղունուղ պու շէրպէթտէն, քէնտինիզ իչտինիզ։ – Պու պիր Ամէրիդա շէրպէթի տիր քի, Սէն սօգադընատա իդամէթ խոէն տօգթէօր Րիշար, պունուն ֆէվգէլատէ թէէսսիրատը-նը սիզտէն տահա իյի պիլմէքտէ տիր։

Օվիտ, նէ՛ ճէվապ վիրէճէկսինի պիլմէտիկսինատէն, պաշընը էյիպ սիւքիւթ իթտի։

Պիւսթէնքիզ. – Նէ՞րէտէ իդամէթ խոխեօրսունուղ։

Օվիտ. – Խուսուսի տօնատըլմըշ պիր օտաատա։

57

Սէր խէֆխէէ, ադչէ քիսէսի վէ չիշէ իլէ պէրապէր Օվիտ Սօլիմօնուն ճէպհինատէն պուլունմուշ օլան պիր անախթարը եապըխանէնին իւղէրինատէն ալըպ, միւսթէնթիդէ վիրտի, վէ օտախի մուայեէնէ վէ թահդըդաթտան սօնրա,

— Ելապհէսիզ պու անախթար օտանըզըն անախթարը օլմալը տըր, տէտի։

Օվիտ. – Էվվէթ։

Պիւսթէնքիզ. – Խուսուսի վէ տօնատըլմըշ պիր օտանըն

անախթարը օլսուղունուղ պէէան իթտիհիդ չուղ անախթարըն իւղէրինատէ հիչ պիր նիւմէրօ պուլունմատըը, թէէաճճիւպ օլունաճադ շէյ տիր։

Օվիտ. – Նիւմէրօսու դայպ օլմուշ օլաճադ տըր։

Պիւսթէնքիզ. – Էլան պիրի ալտաթմադ իսթէէօրսունուղ, ֆադաթի հալադատէնիզ Բօլ Հասման հադըդէթի հալի պէէան իսէճէք տիր։

Պու էսնատէ, օ ալչադ Օվիտ Սօլիմօ, նէվիսա հիսատէթ ու ղաղատ իզհարիյէ, վէ պիւէբէրինի սըդտըզը կիպի, կէօզլէրի տէ աատէթտէն խաբիճ բարմաէարադ, շէօյլէ իֆատէ իթտի.

— Ա՛հ, սիւսալէրինիզ պէնի նիհատէթ տիկիր իսիեօր ... Նամուսում իւղերինէ օլդէ պէէան իսէրիմ քի, պէնի դիւշատէօվլէ թադիդ իսիեօրսունուղ։ – Բէք ալէա պիլիրիմ քի, սիզին բէնչէլէրինիզ կէչէն պիր քիմսէ, սէքիզ կիւնլիւք պիր մահսում կիպի պիկիւնատ տախի օլտա, նիհէ սիզտէն նադատընը դուրթ արատադ։ – Ա՛հմադ կիպի քէնտիմի թուրթուրսում. իչթէ, պունատա, դատահաթ պէնիմ տիր։ Պաշլըճա ահմադլըըմ չունատա տըր քի, քէնտի հիսատըմա տատ չալըշմաեօրսում։ – Անըն իչին, պէն քէնտի հադամը գուրթարատըմ տա, պաշդալարը նատըլ իսթէրլէր իսէ, էօյլէ չաթըշընըլար։ – Իմտի, միւսթէնթիդ էֆէնտի, պէն՝ Դիլչի ճատտէսինատ, 172 նիւմէրօյու իսանէտաէ իդամէթ իթտիհէմիմ։ – Պու անախթար, պաղչէ գարուսույա, մօսկովատընն գօնուլմուշ օլսուղու քէօշկիւն գարուսունու աչար։ – Եիմտի, պունլարը պիլտիկինիզ հալտէ, պանա տիկէր պիր շէյ սիւալ իթտիէեին։ – Օվիտ Սօլիմօ իսմի իւղէրինէ եէմին իսէրիմ քի, արթըդ ճէվապ վիրմէնէճէնիմ։

Պիւսթէնքիզ. – Զաթէն սիզէ սէօյլէտիմ քի, սիւքիւթինինիւզտէ տէվամ իթտիէնիզլէ, վաղինէթինին զիատահա պիհատէ աղըրլաթըհօրսունուղ։

Օվիտ. – Պու կիսվի սէօզլէրի, պիր թադըմ ահմադլարը գօրդուրթմադ իչին հէր վագըթ գուլլանըրսընըզ։ Հալ պու քի պէն, պու սէօզլէրատէն իպֆալ օլունանլարատան տէյիլիմ։

նէ օլտու իսէ օլտու , իշլէ , պիւթիւն մատաէ պունլարտան իսթարէթ տիր ։

Միւսթէնթիզ . – Հազըդի Բօլ Հարման էօլմիւշ տիւր , տէյի՞լ մի , վէ պու կիւնքի կիւն պու իսմի թաշըեան չախս , հազըդէթատ ժագ կարօ թէհամիեէ մի՞ օլուննուր ։

Օվիտ . – (Ուսուզլարընը չէքերէք .) Պունտան պէօյլէ ճէվապ վիրմէեճէկսինի սիզե սէօյլէտիմ , վէ սէօզիւմիւ իճ. րա իտէճէեիմ ։ – Ֆիլվագը , սիզին իսթիճվապլարընըզ պէնի թաղեիզ իտիեօրլար . . . Պէնիմ իզամէթ իսթիւիկիմ մահէլլի պիլիրսինիզ . . . Էկէրչի պիր ազաճըզ տերատէէթինիզ վար ի. սէ , պու գատարը սիզե քիֆատէէթ իսթիէլի տիր ։ – Օլ տերէ. ճէ ույգուտ վար տըր քի , աեագատա տուրտուզուտ հալատ , ուեուեօրուտ ։ Իմտի , միւսատատ իտին քի , կիտիպ եամա. եըմ ։ Եարըն հէր շէյ անլաշըլըր ։

Միւսթէնթիզ . – Եանի , Լիւսի Ֆօրթիէնին , վէ վալիտէսի ժան Ֆօրթիէնին դաթլ ու թէյէֆինի սիզ էմր իսթիէ , վէ պու. նուն իչին իւճրէթի վիրմիշ օլտուզունուզ անլաշըլաճագ տըր ։

Պու տէֆա Օվիտ սիւքիւթ իսթիւիկինատէն , միւսթէնթիզ իֆատէեէ տէվամ պիրլէ ,

— Ձէվապ վիրմէք իսթէմէէօ՛րմուտունուզ , տէտի ։

Օվիտ թարաֆընատան այնի սիւքիւթ վագը օլտուզուն. տան , միւսթէնթիզ , ֆինջրինի իշղալ իտէն հիտատէթի պէյլի իսթիէեէրէք աեագա գալդը ։

Միւսթէնթիզ . – Պու ատէմի կէօթիւրիւն , վէ իսթիլաթ. տան մէնն իսթի ։

Օվիտ . – (Իսթիհզա լիէ .) Թէմամ , իսթիլաթատան մէնն իտիլտիկիմ հալատ , րահաթճա ուեուեապիլիրիմ ։ Իշթէ պու թէհտիրինիզէ մէննուն օլտում ։ – Հա՛յտէնին զապթիեէ էֆէնտիլէր , պէնի կէօթիւրիւնիւզ ։

Պու էտնատէ , սէր խէֆիեէնին պիր իշարէթի իւզէրի. նէ , զապթիեէլէր , մահպուս լիէ պէրապէր տիշարը չէզ. տըլար ։

Միւսթէնթիզ . – Պու ատէմ , զաեէթի մուխաթապրալը մա. գուլէտէն պիր հայտուտ տըր ։

Սէր խէֆիեէ . – Էկէրչի պու ատէմին ֆինջրինի իչինէ ան. լատըմ իսէ , քէնտի խանէսինատէ էօյլէ էվրագ պուլաճա. ղընդ քի , վիրէճէկի ճէվապլարտան տոհա պիեատէ պիղէ մալիտմաթ իթա իթմիշ օլաճագ տըր ։

Միւթէնթիզ . – Իհթիմալ տըր , ֆագաթ զագալըմ քէնտի մահէլլի իզամէթինի պիղէ տօղրու սուրէթատ պիլտիր. ա՞ մի ։

Սէր խէֆիեէ . – Պու խուսուսա թէէմին օրմագ լազըմ տըր , վէ էկէր իզամէթկեահընը տօղրու խապէր վիրմիշ իսէ , տէրհալ թէհարրիեաթի իճրա խոխլամէլի տիր ։ – Շիմտի , միւսթէնթիզ էֆէնտի , պու Բօլ Հարման հագդընտա նէ՞ թէտպիր իթթիխազ խոխլամէսի թարաֆընտասընըզ ։

Միւսթէնթիզ . – Մահէլլի իզամէթինի պիլիեօ՞րսունուզ ։

Սէր խէֆիեէ . – Պու ատէմ մէշհուր պիր մաքինիսթ վէ ֆապրիգաթօր օլուպ , ֆապրիգասը Թուրպուտատա պու. լունտուղունու պիլիրիմ ։

Միւսթէնթիզ . – Մուհիմ պիր ֆապրիգա տըր ։

Սէր խէֆիեէ . – Էօյլէ զանն իտէրիմ ։

Միւսթէնթիզ . – Պու ատէմէ դարշը հիչ պիր սէօզ իչիթ. մի՞շմիսինիզ ։

Սէր խէֆիեէ . – Խա՛յր ։ Նամուսլու պիր սանատքար տէյի թանըլմըշ տըր ։

Միւսթէնթիզ , պիր գաչ սանիեէ գատար միւշիւնտիւք. տէն սօնրա , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Բօլ Հարման հագդընտա հարէքէթէ պաշլամազտան էվվէլ , Սօլիմատան իթթիրաֆաթը միւքէմմէլէ իսթիհսալինէ պէքլէնիլմէտի ֆինջրինատէնիմ ։ – Նու Սօլիմօ տէնիլէն հէրիֆ , թէքմիլէն կէչմիշ օրմանատան պիր սէրհօշլուգ թէէսսիրի թահ. թընտա լագըրտը խոխլօրմուշ , վէ քէնտիսինատ տիվանէլիք վար իմիշ ։ – Իմտի , քէնտի սէօզլէրինի վէ տովիեատընը զա. նէթ ճիտատի սուրէթատ տինլէմէքլիք , ագըլտըզճա հարէքէթի իթմէք տիր ։ – Էվվէլ էմիրտէ , Օվիտ Սօլիմօնուն խանէսինի արատատա ։ Էկէրչի Բօլ Հարման հագդընտա թէհլիքէլի է.

ակըէը պուլուր խէք , օլ վադըթ , ասյա վադըթ զայդ լիմ-
մէեըէք , վէ քէմալը չիտաէթ իւղլե , մուամէլէնէ պաշա-
րըզ : Եօդաա , մալիւմաթը միւքէմմէլէ իսթիհսալ իաէնէ դա-
տար , քէնաի էթրաֆըննաա իճրաի նէզարէթ լիմմէզլէ իքթի-
ֆա էյլէրիզ :

Սէը խէֆիւէ , պու խուսուսաա մուվաֆֆադաթ կէօս-
թէրի , վէ պաաէհու ,

— Մ՛ուամէնէթիզ էֆէնտի , պու կիճէ , չու Սօլիօնուն
խանէսինաէ իճրաի թէհարիւեաթ լիմմէքաէ , ակղաէ պէ-
նիմլէ հէմէֆքեաՙրմըսընըզ , տէյի սիւալ լիմտի :

Ֆիւսթէնբիզ . – (Սաաթընաա պաղարաղ .) Եարը կիճէ օլ-
մադ իչին պիր չարեէք վադթըմըզ վար տըր : Տայիմի արա-
պալարըմըզ պուլունաուդունաան , եարը կիճէիւի եարըմ սա-
աթ կէչէրէք , Գիւչի ճաաուէսինէ վասըլ օլապիլիրիզ : – Իմ-
տի , կիտէլիմ :

Ֆէր խէֆիեէ . – (Իչքի խէֆիւէ մէմուրունաա .) Սակ աէ
պիղիմիէ պէրապէր կէլին :

Պու սուրէթլէ , մէրդումյար , զաալթիւէ նէզարէթի
հավիսինէ մուվասըլէթ լիմտիքլէրինաէն , օրաաա պէքլէմէք-
աէ օլան իչքի արապաաան պիրինէ , սէր խէֆիւէ իչէ միս-
թէնթիզ , վէ տիկէրինէ աէ զաալթ քեամիլայիչէ իչքի մէմուր-
լար օթուրաուլար :

Գիւչի ճաաուէսինէ կիտէճէքլէրի մահէլլի արապաճըէա
պիլտիրմիէլէրի իւղէրինէ , արապալար հօլա չըդաբըլար , Պու
էնսաաէ , սաաթ , եարը կիճէիւի չալմադաա իտի :

Օգուէանըարըմըզըն խաթըրտարընաա օյաուդու իւղլե ,
Բօլ Հարման՝ Բաուլ Տիւշմէն թաարաֆընաան հադընաան
թաադիալ իտիլտիկի հալաէ , Բօմա ասգաղընա ատղու կիմ-
մէքաէ իտի :

Մէրդում ֆաալիղաթօր , Սէն-Բէթրէսպուրկ ասգաղը-
նա կիմմէքաէ իւղլե , Բլաս տը Լ՛էօրթան կէչտի , վէ օրա-
տան տախի ատղուճա Գիւչի ճաաուէսինէ մուվասըլէթ կյ-
լէտի :

Բօլ Հարման , հէնուդ պիր սաաթ գաատր վադթը օլ-

աուդու իչին , թէլաշ լիմմէնօրաու , վէ քէնտիսինի գօլլաէան
պուլունուալ պուլունմաատըղընա թէէմին օլմադ իւղլե , պիա-
աէֆաթ արդասընա տէօնտու :

Բաուլ Տիւշմէն , ասգաղըն տիկէր թաարաֆընաա , գալ-
ատըղմ իւղէրինաէն կիմմէքաէ օլուալ , Բօլ Հարմանը կէօ-
դինաէն ղայդ լիմմէքաէ իտի :

Ֆաալրիդաֆթօր , Դիւչի մէյտանընա մուվասըլէթինաէ ,
պիր կաղ պօրուսունաուն այտընըղըյլա սաաթընա պաղտը ,
վէ սէքիղի օֆուղ պէշ տադըդա կէչտիկինի կէօրիւալ , Դիւչի
ճաաուէսի աղղընաա , վէ սօլ թաարաֆտաա վադը պիր գահ-
վէխանէնին թաարայասընաա օֆուրսու :

Տիւշմէն , Բօլ Հարմանըն օ մահէլլաէ օֆուրսուդունու
կէօրինճէ , ֆիքրինաէն ,

— Պէսպէյիլ Օվիտ Սօլիօ պու մահէլլաէ իդամէթ լիմ-
մէքաէ տիր . . . վէ ֆաալրիդաֆթօրուն պուրատաա օֆուրմա-
սը , մուայենէն սաաթա պէքլէմէք իչին օյաճադ տըր . . . իմ-
տի , պէն աէ չու գահվէխանէյաէ օֆուրաէրմ , տէտի , վէ
ֆիլվադը , սաղ թաարաֆտաաքի գահվէխանէյաէ օֆուրուալ ,
պիր գաատհ պիրա կէթիրմտի :

Սաաթի ասգուղա պէշ տադըդա գալատադ , Բօլ Հար-
ման , իչտիկի իչկինին պէտէլինի վէրիալ , աեաղա գալդը ,
վէ ճաաուէնին այօնունաան եիւրիւմէկէ պաշյաաըղընաա ,
թաալիի Բաուլ տախի մէրդումու թաադիալէ թէէքրար տէ-
վամ էյլէտի :

Թամ սաաթ ասգուղա , Մարինին բէտէրի , մալիւ-
միւմուղ օյան գըր բէնկիլ քիւչիւք գաբունուն գալըշընաա
տուրուալ , չանը չալտը , վէ իչալու չանըն սէտի պաղչէ թա-
րաֆընաան չիտաէթլէ իչիտիլտի :

Պու արա , Տիւշմէն , հէման թա գալըշտա , վէ պիր ա-
րապա գաբուսունուն իչ թաարաֆընաա տուրմադաա օյաու-
ղու հալտե , քէնտի քէնտինէ ,

— Իչթէ պուրատը տըր . . . պագալըմ պարսն Ամնօյտ
տը Բէյ խանէսինաէ՞ մի տիր , տէտի :

Պիր գաչ սանիյէե կէչտիկի հալտե , գաբու աչըլմատը-

ղընտան, Բօլ Հարման եէնիտէն չանը չալաը, վէ պիր ազ պէքլէմիպ, հիչ պիր ճէվապ ալամնամասը իւղէրինէ, թէքրար չիտաէթլէ չանը չէքմէսինտէն, սապըրսըզլըգ վէ հիւտէթ իչինտէ պուլունտուղու անլայըլըեօրտու։

Հասըլը գարու, օգուեանլարըմըզճա մալիւմ օլան սէպէպլէրէ մէպնի այըլմատըղընտան, Տիւշմէն, ֆիքրինտէն,

— Խապիս, խանէսինտէ տէյիլ միը... չիմտի պու հէրիֆ նէ՞ եապաճադ սըը, տէտի։

Բօլ Հարման, մէյհուս պիր հալտէ վէ գըմըլտանմա-եարագ տուրուպ, Օվիտին գայպուպէթի սէպէպլի նէ՞ օլա-պիլտիկինի տիւշիւնտիւ, ֆագաթ ալմըշ օլտուղու թէլէկ-րաֆինամէնին պիր հէյլէ վէ տուզագ օլմուշ օլտուղունու զանն իթմէկէ հիչ պիր սէպէպլի պուլունմատըղընտան, պէքլէմէ-եէ գարար վիրտի, չինքի քէնտի դիւիւմիւնճէ, Սօլվօնուն պիր գաչ տագըգատան ավտէթի մէմուլ իտի։

Պինապէրին Բօլ Հարման, պաղչէ տիվարընըն էօնիւնտէ տօլաչմաեա պաչլատը։

Բաուլ, կազ պօրուլարընըն այտընլըղըլա, մէրդումուն թէքրար պէ թէքրար կէչտիկինի կէօրիւպ, վագըթ միրուր իյլէտիքճէ, քէնտի սապըրսըզլըգ հարէքէթլէրի տէ արթ-մագտա իտի։

Քաուլ. – (Ինէնտի քէնտիսէ.) Իչթէ պու ֆէննա, եա-րընա գատար եիւրիւմէսինէ տէվա՞մ մը-իտէճէք տիր։ Կիպ-լէնմիչ օլտուղում մահէլլ իտէ, ուզուն միւտաէթ պէքլէ-մէեէ միւսայիտ տէյիլ տիր։ – Բօլ Հարման, էր եա կիճ պէնի կէօրէսիլիր, վէ քէնտիսինի գօլլամագտա իտուկիմ չիւպհէ իտէպիլիր։ – Իմտի, պու սքրատա պաչդա պիր թէա-պիր իթթիհատ իթմէք լազըմ սըը։

Բաուլ, պալէատէքի միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթ իչինտէ օլտուղունտա, էթրաֆընա պիր կէօղ կէգտիրմիչ իտի։ Օրալարտա, սըղընապիլէճէք հիչ պիր սիւքքեան պուլուն-մաեընըգ, ֆագաթ Բօլ Հարմանըն պուլունտուղու մահէլլտէն պէշ լանէ եօգարըտա քիւչիւք պիր դահվէխանէ կէօրտիւ, վէ քէնտի քէնտինէ,

— Եուրտաը, թամ պէնիմ իսթէտիկիմ եէը տիր։ Բէք դիեատէ կիզլէնմէմէլէ, դիեատէ չիւպհէ տավէթ իտիլմէզ։ – Պինաէն ալէյհ, տիշարտա գօնուլմուշ օլան մասալարտան պիրինտէ օթուրտուղումտա, դօլլատըղըմ աէմին հարա-քեաթ վէ մուամէլաթընա սուհուլէթլէ տիդգաթ իտէպիլի-րիմ, տէտի։

Պու վէճհլէ, մէրդում, տէրհալ չօսէ եօլտան կէչիպ, մէզքիւր գահվէխանէնին գարուսունտա պուլունան քիւհնէ վէ թօղլու թօբրագլը պիր իսկէմլէ իւղէրինտէ օթուրտուղ-տան սօնրա, պիր գատհ րօմ իսթէտի, վէ պիր տէ սիկա-րա պիւքտիւ։

Բօլ Հարման, հալէա տօլաչմասընա, հիտաէթ վէ հէ-եէճան իլէ տէվամ իթմէքտէ, վէ պու հէեէճան ու հիտ-աէթի, պիր թարաֆտան արթըտագտա իտի։

Մէրդում, պիրտէն պիրէ վէ հէյտան եիւքսէք սէտա իլէ,

— Եու թէլէկրաֆնամէնի օգուտուղումտա, եանըլմա-մըմ, տէտի։

Բօլ Հարման, Տիւշմէնին, քէնտի րօմ գատհինի իչ-տիկի, վէ սիկարասընը թիւթտիւրտիւկիւ մահէլլէ եագլա-չարագ, բարտըսիւսիւնիւն ճէպինտէն չըգարմըշ օլտուղու-թէլէկրաֆնամէնի թէքրար օգուտու, վէ քէնտի քէնտինէ,

— Էվվէթ, էվվէթ... պունտա սաաթ տօգուշ տէյիլ աչիքեարէն եագըլմըշ տըր, տէտի, վէ պու թէլէկրաֆնա-մէնի բարմագլարը արասընտա պուրուչտուր տուգտան սօն-րա, սօնտուշ տօլաչմասընա թէքրար պաչլատը։

Օլ էանատէ սաաթ օն չալմադըէ, Բօլ Հարման, եէնիտէն էվին գարուսունա եագլաշըգ, պիտաէֆաթ չանը չէքտի, վէ գարունուն աչըլմատըղընը կէօրմէսի իւղէրինէ, տիվանէ կիպի, չըրբըսըգ պիր հալ իլէ, գալտըրըմտա պէթէքրար տօլաչմաեա պաչլատը։

58

Հէր Թարաֆտա տխուքքեանըալ դարանմադտա օլուպ, Տիւշմէն, ֆասըլդամ օրան, վագըթ պէ վագըթ հիտաէթ ու դաղաղ հարէքէթլէրի իսդրադ իթմէմէնի կէօրմէքլէ, պուրնունուն ալթընատն կիւլմէ քատ էտի։

Եօլճուլար, բէյ տէր բէյ աղալմադտա օլտուղու միսիլլու, գահվէխանէնին միւշթէրիլէրի տէ արա արտա տիշարը չըգմադտա իտիլէր։

Պիր սաաթ տահա վագըթ կէչիպ, Գամիհնեօլտաբի սաաթլար՝ ոն պիր չալարլար։

Ռօլ Հարման, այնի վագըթտա՝ օլ տէրէճէ ևիւքսէք սէտա լէ պիր քիւֆիւր իթմէ՞ քի, պու քիւֆիւր՝ Տիւշմէնին գուլաղընա գատար աքս իթմէ, վէ պատէհու մէրդում տէլիգանլը, Ռօլ Հարմանըն, ուղուն վէ թէհլի նէօպէթճիլիկինի թէրքլէ, Գիւչի մէ յոռանընա տօղրու իլերլէտիկինի կէօրմիւ։

Քաուլ. – (Ինէնտի քէնտինէ.) Ալլահ սէ յահահաթընըդը մուվաֆֆադ էյլէսին... չիւպհէսիզ տիւղ տօսթուն Սօլիվօ տահա ուղուն միւտաէթ կէճիքմէքլէ, խանէսինի գիւմարէթ իտէճէք գատար պանա միւսաատէ իտէճէք տիր։

Օլ զէման, Բաուլ Տիւշմէն, պիր գատէհ տահա բօմ կէթիրթմէ, վէ կարսօն իշպու էմրի իճրա իթմէքլէ, թէքլիֆսիզճէ պիր հալ իլէ.

— Պիր աղ չարուդ իտին. տխուքքեանը գարահառաճաղըդ, տէտի։

Քաուլ. – (Մասանըն իւղէրինէ պիր սիքքէ վաղ իտէ, ըէք.) Իճրէթինիզի ալըն։

Մէրդում, իշպու սէօղլէրատէն սօնրա, իսկէմլէսինատէն գալգըպ, Գիւչի ճաատէսինէ տօղրու միսթէրահի օլտու։

Բաուլ, պաղչէնին դըր բէնկլի գարուտունուն էօնիւնատէն կէչէրքէն, պաղչէ տիվարընա պիր ամֆը նազար իթտի։

Պու տիվար, անճադ իքի մէթրո պօյունտա օլուպ, գարուտուն Թարաֆընտա կրանիթ Թաշընտան պիր քէօշէ պուլունմադտա իտի։

Բաուլ, ֆինքրինատէն,

— Պու մուամիլէ բէք գօլայ օլաճադ տըր, տէտի, վէ քէնտիսի տէ, Ռօլ Հարման միսիլլու, պօյունա էնինէ տօլաշմահա պաշլատը։

Մէրդումուն Թէրք իթտիկի գահվէխանէ տախի գաբանմադլէ, մահէլլի մէգքիւր պիւսպիւթիւն գարարտը, վէ ճատատ եօլտա քիմսէ գալմատը։

Տիւշմէն, պաղչէ տիվարընա նագլաշըպ, տէրունինտէ մալիմիւմիւմիւզ օլան էտէվաթը հավի օլան բաքէթի ևէրէ գօյտուդտան սօնրա, նարը կիճէնէ գատար նէնիտէն պէքլէտի, վէ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէտի.

— Ինթիհալ քի պիզիմ հօվարտա Սօլիվօ, սէրվէթի միւքէմմէլ օլտուղու ճինէթլէ, կիճէնէ չէհիրատ կէչիրէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, խոթէր ավատէթ իթտին, խոթէր իթմէտին, պէն իշ կէօրմէզլիկիմ, տէտի։

Բաուլ, քէնտի պուլունտուղու Թարաֆա տօղրու քիմսէնէ կէլմէքատ օլմատըղընա Թէէմին օլտուդտան սօնրա, զիքր իթտիկլիմիզ քէօշէ իւղէրինէ ամթատը, վէ տիվարըն քէնտըընը ԹուԹուպ, պիր սըչրաեըչտա պունուն Թէրէճինէ չըգըրընը ԹուԹուպ, պիր սըչրաեըչտա պունուն Թէրէճինէ չըգըտը, վէ պատէհու պաղչէնէ էնիպ, էլինէ պաղչէնին սիւրտը, վէ պատէհու պաղչէնէ էնիպ, էլինէ պաղչէնին սիւրտը կիւսիւնիւ աչտը, վէ գաբուճու աչմաճա սայ իթտի։

Իշպու գաբու, իքի Թարաֆը գաբալը օլտուղու ճինէթլէ, տիշարը չըգմադ իչին, իչէրի կիրլիտիկ կիպի, տիվարտան ամթատմադտան գայրի չարէ պուլունմամադտա իտի։

Բաուլ, գաբուճու մուայինէնէ վէ Թէտգըդ իթմէքլէ, էլինէ, եէրլէրինատէն հարէքէթ օլունուր պադը տէմիր բարչալարընա Թէճատիւֆ էյլէտի, վէ ֆինքրինատէն,

— Պունտա էնքսէրլէր վար տըր։ Պունլարըն սահէսինատէ, պէն, եադամը էլէ վիրմէմ, տէյի տիւշինտիւ։

Մուսախսարէն, մէղքիւր, էնբաէրլէրի սիւրախս, վէ եվնէ քէնտի քէնտիւէ,

— Էկէրչի Սօլիվօ, պէնիմ իչէրտէ օլտուղում ղէման կէլիպ տէ գաբուէու գարար իսէ, օլ վագըթ պէն պուրատան նա՛ըլ տիշարը չըգապիլէճէհիմ... Իմտի, հէր չէյի էվվէլինտէն տիւչինմէք լազըմ ըըր, տէտի, վէ պաղչէնի տօլաշըպ, քէօչկիւն արգասընտա, տիվարըն քէնարընտա պիր քէրէմէճէճի տիւքքեանը պուլունտուղունու անլատը. չինքի, գարանլըգտա, ապաճլարըն իւսթիւնտէն, պաղը ուդուն տիրէքլեր իլէ քէրէմէճլեր միւշահէտէ օլունուէօր իտի:

Քտուղ. – (Ֆիքրինտէն.) Պուրատան կէչիլէպիլիր իսէ տէ, եվէքսէհ չըգապըմմէք իչին պիր չէյ լազըմ ըըր:

Ա՛յնի վագըթտա, աէտաղընա, պիր մէթրօ գատար եվէքսէքլիքտէ պիր քիւչիւք գուլիպէ թէսատիւֆ խմտի քի, պու գուլիպէ, Օվիտտէն էվվէլ մէղքիւր քէօչկիւն միւսթէճէլրի պուլունմուշ օլան քիմսէնին թավշան պիւնիւխմէկէ մախսուս մահէլլի իտի:

Ֆիւշմէճ. – (Ֆէլամընա տէվամ խտէրէք.) Իչթէ, թամ պանա լազըմ օլան տա պու տուր: Էկէրչի րիւճաթա մէճպուր օլուր իսէմ, պիր քէրըչ քէնտիմի քէրէմէճէճի տիւքքեանընտա պուլտուղումտա, էլպէթթէ գաչաճագ պիր տէյնէք պուլապիլիրիմ:

Պաաէհու, մէրդում, տիվարըն տիպինտէ պըրագմըշ օլտուղու ալէթլէրինին բաքէթինի ալմագ իւզրէ ավտէթ իտիպ, մէղքիւր բաքէթի ալտըգտան ոճնրա, ալէաթը մէպուրէ վաաըթտաըյա գաբուէու աչտը, վէ ալէթլէրինի թէքրար եէտինէ ալարագ, քէօչկէ կէլտի, վէ ճէպինտէն չըգարտըղը քիպրիթլէրտէն պիր թանէ հագըպ, թէհարրիհաթընա իպթիտար լյլէտի:

Էվվէլ էմիրտէ, պաղը սանտըգլարըն պուլունուէուղու պիր օտաէա կիրիպ, պու օտատա, պիր մատա իւղէրինտէքի չամատաններն մումունու հագտը, վէ իւղէրլէրինտէ, լըլի հարիքլար իլէ, «Մէմալիքի միւճթէմիայի Ամէրիգա. – Պուէնոս-Այրէս» իպարէլէրի մուհարրէր օլան սանտըգլարը պիլմուայենէ,

— Ալչաղըն՝ ֆիրար իթմէք հաղըրլըղընտա պուլունուղու աչիքեարէն անլաշըլընօր... Իմտի, վագըթ գայպ իթմէկէ կէլմէղ... Էվվէլ էմիրտէ սանտըգ վէ տօլապլարտան պաշլաեալըմ, տէյի տիւչինտիւ:

Սանտըգ վէ տօլապլարըն անախթարլարը, սիւրմէլէրի իւղէրինտէ պուլունուպ, Բաուլուն իլք տէֆա աչտըղը տօպատա, քէնտիի իչին էհէմմիյէթի օմաեան պաղը մատաէլէր մէվճուտ իտի:

Իքինճի վէ իւչինճիս տօլապլարըն էչեատ տախի օ դապլտէն օլուպ, Բաուլ, տիկէր պիր օտաէա կիրտի, վէ պունտա պուլունան պիր եագըհանէ, իլք տէֆա կէօղինէ չարբմադըա,

— Եա հանըրլըէօրում, եախօտ պէնիմ արատաղըմ չէյլէր, պունտա պուլունաճագ տըր, տէտի:

Իչպու եագըհանէ անախթար իլէ դաբալը օլտուղունատան, Բաուլ, իքինճի տէֆա քէնտի այէթլէրինի խթիմալէտան, իվվէլ էմիրտէ նագարը տիդդաթըննա պիր խայլիճէ պանդնօթլար վէ ալթուն չըգընլարը թէսատիւֆ էյլէտի:

Ֆիւշմէճ. – (Քէնտի քէնտիէ.) Վա՛յ, պիզիմ միւսիւ Սօլիվօնուն սէրվէթի միւքէմմէլ իմիշ... Բօլ Հարման սաեէլիվօնուն սէրվէթէ նայիլ օլմուշ օլմալը տըր... Լաքին, պանա պուննլար լազըմ տէյիլ տիր:

Մէրդում, չէքմէճէլէրտէն պիրինի աչըպ, պիր չիպտան իլէ իբի տէմէթ քնագըտ նագարը տիդդաթընա չարբտը: Բաուլ, պու չիպտանըն տէրունինի կէօղտէն կէչիրտի, վէ ամճաարընըն սախթէ խմզասընը հալի օլան իբի դըթա չէբի տէրհալ կէօրմէքլէ, մէսէրրէթլէ պիր ահ խտիպ,

— Հէյէ, չիւքիւր չիւքիւր, տէտի:

Պունլար իլէ պէրաբէր, Ամանտաընըն եագմըշ, վէ ժուանեխտէ տիքքչճիլիք խտէն մատամ Տէլիօնա լթա խյլէմիշ օլ-

տուղու թաստիգնամէ պուլունմադտա խախ։

Բաուլ, Տամօգլէսին դըլըճը կիսպի կէնճ գաարնըն պա. ջը իւզերինտէն ասըլմըշ օլան մէղիւր թաստիգնամէնի էլտէ իթմիշ օլմասընտան ոտլաթը մէճունն օլարադ, տէրհալ ճէ. պինէ գօյաու, վէ Զուլֆէրիա ճիւմհուրիէթինին տամգա. սընը համիլ պիր իւչիւնճի քեադըտ նազարը տիդգաթընը ճէլտլ իթմէքլէ, պու քեադըտը աճէլէթէն օդուտու, վէ ֆիւթուհաթքեարանէ րէֆը սէտա իթտի։

Պու քեադըտ, պիր վէֆաթ սէնէտի օլմադըէ, Բաուլ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հադըգի Ռօլ Համման՝ ժընէվ չէհրինտէ վէֆաթ իթ. միշ տիր... Իշթէ պու քեշֆիմ, համիմ օլան էթիէն Դաս. թէլի ֆէվգէլատէ սէվինտիրճէնք տիր, տէտի։

Օլ վաղըթ մէրդում, իշտու քեադըտըտըը չիղտանա, վէ չիղտանը տախի էան ճէպինէ գօյաուդու կիսպի, բարտըսի. սինիէն արդա ճէպտէրինէ տախի քեադըտ տէմէթլէրինի վաղ իլէտի։

Ա.յնի վաղըթտա, Սօլիմանուն պադըշ գաբուտու էօնիւն. տէ տուրմադտա օլան արապալարընն աէսի, Բաուլուն գու. լաղընա գատար ապս իթմէքլէ, մէրդում տէլիգանըը պաշը. նը եօգարըը գալտըրտը, վէ գուլադ վիրտի։

Ֆիլվագը խարիճտէն պադը սէտլէր իշխտիրիեօրտու։

Բաուլ, մումունու էլինէ ալըպ, թէքրար պիրինճի օ. տաէա կէլտի, վէ եարը աչըդ պուլունան գաբուէա եադ. լաշտը։

Օլ էանատէ, պահճէ գաբուտունուն սիւրիւսիւնատ պիր անախթար չէվրինիեօրտու։

Իշխտիէն սէտլերտէն պիրի,

— Գաբու՝ էնքսէրլէր իլէ գաբանմըշ տըր, տէտի, վէ տիկէր պիր սէս տէ,

— Ռէօշկիւն տէրուինինատ ըշըդ վար տըր, տէյի իլավէ իլլէտի։

Ֆիւշմէն, պիրտէն պիրիչ մումուն ըշըդընը սէօնտիւրտիւ։

Թուֆիանճիւ պիր սէս. — Հա՛յտէ, տիվարտան ավէլտէն։

Բաուլ. — (Ֆէհմիէթէ կիրիֆթար օլարադ.) Պուրատա կիրիվմէք իսթէնիլտիկի բանա անլայըլըեօր։ — Լաքին, պու քիմ օլապիլիր... Հէմտէ չօդուդ տըրլար... Պու տըրա. տա, հեր կիւնա մուխալիֆէթի պիհուտէ տիր։ Էկէրչի, պէնի պուլուրլար իսէ, իշիմ ֆէնալաշըր... Պինապէրին, պէնի պուլմալարը իշիմէ էլվիրմէդ։

Մ.իթհադըպէն, Բաուլ, քէօշքտէն տիշարը ֆըրլաեըպ, պունտան ադտըմ Թավշան պէօլէնէն մահէլլին իթթիսալին. տէքի տիվարտա տօղրու կիթտի, վէ Թավշանլըղըն իւզերինէ, վէ անտէն տիվարըն Թէքէօնինէ աթլաեըպ, կէօղէրինի, Օ. վիանին պադըշէսինէ տօղրու աթի իթմիշ օլտուղու հալտէ, աեադտա տուրտու։

Պու տուրէթլէ Բաուլ, եարըմ սաաթ էվվել քէնտիսի. նին եաբտըղը կիսպի, պադըշէնին տիվարընտան աշաղըա էնիլ. տիկինի, էնքսէրլէրին չէքիլտիկինի, վէ դաբունուն աչըլ. տըղընը կէօրտու։

Օլ վաղըթ, էքի քիշինին էլլէրինտէ պուլունան արապա ֆէնէրլէրինին այտընլըղըյա, պիր խայլի քէսան միւշահէտէ օլունտու։

Պու հարէքէթին, զաղըթա պադըգընը օլտուղունա Բաուլ ասլա չիւպհէ իթմէկէրէք, տիվարըն իւզերինտէ եասլան. ար, վէ նէֆէսինի Թէսկին իտիպ, վէ հեր կիւնա հարէքէթ. տէն սադընըպ, պադըշեհ կիրէնլերի գօլամահա պաշլատը։

Ֆէր խէֆիեհ. — Ռէօշկիւն գաբուտունու աչընըդ։

Էլլէրինտէ ֆէներ ԹուԹմուշ օլանլարտան պիրի, իշտու Թէնապհ մուճիպինճե քէօշկէ տօղրու իլերլեհիպ,

— Գաբու աչըդ տըր, հէմտէ գըրըլմըշ տըր... պու սէպէպտէ պուրատա պիր ազ էվվել ըշըդ կէօրիւլիւեօրտու, տէտի։

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը իշերի կիրտիլեր։

Բաուլ. — (Ռէնտի քէնտիհէ.) Գաբուեու վէ սայիրհեի քիմ աչմըշ օլտուղունու արաեաճադլար, վէ Թաադիպ ի. տէճէքլէր տիր։ — Իմտի, պուրատան ճըղլամը գօյմադ լա. ղըմ տըր։

Պու մուլահազա իւղերինէ , մէրդումՈ տէլիպանլը , ա-
րիան վէ սէսսիղճէ քերեսթէլինէ էնիսպ , օրատա , ֆիրար ի-
տէճէք պիր գարու , նա բէնչիրէ արամանա պաշլամը :

Մէղքիւր քերեսթէճի տիւքքանըննըն սօղալա նալըր
օլան գարուսու գարալը իտի :

Օլ տադըգատա , Օվիտին պաղչէսինտէն պիր սէտա
իչինիլմի քի ,

— Խըրսըզ՝ ճիվարտաքի էվլերտէն պիրինէ ֆիրար իթ-
միշ տիր . իսմի , տէրհալ բոլու մէրքէղինէ վուղուլ հալի
խապէր վիրիսպ , իճրան նէզարէթ իթտիրիլէլի տիր , տիմէք-
տէ իտի :

Տիւշմէն , տէհչէթի ադիմէ իչինտէ պուլունմադըչ , ծն-
տան սօնրա պիր տադըգա պիրէ վադըթ կէչիրմէնիսպ , գար-
չըբնտա պուլունան պիր տիվարա քէտի կիպի չէվիքլիքլէ
չըգարը , վէ պուննտան աչադըգա քենտիսինի ամմադըգա , պօ-
ղաղընտան չըգան ածը պիր ֆիղանը զադի իտէրէք , նէրէ
աերիլտի :

Շէօյլէ քի , մէրդում , թաշ իլէ տէօչէնմիչ օլան պիր
հավինէ տիւշտիւկիւ սըրտատա , ատադը թէրս տէօնմիւշ , վէ
թօբադ քէմիկի եէրինտէն օյնամըշ իտի :

59

Տիւշմէն , օրատան գալդմադ իսթէտի իտէ տէ , մուվաֆֆադ օլամատը , պիրա , ֆէննա պիր ածը , հարատքեաթբնա մանի օլուռօրտու :

Տիւշմէն . – (Բէննալի քենտինէ .) Նէ՞ իդդալսիդդիք . . . ա-
ճապա սապահա դատար պուրատա դալմադա մէճպուրնու օլաճաղըմ : – Հէմտէ , ճիվարտաքի քեաֆֆէյի պաղչէլէրի վէ հավիլէլէրի արամանատճադըլարը նէ՞ մալում :

Պատէհու մէրդում տէլիպանլը , էթրաֆընտա պիր կէօղ կէզտիրմէքլէ , պուլութլու օլան գուպպէյի ասիւմանտա ղայդ օմադ իւղրէ պուլունան այ մահիթապընըն ճիւղիճէ դիհատը սահէպինտէ , պիր չարտադ ալթընտա պիր սըրա արապա-
լար տիդիլմիչ օրտուղունու կէօրտիւ , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Նէկերչի շու արապալարտան պիրինին ճանընտա դա-
տար կիտէպիլիրսէմ , իչինէ կիրէր , սապահա գատար , սայ-
քի քիրա իլէ արապա վիրէն պիր քիսիտ կիպի օրատա պէք-
լէրիմ , տէտի :

Մուախխարէն , պիւթիւն գուվվէթինի պաղուտա վիրէ-
րէք , հիսա իթտիկի ֆէվգէլատէ աճրտա բաղմէն , չարտադրն
ալթընտա գատար սիւրիւքլէնտի , վէ պիր տէրէճէ տօղրու-
լուդ , արապալարտան պիրինին գարուսունու աչտը , վէ
գուվվէթ ու թադաթտան տիւշմիւշ օրտուղու հալտէ , տէ-
բունը արապատա կիրիդ , չիլթէլէրի իւղերինէ եամըրդիրտի :

Օվիտին քէօչկիւնտէ , ատիւէ մէմուրլարը , կէրմիւէթլէ
իճրան թէհարրիւաթի վէ թահդըգաթլա մէշղուլ օլուդ , աէր
խէֆիւէ , չէքմէճէլէրի աչըմըշ օլան եաղըմանէ իւղերինտէ-
քի ալթուն վէ պանդնօթլարը միւաթէնթիդէ կէօսթէրէրէք ,

— Պուրատա խըրսըզլըգ իչին կիրդիմիչ տէյիլ տիր : Իչ-
թէ , իսպաթը տա շու տուր , տէտի :

Միւսթէնթիդ . – Էօյլէ իսէ , պուրատա նէ՞ եապմադ իչին
կիրդիմիչ տիր :

Սէր խէֆիւէ . – Օ քիւլհանի Սօվիօնուն վիրտիկի ճէվապ-
լարըն պիրիսինտէն անլաշըլան պաղը քեաղըտլարը ալմադ
իչին կիրդիմիչ տիր :

Միւսթէնթիդ . – Տիմէք օլուր քի , պու տէտ պիպիմ իւ-
ղերիմիզէ կիւլմիւշ տիւր : Շէօյլէ քի , քենտիսինին , էրդէ-
դըլըդըրը ֆահվէհանէտէ պիր չերիգի պուլունարադ , պու-
չերիգի , արդատաշընըն տէրտէսթի խոխտիկինի կէօրտիւ-
կիւնտէ , քենտիլէրինի տիւշարը թէհլիքէ գէլտպիլէն քեաֆի-
կիւնտէ , քենտիլէրինի տիւշարը թէհլիքէ գէլտպիլէն քեաֆի-
ֆէյի մէվատտը աչըրմադ նիհէյէթիյլէ պուրատա կէլմիչ տիր :

Սէր խէֆիւէ . – Պու տա , մուվաֆֆադա Բօլ Հարման օլ-
մալը տըր : Համթա , շու ալէթլէր եէնի տիրլէր , վէ խատ-

սէթէն պու իշ իչին սաթըն ալընմըշ տըրլար : – Պիզիմ իչէրի կիրտիկիմիզաէ , պու սաէմ պուրատա պուլունմադա խոխ : Օնաան սօնրա ֆիրար իթմիշ տիր :

Փիւսքէնքիզ . – Էվվէթ , հալ պու-քի , կիճէնին չու սաա-թընա , պու էվի իհաթա իտէն, էվվէրաէն տիշարը չըգա-մաեաճադ տըր , չինքի , բօյիս մէրքէզինաէն ճէլպ իտիլէն դաալթիեէլէր , պու էվվէրէ նէզարէթ իտէճէք տիրլեր , վէ սապահ օյաուդունսա , մէզբիւր իսանէլէր թէհարրի օյունա-ճադ տըր :

Պու սէօզլէրին թաաթիհինաէն սօնրա , տախիլաէ թէ-հարրիեաթա իալթիտար օյունարադ , տօլապլար , չէքմէճէլէր պիրէր պիրէր աչըլըրըր կիպի , սանտըդլար տախի թէհար-րի իտիլան :

Սէր խէֆիեէ , Տիւշմէն կիպի, սանտըդլարըն իւղէրինէ թաալիգ իտիլմիշ օլան տարէսլէրի օդուեարադ ,

— Շու հայլաղ Սօլիօ , թաամ վաղթ ու պէմանընսա թուխուրմուշ , չինքի Ամէրիդաեա կիթմէք իւղրէ պուլուն տուղու , չու հալէրտէն անլաչըլմադա տըր , տէտի :

Փիւսքէնքիզ . – Չաալթնամէսինաէ պուրատը տախի դայա օլունմալը տըր :

Սապահէն սաաթ իւչինաէ հէր թարաֆ կէօղտէն կէ-չիրիլմիշ օյաուդու հալաէ , սէր խէֆիեէ վէ միւսթէնիգ՝ իճ-րա իթտիքլէրի թահդըդաթ վէ թահարրիեաթ զաալթնա-մէսինի իսդա իթտիլէր :

Չաալթիեէլէր վէ խէֆիեէ մէմուրլարը , Սօլիօնուն իա-նէտի իթթիհատինաէքի էվվէլճի գաբուլարընսա իճրաի նէ-զարէթ իթմէքաէ օյուդ , պունլար , չէֆֆադ սէօքէր սէօք-մէզ , հավլիլէրէ կիրիպ , թահդըդաթ վէ թէհարրիեաթը ա-միքէեէ կիրիշտիլէր :

Բաուլուն պայկընըղը եալընըղ պէշ սաաթ գաատար իմ-թիտաա իթմիշ օլուդ , մէրգումուն ապտը պաշընա կէլտի-կինաէ , թադաթադ վէ տէրմանադ վէ ազատ ուեուչմուշ օյաուդու կիպի , իննճինիշ ձյան թօքուդու քէմիկինին աղըր-սը տա ֆէվգէլաաէ իտի :

Բաուլ , օլանը կէչէնի իսաթըրլաաը , վէ պաշընը արա-պա գաբուտունան տիշարը չըգարըպ , քէնաիսինին պու-լունտուղու արապանըն էթրաֆընա կէօղ կէզտիրտի :

Օլ էանաաէ սապահ օլմուշ իտի :

Հավլինին օրթասընաա , արապաճըլար , արապալարընը էրգամադլա , վէ արապալըգտան տիշարը չըգմադ իւղրէ , պիր թարաֆտան տա աթլարա գօչմադլա մէչղուլ իտիլէր :

Մէգբիւր արապալար , քիւչիւք պիր սօգադա նադըր օ-ըան պիր գաբուտան կէչմէքաէ իտիլէր :

Ֆիւշմէն . – (Քէնաի քէնաիսէ .) Եիմոի պէնի պուլա-ճադլար . . . Զարտադըն ալթընա գօնուլմուշ օյան քհաֆֆէյի արապալարտան եալընըղ իւչիւ գալմըշ տըր : Տէրունինաէ պուլունտուղում արապանըն տա , էլալէթթէ էրգանմադ վէ տիշարը չըգմադ սըրտաը կէլէճէք տիր : Եիմոի , նէ՞ եար-մադտա օլմաըղընը քի՞մ պիլիր : Պունունլա պէրապէր , Մ. էթիէն Գասթէլին պանա վաղը օյան թէէմինաթընա բաղ-մէն , եադամը էլէ վիրէմէմ , Քէնաիսինի կէօրմէլիեիմ , քէն-տիսինէ , սահին Բօլ Հարմանընը վէճքաթ սէնէտինի պու կիւն թէալիմ իթմէլիեիմ : – Ա՛հ , չու սըրտաա իալրաղը ճէսարէթ վէ սէպաթ իչէ , պուրատան տիշարը չըգաճաղըմ :

Պատհու , մէրգում տէլիգանլը , արապանըն գաբու-տունու սէսսիզճէ աչտը : Ա՛յնի վաղըթտա , իչի նէֆէր զապ-թիեէ հավլիեէ կիրտիլէր :

Բաուլ , տէրհալ էեիլիպ, մէզբիւր գաբուեու քէնաիսինէ տօղրու չէքտի :

Չաալթիեէլէրտէն պիրի , արապա սիլինճիլէրինաէն պի-րինէ խիթապէն ,

— Չօգտան պէրի՛ մի գաբունուղ աչըղ տըր , տէյի սի-վալ իթտի :

Արապաճըլարտան պիրի տէ ,

— Սաաթ տէօրթ պուչուգտան պէրի աչըղ տըր , վէ չինտի տէ սաաթ ալթը տըր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Զապիեէ . – Պու կիճէ , եախօտ պու սապահ , նադրըը

միգդամթընըղը տավէթ խոչճէք պիր շէյ կէօրմէնիզ, եախօտ պիր շէյ իչմէմէնիզ մի :

Ճրապաճը . – *Խա՛յր . . . ճճապա պիր շէ՞յ մի վար տըր . . . մահէլլէմիշտէ պիր ճինաճէթ մի վուգու պուլմուշ տուր :*

Ճապիճէ . – *Պու պիր հիքճաճէ տիր :*

Ճրապաճը . – *Հէր նէ խոչ, նագիլ խոչին պագալըմ :*

Ճապիճէ . – *Նագիլճէթիմ բէք ուզուն տուր . . . լաքին սաաթահըն պիր սաաթընսան պէրի տիր քի, արաներյան շախա, էլպէթթէ գըչ իբինի չէօմճէճ վագըթ պուլմուշ տուր : – Համթա, պու թարաֆըն տար սօգաղընսա իճրաի նէզարէթ տէ խոչլամմըշ տիր : – Համըլը, սիզ հիչ պիր շէյ կէօրմէճէնիզ մի :*

Ճրապաճը . – *Նէ՛ պիր շէյ կէօրմուճ, նէ՛ տէ պիր շէյ իչմէտիք :*

Ճապիճէ . – *Ա՛հ, հայլազ էլհամդուլիլլահ պու տէֆթա գաչ-տը խոչտ, նիհաճէթթ թուխթուլաճագ տըր : – Էր ճա կիճ, հէր հալտէ ճադաճը էլէ վիրճէճէք տիր :*

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, իբի զաաթիճճէլէր, համլիտէն տիշարը չըգարըլար :

Ճրապա ճըգաճանըլարտան պիրի, տիկէր պիր ճրապաճը ճըգամագ իստր, չարտաղա տօղրու իլէրլէտի, վէ տէ-րունինտէ Բաուլուն օթուրմուշ օլտուղու ճրապաճընըն կանընտաբի ճրապաճը քէնտիսինէ չէքտի :

Պու սըրատա, Բաուլ Տիւշմէնին իզթիրագ ու էնտիշէլէրինի անլամագլըգ, թարիֆ իթմէքտէն տահա գօլայ տըր :

Մէրգում, պուլունտուղու համին ուղուն միւտտէթ տէ-վամը գապիլ օլամաճաճաղընը միւլահազա իտէրէք, իբինճի տէֆթա ճրապաճընըն գաբուսունու աչտը :

Բաուլ, սօգաղա նագըր օլան գաբուտան, էն չօղու պէշ ալթը ատըմ ուզագտա օլուպ, սագաթ ճաճաղընը ճրապաճընըն պատամադը իստրինէ վագ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, միւմքին օլամատը : Պինապէրին սաղլամ ճաճաղընը վագ իլէ, ճրապալարը սիլէնէրէք, վէ ճրապալարընըն հայվան-

լարընը գօշան իբի ճրապաճընա տօղրու աթթը նաղար իչ-մէտի :

Մէրգումտալը, տէօրթ քիչի օլուպ, տէօրտու տէ սըրթ-լարընը Բաուլ Տիւշմէնէ չէվիրմիշ իտիլտը :

Օլ վագըթ, Տիւշմէն, պիւթիւն ճէսարէթինի էլէ ա-լարագ, ճաղընըգ պիր տիզիլլէ, իչ աթլաճընըսա գաբուճա վասըլ օլտու, լաքին օրատա պիր տիվարա տաճանմաճա մէճ-պուր օլարագ, համլիտէ պուլունան սաամտարա խիթապէն,

— *Միւսի՛ւ . . . միւսի՛ւ . . . տէյի պաղըրտը :*

Մէրգումուն իչտու ամագէտի իւղէրինէ, ճրապաճընտան վէ տիկէրընէրի արգալարընսա տէօնիուպ, պունտարատան պիրի,

— *Նէ՞ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի :*

Բաուլ . – Ճու սօգաղըն աղղընսա աճաղըմը ինճիթտիմ, վէ խանէմէ ամտէթթ իթմէք իւղրէ, պուրատա պիր ճրա-պաճա օթուրմաճա կէլտիմ : – Ա՛ճապա միւմքի՞ն մի տիր :

Ճրապաճընտարատան պիրի . – (*Բաուլուն կանընա գօշա-րագ .*) *Բէք իյի, միւսիւ, բէք իյի : – Գօլթուղումա տաճա-նըն վէ պէնիմ ճրապամա օթուրուն :*

Ճրապաճը, Բաուլու, ճրապաճա օթուրթտուգտան սօնրա,

— *Լաքին, նա՞տըգ օլուպ տա, պու գադա վուգու պուլ-տու, տէյի սիւալ իթտի :*

Բաուլ . – Գալտըրըմընը քէնտրընտա աճաղըմ պօշա բասթ կէլտի :

Ճրապաճը . – *Ճու հօրտա գալտըրըմյատա պու կիպի գադաղարընը վուգաւինտէն սօղաճը թէճաճճիւպէ մահէլլ հօգ-տուր : Համլանըմը գօշտում, արթըգ կիտէպիլիրիպ : Ան-ճագ, սիզի խանէնիզէ կէօթիւրմէղտէն էվվէլ, գահվալթը-մը ալմագ իւղրէ էվիմէ ուղրաճաճաղըմ :*

Բաուլ . – *Պէյիս հօգ տուր, էվվէլրիր քի, պու իչինիզի չաբուգ կէօրէմինիզ :*

Ճրապաճը . – *Սիզ օղ պագագ միւսթէրիհ օլուն : Պէշ տագըգալըգ իչ տիր : – Լաքին, սիզ նէ՞րէտ իգամէթ խոչ-հօլտունուզ :*

Բառ. – Աա՛ սօգաղընաա։

Գրապաճը. – Էրէյիճէ ճօլ տուր։

Բառ. – Արապաներդը սաաթ հիսապըյա թուխարըմ, վէ սիդէ տէ լաճըդը պիր պադշէշ վէրիրիմ։

Գրապաճը. – Թէշէքքիւր էտէրիմ։

Բառ. – Աա՛ սօգաղընաա կիթմէգտէն էվվէլ, Տամ սօգաղընաա, 28 նիւմէրօլու խանէյէ ուղրամալըսընըդ։

Գրապաճը. – Բէք էյի, միւսիւ։

Պաաէհու արապաճը, քէնտի մահէլլի մախսուսունա օ-թուրմասըյա, արապա հարէքէթէ պաշլասըր։

Մէղքիւր տար սօգագ իլէ Գիլճի ճաաոէխի արաբընաա իսթիլաթ պուլունուպ, Բառլ, Օվիա Սօլիվօնուն քէօշկիւ էօնիւնտէն կէչէրքէն, պիր չօդ ասհասը մէրագըն, մէղքիւր քէօշկիւն էթրաֆընաա տուրմուշ օլան գապըթնէյէրէ պագը չէյլեր սօրմագտաա օլտուգլարընը կէօրահիւ։

Արապա, օ մահէլլտէն էլլի մէթրօ գաաար իրագլանտըղընաա, մէրդումմ, տահա զիւաատէ սէրպէսթ նէֆէս ալապիլտի։

Արապաճը, Գաթիննէօլ սօգաղընաա տուրուպ, խանէսինէ պուլունան գարըսընաան գահվալթըսընը ալտըգտան սօնրա, Տամ սօգաղընա տօղրու ճօլունա տէվամ իթտի։

Ամանտա, տէհլիթլի պիր կիճէ կէչիրմիշ օլուպ, սապահընդ սաաթ ալթըսընաա գաաար Բառլ հագգընաա հիչ պիր խապէր ալամամըշ խտի։

Իմտի, աճապա նէ՞ հալ վագը օլմուշ խտի։

Ֆէչֆի նագապիլ նէ՞ կիսի վագըա՝ աճապա մէրդումու խարիճտէ պէրապտմըշ խտի։

Իչթէ, կէնճ գաաընդ, իգթիրապ ու էնտիչէ իլէ պու սիւապէրի քէնտի քէնտիւէ իրսաա իթտիկի հալտէ, ճէվապ պուլամամագտաա խտի։

Մէրդումէ, սաաթ եէտիտէ էտվապընը կիւնինէրէք, Ասա սօգաղընաա վագը էթթիէն Գասթէլլին խանէսինէ կիթմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ խտի։

Մէղպուրէ, հէմ էտվապընը կիւնինմէքտէ, վէ հէմ տա-

խի վագըթ պէ վագըթ բէնչիրէկէ եապըլաշարագ, Բառլուն կէլիպ կէլմէսիկինի կէօրմէք իւղրէ, սօգաղա պագմագտա խտի։

Նակէհան, քէմալ սիւրաթլէ պիր արապանըն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրիւպ, պիր արա իւմիա իթտի։

Ամանտա, պու իւմիսինտէ եանըլմասը, գիրա, մէղքիւր արապա էվվին գաբուսունտա տուրտու, վէ արապանըն գաբուսունտա Բառլուն պաշը կէօրինտիւ։

Բառ. – (Ամանտաեա խիթապէն.) Զաթուգ աշաղըեա էն։

Ամանտա. – (Տէրհալ աշաղըեա ինէրէք.) Ճագաթ, նի՞չին ճօգաըը չըգմաեօրսուն։

Բառ. – Ճօգաըը չըգմատըղըմընն իչի սեպէպի վար սըը։ Էվվէլ էմիրտէ սեսագըմ ինճինմիշ սիր։

Ամանտա. – Սիւպհա՛ն Ալլահ։

Բառ. – Թէհլիքէլի պիր չէյ տէյիլ սիր։ – Սանիկն՝ Ասա սօգաղընաա կիթմէքլիկիմ լագըմ սըը։

Ամանտա. – Է՛յ, նէ՞ խապէր։

Բառ. – Ֆեագըտալար եէտիմտէ սիր։

Ամանտա. – Պիղիմ քեագըտալա՞ր մը։

Բառ. – Էվվէթ... սօրլ Ճօլ Հարմանընն սա վէֆաթ սէնէմի... Օվիա Սօլիվօ տահա խանէսինէ ավտէթ կիթմիշ սիր։

Ամանտա. – Օվիա թուխթուրմուշ տուր։

Բառ. – Թուխթուրմո՞ւշ մու տուր։

Ամանտա. – Էվվէթ։

Բառ. – Նէ՞տէն պիկիեօրսուն։

Ամանտա. – Տուր տա սէօյլէնիմ։

Մատմուազէլ Ամանտա, էթմէքճի էանաֆընըն գահվէ-խանէսինտէ վագը օլան Հալէրի մուխթասարէն մէրդում խանէսինտէ վագը օլան Հալէրի մուխթասարէն մէրդում տէլիգանլըեա հիքեաեէ կիթտի։

60

Բաուլ. – (Կենճ դառընը ամինէմիքրաէն ասնրա.) Հէր շէյ իլի վէ սըրտասընաա ամմա, պէնիմ առաջըմ պիճառէ. ամէլե աղրըճօր: – Պիր բանթուֆկա իլէ պիր մադաս լաղըմ սըր: Բօթինիմի քէամէլիճիմ, ճօդաա պաշգա ամուրու չըդարըլամազ:

Ամանտա, աճէլէթէն ճօդարը չըդըպ, Տիւշմէնին խաթէատիկի շէյլէրի կէթիրտի:

Մէրդում, պիր քէրըճ պօթինինի չըդարըպ, բանթօֆլառը կիճինատիկինառէ, ատրհալ պիր ֆէրրահլըգ հիսա իթտի:

Բաուլ. – (Ամանտաճա.) Շիմտի մադաղանա կիթմէլի ամն: – Մ. Դասթէլն խանէօնառէ վուդու պուլառճադ հալէլէր, պէն սանա պիլէտիրմէճէ կէլիրիմ: – Ջաթէն մէրդումուն, հասըլ օլան նէթիճէտէն մէմնուն օլաճաղընա էմինիմ: – Իմտի, պէնիմիճ պէրապէր արապաճա օթուր. պէն, Ասա ճօդաղընա կիթտիկինառէ, սէնի տէ Սէննէթ-Օնօրէ ճօդաղընա կէօթիւրիւրիւմ:

Կենճ դառըն, թուալէթինի իքմալ էտիպ, չարդասընը պօյուդուման ճօնրա, աշաղրճա էնտի, վէ Բաուլ, մէդպուրէլ, մառամ Օկիւսթինէն մադաղասընաա պըրադար:

Էթհէմն Դասթէլ տախ, օ կիճէճէ իպթիրապ ու էնտիչէ իչինառէ կէչիրիպ, քէնտիսի տախ, մառռուաղէլ Ամանտա միսիլու, Բաուլուն մուվասըլէթինէ պէքլէմէքտէ, ֆադամ մէրդումուն կէլտիկինի կէօրմէմէքտէ էտի:

Էթհէմն, ճաղահընը ճաամ տէօրթ ճուլարընաա, ճօկունուդուման թադամ ու մէճալի գալմըչ օլմահարադ, հաթաղընա հաթտը էտէ տէ, ուհուհամառը, վէ ճաամ պէթըճա դալգըպ, իչ տայիրէմինէ կիթտի:

Տիվարըն պօհունաա, պիր կիւն էվվէլ իչի ամէլէնին պիր ճանտըղա վաղ իթմիչ օլաուդարը իչտի, վէ պու ճան-

ըզըն հանընուա ճախի մուգալաաման մառռուլ քիչիր աֆ պուլունմադուա էտի:

Մէգքիւր աֆը, իչճառ, պիզդաֆ քէնտիսի կէօթիւրմէք նիհէթլինառէ էտի:

Իչամի մէդպուրու Պօնապարթի ճօդաղընա կէօթիւրէճէք օլան համանլար, ճաամ սէքիղառէ կէլէճէք էտիլէր:

Էթհէմն, պու էճնառէ, քէնտի իչ տայիրէմինառէ, պիւհէք ճառըմլար իլէ վէ ճապըրըգըղը պիր թարաֆտան արթարադ հիւրիւմէքտառէ, վէ ճաղապա Տիւշմէն նէ՞չին կէլմէճօր առէյ տիւշհունմէքտառէ, վէ Օվիտ Սօլիմօ իլէ պիր մուարադաճա թուֆթուլարադ, պաշընա ճադըն պիր ֆէլաքէթ կէլմիչ օ՞ղնառըն, տէյի վէճվէճառէ էթմէկէ պաշլառճադուա էտի:

Մէրդում, պիրտէն պիրէ չու սէօղլէրի տախ քէնտի քէնտինէ իրաա էթտի.

— Տիւն ադշամ պուրաճա կէլմիչ օլան մառռուաղէլ Ամանտաա, աճապա նէ՞չին կէլմէճտի: Նէ՞չին պու ճապահ պուրաճա դօչմառը: – Ալֆօրվիլառէ վուդու պուլան ճինաճէթին, վէ Բօլ Հարմանըն թահրիքէյլէ Օվիտ Սօլիմօ թարաֆընառան ճաամ հադըն վադըթլարուա իճրա խոնչիչ օլան ֆէնաալըգլարըն հադըգէթի մէհյառնա չըդմադ իչրէ օլաուդուրնուսա ադըպէթ իւլ էմր հիսա էյլէտիկիմ պիր սըրտաա, աճապա հէր իւմիտ մա՞հվ մը օլուճօր: – Բաուլ Տիւշմէն թէչէպպիւրէ սինառէ մուվաֆֆադ օ՞ղնառը մը: – Օվիտ ալչաղը, անը՞ տա մը դաթլ ու թէլէֆ իթտի:

Պու միւլահազաթ իլէ, իչամ, ֆէվգէլառէ քէսպի մահգունէյնէթի խաէրէք, իչ տայիրէմինառէ պուլունան աէմառնդուն իչրէրառէն պիրինին իւղէրինէ օթուրուվէրտի, վէ տէրին պիր թէֆֆէքքիւր տէրճառընա տալմըչ օլաուդու էնտառէ, պիր թէֆֆէքքիւր տէրճառընա տալմըչ օլաուդու էնտառէ, դարու աչըլտը, վէ օտա խըզմէթճիճի իչէրի կիրտիկինառէն, էթհէմն Դասթէլ, Ամանտաընը հաճօտ Բաուլուն կէլմիչ օլաուդունուն խապէրի խըզմէթքառը թարաֆընառան խապէր վէրիլէճէկինի իւմիտ խոէրէք,

— Նէ՞ խաթէճօրտունուդ, տէյի սիւալ էթտի:

Լաբին, իչամ պու իւմիտինառէ հանըլտը, չինքի,

կէլէնլէը, համնալլար օյուղունան, խըզմէթքնար,

— Էֆէնտիմ, ըհամի կէօթխըմէք իչին համնալլար կէլմիլէը, ատչի ճէվապ վիրսին։

Ջքիճճ. – Իչէրի կիրսինլէը։

Պու համնալլար իչէրի կիրսիլէրինտէ, էթիչէն՝ ատըրըը պունլարա կէօսթէրիպ,

— Պու ատնտըրը զահէթ սիդդաթլըճա մահէլլինէ նագլ էթմէք լազըմ ըրը, տէտի։

Ջամմալյարտան պիրի. – Օրտաը մալիւմ, միւսիւ Թաս. Թէլ։ Սիզ տէ պիլիրսինիզ քի, հէր վագըթ սիդին նագիւնա. Թքնըզը պէն իճրա իտէրիմ, վէ չիքտահէթէ ատլա մահէլլ վիրտիրիմէմ։

Ջքիճճ. – Ւօյլէ իտէ, հայտէ պադալըմ։

Ջամմալ. – Ա,րդատաշ, ատնտըրըճն պիր ուճունտան սէն Թուէթ, տիկէր ուճունտան տա պէն Թուէթտանըմ։ – Ա,ըրըգա Թագտանա գատար չունու կէլին կիսի կէօթխուրէյիմ։

Պէօյլէճէ հէր պիր համնալ, ատնտըրըճն պիրըր ուճունտան Թուէթտուլար։

Իչպու ատնտըրգ, բէճ պիւճիւք տէյիլ իտի իտէ տէ, ատըրը իտի։

Ջամմալյարտան պիրի. – Թուէթտուճն մու։

Արգատաշը. – Էվվէթ... էվվէթ... սէն դալտըր քի, պէն տէ պու Թարաճտան գալտըրտահըմ։

Ետ՛ չօլթաղըգյա վէ եախօտ եանլըշ պիր հարէքէթլէ, պիրինճի համնալ, տիկէրինին պիր ճահտ իճրա իթտիկի սըրտատա, ատնտըրը էլինտէն տիւշիւրտիւկիւնտէն, ատնտըգ, չամաթտա իլէ տէօչէմէնէ տէվրիւտի, վէ պու սըրտատա մուգալատան մատանլ աթ տախի ալթընտա էզիլտի։

Բէտտամ, օ ատրա, եաղըխանէօխ գարշըսընտա օթուրմուշ օլուպ, ժօրժա պիր մէքթուպ եաղմադտատա իչէն, վադըայի մէզքիւրէ իւզէրինէ, տէրհալ աեատա գալդըպ,

— Չօլթաղա՛ր, պիր ադ Թէտալիրլի տավրանտամա՞ղ մը իտինիզ, տէտի եվուքտէք սէտտա իլէ։

Ջամմալ. – (Գուլաղընը գաչըեատադ.) Նէ՞ եարաեըմ,

միւսիւ Գասթէլ, էլիմտէն գայտը... Ֆագաթ տէրունին-տէքի Թատվիրէ հիչ պիր չէյ օրմանըշ տը, եալընըզ, զանն իտէրիմ քի, ալթընտա պուլունան քիչիւք աթ էզիլտի, հալ պու քի, համտ օլտուն, օ տա պիեատէ պահատար պիր չէյ տէյիլ իտի։

Ջքիճճ. – (Թէքրարլէն.) Զօլթաղլա՛ր, չօլթաղլա՛ր, էկէրչի քիֆտահէթի իտէճէք տէրէճէտէ գուվվէթլի տէյիլ իտէնիզ, խըզմէթքարըմ սիդէ եարտըմ իտէպիլիր։

Ջամմալ. – Խա՛յր, խա՛յր... չիմտի գուվվէթիմիզի կէօրըպ անլարընըզ։

Պատէհու իչի համնալլար, ատնտըրըճն պիրըր ուճունտան Թուէթպ, Թէքրար գալտըրտըլար, վէ եէնի պիր գաղա վուգու պուլմադըղըն, իչ տայիրէպինտէն տիչտը չըգարտըլար։

Ֆիլվագը, մուգալատան մատանլ օլան աթ քհամիլէն էզիլմիչ օլուպ, պունուն աչըգ օլան գարընընտան պադը քէԹին գըրընթըսը, էզիլմիչ քհադըտ վէ բաչավրա բարչալարը տէօքիւլմիչ իտի։

Ջքիճճ. – (Պու չէյլէրի ատադըյա եիթէրէք.) Ժօրժ՝ պու պէրկիւզարը ֆէվգէլատէ սէվտիկի հալտէ, չիմտի նէ՞ տիւնէճէք տիր... Հատըը, պու պիր ֆէլաքէթ, հէմտէ հագըգի պիր ֆէլաքէթ տիր։

Մէգքիւր աթ, նէրէյի տէօչէմէնի իւզէրինտէ էզիլէրէք, պունուն գարընընտան տէօքիւլմիչ օլան քհադըտլարը հէր նէ գատար էթԹիէն կէօրմիչ իտի իտէ տէ, ժօրժ կիչին եագմատա օլտուգու մէքթուպու պիրթիրմէք իտտէտիկի ճիհէթլէ, էվվէլ էմիրտէ օ քհադըտլարա տիդդաթ իթմէտի։

Մէրգումուն կիտմալ իթտիկի մէքթուպուն վիւնտէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի.

« Սէվկիւլիւ էվլատըմ,

« Պու կիւն սէն նիկիրսի պէչ եաչընա պատթը գատէմ իթտիճն։ Ֆիլիէն տախի կէօրտիւկիւն վէճհ իւզրէ, պէն, պու խուտուտու խա-

Թըրլաեարագ , վաս իթտիկիմ Թասվիրի կէօնտէրիևօրում : — Պունտան գաթխնազար , սանա զաեէթ մուհիմմ Թէպլիղաթըմ վար ըրը ,

« Սաաթ ոօղուզտա նէզտինէ կէլէճէհիմ ,

« Ումարըմ քի պէնի պէքլէրսին ,

« Վասիի սապըգըն վէ տայիմի տօսթում ,

«ԷՄԻՆ ԳԱՍԹԵԼ»

Համնալլար , Թէքրար իչէրի կիրիպ , պունլարտան պիրի ,

—Մ'իւսիւ Գասթէլ, սանտըղըն սուրէթի նագիհնի Թէքիլ Թիպ իթտիք : — Նէ'րէյեհ կէօթիւրիւլէճէք տիր :

Ջքիհճ . — Պճնաեարիթ սօղաղընա շու աարէսէ : — Իչպու մէքթուպու տա , խանէսինէ կիտէճէք օլտուղունուզ Մ. ժօրժ Տարիէհէ Թէալիմ իտին :

Ձամմալ . — Բէք իյի , միւսիւ Գասթէլ :

Ջքիհճ . — Սօնրա պուրաեա կէլիպ , իւճրէթինիզի խըզմէթքեարըմտան ալընն :

Ձամմալ . — Բէք իյի , միւսիւ Գասթէլ :

Պու սուրէթլէ , իչի համնալլար օրատան կիթտիքլէրինտէ , էթիէն , տէօնէրքէն , աԹընն գարընընատան տէօքիւլմիւշ օլան քեաղըտլարը վէ բաչավրալարը եէնիտէն կէօրտիւ , վէ քեաֆֆէսինի Թօրլաեարագ ,

— Պէնքի գաոիմ Թրուա չէհրինին մէշհուր աԹը , պու գաոար պէալի պուլունմամըշ տըր ... աճապա իչինէ տօլտուրուլան չէյլէր նէ՞ տիր , տէտի :

Րէասամ , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , մէղքիւր մաատէլէրի Թէտգիգ իթտիքաե իտի : Մէրգում , իֆաատաԹքինա շու եօլտա տէվամ իթտի .

— Պու չէյլէրի , աԹընն ֆապրիգաԹօրու տօլտուրմամըշ տըր ... Շու օեունճաղընն գարընընը պու սուրէթլէ տօլտուրմուշ օլան մուԹլագ ժօրժ օլմուշ տուր :

Նակէհան , էթիէն Գասթէլին էլինէ պիր քեաղըա կէչմէքլէ , մէրգումուն կէօզլէրի ֆէվգէլատէ աչըլտը , վէ նաղարը սիգդաԹընը պու քեաղըտանան աեըրամաատըղը կիպի , լէհճէսի տաիի զիեաատէսիյլէ սօլտու , չիւնքի , չիւքհէսիզ բաաթ կէլէ-

ճէկինի տալա մէմուլ իթմէտիկի պիր իտամ բաաթ կէլմէքլէ , ֆիքրի , պիւսպիւԹիւն պունա հաոր օլունտու , վէ բէբէլէ-եէրէք ,

— ժա՜ֆ կա՜ջ .... ժաղ կարօ Թարաֆընատան ժան ժօրԹիէհ հագըլմըշ պիր մէքԹուպ հա՛ , տէտի , վէ էլէրինէ տօտաղլարը տիԹրէհէրէք , — Սիւպհա՛ն Ալլահ , սիւպհա՛ն Ալլահ , էկէրչի էօյլէ պիր շէյ իտի ... էկէրչի էօյլէ պիր շէյ իտի ... տէյի իլտավէ իթտի :

Պաոէհու , րէասամը մէրգում , հէման եիւքսէք , վէ հէհէճանընատան նաշի անլաշրըլմազ պիր սէտա իլէ , մէղքիւր քեաղըտտա շու ճիւմլէլէրի օգուտու .

«ՎաեէԹլէ սէվկիւլիմ , ազիզըմ ժան ,

«Տիւնքի կիւն , եագըն վագըԹտա , հէմ սիղին վէ հէմ էվլատլարընըզըն նայիլի սէրվէթ ու սաաոէթ օլաճաղընըզը անլաԹըեօրտում , Իմամ , պու չէյլէրի սիղէ , սուրէթի գաթխէհէտ վաս իտէրիմ ,

«Եարըն պէն պէնկինի օլաճաղըմ , եախօտ , հիչ տէյիլ իտի , պիւեիւք պիր սէրվէթ մալիք օլմահա պաչլատագընըզ վաոԹիյատը եէնիւք պիր սէրվէթ մալիք օլմահա պաչլատագընըզ վաոԹիյատը եէնիտէ պուլունաճագ տըր , ԷվվէԹ , էօյլէ պիր իճաա սահիպի օլաճաղընմ քի , պանա հիսսատընըզ քեարլար իթա իտէճէք տիր , վէ օ իճաատը իչլէԹէպիլմէք իւզրէ , եէտիմտէ , իչի եիւզ պինի ֆրանգ գաոար ագչէմ պուլունաճագ տըր ,

«Ժան , սալա էսասընըզ մահճուպիյէԹ լազըմ տէյիլ տիր , — Իլէրուտէ պէնիմ օլաճագ օլան էվլատլարընըզը տիւշինիւն , Պու միւլահազա , սիղէ ճէսարէԹ վիրմէկէ քեաֆի տիր ,

«Պու ապչամ , սաաԹ օն պիրտէ , քիւչիւք ժօրժ իլէ պէրաբէր , ՇարանԹօն քէօրբիւսիւնտէ սիղէ պէքլէեէճէյիմ , վէ սիղի էմինիյէԹի պիր մահէլլէ կէօԹիւրիւպ , օրատան տախի , եարըն պիրլիքտէ պիր էճնէպի մէմլէքէԹինէ կիտէրէք , պէնկինի վէ մէսուտ օլաճաղընզ ,

«Իմամ , սահիպի Թարաֆընատան Թարա օլունտուղունուզ խանէճի պիլա էսկի Թէրքիլէ , սիղի սէվկիւ , վէ էզհէր ճիհէԹ սիղի ուճունուն դըլաճագ օլան սահիպին նէզտինէ կէլին ,

«Ժան , էկէր կէլմէզ իսէնիզ , պիլմէմ քի մէյուսիյէԹ պէնի նէ՛ տէրկճէլէրէ գաոար սէվգ իյլէեէճէք տիր ,

«ՋաղաԹ , էլպէԹԹէ կէլմէմէլիք Թիմդի զինհար ,

«7 Սեպտեմբեր 1861 «ԺԱՂ ԿԱՐՕ»

Քրիեց . – (Մէզբիւր քեաղըտըն միւնաէրիճաթլընը օղուտուգան ոնըա .) Նէ՛ թէսաատիւֆ . . . ժան Ֆօրթիէնին մահվ օլմուշ վէ եանմըշ օլտուղունու զանն իթաթիկի մէքթուպ տուր . . . Ո պիչարէ գաաբնճըզաղըն , քէնտի պիտուչ լուղունտան ոօլաեը տայիմա պահաընը իթաթիկի , վէ հէր վագըթ չահատէթ մնագամընտա մէյտանա գօյտուղու խապաթ պու տուր . . . Պու խապաթ խսէ , քէնտինին թա եագընընտա պուլունմագտա իմիշ :

« Զէվալը գաաբնճըղա՛զ . . . զալիմ ֆէլէք՝ իւղերինէ չէօմէլիպ , քէնտիսինի էզմէքտէ պուլունմուշ տուր :

« Պու մէքթուպուն մանէհասը , նագտալիլի ինքեար սուրէթէ տիր :

« Ժագ Կարօ , իքի եիւզ պին ֆրանգա եագըն պիր մէպլաղտան պահս իտիեօր . Ժիւլ Լապրուտան պրագաթ օլունան մէպլաղ խսէ , եիւզ տօգտան պին ֆրանգ տըր :

« Ժագ Կարօ , մէքթուպունտա , պիր եէնի իճատտան , վէ պու իճատըն քեարը հիսսապըղ տէրիճէտէ օլաճաղընտան տախի պահս իտիեօր : – Օ եէնի իճատ , Լիւսիէնին քէտէրի թարաֆընտան քէշֆ խոլմուշ տիր :

« Ա՛հ , օղ ատալէթ վէ խայրխահլըղ Ալլահը տըր քի : շու էանատէ պու մէքթուպու պուլմագլըղընա միւսաատէ իլլէմիշ տիր : – Պինաէն ալէյհ , Ժօրժ , ժան Ֆօրթիէնին օղլու օլտուղունու խապէր ալտըղընտա , վալիտէսինին նամուս վէ իթթիհատըընը իեատէ վէ իպգա իտէպիլէճէկինի տէ խապէր ալաճագ , վէ պուննտան պէօյլէ , Լիւսիէնէ քէնտի իտմինի , սէվտիկի կէնճ վէ քէնտիսինէ լաեըղ օլան գըզա թախսիս իթմէսի խուսուսընտա , հիչ պիր շէյ մանի օլմաեաճագ տըր :

Էթիէն , պիր արա սէօղլունիւ քէսիպ , պիր գաչ սանիյէ սօնրա , շու եօլտա տէվամ իլլէտի .

— Էվվէթ . . . Ֆագամի , էկէրչի ժագ Կարօնուն վիճուտի ատա եօդ խսէ . . . էկէրչի Բօլ Հարման՝ զանն իթտիկիտ շախս տէյհ խսէ . . . էկէրչի Օվիտ Սօլիտօ՝ Տիւշմէնի գամիլ ու թէլէֆ էյլէմիշ խսէ . . . Խա՛յր . . . խա՛յր . . . պէօյլէ պիր

շէյ օլմուշ օլմամալը տըր . . . Ձէննապը Հագդ , պէօյլէ պիր շէյ միւսաատէ իթմէզ : – Ժան Ֆօրթիէ պիտուչ վէ պիկիւնահ տըր . . . խապաթը տա շու ժագ Կարօնուն մէքթուպունտա տըր : – Ա՛հ , էկէրչի Բօլ Հարմանըն էլ եագըընտան եալընըզ իւչ սաթըրընա մալիք օլսամ . . . Ո հալտէ իճրա իտիլճէք մուամէլէյի թաթպիգիէնին գաթի օլաճաղը տէրքեար տըր :

Պու էանատէ , էվվէլա տայիրէ գաբուսու , սօնրա տախի իչ տայիրէսի գաբուսու չալընմազլէ , էթիէն ,

— Կիտիլինիզ , տէտի :

Գաբա աչըլըպ , Բաուլ Ցիւշմէն , ումուդունու տիվարա տաեամթարագ , էչիկէն իւղերինտէ զահիր օլաու :

61

Քրիեց . – (Տէլիգանլընըն իսթիգպալինէ չիմթապան օլաբաղ , վէ մէրգուճու բէսիմճիլիք տայիրէսինէ կիրտիսիմէք իւղրէ , էլինտէն թուքթարագ .) Հէյ չիւքիւր քի կէլտինիզ : Բաուլ , իզթիտարընըն խարիճինտէ սիւրաթլէ նիւբիւմէկէ մէճպուր օլտուղու ճինէթլէ , հիսս իլլէտիկի աճը վէ քէտէրլէ ըէֆը սէտա իթտիկինտէն , էթիէն , թէտաճիւպ վէ իզթիրապլէ ,

— Նէ՞յինիզ վար տըր , տէյի սիւսալ իթտի :

Բաուլ . – Եարալանմըշըմ՛ տըր :

Քրիեց . – Եարալանմը՞շմըընըզ , նէ՞րէտէ , վէ նա՞սըլ :

Բաուլ . – Ա՛եաղըմըն թօբուկ քէմիկի էզիլմիշ տիր :

Քրիեց . – Տիմէ՛ք տիր քի , թէհլիքէլի պիր շէյ տէյլ տիր . . . է՛յ , պաշդա նէ՞ խապէր վար տըր :

Բառւլ . – Խապէրլէր խաեբրլը տըր :

Էքիւճ . – Օվիա Մօլիվօ նէ՞ օլսու :

Բառւլ . – Թուխթուլսու :

Էքիւճ . – Թուխթուլսո՞ւ մու . . . Միւմքի՞ն մի տիր :

Բառւլ . – Էվվէլթ , Ամանաանըն մէհարէթի սաեէօլինակ խուխթուլմուշ տուր . . . Պիր ազգան պու խուսուսու սիզէ պէր խաֆիկլ հիքմաեէ խոէճէնիմ . . . Էվվել էմիրաէ , էն էլղէմ մատաէէն պահս խոէլիմ . լաքին , միւսաատէ խոմն քի , օխթուրաեքմ , պիրա , աեագաա տուրամաեօրում :

Րէսսամ , մէրդումա պիր գօլխուգլու խակէմլէ խագոիմ իխտիկլինաէն , Բառւլ , պու խակէմլէեէ օխթուրունճա , ֆէրրահլըգլա նէֆէս ալսը , վէ պատէհու , րէսսամ ,

— Մէօյլէեիննիզ , չաբուգ սէօյլէեիննիզ . . . Բօլ Հարման հագգընաա պիր շէյ պիլմըմխոնիզ , աէտի :

Բառւլ . – Բօլ Հարման վէֆաթ խիմիշ տիր :

Էքիւճ . – (Հայրէթլէ .) Մարինին բէտէրի մի վէֆաթ խիմիշ տիր :

Բառւլ . – Մարինին բէտէրինաէն պահս խիմէեօրում , խլա , օ ալչագ հէրիֆ քիմին խամինի թաշքեօր խաէ , անաէն պահս խոխեօրում : – Ասըլ Բօլ Հարման , պունաան եիկիրմի պէշ սէնէ մուգաատէմ , ժրընէվաէ , պիր խասթախանէաէ թէրքի հաեաթ խիմիշ օլուպ , պու կիւնքի կիւն հէր քէսին հիւրմէթ վէ բաղըշխինէ մագհար օլակէլէն Գուրպվուա ֆաապրիգաթօրու , քէնաի շախսընը կիզլէմէք խուդրէ , անըն խամինի թաշըմագաա տըր :

Էքիւճ . – (Հէնէճանընաան նաչի տիմըրէնէրէք .) Պու խուսուսաա խապաթընըգ վա՞ր մը տըր :

Բառւլ . – Էվվէլթ : Էն խի , վէ ինքնաըր նագատիկ խապաթա մալիքիմ . . . պա՛գըն :

Ժիւշմէն , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , վագմխլէ Օվիա Մօլիվօնուն հիմմէթխլէ , ժրընէվ խասթախանէաի գուրուսաթընաան չըգարըլմըշ օլան ասըլ Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէսինի բէտաաա վիրսի , վէ Էթխէն , պու քնաղըաը քէմալը խահիշլէ օգուսուգան սօնրա ,

— Սրթըդ չիւպհէեէ մահէլ գալմամըշ տըր . . . Տիմէք օլուր քի , հիսսի թաապիմ պէնի եանըլթմամըշ տըր . . . պէն , հագըդէթի հալի անլաեօրսուս , տէտի :

Պատէհու Բառւլ , Օվիանին եագըխանէաինաէ պուլմուշ օլսուգու իչի բաքէթ քնաղըաը ճէպինաէն չըգարըպ ,

— Գու քնաղըալարը թէտգիգէ վագթըմ օլմատը . պէչի պունլարըն սա էհէմմիեէթի վար տըր , տէյի պէեան էլլէտի :

Էքիւճ . – (Եիւգիւնաէ մէսէրըթէթ ալէամէթի միւշահէսաէ օլունարագ .) Գու քնաղըալարըն նէ՞ էհէմմիեէթի օլաճագ . . . Պէն , պանա լազըմ օլանը պուլսուս , գուսուրսուննա իհթիեաճըմ եօգ տուր . . . Ա՜հ , ժագ կարօ՛ , ագըպէթի իւլ էմր , եագանը բէնէչէմէ կէչիրտիմ :

Տէրհալ , պիր չան չալմասըյա , օտա խըզմէթքնաըր իչէրի կիրտի :

Էքիւճ . – (Բառւլա .) Շիւպհէսիզ , աչագըսա պիր արսանըզ վար տըր :

Բառւլ . – Էվվէլթ ,

Մուախախարէն բէսսամ , խըզմէթքնաըրնա խիթապ իսաէրէք ,

— Զաբուգ , Ա. Ժիւշմէնին արապասընա օխթուրուն , վէ Գուրպվուսա , Բօլ Հարմանըն ֆապրիգասընա կիտին , վէ պէնիմ թաարաֆըմտան Ա. Լիւտիէն Լապրուեու պուլուպ , հէր նէ իչի տախի վար իսէ , պրագըպ , պուրաեա կէլմէխնի եիթար իտին : – Էկէրչի սէպէպինի սօրար իսէ , քէնաի սիզինէ պիլտիրիլէճէք դաեէթ մուհիմմ մատատէլէր օլսուգունու սէօյլէեին , տէտի :

Խըզմէթքնաըր , – Բէք էյի , էֆէնտիմ , – տէեիպ , օրատան տիշարը չըգարը , վէ Էթխէն , Բառւլուն էլինի թուսաթուպ , շու վէճհ իլէ իֆատէեէ տէվամ խիթտի .

— Ազիզիմ Բառւլ , պիր ճինէթի հալինիզտէ իճրա խիմիւքէմմէլէն թաահիհ խիթտինիզ : – Շիմտի պէնիմ , իճրա խէճէք բէք մուհիմմ իչէրիմ վար տըր , օլ խուսուսաա սիզ տէ չահիտ օլաճագսընըզ :

Բաուլ, օլ էանատէ մէսէրլէթինատէն նաչի կէօզ նաչլա-
րը տէօքմէքտէ իսի։

Քրիէց. – Ցագամ, լաղըմ օլան խուսուսու տա ունութ-
մամալըեըզ։ Իմոի, կիտէլիմ, պիր ազ գահվալթը իտէլիմ,
դիրա Լիւսիէն Լապրու կէլտիկինտէ, տիշարը չըգմագըզը-
մըզ իճապ իտէճէք տիր։ – Սիզ պիր տագըդաճըդ պուրա-
տա սուբուն, պէն իգթիղա իտէն թալիմաթը կիտիպ աշճը
գարըեա իթա իտէրիմ։ – Գահվալթը իթտիկիմիզ սըրատա,
հէր պիլտիկինիզի պանա հիքմաեէ իտէրսինիզ։

Էթիէն, միւսաֆիրինատէն այրըլըպ, ծն տագըդա ասնրա,
էավապընը կիեինմիշ օլարագ, վէ տիշարը չըգմաեա հաղըր
պուլունարագ, ավաէթ իթտի։

Ա՛յնի վագըթատա, աշճը գարը, գահվալթընըն հաղըր
օլտուղունու խապէրը վիրտի։

Բաուլ, ըէսատընն գօյթուղունա տաեանընպ, իքիսի պիր-
լիքտէ թատամ օտասընա կիթտիկըը, վէ սուֆրատատա օթտու-
տուլար։

Քրիէց. – Շիմտի, արթընզ կէօրիւշէպիլիրիզ։ Էհէմմի-
եէթ վէ մէրագէ սիզի տինլէեէճէեիմ։

Տիւշմէն, պիր կիճէ էվվէլ վուղու պուլմուշ օլան հա-
տիսէլէրի, վէ Գիշի ճատատէսինտէքի խանէնէ կիրտիկինի,
թէֆէրրուաթըյլա հիքմաեէ իթտի։

Քրիէց. – (Իշպու հիքմաեէեի տինլէտիքտէն ասնրա.)
Տիմէք օլուր քի, Օվիտ ատրատօթ իտիլմիշ, վէ հիւքիւմէթ
մէմուրլարը մուվաճճէհէսինտէ շէրիքինին իտմինի պիլտիրմիշ
օլտուղունատան, շիապհէսիզ Բօլ Հարմանընն խանէսի թահթը
նէզարէթէ վագ օլունաճագ. տիր։ – Ցագամ պու խուսու-
սուն էհէմմիեէթի ճօզ տուր։ – Մէրդումուն ախզ ու կի-
րինթինտէն էվվէլ, պէն անըն նէզտինէ կիտէճէեիմ, դիրա,
շիմտիեէ գատար ամիէնին հիւքմէթ մէ րիաեէթինէ մագհար
օլմուշ օլան պիր էհլի սէրվէթի հազդընատա պագը մէրատա-
մին իճրա իտիլէճէկի ատրքատար տիր։ – Ժան Ցօրթիէեէ կէ-
լինճէ, ժագ կարօ լէ իշիմի պիթիրտիքտէն ասնրա, իճապը
իճրատընը ատուշինիրիւղ։ – Էկէրչի օլ վագթա գատար,

մէրդումէ տէրատօթ իտիլիր իսէ, մուվագդաթէն թախլի-
եէյի սէպիլինէ մուվաֆֆագ օլապիլիրիմ։

Օլ էանատէ, Էթիէնին իտղմէթճիսի, Լիւսիէն Լապրու
իլէ պիրլիքտէ կէլտի։

Ձիւսիէց. – Ազիզիմ միւսիւ Դասթէլ, կէօրիւեօրսունուղ
ա՛, գաեէթ միւթէէսսիր պիր հալտէ գօշուպ կէլտիմ։ – Ղա-
լիպա պանա մուհիմ խապէրլէը վիրէճէքսինիզ։

Քրիէց. – Էվվէթ, եվլատըմ, սիզէ գաեէթ էհէմմ խա-
պէրլէը վիրէճէեիմ։

Ձիւսիէց. – Զաթա՛ւդ սէօյլէեին։

Քրիէց. – Բէտէրինիզին գաթիլի քիմ օլտուղունու ան-
լատըմ։

Լիւսիէնին լէհճէսի օլտու, վէ տօտագլարը թահրիք
օլունտու իսէտէ, տիհանընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարա-
մատը։

Քրիէց. – Էվվէթ, բէտէրինիզին գաթիլի քիմ օլտուղու-
նու թահգըզ իթտիմ, վէ պու միւսիւ սաեէսինտէ, (Բա-
ուլ Տիւշմէնի կէօսթէրէրէք.) օ ալչաղըն մասքէսի աշաղըա
ալընտը։

Ձիւսիէց. – (Ձնինտէ քէնտիսինի թօրլատարագ.) Գա-
թիլին իտմի նէ՞ տիր։

Քրիէց. – Վագթը կէլտիկինտէ անլատաճագսընըզ, վագ-
թը իսէ եագընտա կէլէճէ՞ տիր։ Միւսիւ Տիւշմէն, Լիւսի-
էն իլէ պանա տաեանարագ, պիզիմլէ պիրլիքտէ կէլէպիլէ

Լիւսի Ֆօրթիէ, օ ագշամը, էվվէլա ասապը իլէ Լիզօն գաարնա պէքլէտի, լաքին սասթ ագշամըն օնունու վուրուպ, էթմէքճի խաթուն իսէ, էլան մէյտանա չըգմաարըղընտան, կէնճ գըզ՝ տիւշարը իզթիրապ ու էնտիշէ օլմաեա պաշլաապ:

Ֆիլվագը, միւթաա օլան զէմանտա քէնտի խանէսինէ ավտէթի իտէն օլ պիչարէ գաարնճըղագ, պու գաապը կէճ պիր զէմանտա խանէսինէ ավտէթի էթմէտիկի հալտէ, ճճապա քէնտիսինէ նէ՞ վագը օլմուշ իտի:

Լիւսի, պու սըրաապա քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի.

—Լիզօն գաապն, քէնտիսինէ իքրամէն վէրիլէճէք օլան զիւաֆէթին, ագշամըն սասթ ալթըսընա գաապը իմթիտաա խոէճէկինի պէճան իյլէմիշ իտի: Իմտի, բէք չօգտան պէրու քէնտիսի պուրաապա պուլունմալը իտի: – Ղայպուպէթի, մութլագա չայաները թէէսսուֆ պիր վագըաեա, պիր գաղաեա, վէ պէյլքտէ պիր ֆէյլաքէթէ համլ օլունապիլիր:

Լիւսինին իզթիրապը կիթտիքճէ արթմագտա օլուպ, նիհաեէթ սասթ եարը կիճէ վուրապու, վէ ժան Ֆօրթիէ էլան մէյտանա չըգմաապը:

Լիւսի, մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, հէնուզ միւզտաարըպ օլուպ, վէ եօրկունլուգտան թագաթ վէ մէճալը գալմամըշ իտուկինտէն, եաթագա կիրտի. ֆագաթ էվվէլ էմիրտէ կէօյլէրինի գաբաեամապը:

Տայիմա, պաշընը չիլթէսինտէն եօգարը գալըրըպ, էվին իչինտէ իչիտիլէն է՛ն ճիւզլի սէտաեէ գուլագ վիրմէքտէ իտի:

Զանն իտէրսին քի, վագըթ տա շայեանը թէէսսուֆ պիր եավաշլըգլա միրուր իթմէքտէ օլուպ, նիհաեէթ, սապահըն սասթ տէօրթ սուլարընտա, եօրկունլուգ՝ հէեէճան ու էնտիշէեէ զալէպէ իթմէքլէ, Լիւսի, տէրին պիր ույգուեա տալը:

Մէրգումէ ուեանտըզընտա, սասթ սէքիզ իտի: Տէրհալ էվվէլքի վէսվէսէլէրի ֆիքրինտէ տօղմապլէ, Լիզ Բէրբէն հագգընտա իզհարը տէհշէթ իյլէսի, վէ եաթագընտան

աշաղըա աթթաեըպ, սիւրաթլէ էտապըը կիեինտի, վէ կիտիպ, ժանըն օտաապը գաբուտունու չալտը:

Տէրունը օտաապա քիմէնէ պուլունմապըղընտան, ճէվապ վիրէն օլմապը:

կէնճ գըզ, մէգքիւր սիւքիւթտէն տօլաեը տէհշէթի վէ գօրգուտու արթտըզը հալտէ, գաբուճունուն օտաապնա էնտի, վէ գաբուճու գարըեա խիթապէն,

— Մ՛ա՛տամ Տօմինիգ, պու սապահ Լիզօն գաապը կէօրտիւնմ՛ե՞ զ միւ, տէյի սիւալ իթտի:

Գաբուճու. – Խա՛յր, մամզէլ, հաթթա պու խուտու՝ պէնի տախի զիեատէսիյլէ թէաճճիւպտէ պրրագըեօր: – Տիւն ագշամ՛, եարը կիճէեէ գաապը քէնտիսինէ պէքլէտիմ: – Պու սապահ իսէ, սասթ տօգուղա եագըն օլտուղու հալտէ, էլան էթմէկիմիզ վիրուա իթմէտի: Ճճապա զէվալը գաապնա պիր հաՂ մը, եէնի պիր ֆէյլաքէթի մի վուգու պուլսու:

Ղիւսի. – Ա՛հ, պէօյլէ պիր չէյ տիմէեին... պէնի տիթքէտիեէօրսունուզ... Զաթէն պէնիմ ֆիքրիմ, պիր թագըմ չայեանը թէէսսուֆ միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթ իլէ իչղալ օլունմուշ տուր: – Իմտի, Տօֆին սօգաղընտա, Լըպրէնին էթմէքճի տիւքքեանընտա կիտէճէեիմ, էլպէթթէ օրատան մալիւմաթ ալապիլիրիմ:

Գաբուճու. – Ֆագաթ, մամզէլ, հէնուզ խաոթա օլտուղունուզ վէ պու մէրթէպէ զայիֆ պուլունտուղունուզ հալտէ, տիշարը չըգմագլըղընըզ, էմրի պասիրէթէ գարշը ուրը:

Ղիւսի. – Օ՛հ, մատամ Տօմինիգ, տիւնեատա, պէնիմ իչին թէրէտտիւտ, էն զիեատէ ֆէնալըղը մուճիպ տիր:– Իմտի, պէն չիմտի կիտիեօրում: Էհէրչի պէնիմ էաճաի զայպուպէթիմտէ. Լիզօն գաապն կէլիր իսէ, քէնտի հագգընտա խապէր ալմագ իւզրէ Տօֆին սօգաղընա կիթտիկիմի, վէ եագընտա ավտէթի խոէճէկիմի սէօյլէեէին:

Գաբուճու. – Բէք իյի, մամզէլ, լաքին, պէն տէ սիզէ իհթար իտէրիմ քի, սըհհէթինիզէ մուզիրը պիր հալ ու մուամէլէտէ պուլունմաեըն: Մատէմ քի, պիզիմ իլատա-

ըմ՛ըղ պուլունմամագաա աըը , նէկեանէ սէրվէթիմիզ՝ քէն. տի սըհհէթիմիզ տիր :

կէնճ գըղ, գաբուճունուն պու սէօղլէրինէ գուլադ վիր. մէնէրէք , մէրգումէնին օտաարընաան այրըլաը , վէ Պուրգօն ըրխթըմբընաագի խանէտէն տիշարը չըգարքէն , քէնտի քէն. տինէ ,

— Նվվէղ էմիրտէ , նթմէքճիլէրին պուլուշտուդլարը մահէլ նամ գահվէխանէնէ կիտէճէնիմ՛, տէտի , վէ Սէն սօ. գաղընա տօղրու մուխթէրահի օլտու , վէ մէզքիւր գահվէխա. նէնին բիչկեահընա վասըղ օլտուղունատա , տիւքքեանըն գա. բալը խտուկինի կէօրմէքլէ , իղհարը հայրէթլէ տուրտու :

Օղ էանատէ , պիր թադըմ լաֆզան գարըլար , գալը. ըմըն իւղէրինատ թօքլանմըղ օլուպ , կէօրիւշմէքտատ խոխէր. Պունյարատան պիրի , չէօյլէ տիմէքտատ խտի :

— Հէ՛ , պու պիր պէնզախթըզդ տէյի՛ մի տիր . . . պիր թադըմ նամուսլու քիմսէլէրին , օլտուդճա մունթազամ սու. րէթտէ խտարէ խտէկէլտի՛քլէրի պիր գահվէխանէնին , քէն. տի գապահաթլարը սէպէպսիզլէ օլմահարագ , հիւքիւմէթ թարաֆընատան գաբահթըլմըշ օլտուղունու կէօրմէքլիք , մու. ճիպի թէէսսիւֆ պիր հալ տէյի՛ մի տիր :

Ցիկէր պիր պօշպօղազ գաըը . – Նթմէքճի էանաֆընըն պու գահվէխանէնէ կիթմէլէրինին եատագ խոխլմէսի , նթմէքճի խաթուն սէպէպսիզ է տիր :

62

Լիւսի , էրդէն խոտա սէօղլէրինի իշխիթմիկինատ , տէհ. շէթինատէն նաչի , սայըի պուղ կիսկի տօնտու : Պունունլա պէրապէր , հէնէճանընը միւմքին մէրթէպէ թէսկին խաէրէք, վէ ճէսարէթինի քէսոպ չալըշարագ , մէղքիւր պօշպօղազ գարըլարըն եանընա եագլաշը , վէ Լիզօն գատընըն խամ. նի վիրմիշ օլան գարըեա խիթապէն ,

— Ա՛ֆի խտէրսինիզ, մատամ. . . իշխիթմիկիմ սէօղ սա. հի տիր , տէյի՛ մի , եանի նթմէքճիլէրին պուլուշտուդլարը մահէլ նամիյլէ մատարագ օլան չու գահվէխանէ հիւքիւմէ. թի սալինէ թարաֆընատա՞ն մը գաբահթըմբշ տըր , տէյի սի. վալ նիթտի :

Զաֆզան գարը . – Նվվէթ , մամզել :

Զիւսի . – Պիր նթմէքճի խաթուն սէպէպսիզ՞ մի :

Զաֆզան գարը . – Նվվէթ , մամզել :

Զիւսի . – Պու նթմէքճի խաթունուն խամինի պիւիեօ՞. մուսունուզ :

Զաֆզան գարը . – Մահէլէմիզատ Լիզօն գատըն տէյի թէամիեէ օլունուր :

Լիւսիէնին լէհճէսի սօղուպ , տամաղլարընըն պիւթիւն գանը տախի եիւրէկինատ թէրաքիւմ նթմէքճէ , պօղուլմադ տէրճէսինէ կէլտի : Պատէհու մէզպուրէ , կիւճ իլէ անլա. ջաղը պիր սէտա իլէ ,

— Ֆագաթ , նի՞չին . . . նի՞չին . . . տէյի սիւաղ նիթտի :

Զաֆզան գարը . – Նիչի՞ն մի . . . հադըգի սուրէթտէ սէ. պէպի մալիւմ տէյիլ տիր . . . Պու պատատէ բէք չօղ րիվա. եէթ տէվէրան խոխեօր . . . հաթթա պիր ճինաեէթտէն տա. խի պահս օլունուեօր :

Զիւսի . – (Սօղուեարագ .) Պիր ճինաեէ՞թ մի :

Զաֆզան գարը . – Նվվէթ , քէնտիսինին պիր նթմէքճի

ուշադրը օտուղունու պէեան իսէն, ֆագամթ, հագըգէթաէ էթմէքճի օմաեըպ, Լիզօն գաոընը տախի պէհիլէմէք իսթէմիշ պուլունան պիր աոէմ, իշպու գահվէխանէտէ ախպ թէմիշ պուլունան պիր աոէմ, իշպու գահվէխանէտէ ախպ ու կիրիֆթի գըլընմըշ տըր։ – Օնաան ազնրա, քէնտիսինի, եանի Լիզօն գաոընը տախի թուխմագ իսթէմիշլէր իսէ տէ, մէզպուրէնէ էրրամէն զիեաֆէթի վիրմէքաէ օլան էթմէքճի ուշագլարը, մէմուրլարընն էթրաֆընը գուշամթարագ, Լիզօն գաոընը գուրթարմըշլար տըր։ – Օլ վագըթ, հիւքիւմէթի մէմուրլարընն բաթօրթօսու իւզէրինէ, տիւքքեան գաբաոըլմըշ, վէ էթմէքճիլէրին պուլուշաուգլարը մահէլ նամիյլէ մնաոուֆ տիւքքեանը թուխան նամուսու քիմսէլէր, պու սապահ միւսթէնթիգլիք տայիրէսինէ ճէլայ իսիկմիշլէր տիր։ Օ տայիրէ իսէ, տօղրուսու, հիչ պիր կիւնա իթթապա շայէս. թէ պուլունմաեանլար իչին մէճիուն օլունաճագ պիր նէր տէյիլ տիր։

Ազիսի. – (Մէյհուսիեէթլէ.) Սիւպհան Ալլահ... սիւպհան Ալլահ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, կէնճ գըզ, օրաանան հարէքէթի իսիկ, աղլաեարագ, վէ նէ՛ եարաճաղընը, վէ նէ՛ տիւշինճէկինի պիլմէեէրէք եիւրիւմէկէ պաշլաոը, վէ նալըն գուլաղընա շու սէօզլէր ազ քա իթմէքտէ իսի. – «Լէզզէթ-ի-տունյա ղէհվէլէհ-ի-ֆանիյէ օլմա ղէր-ի-ֆէնա-ի-հէվիյէֆի օլմանմըշ տուր։»

Տիմէք օլուր քի, էթմէքճի խաթունուն պաշընա եէնի պիր ֆէլաքէթ տահա կէլմիշ տիր։

Պունտան գաթինագար, մէրգումէնի տախի թուխմագ իսթէմիշլէր տիր։

Պունուն սէպէպի նէ՞ օլագիլիր։

Հալ պու քի, մէրգումէնէ հիւրմէթէն զիեաֆէթի վիրէն էթմէքճի ուշագլարը, հիւքիւմէթի մէմուրլարը արաոընա աթըլարագ, քէնտիսինի գուրթարմըշլար իսէ, շիւպհէսիզ, անըն միւթթիէհիմ օլտուղունա ինանմաոըգլարընտան, պու հօլտա պիր հարէքէթաէ պուլունմուշլար տըր։

Հասըլը, պու շէյլէրին մանէսաը նէ՞ օլագիլիր, վէ պու անլաշըլմագ մուամմա նէ՞ սուրէթլէ հալ իսիկէագիլիր իսի։

Լիսի, պէլքի օլ պաագտէ, Լըզրէնին էթմէքճի տիւքքեանընտան մալիւմաթը գաթիեէ ալագիլէճէկինի մէմուլ իսէրէք, տօղրուճա օրաեա գօշտու, վէ տիւքքեանտա եաըլընըգ օլարագ պուլտուղու իսրգմէթճի գըզա խիթապէն,

– Լիզօն գաոընը կէօրիւագ կէօրմէմիշ օլտուղունուզու պանա խաագէր վիրէագիլի՞րմիսինիզ, տէտի։

Ճըզմէքճի գըզ. (Էլլէրինի գուագէյի ասիւմանա տօղրու գալըբարագ.) Ա՜հ, մամզէլ, պու խուսուստա պանա պահս իթմէեինիզ... Քէնտիսի, տիւնքի կիւն էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը մահէլ նամ տիւքքեանտա տէրտէսթ իսիկէք իսթէնիլմիշ տիր։

Ազիսի. – Լաքին, նի՞չին։

Ճըզմէքճի գըզ. – Սէպէպինի պէն տէ պիլմէմ։ Լաքին, գագըթա թարաֆընտան զաթէն արանըլմագտա պուլունմուշ օլտուղու մէրվի տիր։

Ազիսի. – (Շաչբարագ.) Զագըթա թարաֆընտան արանըլմագտա՞մը իմիշ... Լիզօն գաոըն զագըթա թարաֆընտան արանըլմագտա՞մը իմիշ։

Ճըզմէքճի գըզ. – Օրթաատա կէղէն րիվաեէթ պու տուր։ – Պու սէօզ, մահէլէտէ հէր քէսին աղգընտան իչիտիլմէքտէ տիր։

Ազիսի. – Լաքին, Լիզօն գաոըն նէ՞ եարմըշ իմիշ։

Ճըզմէքճի գըզ. – Օրտասընը պէն տէ պիլմէմ, ֆագամթ, քէնտիսինի միւտաֆաա իթմիշ օլան Լիօնէ, պու սապահ միւսթէնթիգլիք տայիրէսինէ կէօթիւրիւլմիշ տիր. պու վագըանըն վուգու պուլմուշ օլտուղու գահվէխանէ տէ գաբաթըլմըշ տըր։

Լիսի, հէնէճանընըն զաեէթի չէտիտ օլմասընտան նաչի, կիւճ հալ իլէ աեաղտա տուրապիլմէքտէ իսի։

Պունունլա պէրապէր, քէնտիսինի թէսկինէ մուվաֆֆագ օլտու, վէ խըզմէթճի գըզա ֆէչէքքիւրիւնիւ պէեանտէն սօնրա, տիշարը չըգտը։

Ազիսի. – (Կիտէրքէն.) Հի՛չ... հիչ պիր խաագէր ալտմատըմ... Քէնտիսէն խաթէմէլիեիմ... քէնտիսէն Լիզօն գաոընը նէ՞րէտէն իսթէմէլիեիմ...

ախինի նէ՛րէտէ արաւնալրնըմ... Հոգըդէթէն ղապըթա թարաֆընտան ապանըմըշ օրմասը միւնքին տէյիլ տիր... Քէնտիսի հիչ պիր քիմսէնէ ֆէնալըգ իթմէմիշ տիր... Ոու խըզմէթճի գըզ՝ վուգուի հալի լյիճէ անլաեամամըշ տըր... իմտի, պու տէհլիթլի էսրար ապասընտա ուղրաչան եալընըզ պէնիմ... Հալ պու քի, սէվտիկիմ օ պիչարէ գապընըն սէլամէթի իչին տէ չալըշամամ... Լիսաիէն պէնի թէրք իթմիշ տիր... էկէր թէրք իթմիշ օրմասա իտի, պանա պիր մուամէնէթի օլուր իտի։ — Քէնտիսի տէ Լիզօն գապընը սէվէր իտի... պինապէրին, էլպէթթէ շու սըրատա ծնա նասիհաթ վիրճէք, վէ ծնու միւտաֆաա լյլէնէճէք իտի... Ա՛հ, ճէնապը Ալլահ պէնի պիեատէսյլէ տիւչարը ֆէլաքէթ գըլսըք։ Շիմտի պէն քիմսէն նասիհաթ ալապիլիրիմ։

Նակէհան Լիսաի լապըրտըքսընը քէսիպ, Լիսաիէնին տօսթու օլաուղունու պիլտիկի, վէ Լիզօն գապընըն, ախիրէն, քէնտիսյլէ կէօրիւշմէք իւզրէ խանէսինէ կիթտիկի ավօգաթը, եանի ժօրժ Տարիէնի խաթըրլատը։

Ակընճ գըզ, պու միւլահաղաատան սօնրա, օրատան րէք ուղագ օրմանան Պօնապարթի սօղաղընա տօղրու հարէքէթ իտիպ, եիկիրմի տագըդա ղարֆընտա, ակընճ ավօգաթըն իդամէթ իթտիկի, վէ նիւմէրօսունու պիլտիկի խանէնէ մուվասըլէթլէ, պունուն գապուսունատան կէչտի, վէ գապուճուևա խիթապէն,

— Միսիս ավօգաթ ժօրժ Տարիէ պուրատա՞մը իգամէթ իտէր, տէյի սիւալ իթտի։

Գապուճու. — Էվէթէթ, մատմուազէլ տայիրէսի իքինճի գաթատա տըր։

Ալիսի. — Շիմտի տայիրէսինտէ՞ մի պուլունուեօր։

Գապուճու. — Ֆիլվագը, սիչարը չըգապընը կէօրմէմիշ։

Լիսաի, նօրմալունուղունա վէ ղասֆէթթինէ բաղմէն, սէրիան իքի գաթը նէրտիվէնէլէրինտէն եօգարը չըգապը։

Ժօրժուն գապուսու գարշըսընատա, մէզպուրէ, աճիպ պիր հէնէճան հիսս իտիպ, եիւրէկի վուրմագատան տուր օլմուշ օլսուղու զաննընա գահիպ օլսու։

Պիր գաչ սանիյյէ սօնրա, Լիսաի, եէնիտէն քէսպի ճէսարէթ իտիպ, գապուսու չալտը, վէ Մատլէն գապուսու աչըգտան սօնրա,

— Քիմի իսթէնօրսունուզ, մատմուազէլ, տէյի սիւալ իթտի։

Ալիսի. — Միսիս ավօգաթ Տարիէնի կէօրմէք իսթէրիմ։

Մատլէն. — Պուրատա տըր։

Ալիսի. — Քէնտիսինի կէօրէպիլիրմիեիմ։

Մատլէն. — Զանն իտէրիմ, մատմուազէլ... իչէրի պուեուրուն... միսիս քէնտի խուսուսի օտասընտա տըր... կիտիպ խասպէր վիրէեիմ։

Պատէհու Մատլէն, կէնճ գըզը, էթթիէն Գասթել թարաֆընտան կէօնտէրիլիպ, էլան սանտըգ իչինտէ օլան թասվիրին պուլունտուղու սալօնա կիրտիրտի, վէ քէնտիսի, էֆէնտիսինին օտասընա կիրտի։

Օլ էսնատէ, ժօրժ, իրթէսի կիւն վէքեալէթինի իյֆա իտէճէք օլտուղու Բօլ Հարմանըն տավասը էվրագընը միսթալա իթմէքտէ, վէ ֆապրիգաթօր թարաֆընտան քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան մէքթուպ աչըգ օլարագ, եատիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան մէքթուպ աչըգ օլարագ, եատսանէսի իւզէրինտէ պուլունմագտա իտի։

Մատլէն իչէրի կիրտիկինտէ, ժօրժ, պաչընը եօգարը գալտըրըպ,

— Նէ՞ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Մատլէն. — Կէնճ պիր գըզ, սիզին իլէ կէօրիւշմէքլիկի արզու իտիեօր։

Ժօրժ. — Պուրաեա կէթիրին։

Մատլէն, Լիսաիէ իչէրի կիրտիրիպ, քէնտիսի տիշարը չըգտը։

Կէնճ ավօգաթ, իլք պագըշտա, մէզպուրէնին տիլպէր սիմասընըն ալթուսթլիւկունու կէօրտու, վէ քէնտիսինէ պիր գօլթուգլու իսկէմլէ թագտիմ իլէ,

— Օթուրուն, մատմուազէլ, տէտի, վէ մէրգումէ, մէզքիւր իսկէմլէեէ օթուրուպ, հընչգըրարագ,

— Ա՛հ, միսիս... պանա նասիհաթ վիրին... պէնի

հիմանէ իտին ... պէնի գուրթաբրն, տէյի պէեան իլլէտի։

Ժօրժ, իշպու հարէքէթի մէյհուսանէտէն սօլաեը թէ-աճճիւպտէ գալարագ, մուհավէրէհէ նէ՞ սուրէթլէ պաշ-լաեաճաղը հադգընտա էվվել էմիրտէ թէրէտտիւտէ պու-լունտու, վէ լաքին սօուգ գանլուլուղնը ազ վագրթտա քէսպ իտէրէք,

—Մա՛տմուազէլ, մատտէ նէ՞ տիր... նէ՞ կիպի քէտէր ու էլէմ պիրտէն պիրէ սիզի միւթէէսսիր գըլտը, տէյի սի-վալ իթտի։

Զիւսի.—Մի՛սիւ, եանըմտա, նամուսու վէ միւհթէրէմ պիր գատրն վար իտի քի, վալիտէմ մադամընտա քէնտիսի-նի սէվմէքտէ իտիմ... Պէն խասթալանտըմ, վէ աղըր սու-րէթտէ խասթալանտըմ, օ պէնի, պիր վալիտէյնին քէնտի գըզընը գաեըրտըղը կիպի գաեըրտը, վէ տահա պիր գաչ կիւն էվվել թէլէֆ օլմագ բահտահէյնէ կէլտի։—Տիւնքի կիւն, օ գատրնա, միւճիզէ թարըղընտա գուրթուլմուշ օլմատը միւ-նասիպէթիյլէ, էնտաֆընտան պուլունան արգատաշլարը թա-րաֆընտան պիր պիեաֆէթի վէրիլէճէկի մուգաբրէր օլտու-ղունտան, քէնտիսի օ պիեաֆէթի մահէլլինէ կիթտի, վէ օ ագշամը ավտէթ իտէճէք իքէն, կէրէք օ ագշամը վէ կէրէք օ կիճէսի մէյտանա չըգմատը։

«Թապիաթիյլէ պիեատէճէ միւզտարըպ օլուպ, վէ պիր ֆէլահէթի վուգուի հադգընտա վէմէսէճէ կիրիֆթտար օլա-րագ, պու սապահ, պիեաֆէթի մահէլլինէ կիթտիմ։

«Զիեաֆէթի մահէլլի օլան գահվէխանէ, ատլիեէ նէ-զարէթինին էմրի մուճիպինճէ գարաթըլմըշ իտի։ Մէզքիր էմր իտէ, արամագտա օլտուղում գատրն ոէպէպիյլէ վէ-րիլմիշ օլտուղունու, վէ օ գատրնըն, տիւնքի կիւն, զէհր-լէնմէք իսթէնիլտիկի հալտէ, մուվաֆֆագ օլունմատըղընը, վէ սէպէպինի պիլմէտիկիմ պիր ախզ ու կիրիֆթէ, արգա-տաշլարը օլան էթմէքճիլէր թարաֆընտան մանի օլունարագ, մէրգումէնին ֆիրար իթմիշ իտուկինի պիթթէսատուֆ իա-պէր ալտըմ։

«Իշթէ, օ տագըգատան պէրի, մէզպուրէ գատրնճը-

ղաղ, չալըշտըղը տիւքքեանա ավտէթ իթմէմիշ օլտուղուն-տան, քէնտիսինի պուլմագ իւզրէ, քի՛մէ միւրաճաաթ իտէ-ճէկիմի պիլմէմ։

«Իմտի, միւսիւ, պու ալէմտէ պիւսպիւթիւն եալընըզ գալտըղըմը կէօրէրէք, եարտըմընըզը վէ նասիհաթլարընը-զը թէմէննիեէ կէլտիմ։—Պինաէրին, միւսիւ, պանա մուա-վէնէթ իտին, պանա րէհպէր օլուն, չինքի էօյլէ հիսս վէ տէրք իտիեօրում քի, սիզին եարտըմընըզ օլմագ իսէ, Լիզօն գատրն պէնիմ իչին միւէսպապէտէն զայագ օլմուշ օլաճագ տըր։

Ժօրժ.—(Մէզքիւր սօն քէլիմէլէրի իչիտիպ եէրինտէն սըչրաեարագ.) Լիզօն գատրն տէտիկինիզ Լիզ Բէրրի՞ն մի տիր... Պուլմուշ օլտուղու պագը էվրագըմը պանա կէթիր-մէք իւզրէ, չէնտ կիւն ադտէմ պուրատա կէլմիշ օլան վէ պէնտէն րէյ իսթէմիշ պուլունան գատրո՞ն մը տըր... Սա-հինէն, պու գատրն՝ Լիզ Բէրրի՞ն մի տիր։

Զիւսի.—Էվվէթ, միւսիւ։

Ժօրժ.—Մատմուազէլ, սիզին իամինիզ Լիւսի տիր, տէ-յի՞լ մի։

Զիւսի.—Էվվէթ, միւսիւ։

Պիրտէն պիրէ ժօրժ, քէնտի դարչըսընտա, Բօլ Հար-ման թարաֆընտան էթմէքճի Խաթունա խիթապէն վուգու պուլան թէհտիտլերի իսաթըրլաեարագ, պիր տէրէճէ րէֆը սէտտա իյլէտի։

Զիւսի.—(Զայագըլ պիր հալ իլէ.) Նէ՞ օլտունուզ, միւսիւ։ Պիր ֆէնալըգ վուգու պուլմուշ տուր կիպի պիր վէսվէսէճէ տիւչար օլմուշ կէօրիւնիւեօրսունուզ։ Սահինէն վէսվէսէ իտէճէք պիր շէյ մի վար տըր։

Ժօրժ.—(Կէնճ գըզընն էլլէրինի թէվէճճիւհքեարանէ սըղարագ.) Խա՛յր, մատմուազէլ, խա՛յր... Պիր ազ թէս-սըղարագ.) Խա՛յր, մատմուազէլ, խա՛յր... Պիր ազ թէս-կին օլուն տա կէօրիւշէլիմ... Տիմէք տիր քի, սիզ պէնտէն նասիհաթ վէ եարտըմ իսթէմէք իչին կէլմիշսինիզ տիր։

Զիւսի.—Էվվէթ, միւսիւ... Պու նասիհաթը վէ եար-տըմը պէնտէնիզէ էյֆաեէ միւսարաաթ իտէրսինիզ, տէ-յի՞լ մի։

Ջօրժ . – Շուտպէսիդ . . . վաղիքէմ վէ արդում պուն-տան իպարէթի տիր . . . Լաքին , էվվել էմիրտէ սիզէ պաղը չէյլէր սիւալ իթմէք իսթէրիմ :

Ալիսի . – Մէօյլէեին , միւսիւ :

Ջօրժ . – Լիզօն գառըն տէտիկինիդ պիչարէնին գէհը-լէնմէք իսթէնիլմիշ օլսուդունու պէեան իտիւօրսունուդ, էօյլէ տէյի՞լ մի :

Ալիսի . Էվվէթ , միւսիւ :

Ջօրժ . – Պու թէշէպպիւսիւն ֆայիլի քի՞մ տիր :

Ալիսի . – Պիր էրքէք տիր :

Ջօրժ . – Շիմտի պու սաէմ նէ՞ օլմուշ սուր :

Ալիսի . – Ղալիպա տէրտէմի իտիլմիշ տիր , վէ օնսան սօնրա , – էկէրչի պանա իտիլէն հիքմաեէ սահիհ իսէ , – Լի-զօն գառընը տախի տէրտէմի իթմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ , քէնտիսինէ պիւեաֆէթի վիրէնլէր քէնտիսինի հիմայէ իթմիշ-լէր տիր :

Ջօրժ . – Պու ախշ ու կիրիֆիմին սէպէպի , նախսա պէ-հանէսի նէ՞ իմիշ :

Ալիսի . – Պիլմէմ . . . օ պիչարէ գառընըն զապրիթա թա-րաֆընսան արանըլմադըա պուլունմուշ օլսուդու րիմայէթ իտիլիեօր :

Ջօրժ . – (Քէնտի քէնտիսէ .) Բօլ Հարման օ զէվալլըեը դամմադըմըշ օլմալը տըր , վէ պիչարէ իսէ , պիր գաբան-ճա տէբունինտէ գալըպ , ֆիրար իտէեիմ տէրքէն , նագա-ըը էլէ վիրմիշ պուլունմալը տըր :

63

Ալիսի . – (Էլլէրինի գավուշտուրարագ .) Րէճա իտէրիմ , միւսիւ , պու խուսուսատա պիր չարէ տիւշինիւն :

Ջօրժ . – Մա՛մուազէլ , սիզէ պիր գաչ չէյ տահա սօ-բաճաղըմ :

Ալիսի . – Սօրուն , ճէվապ իթտաբնա հաղըրըմ :

Ջօրժ . – Լէյդի ֆոդէ թէմամիեէ իթտիկինիդ գառըն , քէն-տիսինին քիմ օլսուդունու սիզէ սէօյլէմէմի՞ մի :

Ալիսի , թէաճճիւպանէ պիր հալ իլէ կէնճ ավօգալա պագարագ ,

— Միւսիւ , նէ՞ սիմէք իսթէտիկինիդի անլամաեօրում , տէյի պէեան իյլէտի :

Ջօրժ . – Օ գառըն , քէնտինին ասըլ իսմինի սիզէ պիլ-տիրմէմի՞շ մի տիր :

Ալիսի . – Էվվէթ , պիլտիրմիշ տիր :

Ջօրժ . – Ասըլ իսմի նէ՞ տիր :

Ալիսի . – Լիզ Բէրրէն տիր :

Ջօրժ . – Տիկէր պիր իսմի տահա վար տըր :

Ալիսի . – Տիկէր պիր իսմի տահա՞ մը վար տըր :

Ջօրժ . – Էվվէթ , մաամուազէլ . . . Իմտի , սիզ , զապ-թիեէ նէզարէթի թարաֆընսա իճրաի թէհարրիեաթ իթ-մէլիսինիդ . . . Եալընըզ օ ճինէթտէ , գաիմ տօսթունուդու պուլունմագ իւմիտինտէ օլապիլիրսինիդ :

Ալիսի . – Միւսիւ , պէնի գօրգուիթուեօրսունուդ . . . Լի-զօն գառըն սահինէն պիր ճինաեէթ մի իչլէմիշ տիր :

Ջօրժ . – Օրասընը պիլմէմ , ֆագաթ Լիզ Բէրրէն՝ պուն-տան եիկիրմի պիր սէնէ մուդաատէմ , տիկէր պիր իսիմ թահթընսա մահպէսիեէթի էպէտիէեէ մահքում օլմուշ տուր , վէ Դլէրմօն մէրքէդ հապսխանէսինտէն ֆիրար իթ-

միշ տիր։ – Էվվէթ, անըն ասըլ իտի, ժան Ֆօրթիէ տիր։

Ալիսի. – (Սարսըլարագ, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ.) ժան Ֆօրթիէ՞ մի... ժան Ֆօրթիէ՞ մի տէտինիզ։

Ջօրջ. – Էվվէթ, մատմուազէլ։

Ալիսի. – (Մէյհուսանէ ըէֆը սէտա իլէ, վէ էլէրինի սըգարագ.) Տիմէք, պէնիմ վալիտէմ իմիշ... տիմէք, նահագ եէրտէ մահքիւմ օլան վալիտէմ իմիշ... պիր տիկէրինին ճինաեէթի ճէզասընը վալիտէյին չէքմէքտէ օլտուղունու Լիւսիէն պանա սէօյլէմիշ տիր... Ա՜հ, պու տերէճէ քէնտիսինի սէվտիկիյին սէպէպինի չիմտի անլատըօրում... պէնի ֆէվգէլատէ միւէսսիր իհթիմամսըզ իլէ գաեըրտըղընըն, վէ հագգընտա, թիւքէնմէզ մուհասապէթ խազինէլէրի իպրազ իլէմէսինին սէպէպ վէ հիքմէթինէ չիմտի վագըֆ օլուեօրում... Վալիտէճիեիմ... սէֆի՛լ, պէտապա՛խթ վալիտէճիեիմ... սէվկիւլի՛ւ վալիտէճիեիմ... Լաքին, քէնտիսինի եէնիտէն թուրթմուշլար տըր... հապս իթմիշլէր տիր... Տիմէք օլուր քի, վալիտէյի պուննատան պէօյլէ կէօրէմէեէճէեիմ... Ֆագաթի, էֆէնտի՛մ, էֆէնտի՛մ, աճըեը՛ն, մէրհամէ՛թ իտին, պու հալ տէհշէթլի, թէհամմիւլ օլունմազ շէյ տիր... էլպէթթէ, քէնտիսինին պիտուչ օլտուղունու իպաթի իտէճէք... քէնտիսինի գուրթարմահա մէտար օլաճագ պիր չարէ պուլունապիլիր... Միւսի՛ւ, միւսի՛ւ, սիզ պիր տավա վէքիլիսինիզ, վէ աշիքթարէն կէօրիւեօրում քի, ինսաֆ վէ մէրհամէթլէ տէ մութթասըֆընըզ, չինքի, կէօղլէրինիզ եաշարտըլար... Միւսի՛ւ, Ալլահ աշգընա օլսուն, սիզէ ըէճա վէ նիհազ իտէրիմ... Ես սըրատա պիր միւճիզէ, պիր քէրամէթ իշլէնին... Վալիտէյի, սէվկիւլիւ վալիտէյի պանա իեատէ իտին։

Օլ էանատէ օտանընը գաբուսու աչըլարագ, էթիէն Գաթէլ, Լիւսիէն Լապրու վէ Բաուլ Տիւշէն իչէրի կիրտիլեր։

Ջօրջ. – (Հայրէթլէ.) Վա՛յ, վասի էֆէնտի, սի՛զմիսինիզ։

Ալիսի. – (Տէհշէթլէ ըիւճաթ իտէրէք.) Լիւսիէ՛ն...

Տէրհալ ժիւլ Լապրունուն օղլու, կէնճ դըզա գօչուագ

սարըլար, վէ մէրգումէնին, գուլաղընտան աշաղըեա,

— Իւմիտ իտին, Լիւսի, իւմիտ իտին, տէտի։

Էքիէճ. – (Բէզալիք կէնճ գըզա եագլաշարագ.) Մա՛տմուազէլ, սիզի պուրատա ճէննապը Ալլահ կէօնտէրմիշ տիր։

Ջօրջ. – Լիզ Բէրրիէնին գայպտա օլտուղունու պանա խապէր վիրմէք իչին կէլմիշ տիր։

Էքիէճ. – Միւսթէրիհ օլուն, պիզ անը թէքրար պուլաճաղըզ։

Լիւսի, դաբուեա տօղրու իլէրլէմէյինտէ, էթիէն Գաթէլ քէլամընա շու վէճհլէ տէվամ իթտի.

— Րէճա իտէրիմ, մա՛տմուազէլ, սիզտէ պուրատա տուրուն... պուրատա վագը օլաճագ հալլէրէ սիզին տախի շահիա օլմագլազընըզ լազըմ արը։

Ջօրջ. – (Թէաճճիւպիւ ազիմլէ.) Պուրատա վագը օլաճագ հալլէրէ՞ մի... Ազիզիմ վասի էֆէնտի, ֆիքրինիզի իչէրզահ իտին։

Էքիէճ. – (Միւէսսիր պիր սէտա իլէ.) Էվլատըմ, պու կիւն սէն, եիկիրմի պէշինճի եաշընա կիրմէքտէսին։ Իմտի, պու կիւն պէն, սէնին չօճուգլուղունա նէղարէթ իթմիշ, վէ մուահհահարէն սէնի պանա թէսլիմ իյլէմիշ օլան միւհիմըմ զաթընը ասն արզուսունու իճրա իտէճէեիմ։

Էթիէն, ճէպինտէն չիզտանընը չըգարըպ, պուննուն տէրուննտէն ալտըզը, պիւեիւճէք վէ սիեահ մէշհուրլու պիր մէքթուպու ժօրժա վիրտի, վէ պատէհու,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ, պու մէքթուպու օղու, ֆաթէմ, եիւքսէք սէտա իլէ օղու... սիզտէ, Լիւսի Ֆօրթիէ, տինլէեին... տէտի։

Ժօրժ, տիմըրէեէրէք մէքթուպու ալտը։ Զանն իտէրէսինի քի, մէօհրիւնիւ եըրթմահա ճէսարէթի իտէմէեօրում։

Էքիէճ. – Օղու։

Ժօրժ, մահֆազահը եըրթտը, վէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օղուտու.

« Մէվկիւլիւմ ժօրժ ,

« 1861 սէնէսի սէպտեմբեր այլընտա , պիչարէ պիր գա-
« արն , էլինտէ քիչիւք պիր երքէք չօճուղու օլտուղու հալ-
« տէ , Շէվրի գարիւեօնտէ , էվիմէ կէլտի :

« Ոու զէվալը գատընճըղազ՝ գաթլ , սիրդաթ վէ գուն-
« տագճըլըգ ճինտաէթլէրիյլէ մաշղուն օլարագ , հիւքիւմէթ
« թարաֆընտան թատգիպ օլունուեօրտու :

« Ոու գատընըն իսմի ժան Ֆօրթիէ իտի :

Ալիսի . – (Հէօնկիւր հէօնկիւր ադլաեարագ .) Եա՛ Բապ-
պի . . . եա՛ Բապպի . . .

Ֆօրժ . – (Լիւսինին հէօնկիւր հէօնկիւր ադլամասընտան
ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ .) Ա՜հ , ադիղիմ վասի է-
ֆէնտի , չու պիչարէ գըղճըղազ հագգընտա բէկ զալիմանէ
մուամէլէ իտիեօրտունուզ . . . Պագըն նա՞սըլ կէօզ եաշլարը
տէօքիւեօր . . . Հիչ օլմազսա , չու մէքթուպու անըն գարշը-
սընտա պանա օգուրթմամալը իտինիզ :

Ֆրիէց . – Մատմուազէլին քիմ օլտուղունու պիլտիկիմ
իչին , պու մէքթուպուն , քէնտի գարշըսընտա օգունմասընտա
գարար վիրտիմ . . . Քէնտիսինի սէվտիկիմ, աճըտըղըմ, վէ
քէնտիսինէ թէվէճճիհիմ պուլունտուղու իչին տիր քի ,
չու էնտատէ կէօզ եաշլարընը ագրթմագտատըր . . . Պինա-
պէրին , բէճա իտէրիմ, սէն օգունմանա տէվամ էթ .

Ժօրժ , չու վէճճ իլէ տէվամ իթտի .

« — Ժան Ֆօրթիէ , քէնտիսինին պիտուչ օլտուղու իչին
« էվլատընըն պաչը իւզէրինէ եէմին իթտի :

« Հագըգէթ՝ անըն կէօղլէրինտէ , սէտատընտա , վէ սի-
« մատընտա միւշահէտէ օլունուեօրտու :

« Պանա իթտիկի եէմինէ պէն ինանտըմ, վէ հալէա
« տախի ինանմագտատըր . . . »

Ալիսի . – Օ՜հ , նէ՛ ինսանիեէթքէրվէր գալպ . . .

Ալիսիէց . – Նէ՛ պիւեիւք բուհ . . .

Ֆրիէց . – (Իբինճի տէֆա .) Տէվամ էթ . . .

Ֆօրժ . – (Տէվամ իտէրէք .) – « Հալ պու քի , բէտտի
« միւքիւնպիւզ զանն օլունան պուընճա տէվլէրէ գարշը նէ՞
« եարասըվըր իտիմ . – Հէյ վա՛խ , էլիմտէն պիր շէյ կէլե-
« մէզ իտի : – Ատատէթի ինսանիեէ՝ քէնտի հիւքմիւնիւ իճրա
« իտէճէք իտի :

« Պինաէն ալէյհ , ժան Ֆօրթիէ , իւչ խուսուսատան տօ-
« լաեը միւթթէհիմ իլան օլունարագ , մահպուսիյեէթի միւ-
« էպպէտեէե մահքիւմ գըլընտը . . . »

Ալիսի . – (Նիւգիւնիւ՝ էլէրի տէրունինտէ կիզլէեէրէք .)
Վա՛խ պիչարէ վա՛իտէ . . . պիտուչ վէ պիկինտահ օլարագ ,
մահքիւմ օլմա՛զ . . . Զէվալը վէ պէտապաթթ վալիտէ՛ . . .

Ֆօրժ . – (Օգուտմասընտա տէվամ իլէ .) – « Անճագ , մէր-
« գումէնին ալէյհինտէ մէվճուտ օլան իտդաթլարա , վէ ժիւ-
« րի մահքէմէսի թարաֆընտան վէրիլէն մահքիւմիյեէթի իլա-
« մընտա բաղմէն , էթթիգատըմ թէպպիկ օլունմատը :

« Պէնիմ իչին , ժան Ֆօրթիէ պիր միւթթէհիմ օլմա-
« կըպ , պիր շէհիտ , վէ տաիիեէճէ չայեանը թէէսսիֆ պիր
« խէթտանընն գուրպանը իտի :

« Քէնտի իգթիտարըմ տայիրէսինտէ չալըշարագ , ին-
« սանլարճա վագը օլան չու հագգընըզըգը իտդահ իթմէք իս-
« թէտիմ, վէ ժանընն էվլատընը էօեէ էվլատ մագտամընն-
« տա գապուլ էյլէմէսինի, գըղգարընտաչըմանտահիհաթ իթ-
« տիմ . . .

« Գըղգարընտաչըմ թէբիֆիմի գապուլ իթտի , վէ օ չո-
« ճուղու , էօեէ էվլատ տէյի գապուլ իտիպ , իսմինի ժօրժ
« Տարիէ տէյի գայտ իթտիրտի : »

Պու սօն սէօզլէրին օգունմասընը միւթէագիպ , ժօրժ ,
Լիւսի վէ Լիւսիէն , իչիւ պիրլիքտէ , բէֆը սէտա իթտիլէր :

Ֆօրժ . – (Զայտագըլ պիր հալ իլէ .) Պէ՛ն . . . պէ՛ն . . .
տիմէք ժան Ֆօրթիէնին էվլատընը՛մ . . . վէ Լիւսի՛ . . . Լիւսի՛
տէ պէնիմ գըղգարընտաչըմ տը . . .

Մէրդում տէլիգանլը , պու սէօզլէրի սէօյլէմիկի սը-
բատա , գօլտարընը կէնճ գըզա ուզաթտը , վէ Լիւսի , ժօր-
ժուն գուճաղընտա ամթլտարագ ,

—Գարընաաշը՛մ... գարընաաշը՛մ... տէյ նիտա իթթի՛։

Պու մէնզարէտէ հաղըր պու լունան իւչ շախ-տախ, ահվալը մէզքիւրէնի կէօրմէքլէ, կէօզլէրինտէն մէսէրլէթ եաշլարը ագմագտա իտի։

Ժօրժ, պիրտէն պիրէ գըզգարընաաշլընըն գուճաղընտան այրըլարագ, չէօյլէ պէեան իթթի.

— Գը՛զգարընաաշըմ, պիզ, ժան Ֆօրթիէնին, եանի մահքիւմէ պիր գաապընըն էվլատըեըզ... Վալիտէմիզին պիտուչ վէ պիկիւնահ օլտուղունու պիլիրիզ, հալպու քի, ինանալարըն նազարընտա, պէտալահթ վալիտէմիզ, Լիւսիէնին բէտէրի սէրվէթինի աչըրմագ ֆիքրիյլէ, անը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլմագլըգ թէօհմէթիյլէ մահքիւմ օլմուչ տուր։ – Օ պիր չէհիտ տիր, լաքին, պիզ տէ անըն իհատէյի նամուսունու թալէպ իտէմէնիզ... Ա՛հ, իչթէ պու լէք տէհչէթլի պիր հալ սըր... Ադապտա, շու սըրտատա ճէննաթը Ալլահ պիզէ հարտըմ իթմէհէճէք մի տիր։

Ալիսիեճ. – (Կէնճ ալօգաթըն էլինտէն թուխթարագ.) Տօ՛ղրու՛մ, ճէննաթը Ալլահ հագգընտա շիւպհէսէ զահիլ օլմաեըն։ – Սիզ պէնիմ գարընաաշըմ օլաճագ-սընըզ։ – Վալիտէնիզ ժան Ֆօրթիէնին պիտուչլուղունուն իսպաթլարընը, սիզ, Հագգ Թէալա հաղրէթլէրինտէն իսթիտա իտիեօրտունուզ, պիզտէ օ իսպաթլարը սիզէ կէմիրիեօրտուզ։

Ալիսի. – (Իչթիտիկի պու սէօզլէրէ լինանամաեարագ.) Իսպաթլարը՞ մը... իսպաթլարը՞ մը...

Ժօրժ. – Պու իսպաթլար նէ՞րէտէ տիրլէր։

Քրիեճ. – (Ժագ Կարօնուն մէքթուպունու ժօրժա վիրէրէք.) Էվվէլ էմիրտէ, ալ շու իսպաթը, օղլում, վէ օգու։

Ժօրժ, աճէլէթէն մէզքիւր մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, եիւքսէք սէտա լէյ,

— Էվվէթ... էվվէթ... պու մէքթուպ՝ ճինաեէթին իսպաթը սըր... Ա՛հ, վալիտէճիեի՛մ, վալիտէճիեի՛մ... Նիհաեէթ, Հագգ Թէալա հաղրէթլէրինին մէրհամէթի կէվիպ եէմիշտի։ Ճագալ, դայդ օլմուչ օլտուղու զամն օլունան շու իսպաթը գաթի նէ՞րէտէն պուլունտու, տէտի։

Քրիեճ. – Վալիտէն լէյ սէնին, Շէվրի գարիեէսի միհ-թէրէմ րահիպլինին խանէսինէ կիթտիկինիզ սըրատա, սէնին պէրապէրինտէ պուլունան մուգամատան մամուլ քիչիւք աթըն գարընընտան չըգտը։

Ժօրժ, պու սէօզլէրի իչիթտիկինտէ, պիրտէն պիրէ կէօզլէրի գարշըսընտան պիր բէրտէնին գալըրըրըեօր օլտուղու զաննընա զահիպ օլտու։ Շէօյլէ քի, միւտաֆէթի մէտիտէնէն պէրու ունուտտուրմուչ օլան չօճուգլուգ խաթըրէլէրի պէթէէքրար ֆիքրինտէ թագէլէնտիլէր։

Մէրգում տէլիգանլը, անլընը իչի էլի տէրունինտէ սըգարագ, չէօյլէ սէօյլէտի.

— Ա՛հ, սէօնմիչ օլտուղունու զան իթտիկիմ ըշըգ, եէնիտէն զիեատար օլուեօր։ – Շիմտի հէր շէյ խաթըրմա կէլիեօր։ – Պու ախ իլէ, պիւնիւք պիր ֆապրիգանըն հավլիսինտէ օֆիսեօլտում. սօնրա, գարանլըգ պիր կիճէտէ, օ ֆապրիգանըն եանտըղընը կէօրտում... Պու աթըն գարընտա պիր եարէ, եանի պիր տէլիք վար իտի, վէ պէնտէ, էլիմէ կէչէնի պուննուն տէրունինէ տօլտուրուեօր իտիմ... Իչտու մէքթուպու տախի եէրտէն ալտըմ, վէ անը տա, սա-յը քեազըտալար վէ բաչավրալար իլէ պիրլիքտէ, աթըն գարընընա տօլտուրտում... Վալիտէմ իսէ, պու մէքթուպու թէհլի եէրտէ արտեօրտու, վէ պու իսպաթըն էլտէ օլմամասընտան նաչի մահքիւմ օլտու։ – Լաքին, հէյ վախ քի, էլիմէ բէք կէճ եէմիշտի. դիրա, ժագ Կարօ՝ պու սա-թըրլարը քէնտիսի եադմըչ օլտուղունու իգրար իտէմէհէճէք տիր... օ, շիմտի էօլմիչ տուր։

Քրիեճ. – ժագ Կարօ հաեաթտա տըր։

Ժօրժ. – Հաեաթտա՞ մը տըր։

Քրիեճ. – Էվվէթ, վէ պու կիւնըքի կիւն, պէնկին, մէ-սուտ վէ միւթէպէր օլուպ, ճիւմլէնիզին պիլտիկի պիր իս-տիմ թահթընտա կիղլէնմէքտէ տիր... եանի Բօլ Հարման իտինի քէնտիսինէ սիրէր իթթիհատ իթմիչ տիր։

Ալիսի վէ Ալիսիեճ. – (Տէհչէթլէ վէ իչտի պիրլիքտէ.) Բօլ Հարման՞...

Քրիեց . – Էվվէթ , Բօլ Հարման քի , Լիւսիեի էօլուբ. ժէք իսթէմիշ տիր . . . Բօլ Հարման քի , ժան Ֆօրթիէնի թէ. լէֆ իմմէք թէշէպպիւսիւնաե մուվաֆֆագ օլամաաըղընաե, անը գամմաղլամըշ տըր :

Ֆօրժ . – Ա՜հ , ալչա՜գ , ալչա՜գ . . . Ֆադամի պու սէց. լեակիկինիզէ էմի՞նամինիզ :

Քրիեց . – Էվվէթ , էմինիմ : – Ամըլ Բօլ Հարման , պուն. սան եիկիրմի պէշ սէնէ մուդաաաեմ, ժընէվ շէհրինաե քնա. յին պիր իսապաթաանէաե վէֆաի իմմիշ տիր :

Ֆօրժ . – Իսապաթընըզ վա՞ր մը տըր :

Քրիեց . – Իչմէ վէֆաի սէնէյաի : Պու կիւնքի միլեան սահիպի օլան , վէ ձէյմս Մ՚օրթիմէրին շէրիքի սապըդը պու. լունան Բօլ Հարման , ժաղ Կարօ քէնաիսի տիր :

64

Ֆօրժ . – ժաղ Կարօ՛ . . . Ֆադամի անըն ժաղ Կարօ օ. ռուղունու քի՞մ իսապաթ իսէճէք տիր :

Քրիեց . – Սանա մէնօռապ օլանլարա գարշը եաբաղը շէյլեր պու խուռուսու իսապաթ իսէրլէր . Համթիա պու պագ. աէ թէէմին օլմադ իչին , պուրատա սէնէին եէաինաե տախի պադը իսապաթլար պուլունմալը տըր :

Ֆօրժ . – Նէ՞ կիպի :

Քրիեց . – Էլպէթթէ էվրադլարընըն իչինաե , Գուրպ. վուռատաքի ֆապրիգա սահիպլինին էլ եադըրընաան պիր նիւ. մունէ պուլունմադաա տըր :

Ֆօրժ . – Էվվէթ , էվվէթ . . . շու մէքթուպ . . .

Ժօրժ , պու սէօզլէրի ախէէրէք , պիր կիւն էվվէլ ժաղ Կարօ թաւաֆֆընաան քէնաիսինէ եադըրըշ օլան մէքթու-

պու եադըրանէաի իւղէրինաէն աճէլէթէն ալար , վէ էթիէն տախի պու մէքթուպու , մէրդում տէլիդանլընըն էլինաէն ալարագ , պունա պիր աթֆը նաղար իմտիքաէն ածնրա , պիւէնաի ավազ իլէ վէ ֆիւմուհաթ.քեարանէ պիր թարզտա ,

— Ա՜յնի եադը տըր . . . կէօրիւեօրսունուզ ա՜ , արթըզ չիւպհէ միւմքին տէյիլ տիր : Կէօրիւեօրսունուզ ա՜ , Բօլ Հարման՝ ատսթուամուզ Լիւսիէնին քէտէրի ժիւլ Լապրունուն դաթիլի ժաղ Կարօ տուր , տէտի :

Ընսիեց . – (Տէհշէթլէ .) Վէ պու աաեմ , պէնիմ քիմ օլաուղումու պիլտիկի հալաէ , պէնի քէնաի գըզը իլէ էվ. լէնաիրմէք իսթէեօրաու հա՜ . . . Ֆադամի աճապա պունուն սէպէպլի նէ՞ իտի :

Քրիեց . – Օ ադամը իզտիվաճ իլէ սիպին էլլէրինիզի պադ. լամադ իսթէեօրաու . . . էվվէթ , մէմուրին զայըի պիր վազբա օլուպ տա , քէնաի կէչմիշ էօմրիւնիւ պիլտիկինիզ սըրաաա , սիպի սիւքիւթէ մէճպուր իմմէք միւրաաէնաա պուլունուեօր. աու :

Ընսիեց . – Սա՜յ . . . լաքին շուրաաը մուճիպլի թէէս. սիւճ տիւր քի , պու շէյլերի պիլտիկիմ հալաէ , քէնաիսինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէմէմ :

Քրիեց . – Նի՞չին :

Ընսիեց . – Չիւնքի , միրուրի զէմանի իլէ , հիւքմիւ ճէ. զաաան դուրթուլմուշ տուր :

Քրիեց . – Ֆիլվաղը , Սաֆօրվիլտէ իճրա օլունան ճինաե. եէթլէր իչին պու տէտիկինիզ դայիտէյէ ճարի տիր , ֆա. դամ Լիւսի իլէ ժան հադդընաա իճրա իմմիշ օլաուպ ճինաեէթ թէշէպպիւսէրինաէն տօլայը դանաունը ճէզաեա չարբըլապիլիր :

Ֆօրժ . – Պու խուռուսաա խայլիճէ կէօրիւշիւք . պիր աղաա վալիտէմի տիւշինէյիմ : – Վալիտէմ նէ՞ օլաու :

Քրիեց . – Չամէէն սանա սէօյլէտիմ , վալիտէյնի պուլա. ճադըզ : – Բեաֆֆէմիզ տէ , դօլարըմըզը վէ եիւրէքլէրիմիզի քէնաիսինէ աչմաեա հազըրըզ : Էվվէթ , քէնաիսինի սէվմէեէ, վէ քէնաիսինէ հիւրմէթ վէ իմթիֆաթ իմմէեէ ամադէլիզ :

Ճօրժ . – Բօլ Հարման հադդընտաքի դարարընդ նէ տիր :

Ջրիեն . – Պէնիմ իմմարաթըմ իւղրէ հարէքէթէ հադըմընդ :

Ճօրժ վի Ջիւսիեն . – Էվվէթ , էվվէթ :

Ջրիեն . – Սիզ տէ հադըմընդ , միւսիւ Բաուլ :

Բաուլ . – Շիւպհէսիզ , հադրըմ , օլ պաղատ թէրէտմի՞ւտ միւ իսիեօրսունուզ :

Ջրիեն . – Բէք լայ , էօյլէ իսէ , հայատ կէլմին :

Պու սուրէթլէ , պիզիմ պէշ շահսլար , Պօնարարթ ադդաղընտաքի իսանէնի թէրճրէ , դարուն ուն էօնիւնտէ տուրան իչի արապաեա օթուրտուլար :

Ժօրժ իլէ դըղդարընտաշը Լիւսի , պու արապալարտան պիրինէ , վէ Էթիէն իլէ Լիւսիէն վէ Բաուլ , տիկէր պիր արապաեա բաքիպ օլտուլար :

Ջօճտէ պուլունճան արապաճը . – Նէ՞րէնէ կիտիեօրսունուզ Էթիէն , Միւրիլլօ ոօգադընտա կիտէճէքլէրի իսանէնի թարիճ իմմտիքտէն սօնրա ,

— Եօլտա , պիր թիւթիւնճիւ տիւքքեանը էօնիւնտէ արապաեր տուրտուրուն , տէյի իլավէ իմմտի :

Իչի արապա պու սուրէթլէ եօլա չըգըպ , պիր գաչ տադըդա դամը մէսաճէտէն սօնրա , պիր թիւթիւնճիւ տիւքքեանը գարշըսընտա տուրտուդլարընտա , ըէսսամ , մէզքիւր տիւքքեանտան , տամղալը վէ իչի դամը պիր քնաղը սաթըն ալտը :

* * *

Օ կիւնիւն իլք ագշամը , եախօտ սաՆա տօղրուտու օ կիւնիւ , Բօլ Հարման , Օվիտ Սօլիմօնուն քէնտիսկյլէ պուլուշմադ իւղրէ սէօղ վէրիպ տէ , վադթինտէ պուլունմասըղընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ իղթիրադ վէ էնտիշէ իչինտէ օլտուլու վէ ֆիքրի մէշղուլ պուլունտուլու հալտէ , սապահըն սաաթ պիրինտէ խանէսինէ ավաէթ իյլէտի :

Մէրգում , օ կիճէ բէք կէճ ուեուեսապիլտի , վէ պիր

թադըմ տէհշէթլի բիւեադաթ , չէօյլէ քի Օվիտին գօլտարը պիլէքճէտէ օլարագ , ժանտարմալարըն արապընտան եիւրիւտիկինիւ , վէ քէնտիսինին տէ , մահքէմէյի ճինտաէթին գանաթէլէրի իւղէրինտէ օթուրտուդունու , վէ պիրէր կիւնա ադագ ու ֆէլաքէթէ տիւչար իղթիղ օլտուդու պիչարէլէրին՝ թէհտիտավէր սուրէթտէ քէնտի էօնիւնտէն կէչէրէք , խըրսըզ , գունտագճը վէ գաթիլ իսիմլէրինի քէնտինէ վէրտիթլէրինի կէօրտու , վէ սապահլաեըն էրքէնճէ , պու բիւեադարտան գուրթուլտուդունտա , մատտի վէ մանէվի մէճալսըզլըգ հիսս էյլէտի , վէ աճէյէթէն գալգըպ , էսասընը կիեինտի , վէ էվվէլ էմիրտէ , օ կիճէքի խաթըրէլէրի զինհինտէն պէրթարաֆ իղթիդթիքտէ կիւճլիւք չէքտի խէ տէ , թէտրիճէն կիճէքի ահվալի ունուտուպ , խաղընդ Օվիտի տիւշինմէկէ պաշլատը :

Շէօյլէ քի , մէրգում Տիժօնլուննուն քէնտիսինէ խա պիր մէքթուպ եազարագ , վէ եախօտ պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք , իյդահաթ վիրմէսի թատպիի իչէն , աճապա պունլարտան հէր իչիսինի տաիի իճրա իղթիմէմսինտէ նէ՞ սէպէպ օլապիլիր իտի :

Իմտի , Բօլ Հարման , ֆաթրիգասը ամէլեաթընա նէզարէթ իտէմէճէճէք տէրէճէտ ֆիքրի մէշղուլ օլմագլա պէրաթը , Օվիտին մէյտանա չըգըպ չըգմամըշ օլտուդունու անլամագ իւղրէ , Գուրթվուա ֆաթրիգասընա կիթմէքճիկ դարար վիրտի :

Պինապէրին , սաաթ տօղուզ սուլարընտա , մէրգում , խանէսինտէն չըգըպ , քէնտի սարրաֆընա ադիմէթ իյլէտի , վէ չէրիքինէ վատ իղթիշ օլտուդու ադշէնի ալտըգտան սօնրա , քէնտիսինի , ֆաթրիգասընա կէօթիւրմէսինի արապաճըրա , քէնտիսինի , ֆաթրիգասընա կէօթիւրմէսինի արապաճըրա սընա էմր իյլէտի :

Քէնտիսինտէն էվվէլ , ֆաթրիգաեա նէ՞ պիր մէքթուպ վէ նէ՞ պիր թէլէկրաֆնամէ վիրուա իղթիշ օլմատըղընտան , մէրգում , պիր միւտտէթ տահա պէքլէտի , վէ սաաթ տօղուզ գատար հիշ պիր նէթիճէյէ տէսթիբէս օլմաեընճա , իդտիրադ ու էնտիշէլէրինտէն պիւթիւն պիւթիւն թադամըզ պիր հալտէ պուլունարագ , Բարիսէ ավաէթ իյլէտի :

Մարի , օ կիւնիւ , միւթաարընաան պիեաաէ միւղտարըպ օյուպ , պիր կիւն էվվէլ դան գուտուշ խոխ :

Մէրգուէննին տանարտարընաարի դան , հէրարէթի չէ. տիտէ իլէ սայքի գավրուլմագտա օյնաարյյա , պիւթիւն պիւ. թիւն գայիֆ գալմըշ օլուպ , բէտէրի , խանէսինէ ավտէթլէ, էզգիլը թէպէտտիւլ նակէհանիւնի կէօրմէսիյլէ, ֆէլգէյա. տէ միւթէէսսիր օյտու, վէ գալպինի աճը պիր քէտէր խոթիյա իթտիկի կիպի, տէրքեար օյան թէֆթէքքիւրաթը արտաընտա, « Ա՜ճապա հէքիմլէր պէնի ալտաթտըլա՞ր մը . . . Մարի՝ կէնճ չաղընտա ա՜ճապա վէֆա՞թ մը խտէճէք տիր » միւսահազայի էսէֆէնկիզի ֆիքրինի տանա պիեաաէ ադապ իչինտէ պը. րտագտըղընտան , կէօղլէրի եաշ իլէ տօյտու խէտէ, աղլամա. մագ իչին , քէնտիէի թաղվիզ իթտի , վէ սուֆրատտա , գահ. վալթը իթտմէմէկ պիր պէհանէ օլմագ իւզրէ, պաշ աղրըսընա միւպթէյա օյտուղունու պէեան իթտի , վէ Մարի տախի իչթիհատան մահրում, վէ մէճալըզ կէօրիւնտիւկիւնատէն ,

— Մէվկիւվու գըզըմ , բահաթը՞զընըն , տէյի սիւալ իլլէտի :

Քարի . — Պիր ադ բահաթաքզըմ, էֆէնտի բէտէր , լա. քին , կէշինճի պիր շէյ տիր :

Քօլ . — Պու կիւն սէնի բէք մահզուն վէ թաատալը կէօ. րիւնօյում :

Քարի . — Պու կիճէ բահաթ ուէուէամաատըմ :

Քօլ . — Հէրարէթի՞ն մի վար խոխ :

Քարի . — Իօյլէ զանն իտէրիմ : — Պաղը տէհշէթլի րիւ. եալարտա , ույդումու պիհուզուր իթտիլէր :

Քօլ . — (Քէնտի քէնտինէ .) Պանա օյտուղու կիպի : (Պա. տէհու ալէնէն .) Ուսմարըմ քի , պիր թագըմ րիւեալար իչին մահզուն վէ միւքէտտէր օլմագտան . . . չինքի րիւեա սէպէ. պիյլէ քէսպի մահզունիյէեթի իթտմէքլիք , տիվանէլիք տիր :

Քարի . — Լաքին, կէօրտիւկիւմ րիւեալար , տէհշէթլի խ. տիլէր :

Քօլ . — Նէ՞ եօյտա շէյլէր խոխլէր :

Քարի . — Տիմանէճ շէյլէր խոխլէր , ֆագաթ պիլիրսին

քի , րիւեալարտա , է՛ն պիեաաէ տիվանէճ շէյլէր , հագը. քի , րիւեալարտա , է՛ն պիեաաէ տիվանէճ շէյլէր , հագը. գէթի հալին տէհշէթլի պիր թաավիրի մագամընտա կէօրիւ. նիւրէր :

Քօլ . — Էյ քի՛մի կէօրիւեօրտուն :

Քարի . — Սէնի :

Քօլ . — Պանա նէ՞ վագը օյուեօրտու :

Քարի . — Հապսխանէտէ պուլունուեօրտուն , վէ սէնի պիր ճինաաէթլէ իթհամ խոխեօրլար խոխ :

Ժագ կալօ , շիտտէթլէ տիթրէտի , լաքին , հէեէճանը. նը կիղլէմէեէ մուվաֆֆագ օլապիլտի : Պատէհու գահգահա իլէ կիւլէրէք ,

— Պիր ճինաաէ՞թ մի . . . գըզըմ , պէօյլէ պիր շէյին , ին. թիմալին խարիճինտէ օլտուղունու սէնտէ թաատիզ խոէր. սին . . . Հալտու քի , էյլէնճէ օլմագ իչին լագըրտը յաղըմա՛ , պու ճինաաէթ՝ նէ՞ թարղ շէյ խոխ խէ , նագլ էթ պագա. լըմ , տէյի պէեան իթտի :

Քարի . — Ֆիլիլի գաթլ խոխ . . . պիրտէն պիրէ մէնզարէ թէպտիլ օյտու :

Քօլ . — Տիմէք , բէրի վէ ճին հարաքեաթըյլա գարըշըգ պիր թէհաթրօ օէունունտա պուլունուեօրտուն :

Քարի . — (Իֆատէսինէ տէվամ խէրիէք .) Պիր հապս. խանէ եէրինէ , պիւեիւք պիր սալա կէօրտիւմ քի , պունտա բէք չօգ խալգ պուլունմագտա խոխ : Իչթէ , սէնօ սա. լատա իտին : Գարշընտա պաղը հաքիմլէր իլէ պիր սիւրիւ. տէմլէր պուլունուեօրտու քի , պու տէմլէրի թանըեօր օլ. տուղումու զանն խոխեօրտում : — Անլէրտէն պիրի , նիշանլըմ Լիսահէնէ պէնզէեօրտու . . . Պիր տիկէրի տէ , էթհինէն Գաա. թէլին , պիր ախղ ու կիրինֆթ վագըտաընա տայիր եաբմըշ օլտուղու թաավիրտէ կէօրիւլէն պաշընճա չախաըն քիսվէ. թինտէ խոխ . . . քէտֆիֆէսիտէ սէնի կէօսթէրէրէք , իշարէթ. լէր իթմէքտէ վէ սէօյլէշմէքտէ խոխլէր . . . Սէվլերի գու. լագլարըմա աքս խոխեօրտու , ֆագաթ , արալարընտա սէօյ. լէտիքլերի սէօզլերի ֆէրգ խտէմէեօրտում :

« Նակէհան լէհճէնին սօյտուղունու վէ տիթրէտիկինի

կէօրտիւմ. ճնաան ածրա, հէր չէյ, գարա պիր պուլութ միսիլու ալայպ վէ նասէհատ օլաու։

Քօլ. – (Իսթիհզաքնարի պիր թարզտա չըգարմահա չաղըշըղը սէտաաը տիմըրէնէրէք.) Ինհա պիմո՞ մի։

Ծարի. Խա՛յր, տահա պիմմէտի։ – Նաղմուրլու պիր կիւնիւն չէֆֆաղ վագիինաե, կիւնէչին գիհաաը գարարթըղը պիր հալաե նա՛սըլ միւշահէտե օլաունուր իսե, մուահխաարէն էօյլե պիր գիհա հասըլ օլաու... – կէօլ կիպի գան իչինե, եէրե սէրիլմիշ պիր նաշ կէօրտիւմ... Ա՛հ, էֆէնտի բէտէր, հինա իմթիհիմ տէհչէթ մէ նէֆրէթի անլատամադըն, օ նաշըն պաշը, պուլունմամադտա խոր։

Քօլ Հարման՝ պիր կայ իլե թահրիք օլունուրճասընա պաշընը եօղարը գալըրըր, վէ էլի էլինի պօղաղընա կէօթիւրիւպ, քէմալը տէհչէթլե բիւճաթ էյլէտի։

Ծաոէհու հիտաէթամիղ պիր սէտա իչէ,

— Սուս օ՛ղ... սուս օ՛ղ... նիչին պու տէհչէթպաշ մահաչըրը պանա նագլ իտիեօրսուն, տէտի։

Ծարի. – Էֆէնտի բէտէր, բիւճամք անլամազ իսթէտիմ... պէնի իսթիճվապ էյլէտին... պէն տէ ճէվապ վէրտիմ... Ա՛հ, նէ՞ կիճէ կէչիրտիմ։

Քօլ. – Սուս օ՛ղ... սուս օ՛ղ... սուս օղմանը իսթէրիմ, սուս օղմանը էմր իտիեօրում։

Ծարի. – Ծաղրա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէմ, լաքին շու տիվանէճճ բիւճանընը՝ սէնին իւղէրինտե հասըլ իմթիկի թէէսիրտէն, պէնիմ նէ՛ կիպի ազապա տիւշար օղմուշ օլաուդուտու արմըղ քէնտին հիւքմ իտէպիլիրսին։

Քօլ Հարման պաշընը էյտի։ Մէրգում, ագըլ պաշընտա օղմահարտագ, գըզընըն հիքմահէսինի տինլէտիկինտե, քէնտիսինին կէօրմիւշ օլաուդու բիւճա իլե անըն բիւճասը արաընտագի զարիպ միւշապէհէթե թէտաճճիւպ իմմէքտե, վէ Մարինին տամարլարընտա ճէվէլան իտէն հէրտարէթ, քէնտի տամարլարընտա տոսիր ճէվէլան իմթիկինի հինա իլլէմէքտե իտի։

Նիհահէթ, Քօլ Հարման՝ կէնճ իտասթանըն եանընա

եագլաշըպ, անը տէրադուշ էյլէտի։ Ծաոէհու գըզը, բէտէրինտե տիշարը չըգմադըգ թաւրը կէօրէրէք,

— Տիշարը՞ մը չըգբեօրսուն, տէտի։

Քօլ. – Խա՛յր, քէնտի իշ տայիրէմէ կիտիեօրում։

Ծարի. – Իչթէ պու էյի։

Քօլ. – Նէ՞տէն։

Ծարի. – Պու կիւն, իսանէմիզտե եալընըզ գալըղըմնա, նէ՛ մէրթէպէ գօրդու հինա իտէճէկիմի թարիճ իտէմէմ, անըն իչին պու կիւն սէնին պուրատա գալմագըղընա մէմնուն օլուրում։

Քօլ Հարման ճէվապ վիրմէեիպ, թաամ սալամընատան տիշարը չըգտը։

Մէրգում, քէնտի իշ օտասընըն գաբուտունու արզատան գաբատըգտան սոնրա, պիր գօլթուգու իսկէմլէհէ օթուրտու, վէ սիմսարը ալթնտա, վէ պագըչը միւպահէմ պիր սուրէթտե օլաուդու հալտե, տէրին վէ մահտունիէթպաշ միւլահաղաթ տէրեատընա տալտը։

* * *

Ժան, քէնտիսինի տէվէնըչը թարաճընատան կէօրտիւկիս մուամէնէթ վէ հիմտետե տատէսինտե, ֆիրարե մուվաֆֆագ օլուագ, [illegible] նամ գահվէխանէտէն հարէքէթինտե, եարը մէճնունն հալտե եիւրիւմիւշ, նախօտ տահա տօղրուտու, բասթ կէլա գօչմուշ իտի։

Մէրգումէ, օ արաըգդ հիչ պիր շէյ տիւչինմէկէ միւգթէտիր օլմահընագ, նէվիմա պիր տիւման, պէյնինի իհտաթա իթմիշ օլաուդունու զանն իտիեօրսու։

Օվիա Սօլիվէնուն ածիպ նիտաէրի, սաչմա սապան սէօղլէրի, թէհտահատէրի, հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն քէլամէրի, վէ քէտալ հիտաէթ ու զաղապ իտէն արզատաչլարընըն ֆըսըլտաեըշտը, հէնուզ մէզպուրէնին գուլագլարընա աքսըլտաեըշտը, տէհչէթ իլե իտիեօրսու։

Ժան, ըրխթ ըմլարա մուվաֆըգէմլէ, Բասի նամ մահէլ

թարաֆընա սաբտը, վէ եօրկուն օլարագ վէ սօլուեարագ, էնվալիտ ճիհէթինէ կէլտիկինտէ, պիր գանարէ իւղերինէ օ. թուրու, վէ գօրգարագ, էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրմի։

65

Պիչարէ ժան, պիրտէն պիրէ իքի եանընտա դուհուր իտէն իքի քիշինին, քէնտի իամինի թէյէֆֆիւզ իթտիքլերինի վէ քէնտիսինի տէրտէսթ իթժէք իսթէտիքլերինի խաթըրա. եարագ տիթրէժէքտէ իտի։

Պիր գաչ սանիյէէ սօնրա, մէզպուրէ, քէնտիսինի թաա. գիպ իտէն պուլունմատըղընը կէօրմէքլէ, քէսպի սիւքիւնէթ իտէրէք, տիւչիւնէպիլմէք իգթիտարընա մալիք օլապիլտի։

Զէվալը գատընճըղագ, իւք տէֆա, գըզը Լիւսիեի թէֆէքիւր իթտի։

Ա՛ճապա պունտան պէօյլէ գըզընը թէքրար կէօրմէէ. ճէք մի իտի։

Ձէննապը Ալլահընը՝ իքի էվլատընտան պիրիսինի պուլ մասընա միւսաատէ իյլէմէսի, թէքրարէն անտէն այրըլմադ. ըղ ադիմ քէտէրինէ քէնտիսինի տիւչար իթմէք իչի՛ն մի իտի։

Իչթէ, պու աբրատա, էթմէքճի խաթուն մէկնուսիէ. թի ֆէվգէլատէ իչինէ գալարագ, քէնտի քէնտիսէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Պէնիմ իչի՛ն հէր շէյ պիթտի... Բարիստէ պուլուն. տուղում մալիւմ օլտուղու կիպի, եագընտա, նէ՛րէտէ չա. լըշընըղըմ տախի մալիւմ օլաճագ, վէ մահէլլի իգամէթիմ տախի անլաշըլաճագ տըր։ – Զապթիեէլէր պէնի արամատա պաշլաեաճագ.տր տըր։ Իմտի, էկէրչի հապսխանէյէ կիր. մէք իսթէմէղ իսէմ, Պուրպօն ըրխթըմընա ամտէթ իթմէմէ.

լիեիմ, Ֆէնտիմի եէնիտէն կիզլէմէկէ, ֆիրար իթմէկէ վէ էվլատըմատն ուզագլանմադա մէճպուրում... Հաեաթըմ՝ տայիմա լանէթ ալթընտա պուլունաճագ տըր։

Պու արա ժանընն պաշը կէօքսիւ իւղերինէ էնիլմիշ իքէն, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալարըրըպ, եավաշ սէտա իլէ, շու եօլտա իֆատաթընա տէվամ իյլէտի.

— Ֆագաթ, ժագ կարօնուն հաեաթտա օլտուղունու, գահվէխանէտէքի ատէմ պէեան իթտի... – ժագ կարօ՝ Բօլ Հարման իամի թահթընտա քէնտիսինի կիզլէեօր իմիշ։ – Օ ատէմ եալան սէօյլէմէեօրտու... Շու սաաթտա էլպէթ. թէ մէրգում տէրտէսթ իտուկինտէն, հէր շէյի իգրար իտէճէք, վէ շէրիքինին իամինի պիլտիրէճէք տիր... Օ հալտէ, պէնիմ, հադգըզ եէրէ մահքիմ օլտուղում ան. լաշըլաճադը ճիհէթլէ, սէրպէսթ գալապիլէճէիմ... գը. զըմը... սէվկիւլիւ Լիւսիմի թէքրար կէօրէպիլէճէիմ... – էվվէթ, ֆագաթ, էկէրչի ժագ կարօ, վագթ ու զէմանընչյա քէյֆիէէթտէն խապէրսար օլարագ, բէնչէի սաաթէթտէն գուրթուլմադա պիր չարէ պուլուր իսէ... էկէրչի, պիր գաչ կիւն ադամ պէնի էօլտուրմէք իսթէմիշ օլան, վէ քէն. տի քէնտիմի զամմօզլամագընզա մէճպուր իթմէք իւղրէ, պու կիւն տախի պէնի սէրիսօշ իթմէք իսթէմիշ պուլունան օ ալչագ թուրթուրմամընշ, եախսա սէօյլէտիկի չէյլէրի թէք. զիպ իթմիշ իսէ, օլ վագթի պէն՝ իսպաթլարընէ՛րէտէ պու. լաճաղըմ... Պէն, նէ գաատար, Պա՛ ժա՛ֆ կա՛ր տա՛ տէյի պաղըրսամ, օ տա, Պէ՛ Բօլ Հա՛րմա՛ տէյի ճէվապ վիրէճէք տիր... Պէն, Գյէրմէն հապսխանէյինտէն ֆիրար իթմիշ օ. լան պիր սաու գարըեըմ, հալ պու՛ք, քէնտիսի, էհէմմիյէ. թի հայիղ վէ միլիօնլար սահիպի պիր սաէմ տիր։ – Նա՛ Բապալ, Նա՛ Բապալ, պանա մէրհամէթ իտի՛ն, պանա ա. ճըեը՛ն... Պանա նասիհաթ վիրի՛ն... բէհպէր օլո՛ւն...

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ժան, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաէա պաշլատը։

Իքի նէֆէր գապթիեէ, պիր միւսաէթտէն պէրու պու պիչարէնի գօլլամագտա օլտուգլարը ճիհէթլէ, մէրգում.

նին մէյհուսանէ հարէքէթլէրինաէն չիւպհէ իտիլ , նաղարը տիզգահընը ճէլալ իթմէքտիզին, պիր սուրէթի նաղլէնանէ. տէ նանընա հազըշալըար , վէ պունլարտան պիրի , էլինի, մէզպուրէնին ումուզունա տահամմասընտա , Ժան , տիթրէ. տի , վէ պու իքի սահմին գապթիճէ օլտուգլարընը , իննի. ֆօրմալարընտան թանըհարագ , տիթրէմէկէ պաշլաար :

Զապթիեէլէրտեն պիրի . – Գա՛տըն , պու հալինիզին սէ. պէպի նէ՞տիր :

Զապթիեէլէրին սուրէթի իֆադահէնտէն , Ժան , քէն. տիսինին քիմ օլտուգունու պիլմէտիքլէրինի , վէ քէնտիսինէ ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէտիքլէրինի տէրք իթտիկի կիպի , հազգընտա շիւպհէ տավէթ իթմէմէք իւզրէ , պիլա թէրէտ. տիւտ ճէվապ վիրմէսի լազըմ կէլտիկինի տահի տէրհալ անլատը , վէ պինահպէրին ,

— Մ՛իւսիւ . . . պիր քէտէրի՛մ, հէմ պիւեիւք պիր քէ. տէրի՛մ վար տըր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Զապթիեէ . – Պիր քէտէրինիզ վար իսէ , իսանէննիզէ ավ. տէթ իթմէկլիսինիզ , մահամ :

Ջան . – Էվէթ , միւսիւ , պէն տէ իսանէմ ավտէթ ի. տիեօրում :

Զապթիեէ . – Եօլ եվրիւրսէնիզ , տէֆի գամի իտէրսինիզ . . . պիր ազ ֆէրրահլանըրսընըզ :

Ջան . – Էվէթ , միւսիւ :

Պու սուրէթլէ , Ժան , օթուրմուշ օլտուղու գանաթէտէն գալգըզ , եվրիւմէկէ պաշլաար :

Էնվալիտ քէօբրիւսիւ, մէզպուրէնին գալըշընտա պու. լունուեօրտու :

Ժան , պու քէօբրիւտէն կէչիպ , Շանզ-Էլիզէէ վասըլ օլտու , վէ Սէրք–ըը–Թրիօմֆա գատար կիտիպ , մաքինավարի սուրէթի Պուա–ըը–Պօլօնըը ճատտէսինտէն կէչտի , վէ մէզբուր օրմանա տոխուլ օլտու ,

Կիճէ գալանլըգը գիեատէճ օլուպ , Էթմէքճի խաթունն , ազաճլարըն ալթընտա չաեըը չիմէն իւզէրինէ օթուրտու , վէ պէթէքտար ապտամանա պաշլաար :

Իշգու ֆիրար վագըտաը , եվկիմի պէշ սէնէ մուգատա. էմ ուգու պուլմուշ օլան ահվալի , նանի քիչիւք ժօր. ժան էլինտէն թուխարագ , կիճէնին գարանլըղընտա , Ա. ֆօրվիլ ֆահրիդտաբնտան գաչմագտա պուլունմուշ օլտու. ղունու ժանըն խաթըրընա կէթիրմէքտէ իտի :

Ֆէնաիսինի , Շէվրի գարիեէսի պաշ բաբտաբնէն պաշ չէսինտէ տէրտէսթ իթմիշ օլան ժանտարմալար իլէ ճինա. եէթ մահքեմէսի , Սալբէթրիեր թիմարհանէսի , մէրքէզ հապսհանէսի , վէ գար հազտըզը սըրտտա , իբինճի տէֆա ֆիրարը , կէօզլունիւն էօնիւնէ կէլտի :

Օլ զէման զէվալընըն ագը տօլանարագ պաեըլտը , վէ աեըլտըզընտա , կիճէնին գարանլըգը հէր թարաֆը իհտիա իթմիշ օլտուղու հալտէ , աեագա գալգտը , վէ քէնտի քէն. տինէ ,

— Պու օրման տէրտունինտէ պէքճիլէր պուլունմալը տըր :

– Իմտի , նէրէտէն կէլտիկիմի , վէ նէրէյէ կիթտիկիմի սի. վալ իտէպիլէճէքլէրինտէն , պուրատան չըգմագըզըմ լա. զըմ տըր , տէտի , վէ պիւեիւք աղաճլար իլէ իհտիա օլուն. զըմ տըր , տէտի , վէ պիւեիւք աղաճլար իլէ իհտիա օլուն. մուշ օլան պիր թարիգէ պիտտուհուլ , պու թարիգին նէ. րէյէ չըգաճաղընը պիլմէեէրէք , պունա սաւիք օլտու , վէ պիւթիւն կիճէ եիւրիւեիւպ , նիհաեէթ չէֆֆագ ավտըզը ղէման , Լօնշան օրմանը հուտուտունա մուվասըլէթ իլլէտի :

Օլ վագըթ , Նէօյլի քէօբրիւսիւ թարաֆընա միւթէվէճ. ճիհէն Սէն Նէհրի գըեըսընտան եօլունա տէվամ իլլէտի : Հալ պու քի , գուվվէթի թիւքէնտիկի ժիսիլլու , աճլըզըն իւք թէէսսիրաթընը տա հիսս իլլէմէքտէ իտի :

Էթմէքճի էանաֆընըն օթուրտուգլարը գահվէխանէյէն սահիպի օլան գարընըն վիրմիշ օլտուղու իքի եիւզ պին ֆը. րանգըզ ալթուն սիքքէտէն մահտա , Ժանըն եէտինտէ օն ֆրանգըզ ուֆագ ագչէ պուլունմագտա իտի :

Մէզպուրէ , Նէօյլի քէօբրիւսիւնէ մուվասըլէթինտէ , տիւքքեանլար այըլմագտա իտի :

Օրտտա , պիր պագդալ տիւքքեանընա կիրիպ , պիր ազ սօղուգ էթ իլէ էթմէք կէթիրթտի , վէ պունլարը ա. ազ սօղուգ էթ իլէ էթմէք կէթիրթտի , վէ պունլարը ա.

հէսթէ սուբէթաէ եէտիքտէն սոնրա, պէր իայլի միւտաէք օրաստա օթուրտու, վէ գարշըսընտան ճէբէհան իթմէքտէ օլան սուեա հապին հապին նազար իթտի։

Պիչարէ գաարընճըղազ, տէրհայը միւսահազաեա տալ մըշ օլտուղունտան, Բօղ Հարմանըն, քէնտի ֆապրիգասընա կիթտիկինի, վէ մուահխաբէն տախի Բարիսէ ավտէթ իթտիկինի կէօրէմէտի։

Մէզպուրէ, տայիմա, վէ լաթիֆ պէր ֆըշընըթը իլէ ճէբէհան իտէկէմէքտէ օլան, վէ զանն իտէրսին քի քէնտիսինի ճէլալ իթմէքտէ պուլունան մէզքիւր շէֆֆաֆ սուտան կէօզլէրինի ասլա աեբըմամագտա իտի։

Հաեաթընըն լաէնգաֆի արթմագտա օլան ազազ վէ իշկէնճէլէրինէ գաթլանմագտան իսէ, պէր տէֆաատա թէրքի հաեաթ իթմէքլիք ֆիքրի, պէր արալըգ մէրգումէնին գիհ. նինտէ հասըլ օլտու իսէ տէ, մէզպուրէ, քէնտի քէնտինէ իրատ իթտիկի շու սէօզլէր իլէ, պու ֆիքրի պէրթարաֆ իթ. մէքլիկէ չալընաը, վէ պիրտէն պիրէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Էօյմէ՞ք մի... շու սաաթտա պէնիմ իչին պունտան դայըի չարէ վէ էսէրը իւմիտ եօ՞գ մու տուր... Նէ՞, զաթէն պուրմուշ օլտուղում էվլատըմը թէ՞րք մի իտէհիմ, վէ պէր տիկէր էվլատըմը պուրմագ վազիֆէսինէ միւքէլլէֆ օլտուղումու ունուտաեը՞մմը... Ժագ կարօեու ճէզատան մուաֆ, վէ քէնտի գըզընը սէվմէքլիկէ, վէ բէտէրինի էօրտիւրմիւշ օլտուղու սաէմ իլէ ան՞ը էվլէնտիրմէկէ սէրպէսթ պըրագարագ, պէն, քէնտիմի էպէտի ույդուեա՞մը թէսլիմ իտէհիմ... Խա՛յր, խա՛յր, պու ալչագլըգ տըր, պու օլուր չէյ տէյիլ տիր։

Պատէհու ժան, պիւթիւն պիւթիւն պաշգա պէր հալու հէյեէթ քէսպ իթմիշ օլարագ, սեաղա գալդըգ, պուլունտուղու տիւքքիանընըն խըզմէթճի գըզընա խիթապէն,

— Գուրպվուսան ուզա՞գ մը պուլունուեօրում, տէյի սիւալ իթտի։

Աըզմէքճի գըզ. — Խա՛յր, մա՛սամ, Գուրպվուա՝ քէօրփւնէն տիկէր թարաֆը տըր։

Ժան. — Մ. Բօղ Հարմանըն ֆապրիգասընը պիլիեօրմուսունուզ։

Աըզմէքճի գըզ. — Պիլիեօրումտա սէօզ միւ տիւր... Իշթէ, շուրատա կէօրիւնիւեօր... Նէհրին քէնարընտա, հէման գարշըտա վագը տըր։

Խըզմէթճի գըզ, բարմաղըյա, ֆապրիգանըն վասի տայիրէլէրինի, վէ օլ էանատէ տիւման չըգմագտա օլան թուղլատան մամուլ ուզուն օճագլարընը կէօսթէրմէքտէ իտի։

Ժան, խըզմէթճի գըզա պատէլ թէչէքքիւր, տիւքքեանտան տիշարը չըգտը, վէ քէօրրիւնիւ կէչիպ, ֆապրիգաեա մուվասըլէթ էյլէտի։

Ֆապրիգանըն, պիւեիւք գարու եանընտա պուլունան բիւչիւք գարուսու գարալը օլտուղունտան, մէզպուրէ, չանը չալտը, վէ պէր գաարըն կէչիպ, գարուեու աչարընտան, Ժան Ժօրժիչէեէ,

— Ֆի՞մի իսթէնօրսունուզ, մա՛սամ, տէյի սիւալ իթտի։

Ժան. — Մ. Բօղ Հարման իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

Ֆատըն. — Կէճ կէլսինիզ... Մ. Բօղ Հարման պու սահ պուրաեա կէլտի, ֆագաթ պէր ազ էվվել կիթտի։

Ժան. — Նէ՞րէեէ կիթտի։

Ֆատըն. — Բարիսէ կիթտի։ — Էկէրչի քէնտիսինի կէօրմէեէ իհթիեաճընըզ վար իսէ, Միւրիլլօ սօգաղընտա քէնտի խանէսինէ կիտին։ — Օրաստա, քի՞մէ սօրաճագ օլուր իսէնիզ, խանէսինի սիզէ կէօսթէրիրլէր։

Ժան. — Բէք իյի։

Ժան, Բարիսէ ցօղրու եօլա չըգտը։ Մէրգումէ, գաթի վէ տէհչէթլի պէր գարար վիրմիշ օլուպ, պէր սաաթ սոնրա, Բօղ Հարմանըն խանէսի գարուսունու վուրտու։

* * *

Մարինին բէտէրի, քէնտի խուսուսի օտասընա չէքիլտիկինտէ, նէ՛ վազիեէթտէ պուլունմուշ իսէ, օ վազիեէթինի սոնունա գատար թէպտիլ իթմէմիշ իտի։

Մէրգումուն ֆիքրի, քէմալը տէհչէթ իւզրէ, հալը մա-

գիտէն, հալը հազբրա, վէ հալը հազբրան միւսթադպէլ աթֆ օլունարադ, խուսուսիլէ միւսթադպէլ, քէնտիսինի տահա գիւեատէ թաղվիգ իթմէքտաէ խաի։

Միւսթադպէլ՝ գըզընըն բիւեասըլա իշար օլո՞նմահոր մու խաի, օտէհշէթլի վէ գարիպ բիւեա իլէ քի, քէնտի բիւեասընը տա խաթրընա պըրագմագտա, վէ պունուն թէֆէրուաթընան հէր գիւրի, ճէնազէ ալայլարընտա չալընան քիւիսէ չանլարը միսիլլու, քէնտի իւզէրինտէ ֆէննա գիւր թէէսիր հասըլ իթմէքտաէ, վէ պաշընդ գիւր նաշ կէօսթէրմէքլէ, քէնտիսինի էօմրիւն սօն տէրէճէսինէ կէօթիւրմէքտաէ խաի։

Նակէհան գաբուսու վուրուլմադըա, միւլահազաթը մահզունանէսի գաթի օլունտու, վէ պաշընը եօգարը գալընըրդ, իչէրի կիրիլմէսինի եիւքսէք սէտա իլէ էմր էյլէտի։

Ա՛յնի վագըթտա, օտա խընզմէթճիսի իչէրի կիրտիկինտէն, Բօլ Հարման, հէյրաբէթինտէն նաշի ալթիսաթ օլմուշ օլան գիւր սէտա իլէ,

— Նէ՞ վար տըր, Թէօտօր, տէյի սիւալ իթտի։

Ընզմէքքեար. — Նաշընճա գիւր գաթըն սիգի կէօրմէք իսթէեօր։ Քէնտի սէօգիւնէ պագընըր իսէ, գաթընընդը պուլմագ իւզրէ Գուրպիւուա ֆաթրիգասընա կիթմիշ օլտուղու համար, օրատա սիգի պուլամահընդ, պուրաեա կէլմիշ տիր։

Բօլ. — Գու գարը պէնտէն նէ՞ իսթէեօր։

Ընզմէքքեար. — Նալընընդ գաթընընդա իֆատէի հալ իտէճէք կիպի կէօրիւնիւեօր։

Բօլ. — Իամի նէ՞ տիր։

Ընզմէքքեար. — Իամինի պիլտիրմէնիպ, սատէճէ Մ. Օվիտ Թարաֆընտան կէլտիկինի խապէր վիրտի։

Բօլ Հարման, մէգքիւր իամի իշիթտիկինտէ, հէեէճանընընը կիւճ հալ իլէ գաթի իտէպիլտի, վէ տէհշէթլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Ֆագաթ, նի՞չին Թարաֆընտան պիրիսինի կէօնտէրիեօր։ — Տայիմա միւնֆէրիտէն հարէքէթի իթտիկինի պէնան իթտիկի Թագտիրտէ, աճապա պիր չէրիքի՞ մի վար տըր։ —

Աճապա քէնտիսինէ նէ՞ վագը օլտու... քէնտիսի նիչին կէլմէեօր, տէտի։

Գու ապա, օտա խընզմէթճիսի, էֆէնտիսինին ճէվապընա պէքլէմէքտաէ օլուպ, Բօլ Հարման, պիր միւտտէթճիք տիւչիւնտիւքտէն սօնրա,

— Օ գաթընը իչէրի կիրտիրին, տէտի։

Թէօտօր տիշարը չընգարը, վէ սապընգ ժագ կարօ տաղտի, եապընճանէսի իւզէրինտէ մէվզու օլան պաղը քեաղընտըլարը կիպզէտի։

Խընզմէթճի, կէլէն միսաֆիր գաթընը իչէրի կիրտիրտիքտէն սօնրա, քէնտիսի արգատան գաբուեու գարատը, վէ Բօլ Հարման, Օվիտ Սօլիվօ Թարաֆընտան քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան գաթընը կէօրմէք իւզրէ արգասընա տէօնտիւ, վէ նակէհան պօղուդ պիր սէտա իլէ րէֆ իտիպ, լէհտու, վէ տիւչարը տէհշէթ օլարագ, վէ կէօզէրի ճէսի սօյտու, վէ գիւվգէլատէ աչընլարագ, օտանընը պիր քէօչէսինէ գաթար գիւճաթի էյլէտի։

Ա՛էրգումէն գարշընընտա տուրան գաթըն, էթմէքճի խաթուն նամիյլէ մաարուֆ օլան, վէ ժի-լը-Հէօր սօգաղընտա, պիր քէրէվէթ ալթընտա Թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղու Օվիտ Թարաֆընտան տէլմիեան իտիլմիշ պուլունան Լիզօն գաթըն իտի։

66

Ժան Ժօրթիէ, աեագտա, թէհտիտաւէր պիր թարդտա տուրարագ, էլինի, մէրգուման տօղրու ուզաթմը, վէ ալչագ պիր սէտա լէյ,

— Ա՛հ, քէնտի տէհշէթինիզ վէ գօրգունուզ սիզի էթհամ իտիեօր, վէ սիզին էմրինիզ լէյ պէնի էօյահումէք իստէտիքլէրինի իսպաթ էյլէեօր, տէտի:

Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընըն սապէգ իշճի պաշըսը, օլ էսնատէ պէյինէ պիր ճինէթի թարի օմնագտա օյտուղունու անլաեարագ, պու ֆուրթունատա մուգամէմէթ էթմէտիկի հալտէ, ղայղ օմուշ օլաճաղընը տէրք էթտի, վէ ժանա տօղրու եիւրիւեէրէք,

— Ա՛ սէֆիլ, սիզ պուրատա պուլունուեօրսունուզ հա՛, տէտի:

Ժան. — Էվէթ, պէն պուրատաեըմ... Ա՛հ, պէնի կէօրէճէկինիզի ասլա մէմնուն էթմէմէօրսունուզ, տէյի՛մի:

Ֆօլ. — Ֆէլվաղը, իգրար իտէրիմ քի, թարաֆընընղտան պու մէրթէպէ ճէսարէթի մէմնուն էթմէմէօրսուս: — Լաքին, խանէմէ նէ՞ եարմաեա կէլմինիզ:

Ժան. — Պունու սօյմաեա ճէսարէթի իտիեօրսունուզ հա՛: — Պէնի կէօրտիւկինիւզտէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու սիզի կիղլէմէքտէ օլան մասրէֆի ագըպէթի իւչ էմր աշաղըեա ալմըշ օյտուղումու անլամտաընը՞ղ մը:

Սախթէ Ֆօլ Հարման ումուղլարընը չէքէրէք,

— Պու դաըը տիվանէ տիր, տէտի:

Ժան. — Տիվանէ՛ մի... Էվէթ, օն սէնէ դատար տիվանէ օյտուս, լաքին, նիհահէթի ճէննաթը Ալլահ, հաեաթըմըն մագսէտինէ վասըլ օլմաղըղմա միւսաատէ իթմէք իւզրէ, ագլըմը իեատէնէ միւսարատաթի պուեուրտու: — Պու-

րաեա նէ՞ եարմաղ իշի՞ն մի կէլտիս: — Էյ ժաղ կարօ, եիկիմի պիր սէնէտէն պէրու չէքտիկիս ճէվր ու ճէֆանըն հիսապընը սիղատէն իսթէմէէէ կէլտիս:

Ֆօլ. — (Թէաճճիւպ ալէտմէթի կէօսթէրէրէք.) ժաղ կարօ՛ մաւ... Պու իսիմ քի՛մին իսմի տիր:

Ժան. — Սիզին:

Ֆօլ. — Պէնիմ իսմիմ Ֆօլ Հարման օյտուղունու պիւթիւն ալէմ պիլիր:

Ժան. — Պէն տէ, պիւթիւն ալէմէ, սիզին իսմինիզ ժաղ կարօ օյտուղունու պիլտիրէճէեիմ:

Ֆօլ. — Լի՛զ Բէրրէն, թէքրար իտիեօրում քի, սիզ տիվանէսինիզ:

Ժան. — Պէն Լիզ Բէրրէն տէյիլիմ... Պէն ժան Ժօրթիէեիմ, վէ էօյլէ օյտուղունու սիզ րանա պիլիրսինիզ... Պու գատար գօմէտիա օեունու քէտֆի տիր: — Սիզ, ալօգաթ ժօրժ Տարփէնթին իսանէսինատ պէնի թանըրսընըզ: — Էվվէթ, պէն, սիզին գուրպանընըզ ժան Ժօրթիէեիմ, օ ժան Ժօրթիէ քի, սիզին եէրինիզէ մահքիմ օլմուշում տուր:

Ֆօլ. — Էկէրչի ֆաղլա պիր սէօզ տահա սէօյլէեէճէք օլուր իսէնիզ, պուրատան սիզի գօվտուրմաղ իչին չանը չալաճաղըմ:

Ժան. — Զա՛լ, ա՛յտագ... էկէր չանը չալաճաղ օլուր իսէն, իսբգմէթ քեարլարընը պուրատա կէլէճէքտիր. պէն տէ քէնտիլէրինէ, պէնիմ քիմ օյտուղումս, վէ սէնին քիմ օյտուղունու պէեան իտէճէեիմ:

Ֆօլ. — Սուս օլո՛ւն:

*Ժան. — Թա՛յր, սուս օլմաեաճաղըմ: — Սէնին վէ չէրիք թարաֆընատան դամմաղլանմըշ օյտուղումտան, չիմտի պէնի արաեօրտար, վէ տէրտէմի իտէճէքտէր... Պուրատա, սէնին խանէնէ կէլմիշիմ, դաղըթանըն, էրթիմիզի պիրլիքտէ թուվթնին խանէնէ կէլմիշիմ, դաղըթանըն, էրթիմիզի պիրլիքտէ թուվթմատընա վէսիլէ վիրմէք իչին տիր: — Պիր քէրրէ եագանը էլէ վիրէճէք օլուր իսէն, Ալֆօրվիլտէ իճրա օլունան իւչ ճի

զաթ պէնի էօլուրմէք իսթէմիկինի իապաթէ մէճպուր ո. լաճադըն :

Ժագ կարօ ճէվապ վիրէճէք իքէն, վադթը օլմասը, զիրա դըզը Մարի, լէհճէսի սօլմուշ օլսուդու վէ տիթրէտիկի հալտէ, օտանըն գալուսունատա կէօրիւնատիւ, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Նէ՞ վար տըր, էֆէնտի բէտէր, պուրատա վէ եվքսէք սէտա իլէ կէօրիւշիւլմէքտէ օլսուշունուզ գաննընա գահիպ օլսուս, տէյի պէհան իթտի :

Ժագ կարօ, մէյհուսանէ պիր հարէքէթլէ, Մարիեն տօղրու իլէրլէհիպ, վէ անը օտատան տիշարը չըգարմատա չալըշարագ,

— Մէվկիւֆիւ էվլատըմ, սէն պուրատան կիթ ... պու գարը տիվանէ տիր ... հագարէթ իտիհէ. նիհօր ... թէհտիտ իտիհօր, տէտի :

Փարի. — Մատէմ քի, տիվանէ իտէ, ատէմ չաղըրմազ լազըմ տըր ... իրգմէթքէարլար կէլտինլէր, վէ քէնտիսինի էվիմիզատէն թարա իթտինլէր :

Ջան. — Զամէն պէն տէ պու մուամէլէհէ պէրլէհօրում :

Փարի. — (Ժանա եագլաշարագ.) Սիզ քի՞մսինիզ :

Ջան. — Բէտէրինիզէ սիւալ իտին :

Փարի. — Նէ՞ իսթէհօրսունուզ :

Ջան. — Պու ատէմ իլէ պէնի տէրատէթ իթմէկլէրինի, վէ հիւքմիւ ատալէթին իճրա օլունմասընը իսթէհօրում :

Ջօլ. — Կէօրիւհօրսուն ա՛ գըզըմ, տիվանէ տիր :

Ջան. — Կէօրիւհօրսունուզ ա՛, ատէմ չըզըրմահա ճէսարէթի իտէմէհօր : — Իքիմիզատէն պիրի գօրդուհօր, հալ պու քի, գօրգան պէն տէյիմ :

Ջօլ Հարման, պու արա, տիլսիզ կիպի վէ դըմբըլտան. մագալըզըն տուրմագտա օլուպ, Մարի տէ հայրէթլէ մէրդում պագմագտա իտի :

Փարի. — Ջագաթ, նիհչին չանը չէքմէհօրսունուզ :

Գլէրմէն հապսհանէսի ֆէրարիսի, գահգահա իլէ կիւլսիւ, վէ պատէհու,

— Պէն սիզէ սէօյլէհօրում, գօրգուսունատան չանը չալամահօր, տէտի :

Փարի. — Բէք ալէտա, պէն չանը չալաճաղըմ :

Մէզպուրէ, վիճուտճա գաաֆէթինին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէտէ սիւրաթլէ չըմինէհէ տօղրու իլէրլէտի : Լաքին, մէրդում ալչագ, իշարէթլէ գըզընըն հարէքէթինի տուրատուրուպ,

— Մարի՛... Մարի՛... խա՛յր, խա՛յր, քիմսէնի չաղըրմա, չանը չալմա, տէտի :

Փարի. — (Բէտէրինէ տօղրու տէօնէրէք.) Նի՞չին :

Ջան. — Ձէվապընը սիզէ պէն վիրէհիմ... Բօլ Հարմանըն սարիգ, գունտագճը վէ գաթիլ ժագ կարօ օլսուդունու պիլմէլէրինի խսթէմէհօր, անըն իչին :

Ջօլ. — (Տիթրէհէրէք.) Սո՛ւս, սո՛ւս :

Ջան. — (Բէյտընա տէվամ իտէրէք.) Նիկիրմի պիր սէնէ ճէզատան մուաֆ գալտըգտան վէ քիմսէնէ թարաֆընատան թանըլմատըգտան սօնրա, նիհատէթ իւլ էմր հագդէթ գիհատընըն բուրլատագաղընը, վէ հիւքմիւ ատալէթին իճրա իտիլէճէկինի անլատարագ, տիթրէհօր :

Ջօլ. — Սո՛ւս օլուն, հիչ օլմազսա գըզըմա մէրհամէթ իտին, աճըթը՛ն :

Ջան. — Սիզ պանա մէրհամէթ իթտինի՞զ մի, աճըտը. նը՞զմը : — Էվլատլարըմա էսէրը րիգգաթ կէօսթէրտինի՞զ մի : — Սիզին սաէնէնիզատէ, վալիտէյնրինին պիր ալչագ վէ պիր գատտար օլսուդունու էվլատլարըմ զանն իթմէ՞հօրլար մը : — Իմտի, պէն տէ իսթէհօրում քի, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու իղֆալ իթմիշ օլսուդունուզ գըզընըզ, սիզին նէ՛ կիպի ատէմ իտուկինիզի պու կիւն անլասըն : — Էվվէլթէ, անլամասընը իսթէհօրում քի, սիզ, գըզըմը, չէրիք վէ հէմթէօհմէթինինիզին պըչաղընա թէհլիմ իթտիքատէն սօնրա, օ պիչարէ մասումու մէյհուսէյհէթլէ թէլէֆ իթմէք իսթէհտինիզ :

Ջօլ. — Ա՛հ, սո՛ւս օլ, սո՛ւս օլ, հօգսա...

Մէրդում ալչագ՝ պու սէօզլէրի եիւքսէք սէտա իլէ սէօյ-

լեհիպ, ժանըն խազերինէ տօղրու գօշտու խսէտէ, Մարի, բէտէրիլէ ժանըն արտաբրնա կնրմիշ օլտուղունատն, քէ. տէրինէ խիմատկէն,

— Տո՛ւր, – տէտի, – պու գատընքն՝ հէր պիլտիկինի տէօյլէմէսինի իսթէրիմ։ – Մուամէլէ վէ հարէքէթի չէտիտ՝ հիչ պիր շէյ իսպատ իմիտէդ... էկէրչի պու գատըն եալան պիր ինֆատէտ պուլունուր իսկ, օլ վագըթ ճէվապընը վէր։

Սահթէ Բօլ Հարման, գըզընըն պագըչընատն միութ. էսխրէն, վէ գահթէն տէ ադը պաչընտա օլմատըդը ճիհէթլէ, պիր գօյմուդու իսկէմիէնէ օթուրտու։

Ժան, շու վէճհ իլէ ինֆատատընտա տէվամ իմտի.

— Պունատն էհկիրմի պիր սէնէ էվվէլ, պու ատէմ, խըրսըզլըդ վէ գունատագճըլըդ իմտիհկի կնպի, ֆինի գաթի տախի միութճասըր օլտու, վէ պու գատար ճինատէթլէրի. նէ, պէնքի տահա գիճատէ ալչագճա պիր ճինատէթ իլավէ խտէրէք, կիւճա գահրամանճա պիր էօլիւմէ գուրպան օ. մուշ տուր կնպի պիր շայնա չըգարտը, վէ քէնտի եէրինէ պէնի մահքիմ գըլտըրտը։ Պատէհու, պագըյէէյի ատարը. նը զատ իմմիշ օլտուղու մագթուլուն գանքյլա միլլմա օլտուղու հալտէ, սահթէ պիր իսիմ թահթընտա, վալիտ. նիշ իլէ էվլէնտի։

Քօլ. – Ֆագա՛թ... սո՛ւս օլ տիւօրում...

Փարի. – (Իբինճի տէֆա.) Մէօյլէնէն, տէօյլէմէսինի իս. թէօրում։

Ջան. – Ա՛մէրիգատա ճէսիմ պիր սէրվէթ սահիպի օլ. տու, վէ պէն հապսխանէտտէ ճան չէքիշտիկիմ հալտէ, քէն. տիսի, մէսուտիյէէթ իչինտէ եաշամագ իւզրէ Ֆրանսատա ավտէթ իլլէտի։ – Տիւչար օլտուղում ֆէլաքէթի ադիմէ իւ. զէրինէ պէնտէն այրըլմըշ օլան վէ պէնիմ իչին դայպ օլմուշ պուլունան էվլատլարըմը, էօմէդտէն էվվէլ թէքրար կէօ. մէքլիկի արզու իտիւօրտում։ – Պինատէրին հապսխանէտէն ֆիքրատ իլէ, անլէրի արատատա պաշչատըմ։ – Մէկէր պու ալչագ տախի անլէրի արատագտա իմիշ, վէ թէսատիւֆ, իւ

տէֆա քէնտիսինի, գաթլ ու թէլէֆ իմմիշ օլտուղու տատ. մին էվլատը, եանի Լիւսիէն Լապրունուն գարշըլընա չը. գատմաղէ, պու տէլիգանլընը սիզին իլէ էվլէնտիրմէք իս. թէմիշ տիր։

Կէնճ գըզ պիր ա՛հ իտիպ, բէտէրինէ աթֆը նատատ իթտի քի, օլ էանատէ մէրգուտմուն ադը պաշընտան պիւ. թիւն պիւթիւն կիտիւօրտու։

Ջան. – (Ինֆատաթընա տէվամ իտէրէք.) Լիւսիէն Լապ. րու՝ պէնիմ գըզըմը տէվիւօրտու. հալ պու քի բէտէրինիշ, օ տէլիգանլընըն մուհատապէթինի գալտընտէն դատ իմմէք իչին, մէրգումա, «Մէֆուիննէ էզԼ, բէտէրինէԼէ ֆ-ՐԼ – ՐԼՀՖ ՀՐ. ֆԼ օԼ– ԼԼՀՖ ֆ-ԼՀԼ-ֆ-ֆ էզԼԸ ֆԸՐ» տիմէքլիք քիւսթախլըզընա գատար ճիւրէթ իմմիշ տիր։

Փարի. – (Եիւզիւնիւ էլլէրի տէրուննինատ կիպրէեէրէք.) Լաքին, պու բէք տէհշէթլի շէյ տիր։

Ջան. – Ինէնտինիշ միութալատ վէ մուհաքէմէ իտէն, մա՛տմուտաղէլ, պու տէօյլէտիկիմ տէհշէթլի վագըտատ, սա. հիհէն մուճիպի նէֆրէթ տէյմ՛լմի տիրլեր։ – Էվվէթ, իչթէ պու. տատմ տիր քի, Ալֆօրվիլտէ, Մ. ժիւլ Լապրունուն միւ. թէտարրըճ օլտուղու ֆատրիգատա, մէրհում զէվճիտին վէ. ֆաթընտան սօնրա, կիւճա հագգըմտա մուհատապէթ վէ թէ. վէճճիւհիւ վար տըր կնպի բէշիմէ տիւշմիւշ, պէնի քէնտի. սինէ րատթի իթմէկէ չալըշմըշ, վէ պունտատա մուվաֆֆագ օլատաեընճա, մահզա քէնտի ֆատխա հըրտը չանընա էրմէք իւզրէ, օ ֆատրիգատեա ատթէշ պըրագմըշ, ֆատրիգանըն տա. հիպինի էօլտիւրմիւշ, մալինի վէ էշեատընը տիրգաթ իմմիշ, վէ կիւճա քէնտիսինի ֆէտատքտար պիր քիմսէ կէօմթէրմէք, վէ պու ճինատէթլէրին ճիւմլէսինի պէնիմ իւզէրիմտէ պը. րագտըրմագ ֆինքրի ֆատխտիլլէ, ֆատրիգանըն թուրթուշ. տուղու զէման, սահթէ պիր գահրամանլըգ վէ ճէտուր. լուգտա, քէնտիսի ալէվին իչինէ տատըշ, վէ կիւճա ալէվէ վէ ատթէշէ գուրպան կիմմիշ օլմագըգ նատ ու չէօհրէթինի դապանտըգտան սօնրա, Ա՛մէրիգատա ֆիքրատ վէ իմմիճա իմմիշ, վէ վալիտէնիգ իլէ պիր թագրիպ էվլէնիպ, մուահ.

խարէն Ֆրանսուեա ամոէթլէ, պուրատատա, սիպի, մագ-
թուլընըն օղու Մ. Լիւսիէն իւէ էվէնտիրմէք խոթէմիշ, վէ
պունուն իչին, պէնիմ գըզըմը, օ տէլիգանլընըն գալպինտէն
անըրմագ իւզրէ, էնվայի չէյթանի տէսխէլէը տիւշինմիւշ
վէ հաթթա գըզըմը վէ պէնի էօլտիւրմէք թէչէպպիւսաթը
մէքրուհէսինէ գատար իլէրլէտիքտէն պաշգա, ադըպէթ-
քեար, հապսխանէտէն ֆիքրար իթմիչ օլտուղումու քէնոթ
ազըմլա իգրար ու իթիրաֆ իթտիրմէք իչին պիր թագըմ
ալշագճա եօլլարա կիրիշմիշ տիր։ – Իչթէ, թէքրար իթտի-
կիմ, վէ ատալէթին թէմամիյլէ իճրա օլմասընա տէկին թէք-
րար խէճէկիմ պու միւտհիշ վազըալար մէյտանա չըգմըշ
օլմասընա մէսնի տիր քի, պու կիւն, չու սաաթտա, պէնիմ
գարշըմտա թիր թիր տիթրէեօր... էվվէթ, պու թաատտա
իթտիկիմ ճինաեէթլէը, քէնտինին էսէրլէրի օլտուղունու, վէ
պունլարըն մէյտանա չըգմասը, քէնտինին մահվը տիմէք ի-
տուկինի բանա պիլտիկի իչին տիր քի, պէնիմ տէրտէսթիմ
վէ պուրատան թաատա խոխմէքլիկիմ ղըմընըտա, սիզ, պու
էվին խաատէմէսինի չաղըրմագ խոթէտիկինիզտէ, քէնտիսի գա-
յիլ օլմաեօր... Հա՛յտէ, հա՛յտէ, ժագ Կարօ, սէօյլէտիկիմ
սէօզլէրի պիր իյիճէ տինլէտին ա՛, արթըգ սեաղա գալգտա,
պիզպաթ գըզընա սէօյլէ քի, իֆաատէլէրիմտէ ասլա պիր եան-
ըշլըգ, պիր խէթթա եօգ տուր, վէ սահինէն Ալֆօրվիլ ֆագ-
րիգասընըն խըրսըդը, գունտագճըսը, վէ գաթիլ ու ճանիսի՝
սէնսին։

«Սէօյլէ, սէօյլէ տիեօրում, դիրա սէնտէ լինսաֆ ու մըր-
համէթին չէօլէսի պիլէ պուլունմատըդը հալտէ, ար, նա-
մուս վէ մահճուպիլէթի նէ՞ կէդէր։ Շիմտիկի գատար կէչիր-
տիկին էօմիւրտէ, գիդը իթտիկիմ տույդուլարտան պիպէհրէ
օլտուղունու պիլֆիել իսպաթ իթտիկին միսիլլու, շիմտի տէ,
նամուս վէ մահճուպլընէթի տույդուլարընտան մահրում օ-
տուղունու իսպաթ իթմէքլիւք վազըթը կէլտի։ Թօ՛րգմա, ան-
լէրի տէ իսպաթ է՛թ, իսպաթ է՛թ, քի, սէն պիր ալչա՛գսըն,
սէն պիր խայի՛նսին, սէն պիր զաատա՛րսըն, սէն պիր ուխան-
մա՛զ, արլանմա՛զ պիր մախլուգ, պիր ճանվէ՛րսին։

Պու սէօզլէրի ժան սէօյլէտիկի սըրատա, ժագ Կարօ, հիատէթ ու զազապը սօն տէրէճէյէ զաթէն վարմագատա լը-
քէն, սօն քէլամիէրինտէ արթըգ թէհամմիւլլու գալմասա-
րագ, սեաղա գալգտը, լաքին, պու գալգըշը, ժանըն իւ-
զէրինէ հիւճում իթմէք մագսէտիյլէ օլուպ, ֆիլվագը զա-
զանաք պիր հալ իչինտէ պուլունարագ, պիչարէ գատըն-
ճըղազըն պօղազընտան գալրատը։

Ա՛յնի վազըթատա, էթմէքճի Խաթուն, իզթիրապլէ ըխ-
ճը սէտա իտիպ, Մարի իսէ, տիւշարը տէհշէթի ազիմ
օլարագ, ֆիքրար իթտի։

Ժան, եարտըմա ատէմ չըզըրմասա չալըշմագլա պէ-
րապէր, ալշազըն բէնզէմինտէն տէ, եազասընը գուրթար-
մասա ճահտ իթմէքտէ իտի։

Հալ պու քի, ժագ Կարօ, ճանվէրլէր կիպի սօյուսա-
րագ. շէօյլէ իֆատէ իթտի։

— Պօշ եէրէ տէպէլէնիպ տուրմա, եազանը էլմտէն գուրթարամազընը. դիրա շիմտի, պէնիմ խանէմտէ պուլու-
նուեօրսուն։ – Վազը օլան իֆատէլէրինի քիմսէ տույմասը, վէ պունտան պէօյլէ տախի քիմսէ տույմասաճագ տըր։ – Սէն պին քէրրէ պաղըր չաղըր, նաֆիլէ տիր. պէնիմ խամիմ
Բօլ Հարման օլուպ, ժագ Կարօ տէյիլ տիր... Ալէմ պէնի պու իսիմլէ թանըր, պու իսիմլէ թէհամիսէ իտէր, թէքմիլ մուխապէրաթլըմ, մուամէլաթլըմ Բօլ Հարման իսիմլէ իճրա օլունուր... Պու տէտիկիմին մուղայիրինի իսապաթ իտէճէք հիչ պիր տէյիլ, հիչ պիր պիւրհան պուլունմամագտա տըր... Սէն պանա հիւճում իթտին, պէնի թէհհտիտա լյլէտին, ֆա-
զաթ իշթէ պէն տէ սանա գարշը քէնտիմի միւտաֆաա ի-
տիեօրում... Սէն էօլէճէքսին, պուրատան տիշըր սաղ վէ սալիմ չըգմասաճագսըն, դիրա սէնին վիճուտին՝ պէնիմ մահվըմ տիմէք տիր։

Խապիսի մէզպուր, պունլարը տէտիկի սըրատա, բար-
մագլարընը, տահա զիեաատ պէտազաթի գաոքընըն պօղազը-
նա սօգմագտա օլուպ, զեվալըը սայըլ պիր մէնկէնէ իչ-
չինտէ սըգմագտա իտի։

Պատէհու ժագ Կարօ, մէզպուրէնի, բէնչիրէսի պու-
լունմաեան տար պիր տայիրէնին գաբուտունա ատղրու սիւ-
տիւկիւնաէ, պիչարէ, նէֆէնսինի կիւճ պէլա իլէ ալաղիմէք-
տէ իտի։ Անճադ մէզքիւր տայիրէնին գաբուտու լաեըգըլա
գաբանմատը, վէ ժագըն էլլերի գուվվէթտէն տիւշտիւկիւ
կիտի, էթմէքճի Խաթուն տախի ճանըզդ պիր նէտնէ մա-
գամընտա մէզքիւր տար վէ գարանլըգ օտանըն տէօչէմէսի
իւզէրինէ սէրիվիվէրտի։

Պինաէն ալէյհ, պու ալչագ հէրիֆ՝ գիքը օլունան գա-
բուեու թէբրաբէն գաբամաեա չալըշըզը սըրատա, արգա-
տան պիր սէս ալմասըլա, սօլուեարագ վէ ագիը պաշընտա
պուլունմաեարագ, տէրհալ եիւգիւնիւ օլ թարաֆա չէվիրտի,
վէ էթիէն Գասթէլ իլէ Բաուլ Տիւշմէնին իչէրի կիրտիքլէ-
րինի կէօրտիւ։

Էվվէլ էմիրտէ, ըէսասամ քէլամա աղագ իտէրէք,

— Միւսիւ Հարման, իհթիմալ տըր քի, գաթընըզը րա-
հաթսըզ իտիեօրուզ։ — Իմտի, էվվէլճէ խապէր վիրմէքսիզին
նէզաղինիզէ կէլմիկէ ճէռաբէթ իթտիկիմիզ իչին, աֆիվընըզը
ըէճա իտէրիզ։ — Պու պապատէ օտա խըզմէթքեարընըզը իթտա
իթմէյէին, չիւնքի անըն գապահաթը օլմաեըգ, պիզիմ կէ-
տիկիմիզի սիզէ խապէր վիրմէմէսինի պիզ քէնտիսինէ իսթէր
իթտիք, տէտի։

Պու արա, ահմէթ Բօլ Հարման թարիֆի նագտակիլ
պիր հէյէճանա տիւշար օլմուշ օլարագ, վէ ճանըզդ պիր
հալ իլէ ժանըն սէրիվիզ պուլունտուղու տայիրէնին գաբու-
տու գարշըսընտա տուրարագ,

— Վա՛յ, միւսիւ Գասթէլ, սի՞զմիսինիզ, հօշ կէլմիսինիզ,
սէֆա կէլմիսինիզ, տէտի։

Ջիխէն. — Ֆագաթ, աղիզիմ միւսիւ Հարման, նէ՞ սիր
պու սիզատ կէօրտիւկիւմիւզ հալ... Ատէթա էօլիւ ըէնկի
կիպի լէհճէնիզ սօմուշ... էլլերինիզ տէ տիմիրէօր... րա-
հաթսը՞զմըսընըզ։

Ֆագ Կարօ. — (Քէնտիսի թօրլամատա չալըշարագ, վէ
էթիէն Գասթէլ իլէ րիֆագաթընտաքի մէճհուլ տէվիզան-

լընըն սէպէպլի վիրուտուլերինէ՝ օլագիլէճէկինի տիւշունէրէք։)
լընըն սէպէպլի վիրուտուլերինէ՝ օլագիլէճէկինի տիւշունէրէք։)
Էվվէթ... էվվէթ... պիրտէն պիրէ իւզէրիմէ պիր ֆէնա-
լըգ կէլտի։

Ջիխէն. — Իսթէրսէնիզ պիր հէքիմ չաղըրթալըմ։

Ֆագ. — Խա՛յր... խա՛յր... պօշ շէյ տիր... պու ֆէ-
նալըգ թէհլիքէլի տէյիլ տիր... Ֆագաթ, օ տէյիլ ամմա,
պու կիւն, զաթընըզըն րիֆագաթընըզտա պուլունան միւսիւ
իլէ պէրապէր պուրատա կէլմէքլիք մահզուզիեէթինինէ սե-
պէպ համլ իտէպիլիրիմ...

Պու էսնատէ, Ֆագ Կարօ լագըրտըսընը պիթիրմէկիզ,
էթիէն Գասթէլ, իֆատէնէ տէվամ պիրլէ,

— Րիֆագաթընտա պուլունան միւսիւ, Մ. Բաուլ Տիւշ-
մէն տիր քի, սիզէ թագտիմ իտէրիմ։ Վիզիթամընըզըն սէպէ-
պինի տէ պիր ազատան անլաթընըմ, լաքին, չիմտիքի հալտէ,
պիր աղ քէնտինիկի պուլուն... Շիմտիտէն չու գատարընը
խապէր վէրիրիմ քի, մուհաֆէզէմիզ պաղը իլլէր հագդընտա օլաճագ տըր, տէյի պէեան իլլէտի։

Ջախէ Քօլ Հարման. — Պաղը իլլէր հագդընա՞մ։

Ջիխէն. — Էվվէթ... հէմտէ գաեէթ ճիտտի իլլէր հագ-
գընտա... Տիւն ագշամ, սիզտէն այրըլալըտան պէրու,
գընտա... Տիւն ագշամ, սիզտէն այրըլալըտան պէրու,
ֆէնէգէյատէ մուշքիւլ պիր վազիֆէ տէրիւհտէ իթտիմ, վէ
պու վազիֆէյէ, հէր նէ գատար պիր խայլի մէզհէպէտէ իճ-
րա իլլէտիմ իտէտէ, պաղը եէրլէրինէն նօգսան գալտըղընը
տէրք իթտիկիմտէն, պու նօգսանլարընը իքմալի խուսուսըն-
տա մուտաէնէթինիզի ըէճա իթմիկէ կէլտիմ։

67

Ինսան՝ պէօյլէ տիր, նէ գաւառ թէհլիքէ իչինէ պու-
լունսա, վէ եախօտ թէհլիքէ իչինէ օլաուղունու հիսս իչ-
լէսէ, ճիւղի պիր իւմիտ չէօլէսի կէօրունիւկիւնտէ, քէնտիսի
սահիլի սէլամէթտէ զանն իտէր։

Իչէրէ պու հալ, սախթէ Բօլ Հարման հադգընտա տա-
խի վուգու պուլսուս։

Շէօյլէ քի, մէրգում, Էթհէմ Գասթէլին, ֆիլմագը քէն-
տիսինէ իհթիւաճը օլապիլէճէկինի տիւշիւնէրէք, մէգքիւր
աէօղէրտէն միւսթէրիհ վէ միւթմէյին օլաուս, վէ մէրգու-
ման իչի միւսաֆիրէ պիրէր իսկէմիլէ թադտիմ իտիպ,

— Պուէուրուն օֆուրուն, միւսիւլէր... Սիղտէ, աղի-
զիմ բէսամ էֆէնտի, գապուլիեէթիմին սօղուգ մուամէլէ
իլէ օլմասընտան ոօլաէը աֆվընըզը թէմիէնի իտէրիմ։ -
Ումարըմ քի, սէպէպինի անլատըղընըզ հալտէ, պու պապտ
պէնտէնիղի մաաղուր պուլուրսունուզ... Հադգդէթէն, պու
սապահտան պէրի ֆէվգէլատէ բահաթըզըմ, տէտի։

Էքիճի. – Ֆիլմագը, հավանըն աղըր օլմասընըն նէթի-
ճէսի օլարագ, ինսանլար իւզէրինտէ պիր սինիր կէվշէքլիկ
վագը օլուճար... Հավանըն մէյլի՝ ֆուրթունաճա իսէտ,
ումարըմ քի նադգընտա կէչէր։

Ջագ Ջարօ. – Համո օլսուն, էվվէլճէ հիսս իհթիկիմ
գաւառ ֆէննալըզ հիսս իհթիճէօրում... Պինտալէրին թէչրի-
ֆինինին սէպէպի նէր նէ իսկ, պէճան իտէպիլիրսինիզ։

Ջագ, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, ջանըն սէրիմիշ օ-
ւուղու սայիրճէճ ոօղրու խէֆիլէն ամֆը նադար իհթիճքտէ
իտի։

Էքիճի. – Վիղիհամըն սէպէպի նէ օլսուղունու չիմտի
պիլտիրիրիմ։

Ջագ. – Րէճա իտէրիմ, սէօյլէճէլին, չինքի պէնի մէ-

բագտա պըրագըճօրսունուզ։

Էքիճի. – Իչի սէնէ, միւթէմատիէն, Շալօն մէքթէպի
սանայիի չակիրտանընտան պուլունմատընը՞զմը։

Ջագ. – Էվվէթ, չիւպհէսիզ։

Էքիճի. – Գալսպա օ մէքթէպտէ միւքէմմէլ թալիմ ու
թէրպիյէ կէօրմիւչսիւնիւզ, վէ ֆէվգէլատէ բարլագ պիր
չէհատէթնամէ իլէ օրատան չըգմըշընըզ, տէյին մի։

Ջագ. – Թէմամ՝ տըր։

Էքիճի. – Մէքթէպտէն չըգտըգտան սօնրա, բէք չօգ
սէյահաթ իհմիլսինիզ, պու տա սահիհ, տէյին մի։

Ջագ. – Ֆիլհագըգա բէք չօգ սէյահաթ իհթիմ։ Շէօյ-
լէ քի, Ալմանիաճը, Ֆիլէմէնկի, Պէլճիգաճը վէ Իհթալիաճը
տօլաշմըմ։

Էքիճի. – Սիւիսէ կինթմէտինիզ մի։

Ջագ. – (Բէսամըն եիւղիւնէ իղթիրապլէ վէ չիւպհէլի
պիր նագալ իլէ պագարագ.) Էվվէթ, Սիւիսէ տէ կինթիմ։
Սախթէ Բօլ Հարման, Էթհէմ Գասթէլէ պագտըղը պէ-
ման, բէսամը մէրգումսուն սմմասընը սաքին վէ կիւլհնճլիւ
պուլուպ, հիչ պիր չիւպհէլի ալէմէթ կէօրմէտիկինտէն,
թէմքինինի պօղմասը, վէ Էթհէմ տախի, իֆատէսինէ տէ-
վամ իտէրէք։

— Սիւիսէ ուղուն միւտտէթ իդամէթ իհթինիզ մի,
տէյի սիւալ իհթի։

Ջագ. – Զանն իտէրիմ քի, օն պէշ օն ալթը այ գաւառ
իդամէթ իհթիմ... Տօղրուսու խաթրըմա կէլմէճօր, չինք
քի, պու բէք էսկի վագըա տըր։

Էքիճի. – Պու սըրատա, պու միւտտէթի թէմամէն խա-
թըրլաեամաճաղընըզը բէք ալէա պիլիճօրում, ֆագաթ,
պէլքի գուվվէյի հաֆըզանըզա միւրաճաաթ իտէրսինիզ, պու
կիւնքի կիւն վէֆաթ իհմիչ օլան պիր քիմսէ հադգընտա ու-
մարըմ քի պանա պագը մայիւմաթ վիրէպիլէճէք պիր չարէ
պուլապիլիրսինիզ։

Ջագ. – Քիմսէն պահա իտիճօրսունուզ։

Էքիճի. – Սիւիտտէ, կինթտիկինիզ ֆագրիդ ալարտա,

ժագ կարօ իամինաէ գաեէթ մահիը պիը մաքինիսթ թանը. մը՞ն՛մըսընըզ :

Էթիէն Գասթէլ, պու սէօզլէրի իրատ էթաիկի զէման, կէօզլէրինի սախթէ Ֆօլ Հարմանըն կէօզլէրինէ տիքմիշ իսի իաէտ, մէրգում, իշպու ալշապըն կէօզլէրինի աշապըեա էն. տիրտիկինի, վէ եիւզիւնաէէրի սինիրլէրատէն հիշ պիրինին տիթ. րէտիկինի կէօրմէտի :

Ջագ . – (Գաեէթ սաբին պիը սէտա իլէ .) ժագ կարօ մու . . . Գու իսիմ՝ պանա մէճհուզ տէյիկ տիր , ֆագաթ ...

Ջրիհճ . – Ալէա՛ , ալէա՛ :

Ջագ . – Ֆագաթ , պու իսմի նէ՞րէտէ իշիթմիշ օլտուղու. մու պիլէմէտիկիմտէն , պու պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէ. մէմ:

Ջրիհճ . – Պիր իյիճէ տիւշիւնիւն :

Ջագ . – Հա՛, հա՛, շիմտի իսաթրըմա կէլիւեօր ... Գու ժագ կարօ , Ալֆօրվիլտէ , ժիւլ Լապրունուն ֆագրիդասը. ատ միւսթաֆատէմ պիր իշճի պաշը տէյի՞լ մի իտի , վէ մէգ. քիւր ֆագրիդանըն եանտըզը սըրատա , մէրգում ժիւլ Լապ. րու գաթլ ու թէէճ իտիւրքէն , իշպու ժագ կարօ քէնտի սատագաթընա գուրպան օլմուշ տէյի՞լ մի տիր : – Զաթէն պու հիքեաեէէի վագթիյլէ սիզ պանա նագլ էթմէտինիզմի:

Ջրիհճ . – Ֆիլվագը , ժագ կարօ պու տէտիկինիզ սատմ տիր . . . Ա՛նճագ , սիզտէն շուննու անլատադ իսթէրիմ քի , քէնտիսինի թանըմը՞շմըսընըզ տըր :

Ջագ . – Ասլա :

Ջրիհճ . – Մուհագդա՞գ մը սէօյլէեօրսունուզ :

Ջաճ . – Էվվէթ , մուհագդագ սէօյլէեօրում:

Գու արաըզդ , սախթէ Ֆօլ Հարման , ֆէվգէլատէ էն. տիշէ վէ իզտիրապ իչինտէ պուլունմագտա իտի :

Նա՞սըլ օլմասըն քի , պու իսթիճվապը մանէտասը նէ՞ օլ. տուղունու , վէ ըէսատըն , ժագ կարօսան պահս իթմէտի , նէ՞ կիպի սէպէպէ մէզնի իտուկինի անլատամատագտա իտի :

Էթիէն Գասթէլ իսէ , քէլտինա պէր վէճհի աթի տէ. վամ էյլէտի .

— Ֆրանսաեը թէրքլէ , Ամէրիգանըն Նիւ-Եօրգ չէհրի. նէ կիթատիկինիզտէ , վէ օրատա գապիտէէթինիզ վէ տիրա. եէթինիզ սաեէօհնատէ , զաեէթ եիւքսէք պիր մէվգը սահի. ճի օլտուղունուզ սըրատա , օ ատէմին պահսընը ասլա իշիթ. մէտինի՞զ մի :

Գու սէօզլէրի տինլէտիքճէ , սախթէ Ֆօլ Հարմանըն շիւպ. հէսի թապիաթէյլէ արթմագտա իտի : Գունունլա պէրապէր, թավը ու հարէքէթինի պօզմաեարագ ,

— Մատէմ քի օ ատէմ էօլմիւշ իսէ , անըն պահսընը նա՞սըլ իշիթմիշ օլապիլիրիմ , տէտի :

Ջրիհճ . – Բէք չօգ քիմսէյէր , անըն , հէնուզ պէրհա. եաթ օլտուղունու զանն վէ ֆարզ իթտիքլէրի իշին , պու սի. վալի սիզէ արզ ու պէեան իտիեօրում:

Ջագ . – Սիզ տէ օ զանն ու ֆարզ իտէնլէրտէ՞ն մի պու. լունուեօրսունուզ :

Ջրիհճ . – Պէլքի . . . – Հաթթա , զանն իտէրիմ քի , ժիւլ Լապրունուն գաթիլի մագամընտա մահքիւմ իտիլմիշ օլան գարընըն հիւքիւմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան ախզ ու կի. րիֆթ օլունտուղունու անտըրըր սուրէթտէ եաբըլմըշ օլան պիր թասվիրի , պէնիմ րէսիմճիլիք տայիրէմտէ թէտգիգ իթտիկինիզ զէման , շուրաեը սէօյլէմիշիմ տիր քի , զիքր իթ. տիկիմ ատէմլէրին րիվաեէթինէ նէզարէն, ժագ կարօ, Ալֆօր. վիլտէքի եանկըն էտնատընտա իչի էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իթմիշ քի , պու թէրթիպ սաեէօհնատէ , շիմտի քէն. տիսի էօլմիւշ զանն օլունուեօր իմիշ :

Ջագ . – Պու օլամազ շէյ տիր :

Ջրիհճ . – Նի՞չին :

Ջագ . – Շուրաեը անլաեամազսաեօրում , վէ ագըլ էրտի. րէմէեօրում քի , պու ատէմին պէօյլէ պիր շէյ եարմաեա նէ՞ սէպէպի օլապիլիր :

Ջրիհճ . – Ա՛ճայի՛պ , սէպէպի շու օլապիլիր քի , հէր կիւնա շիւպհէէի պիր քէրէճ քէնտի իւզէրինատէն տէֆ իթ. տիքտէն սօնրա , աչըրտըզը պիր խայլի մէպլաղըն քէյֆինի չըգարմըշ , վէ գաթլ ու թէէճ իթմիշ պուլունտուղու ժիւլ

Լապրունուն իճատքերտէլէրինտէն րահաթճա խոթիֆատ իթմիշ օլուր։

«Համտ օլսուն, ոսսթում, սիղտէ պու ալէմտէ եաշաեօրսունուզ, վէ նէլէ՛ր, նէլէ՛ր վուգուա կէլմէքտէ օլսուդունու, հէր կիւն ճէրէեան իթմէքտէ օլան տավալարըն վէ մուհաքէմէլէրին զաալինամէլէրինտէն վէ զաղէթալարըն միւթէատտիտ նէշրիեաթընտան օգուեուզ անլաեօրսունուզ։ Մէսէլա, օլամազ շէ՞յ մի տիր քի, Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընը հազմըշ օլան, վէ ֆապրիգանըն սահիպինի գաթլու թէլէֆ իթմիշ պուլունան քիմսէ, օ ֆապրիգատա չալըշան ամէլէտէն պիր էրքէք օլմուշ օլսուն։ Օլամազ շէ՞յ մի տիր քի, օ էրքէք ամէլէ, մերամը ֆասխինի իճրատէն սօնրա, շու ալչագլըղընըն վէ ճինաեէթինին մէյվէսինտէն րահաթճա խոթիֆատ իտէպիլմէք իչին, պու ֆիիլի խապասէթինի, պիր պիսուչուն իւզերինէ համլ վէ իանատ իթմիշ պուլունսուն։ Էվվէթ, ոսսթում, սիղ, պաւ տիւնեատա հէր շէյին գապիլ օլսուդունու բէք ալէտ պիէպիլերսինիզ. զաթէն պու տէտիկիմ շէյլէր, հէր վագըթ վուգու պուլան հալէաթտան տըր։ Նիչէ պիսուչլար՝ պու միսիլու զատտար վէ խայինլէրէ գուրպան կիթմիշլէր տիր, նիչէ պիկիւնահլար պիր թագըմ ճան եագըճը քէսանըն նարինտէն նահագ եէրէ եանմըշլար տըր։ Շուրատա վար քի, ատտալէթի իլահիեէ վէ ատտալէթի պէշէրիեէ, սօնունտա մէյտանա չըգարագ, օ կիպի խային վէ ալչագլարըն եալանճըլըգ վէ զալիմլիք մասքէլէրի աչըղը ալնըտըղը, հէր վագըթ կէօրիւմիւշ խտուկինտէն, Ալֆօրվիլ մէսէլէսինտէ տախի պէօյլէ պիր ալչագլըգ վէ խայինլիք վուգու պուլմուշ օլմասը իհթիմալինէ թէսաճճիւպ խոխլէմէգ, վէ պէօյլէ պիր հալ վուգու պուլմուշ օլտուղու թագտիրտէ, պէհէմէհալ եալանճըլըգ վէ զատտարլըգ մասքէսինին աչաղըեա տիւշէրէք, հագըգէթի հալին զահիր վէ նիւմատան օլաճաղը տէրքեար տըր։

Ջագ Ցարօ. – (Թէպէսսիւմ խէրէք.) Պու կիպի մասալարըն հիւքմիւ օլամազ, չինքի, ժիւլ Լապրուեու էօլտիւրմիւշ օլան՝ ժագ Կարօ օլմաեըշ, պիր գարը տըր քի, պու

ճինաեէթին միւթէճասըրը օլտուղու, մահքէմէճ րէամէն վէ գաթիէն թէպէյեիւն իթտիկի, վէ զաղէթալարտա տախի իլան խոխլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումէ, միւէպպէտէն մահպէսիյեէթէ մահքիւմ օլմուշ տուր։

«Պու պապատ շիւպհէ իթմէքլիք, պէնճէ, սիեահա պէեազ վէ պէեազա սիեահ տիմէկէ պէնզէր։ Հէմտէ եիկիրմի պիր սէնէտէն պէրու պու տավա հազգընտա ասլա շիւպհէ խոխլմէտիկի հալտէ, շիմտի պու շիւպհէ նէ՞տէն իճապ խոեօր։ Իմտի, ազիզիմ րէասատ էֆէնտի, պանա տա գալըրսա, շիմտէն սօնրա պու մէսէլէտէն պահս իթմէքլիք պուհուտէ վէ սըրճի վագթ զայը տըր։

Քրիէց. – Ֆագաթ օ գարը, քէնտիսինին պիսուչ օլտուդունու խատտա, վէ մէրգումէ Ալֆօրվիլ իշճի պաչըսընըն միճրիմիեէթինի մուսատտագ եէտինտէ պիր խապաթ պուլունտուդունու թէէմմին խոխեօրմուշ։

Ջագ. – Օ խապաթ նէ՞ խիշ։

Քրիէց. – Պիղգաթ ժագ Կարօ թարաֆընտան եապըլմըշ պիր մէքթուպ խիշ։

Ջագ. – Էկերչի էօյլէ պիր մէքթուպ պուլունսա խոխ, չիմտիեէ գատտար բէք չօգ քէրըէ մահքէմէեէ իրայեէ խոխլիր խոխ։ Անըն իչին պու սէօզիւն տէ էհէմմիեէթի օլմամալը տըր։

Քրիէց. – Վագտա օ մէքթուպու գարը մահքէմէեէ իրտաեէ իտէմէմիշ խտէ տէ, մէքթուպ մէվճուտ խիշ։

Ջագ. – Թէքրար պէ թէքրար խտէրիմ, պու սէօզլէր սըրճի մասատ տըր։

Քրիէց. – Պէն տէ հագըգէթի հալ օլտուղունու թէէմմին խտէրիմ։

Ջագ. – Պուրատանըզ սիղ նէ՞տէն պիլիեօրսունուզ, ազիզիմ րէասատ էֆէնտի։

Քրիէց. – Պիլտիկիմէ բէք մապտութ վէ էսասի սէպէպիմ վար տըր։ – Տիմէք խոթէեօրում քի, օ մէքթուպ պուլունմուշ տուր։

Ժագ Կարօ, վագտա ու թէմքինինի պօղմամաեա չա-

ըշմաղլա պէրապէը , տիթրէմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէ-
մէտի , վէ էթիէն՝ պուրասընը կէօրմէքլէ ,

— Ծագաթ , ազիզիմ, պիզ պու լագըրտըլըրը , մահդա
սըրճ պիր մուսահիպէթ վէ պագը մալիւմաթ վուդուճիյէթ
մագամընտա իրատ իթտիկիմիզ հալտէ , կէօրիւեօրում քի,
սիզ լիւզումընտան զիեատէ պու ճիհէթէ զաւլապա ալէագա-
տար պուլունուեօրսունուզ , տէտի :

Ծագ . – Թէէմին իտէրիմ սիզի քի , պու վագըա պիր
ճիւզի մէրթէպէտէ պէնի մէրագտա պըրագըեօր . . . Ֆիլվա-
գը , սէօյլէտիկինիզ չէյլէր՝ . բէք զարիպ վէ աճիպ կէօրիւ-
նիւեօրլար էկէրչի եալընըզ սէօզ իլէ պիր մատտէնին հիւք-
միւ վէրիլէպիլսէ , պիր թագըմ թահդըդաթ ու թէէտդի-
գաթա նէ՞ հաճէթ . իչթէ տօսթում , շու սըրատա տախի
եալընըզ սէօզ իլէ իշ պիթմէզ , պիւրհան վէ տէվիլ լա-
զըմ տըր : Եունուտա սէօյլէրիմ քի , պէն հէր խուտուստա
միւթէրիզիկի սէվտիկիմ իչին , պու մուսահիպէթտէ տէ տա-
յիմա իֆատաթընըզա միւթէրիզ պուլունուեօրում: Իմտի,
ֆէնտինիզ մուհաքէմէ իտին , եիկիրմի պիր սէնէ սօնրա
պուլունմուշ օլան պիր մէքթուպ՝ զարիպ տէյի՞լ տիր : –Շիմ-
տիէ գատար պու մէքթուպ նէ՞րէտէ իմիշ . . . Էսկի պիր
սանտըգ տէրունինտէ՞ մի . . . եօգսա պիր չիչէ իչինտէ՞ մի :

Ջէիէն . – Մուդաւաատան մամուլ քիւչիւք պիր աթըն
գարընընտա պուլունմուշ տուր :

Սախթէ Բօլ Հարման , լէհճէսի սօլուպ , տօստագլարընը
ըսըրտը :

Հագըդէթէն շու էանատէ մէրդում, կէչմիշ վագըալարը
խաթըրլաեարադ , վէ ճինաէթինին մէյտանա չըգմըշ օլ-
մասընը տէրք իտէրէք , գօրդուեօրտու :

Էթիէն Գասթէլէ կէլինճէ , քէլամընա պէր վէճմի աթի
տէվամ իթտի .

— Ջիքր իթտիկիմ մուդաւաատան մամուլ աթ , ժան
Ֆօրթիէնին օղլու ժօրժա , պիզդաթ ժագ կարօ թարաֆըն-
տան իհտա օլունմուշ պիր օեուճնագ իմիշ :

Ծագ . – Պու տէտիքլէրինիզ սահիհէն մասալ տըր . հէմ

տէ , օլ տէրէճէ սահիհլիքտէն եիրագ պիր մասալ տըր քի ,
զանն իտէրսէմ , ինանմամագլըղմա միւսաատէ իտէրսինիզ :

Ջէիէն . – Ինա՞նմաեօրմուսունուզ :

Ծագ . – Նէ՞ չարէ , էլիմտէ տէյիլ , ինանամաեօրում.
պու կիպլի չէյլէրէ թէզ ինանանլարատան տէյիլիմ :

Ջէիէն . – (ձէպինտէն մէքթուպու չըդարարագ .) Եու
մէքթուպու կէօրիւր իսէնիզ , ինանը՞րմըսընըզ : – Միւնտէրի-
ճաթընը սիզէ օգումագլըղմը իսթէ՞րմիսինիզ :

Էթիէն Գասթէլ , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , ծագ
կարօնուն , վագթիյլէ ժան Ֆօրթիէեէ եաղմըշ օլտուղու մէք-
թուպու պիւլէնտի ավազ իլէ օգուտու :

« Ղաեէթլէ սէվկիւլիմ , ազիզըմ ժան ,

« Տիւնքի կիւն , եագըն վագըթտա , հէմ սիզին վէ հէմ էվլատլա-
րընըզըն նայիլի սէրվէթ վէ սաատէթ օլաճաղընըզը անլաթըեօրտում
Իմտի , պու չէյլէրի սիզէ , սուրէթի գաթիեէտէ վատ իտէրիմ :

« Եարըն պէն զէնկինի օլաճաղըմ , եախօտ , հիչ տէյիլ իսէ , սիւ-
եիք պիր սէրվէթէ մալիք օլմաեա պաչչամագլըդ վասըթալարը եէ-
տիմտէ պուլունաճագ տըր : Էվվէթ , էօյլէ պիր իճատ սահիպի օլաճա-
ղըմ քի , պանա հիսապսըզ քեարլար իթա իտէճէք տիր , վէ օ իճատը
իչէրէչիլմէք իւզրէ , եէտիմտէ , իչի եիւզ պին ֆրանգ գատար տու-
չէմ պուլունաճագ տըր ,

« ժան , ասլա էսասսըզ մահճուպիյէթ լաղըմ տէյիլ տիր : – Կէ-
րուտէ պէնիմ օլաճագ օլան էվլատլարընըզը տիւչինիեն : Պու մի-
լահազա , սիզէ ճէսարէթ վիրմէկէ քեաֆի տիր :

« Պու ագշամ , սաաթ օն պիրտէ , քիւչիւք ժօրժ իլէ պէրապտէր,
Շարանթօն քէօբրիսինտէ սիզէ պէքլէեէճէյիմ , վէ սիզի էմնիյէէթլի
պիր մահէլլէ կէօթիւրիւպ , օրատան տախի , եարըն պիրլիքտէ պիր
էճնէպի մէմլէքէթինէ կիտէրէք զէնկին վէ մէսուտ օլաճաղըզ :

« Իմտի , սահիպի թարաֆընտան թարտ օլունտուղունուզ խանէ-
եի պիլա էսէֆ թէրքլէ , սիզի սէվէն , վէ էղհէր ճիհէթ սիզի մէմնուն
գըլաճագ օլան առէմին նէզտինէ կէլին :

« ժան , էկէր կէլմէզ իսէնիզ , պիլմէմ քի մէյեուսյէէթ պէնի
նէ՞ տէրէճէլէրէ գատար սէվգ իլէեէճէք տիր :

« Ծագաթ , էլպէթթէ կէլմէմէզլիք իթմէզսինիզ :

« 7 Սեպտեմբեր 1861

« ԾԱԳ ԿԱՐՕ »

Ժագ կարօ, մէքթուպուն օգունմասը պիթինճէ, պիրտէն պիրէ աեաղա գալդը, վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Ժագաթ, միւսիւ Դասթէլ, պու սէօյլէմէքլէրինիզին վէ պու օգուտուղունուզ մէքթուպուն պանա նէ՞ այիտիեէթի վար տըր, տէմէ:

Քրիէց. – (Տամղալը րէամի քեաղըտը եաղըխանէէնին իղէրինէ վազ իտէրէք.) Շիմտի անլատըքընըզ:

Սախթէ Բօլ Հարման, հադըգի պիր իսթիղրատալա, րէսամա պագարագ,

— Պու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Քրիէց. – Նէ՞ օլտուղունու կէօրիւեօրսունուզ. տամղալը րէամի քեաղըտ տըր:

Ժագ. – Էվվէթ, կէօրիւեօրում, ֆագաթ մանէասընը անլաեամաեօրում:

Քրիէց. – Պիր ադամ անը տա անլատըքընըզ: – Էվվել էմիրտէ, պիր ադչէ մէսէլէսինտէն պահս իթմէքլիկիմիզ լազըմ տըր:

Ժագ. – Ադչէ մէսէլէսի՞ մի:

Քրիէց. – Էվվէթ... չէօյլէ քի, էկէրչի պիր պանդաեա եիւզ սէքսէն պին ֆրանգ վազ օլունուր, վէ եիկիրմի պիր սէնէ միւտաէթ զարֆընսա օ պանգատա գալտըղընսա, պու մէպղաղըն ֆայիզինէ, վէ ֆայիզինին ֆայիզինէ էլ տօղունուլմազ իսէ, պու ադչէ նէ՞ գատարա պալիղ օլուր:

Սախթէ Բօլ Հարման, պու սիւալին ճէվապընը վիրմէեէրէք, Բաուլ Տիւշմէն,

— Սէրմաեէնին իւչ միսլինէ պալիղ օլուր, վէ հաթթա օ միդատը տա աշար, տէմէ:

Քրիէց. – Եուվարլագ պիր հիսապ եապալըմ: (Պատէհու ժագ կարօեա խիթապ իտէրէք.) Միւսիւ, 1861 սէնէսինտէ, սիղին, Մ. ժիւլ Լապրունուն բէտէրինտէն սիրդաթ իթմիչ օլտուղունուզ ադչէնին սէրմաեէսի, ֆայիզի, վէ ֆայիզինին ֆայիզի օլմազ իւզրէ, մէրդում Մ. Լիւսիէն Լապրունուն հիսապընա օլարագ, պէչ եիւզ պին ֆրանգ վիրմէնիղի թալեպ իթմէկէ կէլիմ:

Ժագ. – (Գօրգուսունատան նաչի տիվանէլիք հալի քէսպ իտէրէք.) Մ՚իւսիւ, պէնիմ իամիմ Բօլ Հարման տըր, վէ Գուրպանա ֆագրիգասընըն միւթէպէր սահիպիեիմ, պու սէօզլէրինիղ իլէ պանա հադարէթ իտիեօրսունուզ:

Քրիէց. – Պիլաքիս, իամինիղ ժագ կարօ տուր, վէ սիղ, միւքէմմէլ պիր հայուան, միւճրիմ վէ ճանիսինիղ: Էվվէթ, սիղսինիղ, Ալֆօրվիլ ֆագրիգասընըն օ իչճի պաչընը քի, էֆֆէնտինիղտէն կէօրտիւկիւնուզ պունճա նէյմէթ վէ թէվճիհլէրտէն տահի վիճտանընն րահաթսըղ օլմաեաղագ, նանքէօրլիւք վէ ալչագլըգա էֆէնտինիղին էօմրիւնէ գատա իթմիչ, ֆագրիգասընը եագմըչ, վէ սէֆիլ վէ պէտագաթի պիր գատընճըղագա տա աճըմաեաղագ, իճրա իթտիկինիղ օլ միւտհիչ ճինաեէթլէրի անըն իւզէրինտէ պըրագտըրմաեա մուվաֆֆագ օլմուչ, վէ քէնտինիղ սէֆաի իտաթըր իլէ իմրար էօմր ու էյեամ իթտիկինիղ հալտէ, պիր եէթիմ տէլիգանլըթը չունուն պունուն մաեէթինտէ չալըշմաեա մէճպուր իթիչ միչ, վէ սիղէ գուրպան իթմիչ օլտուղունուզ օ գատընը, էվլատլարտան մահրում, վէ քէնտինին բէրիչան գըլմըշընըզ: – Պունլարը վիճտանընըզըն չահատէթ իթտիկի, վէ հէր վուգուաթ՝ սիղին աեար ու տէեէրինիղի մէյտանա գօյտուղու տէրքեար իչէն, սիղ, հալէա ինքեա՞ր մը իտիեօրսունուզ:

Ժագ. – Լաքին, պունլար՝ մուճիպի նէֆրէթ եալան վէ ալչագճա իֆֆիթրալար տըր:

Քրիէց. – Իչթէ, ժընէվ չէհրի իտաթախանէսինտէ վէֆաթ իթմիչ օլան Շալօն մէքթէպի սանտիսի չակիրտի Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտի, պունա էօյլէ իթիրազ վէ մութէրիղլիք քեար իթմէզ: – Հայտէ ժագ կարօ, հայտէ,ալչագճա վէ գատարանէ հարաքեաթ վէ մուամէլաթընըզ իտիլէ էնվալի ազապ վէ մէչագգաթա իլգա իթտիկինիղ պիչակընէրին հիսապլարընը վիրմէք վագթ ու սաաթը կէլմէ... պու հիսապլարը իլէրուտէ հիւքիւմէթէ վիրէճէքսինիղ, լաքին, էվվել էմիրտէ չու պէչ եիւզ պին ֆրանգը թէէտիեէ իտին:

Փագ. – (Հիտէթ ու դաշտալէ.) Ա՜հ, շիմոի իշթէ պէլաեը պուլտում. քէնտիմի միւտաֆիաա իտէճէք եէտիմ-ատ հիչ պիր սիլահըմ պուլունմամագտա տըր ... Իմոի, պունտան պէօյլէ պէնիմ իչին սէլամէթ եօլու եօգ տուր ... Հէմ քէնտիմի, վէ հէմ գըզըմը կիրտասը խարապլեէթէ իլգա իյլէտիմ, գըզըմը քի, շու սըրատա պիւթիւն պիւթիւն այնուչ տուր, պիկիւնահ տըր: Պէն սահիհէն ալչադլարըն ալչաղըեըմ, վէ նիհաեէթ ճէղամը տա պուլտում: Ֆիմնէեէ շիրեաեէթ իտէճէք սէպէպիմ եօգ տուր:

Ջիհէճ. – Գըզընըզըն խարապլեէթ վէ մահվընա սէպէպ ատ սիզսինիզ: Սիզսինիզքի, պունճա ճանլար եագտըգտան սոնրա, Ամէրիգաեա կիտիպ, օրատա նամուսլու պիր ֆամիլեա իյէ իւլֆէթ իտէրէք, վէ օ ֆամիլեա տա սիզի ատէմ գանն իտէրէք, քէնտի գըզլարընը վիրմիյէր, վէ սիզտէն տօղան պու գըզընըզ տա, սահիհէն սիզին ճինաեէթլերինիզին հիչ պիրինտէ մէտիսէլի օլմատըզը հալտէ, պու կիւն, վէ շու սաաթտա, բէտէրինին նամուսսուզլուղու սէպէպսիյէ, պիհագդըն կիրտասը մէյեուսիեէթէ տիւչար օլմագլըզ տէրէճէսինէ կէլմիչ տիր: Ֆագաթ պու լագըրտըլարըն սըրատը տէյիլ տիր ... Շիմոի սիզ, էօքսիւզ պըրագմաեա սէպէպ օլմուչ օլտուղունուզ պիր ատէմէ պօրճունուզ օլան մէպյաղը թէէտիեէ իտին, ծնտան սոնրա իճապընա պագարըզ:

Ժագ Կարօ, պու սէօզլէրտէն եիննէ իւմիտ իթմէկէ պաչլաեարագ,

— Պուրատա, եէտիմտէ օլ գատար ագչէմ եօգ տուր, տէտի:

Ջիհէճ. – Ա՜ֆիվ իտէրսինիզ ... շէրիքինիզ վէ հէմֆէօմէթինիզ օլան վէ տիւն ագշամ հիւքիւմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆէթ իտիլէն Օվիտ Սօլիօեա վիրմէք իւզրէ, պու սապահ քէնտի սարրաֆընըզտան ալմըշ օլտուղունուզ պէշ եիւզ պինն ֆրանգ հէնուզ եէտինիզտէ տիր ... Իմոի, պիզի պտտաթմագ իչին, նաֆիլէ եօրուլուպ տուրմաեըն, չիւնքի, զահմէթինիզին ֆայտաէսի եօգ տուր

... Մէօղիւմէ իթիմատ իտիպ, պիր ան էվվէլ, սիզէ վագը օլան թէէքլիֆիմի իճրա իյլէեին:

Սահթէ Բօլ Հարման, չարէսիզ գալտըղընը կէօրիւնճէ, եապըխանէսինին պիր չէքմէճէսինի աչարագ, պունուն տէրունինտէն պէշ բաքէթ պանգնօթ չըգարտը, վէ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Պունլար, պէշ եիւզ պին ֆրանգ տըր, տէտի

Ջիհէճ. – (Մէղքիւր բաքէթլերի ճէպլէրինէ գօյտուգտան սոնրա.) Թէմամ... իշթէ պէօյլէ եօլա կէլմէլի, ֆագաթ, տահա պու գատարըա իշ պիթմէտի ... շիմոի տէ, էլինիզէ պիր գալէմ ալըն, վէ սիզէ սէօյլէեէճէքլէրիմի հաղըն:

Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընըն սապըգ իշճի պաշընը, բէսասընն մէղքիւր էմրինէ տախի իթաաթ իթտիկինտէն, էթիէն Գասթէլ, շու եօլտա իմոա իթտի.

— «Պէն քի, Ժագ Կարօեուա, Մ. էթիէն Գասթէլ իլէ Մ. Բաուլ Տիւմէնին մուվաճճէհէլէրինտէ ...

Ժագ, անլը թէր իլէ միւլէմմա օլտուղու հալտէ, տուրտու, վէ,

— Սիզին, պէնտէն իսթէտիկինիզ պիր իթիրաֆնամէ տիր ... լաքին, պու իթիրաֆնամէ իլէ, սիզ գըզըմընն տախի մահվընը մուճիպ օլապիլէրսինիզ. խայր, խայր, պէօյլէ պիր շէյ եազմամ, վէ եազամամ, տէտի:

Պու սէօզլէր իրատ օլունուրքէն, Մարի, պիրտէն պիրսէ, մանեէթիզմօ ույգուսունտա պուլունանլարընն ույգու իչինտէ օլարագ կէղտիքլէրի կիպի պիր եիւրիւեիւշլէ հարէքէթ իտէրէք, բէտէրինին եապըխանէսինէ գատար իլէրլէտի, վէ սայքի մէղարտան չըգան պիր սէտա իլէ,

— Գարշը տուրմաեըն, բէտէր, վէ սիզէ սէօյլէտիքլէրինի եապընն, տէտի:

Ժագ Կարօ, մէղպուրէնին գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ, վէ էլլէրինի ուզաթարագ,

— Գըզը՛մ... սէվկիւլիւ գըզը՛մ... սէնին վէ պէնիմ նամուսսուզլուղումուզու իսթէեօրլար, տէյի պէեան իյլէտի:

Փարի. – (Ծէվամ իտէրէք.) Սիղէ սէօյլէտիքլէրինի եաղըն, բէտէր, եաղըն... իսու, աեաղա գալդըն, վէ գալէմի թէքրար էլէ ալըն։

Սախթէ Բօլ Հարմանըն, պու պապտէ մուխալիֆէթի ետէճէք գուվվէթի պուլունմատըղընտան, աեագտա, եաղըխանէսինին իւղէրինէ էլինի տաեաթմըշ օլարագ, գըմըլտանմագսըզըն տուրմուշ օլան գըզընըն մէղքիւր էմրինէ իթաաթ էթտի, վէ բէսսամ տախի իսլասընա շու եօլտա տէվամ էյլէտի.

« 1861 սէնէսի սեպտեմբերինին 6 սընտա, լէֆֆէն պու-
« լունան քէնտի իսմիմ իլէ միւմդա մէքթուպու ժան Ֆօր-
« թիէե պէն եաղմըշ օլտուղումտան տօլաեը քէնտիմի իթ-
« համ իտէրիմ։

« Օ կիւնիւ, Ալֆօրվիլտէ ֆապրիգաթօր Մ. ժիւլ Լապ-
« րուտան եիւզ տօգսան պին ֆրանգտան զիեատէ պիր մէպ-
« լաղ սիրգաթ էթտիկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իթհամ ի-
« տէրիմ։

ժագ կարօ եաղմասընը եինէ տուրտուրուպ, թէքլիֆի մէղքիւրէ մուխալիֆէթէն,

— Խա՛յր... խա՛յր... պէն պու սէօյլէրի գալ ու գա-
լէմէ ալամամ, տէտի։

Փարի. –Բէտէր, էկէրչի գալէմի պէն ալմագըզըմը, վէ սիղին ֆէրինիզէ պէն եաղմագըզըմը իսթէմէզսէնիզ, սէօյլէնէն սէօյլէրի եաղըն, զիրա պայգա չարէնիզ եօգ տուր։

ժագ կարօ, պայընը էեիպ, գուսուր պըրագտըղը խըզմէթի տէվամէ գարար վիրտի։

Էթիէն Գասթէլ, իֆատաթընա շու սուրէթտէ տէվամ էյլէտի.

« Էֆէնտիմ օլան ժիւլ Լապրունուն ադըէսինտէն մաա-
« տա, բլանչարընը տախի սիրգաթ իթմիշ օլտուղումտան,
« վէ ֆապրիգասընը եագտըղըմտան, վէ քէնտիսինի գաթլ
« ու թէհլիգ իթմիշ իտուկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իթհամ
« իտէրիմ։

« Սախթէ Բօլ Հարման իսմինի իհրաղ իտիպ, օ իսիմէ

« Ամէրիգաեա կիթտիկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իհթամ ի-
« տէրիմ։

« Քէնտի մահէթիմտէ պուլունան չէրիքիմ վէ հէմ-
« թէօհմէթիմ Օվիս Սօլիվօ վասըթասըլա Լիւսի Ֆօրթիէեի
« էօլտիւրմէսէք իսթէմիշ, վէ Լիզ Բէրրէն վէ էթմէքճի Խա-
« թուն իսմի թահթընտա թանըմըշ օլտուղում ժան Ֆօրթի-
« էեի տախի գաթլ ու թէհլիգ իթմէք իւղրէ, եինէ Օվիս
« Սօլիվօեա իւճրէթի վիրմիշ օլտուղումտան տօլաեը քէնտիմի
« իհթամ իտէրիմ։»

Բէսսամ, իսմասընըն պու սօն ճիւմլէսինէ կէլմիշ օլտուղու, վէ ժագ կարօնուն գալէմի, մէղքիւր ճիւմլէեի տիթրէեէրէք եաղտըղը սըրատա, նակէհան պիր գարու աչըլտը, ժան Ֆօրթիէ, լէհճէսի սօլմուշ օլարագ, վէ պօղաղընտա դան լէքէլէրի միւշահատէ իտիլէրէք, ժագ կարօնուն էօլիս հալինտէ հատա իթմիշ օլտուղունու զանն էյլէտիկի օտատան տիշարը չըգտը, վէ պալէատէքի ճիւմլէեէ իլավէթէն,

— Սէօյլէեին պու ատէմէ քի, պիր ազ էվվէլ էլէրիյլէ պէնի պօղմագ իսթէտիկինտէն տօլաեը տախի քէնտի քէնտիսինի իհթամ էյլէսին, տէտի։

ժանընն իչէրի կէլտիկինի կէօրտուքլէրինտէ, Էթիէն վէ Բաուլ, թէաճճիւպլէ րէֆը սէտա իթտիքլէրի կիպի, Մարի տախի տէհշէթլէ նիտա էյլէտի։

ժագ կարօեա կէլինճէ, սայքի պիր սանէմէ թահվիլ օլունմուշ օլուպ, եիւղունտէն իրի թէր տանէլէրի ագմագտա իտի։

Մարի, բէտէրինէն էլինի գալտըրըպ, քեագըտըն իւղրինէ վազ իտէրէք,

— Եազ, բէտէր, եազ, տէյի լիֆատէ էյլէտի։

ժագ կարօ, պիր գաչ սըրա տահա եազտըգտան սօնրա, Էթիէն Գասթէլ, մէրգումա իսթէապէն,

— Շիմտի իսմգա իտին, տէտի։

Մէղքիւր այլագ, իչպու քեագըտը իսմգալաեընճա, Մարի քեագըտը ալտը, վէ ժան Ֆօրթիէեէ վիրտիկի սըրատա,

— Իշթէ, մատամ, սիզին իւատէի նամուսունուզուն քեաղըտը, տէտի, վէ պատէհու բէտէրինէ տօղրու տէօնիւպ, – ձէննապը Ալլահ սիզէ աֆիվ իթսին... համա օլսուն քի, եագընտա պէն թէրքի հաեաթ իտիպ, չու նամուսսուզլուգ թահթընտա ուզուն միւտտէթ եաշաեաճագ տէյիլիմ, տէյի իլավէթէն պէեան իթտի:

Մուախխարէն մէրգումէ կէնճ գըզ, կէլտիկի կիպի եւնէ ահէսթէ եւուրիւեիւշլէ օրատան կիթտի:

Հէման պիր տագըգա կէչմիշ իքէն, սախթէ Բօլ Հարմանըն, պաշընը էլլէրի տէրուննինէ ալմըշ օլարագ, վէ եաղըխանէսինէ տաեաթմըշ պուլունարագ, սօղումագտա օլտուղու իչիտիլմէքտէ իտի:

Նակէհան, ժագ Կարօնուն խուսուսի տայիրէսինին իլէրիսինտէ պուլունան պիւեիւք սալատա, բէք չօգ քիմսէլէրին աեագ սէսլէրի իչիտիլիպ, Լիւսի, ժօրժ Տարիէ վէ Լիւսիէն Լապրու, վէ այնի վագըթտա միւսթէննիթիգ իլէ սէր խէֆիեէ՝ Օվիտ Սօլիվօ իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրտիլէր:

Ջիւսի. – (Ժանըն գուճաղընա աթըլարագ, վէ օ տախ գըզընը, ֆէվգէլատէ տէրէճէ եիւրէկի լուզերինտէ սըգարագ.) Վալիտէճիեե՛մ... վալիտէճիեե՛մ...

Ժան. – Ա՛հ, գըզը՛մ... գըզը՛մ...

Մէր խէֆիեէ, էլինի, Ալֆօրվիլ ֆապրիգասը սապըգ իչճի պաշըոընըն ումուգու իւզէրինէ վագ իտէրէք,

— Ժա՛գ Կարօ, գանուն նամընա սիզի թէվգընի իտէրիմ, տէտի:

Օվիտ Սօլիվօ. – (Մուգալիտ թարղընտա.) Էյ, նա՛սըլ արգատաշ, պու հալ՝ էրէյիճէ թօհաֆ տըր հա՛: – Նէ չաըէ, պապամ, գաթլանմալը... համա օլսուն, էրէյիճէ ուզուն միւտտէթ զալընտա բարլագ տէվր սիւրտիւն, Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընը թուխուշտուրտուն, էֆէնտիների գաթլ ու թէյէֆ իթտին, անըն սէրվէթինի վէ բլանկարընը աշըրտըն, վէ քէնտինի պիր թագրիպ բէնչէեի ատալէթտէն գուրթարըպ, Ամէրիգաեա ֆիրար վէ իլթիճա իթտին, վէ օրատա Բօլ Հարման իսմի թահթընտա պուլունարագ, պիւեիւք պիր

ֆապրիգաթօր իլէ չէրիք օլտուն, գըզը իլէ էվլէնտին, վէ պիր չօգ սէրվէթ հասըլ իթտիքտէն սօնրա, շաշգընըգլա գալգտըն եինէ Ֆրանսաեա կէլտին, վէ սէնին եէրինէ, նիչէ պիտուչլար ֆագը ու զարուրէթ վէ սէրէնճամլար իչինտէ պուլունտուղունտա, սէն՝ տարաթ ու տէպտէպէ իլէ էօմիւր կէչիրտին, վէ պէնի տէ, բարանըն գուվվէթլիլէ քէնտինէ չէրիք իտիպ, պաշըմը պէլալարա ուղրաթտըն, ֆագաթ, նիհաեէթի իւլ էմր եագանը էլէ վիրտին: – Էաէֆ իթմէ, տօսթում, պունա տէրլէը իգպալ: Խահնախահ գաթլանմալը. չիմտիեէ տէկին սէնին իգպալին եավէը կիթտի իտէ, պունա տա թէչէքքիւր էթ, վէ պունտան սօնրա, միւսթահագգ օլտուղուն ճէզաեը չի՛ք տէ, քիմսէեէ չիքեաեէթ իթմէ, չիւնքի, հէր քէս, էքսիկինի պիչմէլի տիր: Իշթէ, սանա արգատաշճա խալխսանէ սօն նասիհաթըմը տա վիրտիմ: Խըզմէթլէրիմտէն մէհմունսուն ա՛:

Միւսքեթիգ. – Ժա՛ն Ֆօրթիէ... ճիւմհուրիեէթի միւտտաիի ումումիսինին մէճլունիեէթի մուճիպինճէ, մուվագգաթէն թահսիլատէի սէպիլինիպ պէեան իտէրիմ... Իշպու մուվագգաթ թահսիլատէի սէպիլինիպ նագընտա գաթիէն իլան օլունաճագ տըր... Պու ատէմին գըզը թարաֆընտան պիր աղ էվվէլ սիպէ վէրիլմիչ օլան քեաղըտը պանա վիրին: – Սիպտէ, միւսիւ Դասթէլ, Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտինի, վէ 1861 տէ, ժագ Կարօ թարաֆընտան ժան Ֆօրթիէեէ եաղըլմըշ օլան մէքթուպու պանա թէսլիմ էյլէեին:

Ջքիճճ. – Ալըն, միւսիւ:

Միւսքեթիգ. – (Էթմէքճի խաթունա խիթապ իտէրէք.) Մա՛տամ, եագընտա իւատէյի նամուսունուզ իլան օլունաճագ տըր:

Ժան. – Օ՛հ, թէչէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ, թէչէքքիւր իտէրիմ... չիմտիեէ գատար չէքտիկիմ միհն ու մէշագգաթա, տիւչար օլտուղում պունճա ճէֆալարա ագըպէթի իւլ էմր Հագգ Թէալայի ազմիւշշան հագրէթլէրի աճըեարագ, նամուսումու, լէքէլի գըլմագտան գուրթարմաեա թէչնէզվիւլ պուեուրտու, դիրա, ձէննապը վաճիպ իւվ վիճուա հագ-

բէթլէէրինին առալէթ ու մէրհամէթի պիւեիւք տիւր, վէ հիչ պիր չէյ իլէ մուգաեէսէ օլունապիլէճէք սուրէթտէ տէյիլ տիր։ Իմոի, միւսիւ, թէքրար պէ թէքրար, վէ էզճան ու տիլ թէշէէքքիւր խոէրիմ։

Քրիէն Գասքէլ. – (Ժօրժու՝ ժան Ֆօրթիէնէ տողրու կէօ. թիւրէրէք.) Իշթէ, մա՛տամ, իեատէի նամուստունուդուն ի. լանը իչին, տավանըգըն վէքեալէթինի իտէճէք պաթ՝ պու ալօգաթ տըր... Սիզէ եէմին խոէրիմ քի, պու վէքեալէ. թի, եալընըզ տիրաեէթ ու ֆէթանէթ իլէ տէյիլ, իլլա գալ. պէն իյիա իտէճէք տիր։

Ժան՝ մէսէրրէթլէ Ժօրժա պագտը, վէ էլինի մէրդու. մա ուզաթմագտա իքէն, Լիւսի, պու չէյլէրի կէօրմէքլէ չաչա, գալմըշ, վէ տավկըն պիր հալտէ պուլունմուշ օլան Ժօրժա խիթապէն, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հա՛յտէ, գա՛րտաշըմ, հա՛յտէ, նիչին տավկըն տավ. կըն տուրուեօրսուն։ Վալիտէմիզի իքիմիզ պիրլիքտէ սէվի. ճէեիշ, տէտի։

Ժան. – (Բէբէլէեէրէք.) Գարտաշը՞ն մը... Ա՛հ, էվա. տը՛մ... էվատը՛մ...

Ա՛յնի վագըթտա Ժօրժ, վալիտէսինին գուճաղընա ա. թըլտըղընտա, մէղպուրէ, մէրդում տէլիդանլըըը կէօքսի իւզէրինտէ սըգտը։

Լաքին, պունճա քէտէր վէ աճըլտրտան վէ իշկենճէ. լէրտէն սոնրա, պիչարէ գաորընճըղագըն պիրտէն պիրէ նա. յիլ օլտուղու պէօյլէ պիր ագիմ մէսէրրէթէ, գօլայլըգլա թէհամիւլ գաալիլ օլամաեաճաղը տէրքեար իաուկինտէն, նակէհան մէրդումէնին ագլը տօլանտը, վէ սըրթի իւսթիւ տիւ. շէճէք իքէն, էվլատլարը քէնտիսինի թուխտուլար, վէ մէղ. պուրէնին ագլը պաշընա կէլտիկինտէ, Լիւսիէն ժան Ֆօր. թիէնին գարշըսընտա վէ Լիւսինին եանընտա տիղ չէօքերէք. վ-ւէ-ֆէնէ՛, վ-ւէ-ֆէնէ՛տ տիմէքտաէ իտի։

Եարըմ սաաթ սոնրա, զապթիեէլէր, ժագ Կարօեու, վէ անըն քէնտինէ լաեըգ օլան չէրիքինի կէօքիւրմիշլէր իքէն, Մարի, եաթաղընտա, էօլիւ օլարագ սէրիլմիշ պու. լունտու։ Պիչարէ, սօվուտմուշ օլան էլիյէ, սոն պիր նէօպէ. թին նէթիճէսի օլարագ, գանլը մէնտիլինի հէնուղ տօտագ. լարընա տաեաթմագտա իտի։

Մարի, էօլիւմ եաթաղընա կիրմէզտէն էվվէլ, աթի. տէքի սըրալարը եազմըշ իտի։

Լիւսի Ֆօրթիէնէ,

«Լիւսի, սիզէ Ֆէնալըգ իթտիմ, վէ բէք չօգ Ֆէնալըգ իթտիմ,
«լաքին չուրաեը պիլմին քի, հատտը զաթիտէ, Ֆէնա պիր գըզ տէ.
«յիլ իտիմ։ – Նէ՞ եաբասիլիր իտիմ, քէնտիսինի աէվիեօրտում։ Լիւսի,
«աֆվընըզը պէնտէն էսիրկէմէեին, վէ պէնիմ իչին Հագգ Թէալա
«հագրէթլէրինէ տուա իտին... Ինթիգամընըզը լաեըգըլա ալտընըզ...

«ՄԱՐԻ»

Պու տէհչէթլի վագըատան իչ այ սոնրա, ժագ Կարօ վէ Օվիտ Սօլիվօ՝ միւէպպէտէն քիւրէկէ մահքիմ օլտուլար։

Պէօյլէճէ ալչագլըգ, խայինլիք վէ եալանճըլըգ էվսա. ֆը մէղմումէսիյլէ իգպալու սէրվէթին է՛ն պալէսընա չըգ. մըշ, վէ հէր քէսին հիւրմէթ վէ ըիսաեէթինի գազանմըշ օ. լան օլ ժագ Կարօ, հագըգէթ դիեասընըն մէ յտանա չըգ. մասը, վէ ճանիլիք, գունագագճըլըգ վէ խըրսըղլըգ սըֆաթ. լարը իլամընը կիեինտիկինտէ, պիւթիւն ալէմ նազարընտա ըէզիլ վէ ըըսավայ օլտու, քէնտիսինէ պիր աճըեան պիլէ պուլամատը, հաթթա գըզընտան պիլէ, նէֆրէթ կէօրտիւ։

Լաքին, պու հիւքմ ու գարարըն իճրասը, ժագ Կարօ հագգընտա կէօրիւլէմէտի։ Չէօյլէ քի, ինսանիյէթի տույդու. լարընտան եալընըզ պիրիսինէ, եանի մուհապպէթի բէտէ. բանէեէ մալիք օլան վէ պու տույդուսունտա խայի իչէրի. միշ պուլունան օ ալչագ ժագ Կարօ, գըզընըն վուգուի վէ. ֆաթը իւզէրինէ, ուզուն միւտտէթ եաշաեամաեընտ, տէրու. նը հապսխանէտէ պիր թագրիպ քէնտի քէնտիեի աստը։

Ժան Ֆօրթիէնին իւատէի նամուսունուն հիւքմ ու գա. րարընը իսթիհսալ իթմէք իւզրէ, պիր սէնէ գատար վազըթ կէչիպ, պու հիւքմ ու գարարըն իսթիհսալ իտիլտիկինին իրթէսի կիւնիւ, Լիւսիէն Լապրու իլէ Լիւսինին ագտը իզ. տիվաճլարը իճրա օլունտու, վէ պունլար, սէվկիւլիւ վալի. տէլէրի ժան Ֆօրթիէ իլէ պէրապէր, վագթիլլէ ժիւլ Լապ. րունուն ֆապրիգասընըն պուլունտուղու Ալֆօրվիլ արագիսի իւզէրինտէ միւճէտտէտէն ինչա իտիվմիշ օլան ֆապրիգաեա միւթէսարրըֆիէն տոպիլ օլտուլար:

Լիւսիէն, Բաուլ Տիւշմէնի սանտըգքեարլըղա թայեին իտիպ, մէրգում տէլիգանլը իսէ, կէշմիշ ղէմանըն տէրսլէ. րինտէն իսթիֆատէ իտէրէք, զաեէթ նամուսլու վէ միւսթա. գիմ պիր սանտըգքեար վէ մաևհասիպ օլտու:

Օլ կէնճ ղէվճ ու ղէվճէեէ կէլինճէ, պէեանէ հաճէթ օրմանըղը իւզրէ, պիրիպիրինէ ֆէվգէլատէ իզհարը մու. հապպէթ իտիպ, պու ալէմտէ, քեամիլէն մէսուտիյեէթ ի. չինտէ եաշամաեա պաշլատըլար:

Պիզիմ էթմէքճի Խաթուն, եախօտ մատամ ժան Ֆօր. թիէ իսէ, էվլատլարընըն զէննկինլիկի սաեէսինտէ քէնտիսի տէ զէննկին, վէ անլէրին մէսուտիյեէթիլէ, քէնտիսի տէ մէ. սուտ օլտու:

Պազէն, պու միւհթէրէմ վէ ֆազիլ գատընճըղազ,

— Ա՛հ, չօգ վէ բէք չօգ չէյ չէքտիմ ամմա, նիհաեէթ պու կիւն, ճէննէթէի պուլտում... Շիւքիւրլէր օլսուն, ճէ. նապը Հագգա քի, քէնտի խայրխահլըղընը իպրազ պուեուր. տու, վէ պէնի սէվկիւլիւ էվլատլարըմա գավուշտուրտուղու կիպի, նամուսումու տա լէքէտէն մուհաֆազա էյլէտի, տէր իտի:

Ժօրժ Ֆօրթիէ տէ, մէշհուր տավա վէքիլլէրի սըրասընա կէշմէք իւզրէ օլուպ, չիւպհէսիզ պիր կիւն մէպուս ինթի. իսապ, վէ պէլքի տէ հէյեէթի վիւքէլաեա տոպիլ օլաճագ տըր: Նիչին օրմանըն, մատէմ քի, գապէիյեէթ ու իսթի. տատը վար տըր:

Հիքեաեէմիզ սըրասընտա պաշլըճա վագիֆէ իճրա իտէն էշխաս միեանընտա պուլունան մատմուազէլ Ամանտաեա կէ. լինճէ, քէնտիսինէ օլտուգճա իսթիրահաթ իթտիրէպլէճէք պիր ատէմ իլէ էվլէնիպ, չալըշտըղը մաղազատան չըգտը, վէ օնտան սօնրա նամուսու եէրինտէ էօմիւր կէշիրմէկէ պաշլատը:

Իչթէ, պու տուր ատալէթի Իլահիեէ տէնիլէն օլ գուվ. վէթ քի, նէ՛ գատար մէսթուր գալսա, վէ նէ՛ գատար միւտ. տէթ հիւքմինինուն իճրասը կէօրիւլմէզսէ, նիհաեէթ իւլ էմր պիր զիեայը միւնէվվէր կիպի պիր թարաֆտան զահիր օլա. բագ, հէրքէսին հագգընը իեատէ իլէ, իճապընա կէօրէ, քիմինէ միւքեաֆաթ իհսան, քիմինէ ճէզա թէրթիպ էյլէր: Ֆագիլի կիւլտիւրիւր, վէ ախլէագը մէզմումէ սահիպինի մահճուպ գըլար:

ԽԻԹԱՄ

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007271 6
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007270 5
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007269 4
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007268 3
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007267 2
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007266 1